DOCUMENT RESUME

ED 265 748 FL 015 492

TITLE [Your New Life in the United States. Khmer Edition.]
INSTITUTION Center for Applied Linguistics, Washington, D.C. Language and Orientation Resource Center.
PUB DATE Apr 81
NOTE 222p.
PUB TYPE Books (010) -- Guides - Non-Classroom Use (055)
LANGUAGE Cambodian

EDRS PRICE MF01/PC09 Plus Postage.
DESCRIPTORS Acculturation; Adults; *Cambodians; *Daily Living Skills; *Immigrants; North American Culture; *Orientation Materials; Refugees

ABSTRACT

An illustrated guide to aspects of life in the United States is presented in Khmer for recent arrivals from Cambodia. The guidelines address such topics as resettlement agencies, community relations and national customs, the U.S. government, local and long distance transport, mail and telephone communication systems, employment practices, the educational system, types of housing, medical care, money and banking, taxation, insurance, consumer education and protection, and the legal and law enforcement systems. A directory of important national, local, and emergency telephone numbers is appended. (RW)

****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
****

ED265748

ជីវភាពថ្មី នៅ សហរដ្ឋអាមេរិក

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

X This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.

☐ Minor changes have been made to improve reproduction quality.

• Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official NIE position or policy.

"PERMISSION TO REPRODUCE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY
G Richard Tucker

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)."

FL015492

ជីវភាពថ្មី នៅ សហរដ្ឋអាមេរិក

ចងក្រង និង ផលិតដោយ
មជ្ឈមណ្ឌលធ្វើការ ណែនាំ
មជ្ឈមណ្ឌលសំរាប់ភាសាអនុវត្តន៍

ប្រែ ប្រែសម្រួលជាភាសាខ្មែរដោយលោក ហេង មុំង

©Copyright 1981
Center for Applied Linguistics
3520 Prospect St. NW
Washington DC 20007

ផ្នែកទី ១ : សេចក្តីផ្តើម

ផ្នែកទី ២ : ការធ្វើដំណើរនិងការទាក់ទងគ្នា

ផ្នែកទី ៣ : ការងារនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក

ផ្នែកទី ៤ : អំពីការសិក្សា

ផ្នែកទី ៥ : អំពីលំនៅដ្ឋាន

ផ្នែកទី ៦ : ក្រសួងសង្គមកិច្ច

ផ្នែកទី ៧ : ការថែទាំសុខភាព

ផ្នែកទី ៨ : ហិរញ្ញវត្ថុនិងការអប់រំពីរបៀបប្រើប្រាស់

ផ្នែកទី ៩ : ច្បាប់នៅក្នុងសហរដ្ឋ

បញ្ជីរាយឈ្មោះ អាស័យដ្ឋាន និង លេខទូរស័ព្ទ

អារម្ភកថា

សូមស្វាគមន៍ ដល់លោកអ្នកដែលចូលមកក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក។ ក្នុងឋានៈជាអ្នកភៀសខ្លួន ដែលទើបនឹងមកដល់ថ្មីក្នុងស្រុកនេះ លោកអ្នកប្រហែលជាមានឆ្ងល់ជាច្រើន ពីជីវភាពរស់នៅ ដូចជា:អតីមនុស្សដែលលោកអ្នកនឹងជួបប្រទះ ការទទួលខុសត្រូវដែលលោកអ្នកត្រូវមាន និងពីប្រភេទជំនួយដែលលោកអ្នកអាចនឹងទទួល។ សៀវភៅនេះ បានប្រមិតទៀង ដើម្បីនឹងជួយរកចំលើយ ទៅនឹងឆ្ងល់ខ្លះ ជាពិសេស នៅចំនួនខែមុនដំបូងនៃការតាំងទីលំនៅ។ ចំណងជើង ដែលលើកយកមកពិភាក្សា ចែកជា៩ផ្នែក :

- សេចក្ដីផ្ដើម
- ផ្ទះសម្បែង
- ការសិក្សា
- ការដឹកនាំនិងការទាក់ទងគ្នា
- ការងារ
- សង្គមកិច្ច
- ហិរញ្ញវត្ថុនិងការអប់រំពីរបៀបប្រើប្រាស់
- សុខភាព និងការថែទាំសុខភាព
- ច្បាប់

នៅខាងចុងបញ្ចប់នៃផ្នែកនីមួយៗ លោកអ្នកនឹងឃើញបញ្ជីកិច្ចការ ដែលលោកអ្នកត្រូវធ្វើ។ លោកអ្នកគួរប្រើបញ្ជីនេះ ដើម្បីរំលឹកចិត្ត តើលោកអ្នកគួរដឹងនិងគួរធ្វើអ្វីខ្លះ នៅក្នុងរយៈចំនួនខែដំបូងៗ។ បើសិនជាលោកអ្នក ឬ សមាជិកណាមួយនៅក្នុងគ្រួសារ មានការពិបាកនឹងអានសៀវភៅនេះ ហើយមានថតជា កាសែត ពីពត៌មានសំខាន់ៗ នៅក្នុងសៀវភៅនេះ ដែលជួយឲ្យលោកអ្នកបានដឹងពីពត៌មានទាំងនេះ។ ពត៌មាននេះ ប្រើរូបថតជាគោល។ បើសិន

ជាលោកអ្នក មានអ្នកណាម្នាក់ អាចអានសៀវភៅ លោកនោះអាចអានអោយអ្នកឯទៀតស្តាប់ផង។

សៀវភៅនេះ រៀបចំឡើងដោយក្រុមអ្នកឯកទេសខាងផ្តល់ពត៌មាន ខ្មែរ លាវ ហ្មុង និងអាមេរិកាំង ដែលបានយល់ពីបញ្ហា និង ដំណើរការតាំងទីលំនៅ។ ក្រោយពីក្រុមនេះ បានពិភាក្សាជាមួយអ្នកភៀសខ្លួន និងអ្នកអាណាព្យាបាលជាច្រើន អានសៀវភៅផ្សេងៗដែលនិពន្ធឡើងដោយកម្មវិធីនៅក្នុងតំបន់នីមួយៗ និង និពន្ធដោយអង្គការជាតិ ក្រុមនេះក៏បានសរសេរជាឯកសារមួយ ដែលអាចប្រាប់ពត៌មានសំខាន់ជាងគេ ពីជីវភាពរស់នៅ ក្នុងរយៈ ៤-៥ខែមុនដំបូង នៅក្នុងសហរដ្ឋ ដើម្បីអោយអ្នកភៀសខ្លួនបានយល់។ សៀវភៅនេះមានសរសេរជាភាសា ខ្មែរ លាវ ហ្មុង ចិន និងវៀតណាម។ ភាសាអង់គ្លេស មានសរសេរ ជាចំណែកនៃសៀវភៅសំរាប់អ្នកអាណាព្យាបាល។ ថ្វីត្បិតតែសៀវភៅនីមួយៗ ពិភាក្សាពីកម្មវត្ថុ (សាច់រឿង) ដូចគ្នា តែក៏មិនមែនដូចគ្នាសុទ្ធសាធនិងល្អិតល្អន់ ដូចគ្នានោះទេ។ ដូច្នេះ បើលោកអ្នកអានសៀវភៅខ្មែរ លោកអ្នកនឹងបានពត៌មានសំរាប់ជួយលោកអ្នកមកពីស្រុកខ្មែរ អោយសំរួល (Adjust) មកតាមរបៀបសហរដ្ឋអាមេរិក។ បើលោកអ្នក អានសៀវភៅលាវ លោកអ្នកនឹងដឹងពត៌មានពីអ្វី ដែលជនជាតិលាវ អ្នកអាណាព្យាបាល និងអង្គការសង្គមកិច្ច យល់ថា មានសារៈសំខាន់សំរាប់លាវ ដែលសំរួលទៅតាមជីវភាពថ្មី។

ជាការធម្មតា មិនដែលមានសៀវភៅណា អាចឆ្លើយនឹងសំណួរទាំងអស់ទេ។ សៀវភៅនេះ ក៏គ្មានគោលបំណងដូច្នេះដែរ។ វាគ្រាន់តែផ្តល់ចំណុចសំខាន់ៗ ដែលសំរាប់ចាប់ផ្តើមនឹងជួយ នាំទៅរកប្រភពពត៌មានផ្សេងៗទៀត។ លោកអ្នកគួរខំអានអោយបានដឹងច្បាស់ ពីពត៌មាននិងន័យនៅក្នុងសៀវភៅនេះ ហើយពិភាក្សាជាមួយមិត្ត និងអ្នកអាណាព្យាបាល និងអ្នកឯទៀតៗនៅក្នុងសហគមន៍ ដើម្បីបានពត៌មានបន្ថែមនឹងអោយពិតតែបានយល់ច្បាស់ ពីរបៀបដែលជនជាតិនៅស្រុកនេះធ្វើកិច្ចការ។ លោកអ្នកនឹងមានសំណួរជាច្រើន ដែលត្រូវការចម្លើយ ហើយក៏មានមនុស្សជាច្រើនដែរ ដែលអាចជួយផ្តល់ចម្លើយ។

ហើយបានចងក្រងពត៌មាន នៅក្នុងសៀវភៅនេះ សំរាប់ប្រើជាទូទៅ នៅក្នុងសហរដ្ឋ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏

ដោយ នៅពេលអានសៀវភៅនេះ លោកអ្នកនឹងមានការកត់សំគាល់ ពីរបៀបខុសគ្នាជាច្រើន ដែលមនុស្សធ្វើកិច្ចការ និងកិច្ចការបំរើ(Services) ដែលមាននៅក្នុងប្រទេសនេះ។ លោកអ្នកនឹងត្រូវការស៊ើបសួរ ពីធនធាន ឬ កិច្ចការសំរាប់បំរើ ដែលមាននៅក្នុងតំបន់លោកអ្នករស់នៅ។ អ្នកអាណាព្យាបាល សមាគមខ្មែរ មិត្ត ឬ អ្នកផ្តល់កិច្ចការបំរើនៅក្នុងសហគមន៍ ជាអ្នកដែលអាចជួយបំភ្លឺ និង ណែនាំពីការលំបាកផ្សេងៗ ក្នុងជីវភាពថ្មី។

ថ្វីត្បិតតែសៀវភៅនេះចងក្រងសំរាប់មនុស្សចាស់ សំរាប់ប្រមុខគ្រួសារ តែសៀវភៅនេះមានផ្តល់ពត៌មានសំខាន់ៗ ទៅអ្នកឯទៀតក្នុងគ្រួសារដែរ។

មានមនុស្សជាច្រើន ដែលយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំង ចំពោះគំរោងការណ៍ ហើយដែលបានចំណាយពេលវេលាធ្វើអត្ថាធិប្បាយ ដើម្បីធ្វើអោយសៀវភៅនេះ មានសារៈប្រយោជន៍ជាអតិបរមា។ មានមនុស្សជាច្រើន ដែលយើងត្រូវសំដែងអំណរគុណនៅកន្លែងនេះ។

គ្រូបង្រៀនជនជាតិអាស៊ីជាច្រើន បានដាស់តឿនជានិច្ច ពីច្បាប់ខុសគ្នានៃរៀនសូត្រ ៣យ៉ាង :

រៀន - សំនួរ		រៀន - សួរ
រៀន - ការហាត់ធ្វើ	ឬ	រៀន - សាកធ្វើ
រៀន - ការអនុវត្តន៍		រៀន - អនុវត្តន៍

យើងមិនអាចធ្វើ ពីរបៀបប្រសើរណាមួយ អោយប្រើសៀវភៅនេះទេ។ យើងសង្ឃឹមថា ប្រមុខគ្រួសារ អ្នកអាណាព្យាបាល និងអ្នកផ្តល់កិច្ចការបំរើ នឹងធ្វើការជាមួយគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ក្នុងការប្រើសៀវភៅនេះ។ អ្នកទាំងនេះ ត្រូវបង្រៀនលោកអ្នកជាច្រើន តែចូរចាំទុកថា លោកអ្នកក៏ត្រូវបង្រៀនអ្នកទាំងនោះវិញដែរ។

បើគិតជាលោកអ្នកត្រូវការពត៌មានបន្ថែម ឬ ជំនួយ ក្នុងការរកពត៌មាន លោកអ្នកអាចទូរស័ព្ទរកបុគ្គលិកមជ្ឈមណ្ឌលធ្វើការណែនាំ អោយជួយ តាមធម្មតា តែងមានអ្នកធ្វើការជាតិខ្មែរ និយាយឆ្លងឆ្លើយជាមួយលោកអ្នក។

មជ្ឈមណ្ឌលធ្វើការណែនាំ (Orientation Resource Center)
មជ្ឈមណ្ឌលភាសាអនុវត្តន៍ (Center For Applied Linguistics)

3520 Prospect St.,N.W

Washington , D.C. 20007

(202)298-9292

(800)424-3701

សេចក្ដី
ផ្ដើម

បញ្ជីអត្ថបទ

ការតាំងទីលំនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក....................៣
អ្នកអាណាព្យាបាល....................................៤
ជីវិតថ្មីនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក...........................៥
ទំនាក់ទំនងនៅក្នុងសហគមន៍................................៦
អតីតកាលនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក.....................៧-៨
ទំនៀមទំលាប់និងចរិយាអាមេរិកាំង.......................៨
    ការជំរាបសួរ....................................៨
    ឈ្មោះ...១០
    ពេលវេលា.......................................១០
    កាយវិការ..១១
    គ្រួសារអាមេរិកាំង.................................១២
    ការកំសាន្ត.......................................១២
រដ្ឋាភិបាលអាមេរិកាំង.......................................១៣
    រដ្ឋាភិបាលជនបទ.................................១៣
    រដ្ឋាភិបាលរដ្ឋ.....................................១៤
    រដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ...............................១៤

ការតាំងទីលំនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក

នៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក អង្គការស្ម័គ្រចិត្តនិងមនុស្សធម៌ ដែលហៅថា "វ៉ូឡាគ VOLAG" ទទួលចាត់ចែងមួយផ្នែកយ៉ាងធំ ក្នុងការតាំងទីលំនៅជនភៀសខ្លួន។ អង្គការទាំងនេះ បានចុះកិច្ចសន្យាជាមួយរដ្ឋាភិបាល ទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការចាប់ផ្តើមតាំងទីលំនៅ និងជនភៀសខ្លួន។ គឺជាក្រុមឯកជន ឥតយកកំរៃ ហើយដែលភាគច្រើន

ជាសាខារបស់សាសនា។

អង្គការ VOLAG នេះ ជួយធ្វើគំរោងផ្តល់បូរទីលំនៅ និងគំរោងកិច្ចការសង្គមកិច្ច។ ក្រុមនេះជួយដើរការ យកគ្រួសារពីជំរុំនិងពីស្រុកកំណើត ហើយមកជួបជុំនឹងគ្រួសារ ដែលបានមករស់នៅក្នុងសហរដ្ឋរួចមកហើយ។ អង្គការស្ម័គ្រចិត្តទាំងនេះ មានការិយាល័យនៅក្នុងសហគមន៍តាមតំបន់ សំរាប់ទទួលធ្វើកិច្ចការទាំងនេះ និង ទាក់ទងផ្ទាល់នឹងអ្នកភៀសខ្លួន។ សូម្បីតែនៅក្នុងក្រុម ឬ អង្គការតែមួយជាមួយគ្នា ក៏ដោយ ក៏បន្ទាត់នយោបាយ និងការអនុវត្តន៍ ខុសគ្នាពីតំបន់មួយទៅតំបន់មួយទៀត ជួនកាលតិច ជួនកាលច្រើន។ របៀបផ្តល់ជំនួយ ព្រមទាំងដំបូន្មានអំពីជំនួយប្រាក់កាស (Financial assistance) ជំនួយម្ហូបអាហារ និងថ្នាំសង្កូវ ក៏អាចខុសគ្នា ពីការិយាល័យមួយទៅការិយាល័យមួយទៀតដែរ។ នៅពេលលោកអ្នកមកដល់សហរដ្ឋ ការិយាល័យខ្លះ អាចផ្តល់ប្រាក់កាសខ្លះ ដល់លោកអ្នក ការិយាល័យខ្លះទៀតអាចនឹងមិនតបនិចបន្តួច ឬអត់សោះតែម្តង។ ប៉ុន្តែគេផ្តល់ជំនួយកិច្ចការផ្សេងទៀតៗ ដូច្នេះ ជាការសំខាន់ ដែលលោកអ្នកធ្វើការទាក់ទងជាប់ជានិច្ច ជាមួយក្រុមអង្គការវ៉ូឡាគទាំងនេះ ដើម្បីនឹងបានយល់ច្បាស់ពីជំនួយផ្សេងៗដែលគេអាចផ្តល់ឲ្យ។ បើចង់បានពត៌មានបន្ថែមសូមអានជំពូកទី៥: "ក្រសួងសង្គមកិច្ច"។

៣.

អ្នកអាណាព្យាបាល

អ្នកអាណាព្យាបាល ជាមនុស្ស(ឬអង្គការ)ស្ម័គ្រចិត្ត ដែលបានចំណាយពេលវេលានិងធនធាន ដើម្បីនឹងជួយជ្រោមជ្រែង ឲ្យលោកអ្នកចាប់ផ្តើមកសាងជីវិតថ្មី នៅក្នុងសហរដ្ឋ។ ជនជាតិអាមេរិកាំងភាគច្រើន តែងបានគិតថា ខ្លួនបានធ្វើកិច្ចពិសេសមួយ ក្នុងនាមជាអ្នកអាណាព្យាបាល ទទួលយកអ្នកភៀសខ្លួនពីទីកន្លែងផ្សេងៗ ក្នុងសកលលោក។ គំនិតជួយអ្នកដទៃ ជាលក្ខណៈមួយ របស់ប្រជារាស្ត្រអាមេរិកាំង។ អ្នកអាណាព្យាបាលភាគច្រើន មានបំណងល្អចង់ជួយ ថ្វីបើគេមិនស្គាល់នឹង ពីវប្បធម៌របស់យើងក៏ដោយ ក៏គេនៅតែជួយផ្គត់ផ្គង់ ដល់រូបលោកអ្នកដែរ។

អ្នកអាណាព្យាបាល នឹងជួយផ្គត់ផ្គង់ម្ហូប កន្លែងរស់នៅបណ្តោះអាសន្ន ដើម្បីឲ្យលោកអ្នក ចាប់ផ្តើមការរស់នៅមុនដំបូងនៅសហរដ្ឋ។ គេអាចជួយរកការងារឲ្យលោកអ្នកធ្វើ ជួយចុះឈ្មោះឲ្យកូនទៅរៀន បង្ហាត់ឲ្យចេះរបៀបទិញអីវ៉ាន់ ដឹកនាំឲ្យជួបជាមួយអ្នកជិតខាង និងបង្ហាត់ឲ្យចេះជិះឡានប៊ីសជាដើម។ ជួនកាល គេជួយរកអ្នកផ្សេងទៀត ឲ្យមកជួយបន្ថែម។ បន្ទាប់ពីនេះមក គេសង្ឃឹមថា លោកអ្នកនឹងអាចធ្វើកិច្ចការទាំងនេះ និងអាចរស់នៅដោយខ្លួនឯង។

ការទទួលធ្វើអាណាព្យាបាល ជាករណីយកិច្ចខាងគុណធម៌តែប៉ុណ្ណោះ មិនមែនជាបំណុលឬតំរូវពីផ្លូវច្បាប់ទេឡើយ។ រយៈពេលនិងរបៀបអាណាព្យាបាល ខុសៗពីគ្នា ទៅតាមមនុស្ស ទៅតាមអង្គការ។ ជនខ្លះឬអង្គការខ្លះ មានពេលនិងធនធានច្រើនជាងអង្គការឯទៀតៗ ហើយចំនួនអ្នកភៀសខ្លួននៅកន្លែងនីមួយៗ អាចធ្វើឲ្យប្រែប្រួល ដល់ចំនួននិងធនធានអ្នកអាណាព្យាបាល។

ជីវិតថ្មីនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក

ការតំរូវទៅតាមវប្បធម៌ថ្មី ទំនៀមទំលាប់ថ្មី និងការរស់នៅថ្មី មុនដំបូងជាការមួយពិបាក។ នៅពេលដែលកំពុងធ្វើការសំរបសំរួល តាមធម្មតា មនុស្សម្នាក់ៗតែងឆ្លងកាត់ច្រើនដំណាក់។ មុនដំបូង លោកអ្នកអាចភ្ញាក់ផ្អើលនឹងការរស់នៅថ្មី ក្នុងសហរដ្ឋ។ នៅពេលដែលលោកអ្នកចេញដំណើរមកដល់សហរដ្ឋ លោកអ្នកច្បាស់ជាមានការរំភើប ហើយហាក់ដូចជាធ្វើឲ្យលោកអ្នកមានកម្លាំងប្លែក ក្រោយពីការរង់ចាំ អស់ចំនួនជាច្រើនខែនៅក្នុងជំរុំមក។ អ្នកអាណាព្យាបាលក៏មានការរំភើប ហើយសប្បាយដែរ នៅពេលដែលគេបានឃើញ និងជួបអ្នកភៀសខ្លួន ដែលគេធ្វើអាណាព្យាបាលមកដល់។ ក៏ប៉ុន្តែ ជួនកាល ការសប្បាយរបស់អ្នកទាំងពីរ អាចឆាប់រលត់បាត់ទៅវិញ ដោយសារការពិបាកច្រើនប្រការ ទាំងខាងភ័ស្តុភារ ទាំងខាងផ្លូវចិត្ត។ អ្នកភៀសខ្លួន និងអ្នកអាណាព្យាបាល នឹងត្រូវបានជួបប្រទះការពិបាកខ្លះៗ នេះជារយៈកាលធុញថប់ និងមានសភាពតានតឹងបំផុត។ មុនដំបូង អ្នកអាណាព្យាបាលក៏មានការពិបាកនឹងសម្របទៅតាមវប្បធម៌ ឬ របៀបរស់នៅរបស់អ្នកភៀសខ្លួនខ្មែរពើង ដូចគ្នានឹងអ្នកភៀសខ្លួនខ្មែរយើង មានការពិបាកនឹងការរស់នៅ ឲ្យស្របតាមរបៀបអាមេរិកាំងអញ្ចឹងដែរ។

ទំនាក់ទំនងនៅក្នុងសហគមន៍

សហរដ្ឋអាមេរិក ជាប្រជាជាតិដែលកើតឡើងដោយ ជនភៀសខ្លួននិងជនអន្តោប្រវេសន៍ៗ មានតែជនជាតិស្បែកក្រហម "អាមេរិកាំងដើម" ទេ ដែលជាជនជាតិអាមេរិកាំង ពីដើមកំណើតសុទ្ធ ហើយដែលបានរស់នៅលើទ្វីបនេះ តាំងពីមុនជនជាតិអឺរ៉ុបមកដល់ៗ ថ្វីត្បិតតែគេហៅសហរដ្ឋ អាមេរិកថា "មុលធីងផត" (Melting pot) "ឆ្នាំងសំរាប់ រំលាយ" បានន័យថា ជាកន្លែងដែលជនជាតិច្រើនសាសន៍បាន រស់នៅលាយឡំគ្នា ៗ ក្រុមជាច្រើនដែលមករស់នៅ បាន រក្សាទុកទំនៀមទំលាប់ដើម ភាសានិងប្រពៃណីដើមៗ ការ ខុសគ្នានេះ បានធ្វើឲ្យវប្បធម៌អាមេរិកាំងល្អលាស់ និងជា ទីចាប់អារម្មណ៍ៗ នៅទីក្រុងធំៗ លោកអ្នកអាចឮគេនិយាយ ភាសាចិន កូរ៉េនិងស្ប៉ាញ៉ុលៗ លោកអ្នកអាចទៅភោជនីយ ដ្ឋានអ៊ីស្រាអែល ទៅទិញអីវ៉ាន់នៅផ្សារចិន និងទៅ ទស្សនាភាពយន្តបារាំងៗ ការដែលជនជាតិអាមេរិកាំង អាចទទួលទំនៀមទំលាប់ថ្មីទៅបាន ដោយសារវត្តមាននៃ ក្រុមសហគមន៍ចំរុះគ្នាច្រើនៗ

ចំពោះមនុស្សភាគច្រើន ការទាក់ទងក្នុងសហគមន៍ ជាផ្នែកមួយសំខាន់របស់ជីវិតអាមេរិកាំងៗ សហគមន៍នេះអាច កើតឡើង ដោយជនជាតិមួយក្រុម ដោយក្រុមសាសនា ឬ ដោយក្រុមដែលមានផលប្រយោជន៍រួមគ្នាៗ ក៏ប៉ុន្តែ ការ

៦

តានតឹង តែងកើតមានឡើងជានិច្ច នៅពេលដែលមាន អ្នកចំណូលថ្មីៗ នៅពេលដែលមានជនអន្តោប្រវេសន៍ឬ ជនភៀសខ្លួនច្រើន ចូលមកនៅក្នុងសហគមន៍ ដូចជា រដ្ឋ ទីក្រុង ផ្សារ ឬ ភូមិ ការតានតឹងអាចកើតមានឡើងៗ ការ តានតឹងនេះ អាច បណ្តាលមកពីហេតុផលជា ច្រើន ដូចជា:

- ពូជសាសន៍ឬលពាង្គ ដើមកំណើតៗ
- ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចៗ

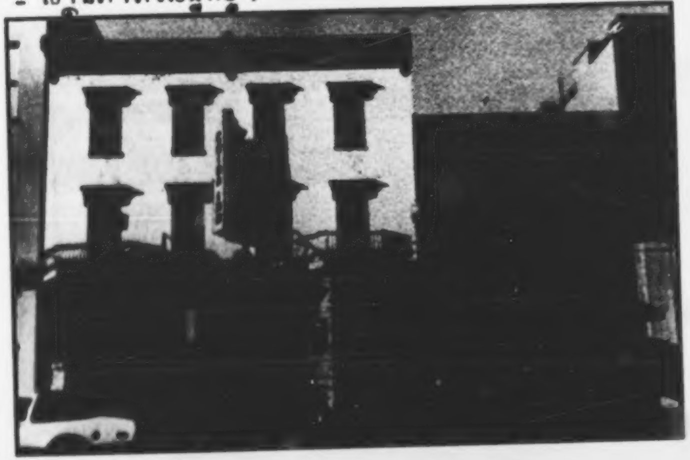

នៅក្នុងសហគមន៍ខ្លះ ការតានតឹងអាចកើតឡើង ដោយក្រុមមួយមានការបារម្ភ ពីក្រុមថ្មីមកដណ្ដើមជួលផ្ទះ ឬដណ្ដើមការធ្វើ។ ក្រុមផ្សេងទៀត អាចភ័យឬអាក់អន់ចិត្ត ពីក្រុមដែលមានជំនឿនយោបាយនិងសាសនាខុសគ្នា។ អ្នកដែលគ្មានគ្រួសារ ធ្លាប់រស់នៅម្នាក់ឯងក្នុងផ្ទះបន្ទប់ អាចនឹងលំបាក ដោយឃើញគ្រួសារមានគ្នាច្រើន មករស់នៅជិត ដោយខ្លាចគ្រួសារទាំងនេះ ធ្វើឲ្យថ្លង់ឥតឈណ្ដប់ធ្ងប់។

ការដែលមិនយល់ឬមិនចេះនិយាយភាសាបរទេស ឬមិនចេះរបៀបធ្វើអ្វីផ្សេងៗ អាចបណ្ដាលឲ្យមានការពិបាកក្នុងការទាក់ទងគ្នា រវាងអាមេរិកាំងនិងអ្នកមកដល់ថ្មី។ ការពិបាកក្នុងការទាក់ទងគ្នានេះ អាចធ្វើឲ្យការតានតឹង ការមិនចូលចិត្តឬការស្អប់ខ្ពើមគ្នា កើតមានឡើង។ ការតានតឹងនេះ ក៏អាចកើតឡើង រវាងអាមេរិកាំងគ្នាឯងដែរ ហើយសូមលោកអ្នកកុំគិតថា ការតានតឹងទាំងនោះ ជាកំហុសរបស់លោកអ្នក។ បើមានបញ្ហាកើតឡើង ចូរលោកអ្នកកុំរារែក និងរកសមាគមខ្មែរ អង្គការស្ម័គ្រចិត្ត និងភ្នាក់ងារតម្រួត ប៉ូលិស ឲ្យជួយ។

16

អំពីសាសនានៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក

សេរីភាពក្នុងជំនឿ ជាគ្រឹះមួយផ្នែកនៃជីវិតជនជាតិអាមេរិកាំង។ ឥតមានព្រះវិហារមួយណារបស់អាមេរិកាំង ជាផ្លូវការឡើយ ហើយប្រជារាស្ត្រ អាចកាន់ជំនឿរបស់ខ្លួនដោយសេរី។ នៅសហរដ្ឋ លោកអ្នកអាចឃើញ ព្រះវិហារគ្រិះ ព្រះវិហារព្រះពុទ្ធ ព្រះវិហារឥស្លាម ព្រះវិហារជូវីស្ហ(Jewish)

នៅតំបន់ភាគច្រើន ដែលមានអ្នកភៀសខ្លួនច្រើនរស់នៅ អាចមានព្រះវិហារដែលមានបព្វជិត មកពីស្រុកកំណើតដូចគ្នា។ នៅពេលមានពិធីបុណ្យសំខាន់ៗ សមាជិកក្រុមសាសនា និងសមាគម នាំគ្នាប្រជុំនៅព្រះវិហារទាំងនេះ ដើម្បីនឹងធ្វើបុណ្យ ធ្វើសកម្មភាពផ្សេងៗ។ ផ្សេងពីនេះ ក្រុមសាសនានិងសមាគមទាំងនេះ អាចធ្វើជាអ្នកជួយឧបត្ថម្ភជ្រោមជ្រែង ការតាំងទីលំនៅរបស់លោកអ្នក។ ក្រុមទាំងនេះ អាចជួយផ្ដល់ម្ហូប ខោអាវនិងកិច្ចការផ្សេងៗ ឬអាចនាំលោកអ្នក ឲ្យទាក់ទងនឹងកន្លែងផ្ដល់ជំនួយនិងកិច្ចការផ្សេងៗ នៅក្នុងសហគមន៍។

ជាទូទៅ កន្លែងដែលស្រួលជាងគេសំរាប់បន់ស្រន់ ឬសំពះព្រះជាមួយគ្រួសារគឺ នៅក្នុងផ្ទះ។ បើសិនជាចាំបាច់ត្រូវធ្វើពិធីបុណ្យធំៗ មជ្ឈមណ្ឌលរបស់សមាគមឬសាលា ជួន

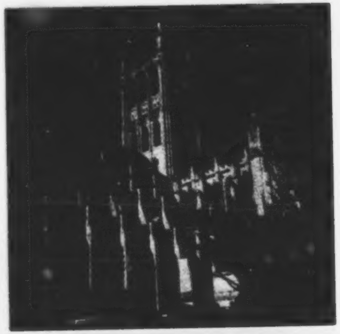

កាល អាចផ្តល់ទីកន្លែង សំរាប់ប្រជុំគ្នាៗ មុននឹងធ្វើពិធី ផ្សេងៗ ជាការល្អ គួរពិគ្រោះនឹងអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត ព្រោះអ្វីៗដែលយើងធ្លាប់ធ្វើនៅស្រុកខ្មែរ អាចខុសនឹងច្បាប់នៅសហរដ្ឋ មកពីប្រការផ្សេងៗ ដូចជា សុខភាព អនាម័យ ឬ សន្តិសុខ ន. ដូចជាគេមិនឲ្យដុតធូប ឬ ទៀននៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យៗ នៅរដ្ឋភាគច្រើន បុណ្យខ្មោចត្រូវធ្វើនៅផ្ទះសំរាប់ដំកល់ខ្មោច របស់អាមេរិកាំង ៗ

មានកាលៈទេសៈខ្លះ គេអាចអញ្ជើញលោកអ្នកទៅចូលរួម ពិធីបុណ្យសាសនា របស់អ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្តអាមេរិកាំងៗ លោកអ្នកអាចទៅចូលរួម បើលោកអ្នកចង់ដឹង ឬក៏មិនទៅក៏បាន ដោយគ្មានការបង្ខិតបង្ខំអ្វីឡើយៗ បើលោកអ្នកមិនចង់ទៅ លោកអ្នកគ្រាន់តែឆ្លើយថា : "ទេ សូមអរគុណ" No ,Thank youៗ

ទំនៀមទំលាប់និងចរិយាអាមេរិកាំង

ការឆ្លើយឆ្លងទាក់ទងជាមួយអាមេរិកាំង តែងមានការពិបាក នៅពេលចាប់ផ្តើមៗ នេះជាការធម្មតា សំរាប់មនុស្សដែលរស់នៅក្នុងវប្បធម៌មួយ ហើយមានការពិបាកក្នុងការគិត ឬ ស្តង់ពីរបៀបធ្វើអ្វីផ្សេងៗក្នុងវប្បធម៌មួយទៀត ថាខុសឬត្រូវៗ ក្នុងការជួបប្រទះនឹងវប្បធម៌អាមេរិកាំងលើកដំបូងបែបនេះ លោកអ្នកត្រូវសាកឲ្យបានស្គាល់ជិតដិត នឹងទំនៀមទំលាប់និងចរិយាសិនៗ

ជនជាតិអាមេរិកាំង ជាទូទៅ ចូលចិត្តរាក់ទាក់ រួសរាយ និងជាធម្មតា ដែលគេជឿថា ជាសញ្ញាមិត្តភាពៗ ការជំរាបសួរ និងការហៅចំឈ្មោះផ្ទាល់ខ្លួន ជាសញ្ញាឲ្យដឹងនូវការរាក់ទាក់នេះៗ

ការជំរាបសួរ

ជនជាតិអាមេរិកាំង ជំរាបសួររបៀបស្និទ្ធស្នាលធម្មតា លើកលែងតែគេជួបអ្នកណាម្នាក់លើកទី១ ឬនៅពេលជាផ្លូវការៗ ជនជាតិអាមេរិកាំងមិនដែលងក់ក្បាលទៅវិញទៅមកទេៗ នៅពេលណែនាំឲ្យស្គាល់គ្នាមុនដំបូង គេតែងនិយាយដាក់គ្នាទៅវិញទៅមកថា: "ជំរាបសួរ" ឬ "ខ្ញុំសប្បាយនឹងជួបលោក"ៗ បន្ទាប់ពីនោះមក គេនឹងតំនាប់គ្នារបៀបស្និទ្ធស្នាលបន្តិចទៅវិញ ដូចជា "សុខសប្បាយឬទេ" ឬ "សុខទុក្ខយ៉ាងម៉េចដែរ" ឬក៏ញញឹមរបៀបគួរសម ហើយនិយាយថា "ហេឡូ" (Hello) តែប៉ុណ្ណោះបានស្រួលចៗ

ឈ្មោះ (Name)

អាមេរិកាំងជាច្រើន ប្រើឈ្មោះក្រៅផ្លូវការខ្លី ជំនួសឈ្មោះផ្លូវការរបស់ខ្លួន។ ឧ.អ្នកខ្លះឈ្មោះ "សាមូអែល ចនសុន" មិត្តគេហៅតែ "សាម" ។ អ្នកខ្លះទៀតឈ្មោះ "រីឆាដ៍ ប្រោន" ចង់ឲ្យគេហៅខ្លួនថា "ឌិក" ទៅវិញ។ ឈ្មោះ "បាបារ៉ា ស្ពួន" ចង់ឲ្យគេហៅថា "បាប" ទៅវិញ។ អាមេរិកាំង យកឈ្មោះជីតាមកដាក់ខាងក្រោយ។ ឧ. "ចន ស្មិត" ស្មិត ជាឈ្មោះជីតា។ នៅពេលប្រើជាផ្លូវការ ឬ ជួបអ្នកណាម្នាក់លើកទី១ លោកអ្នកគួរហៅឈ្មោះជីតា ដោយដាក់ "មិស្ទើ" ខាងមុខ ដូចជា Mr.Smith ។ សូម្បីមនុស្សដែលមិនធ្លាប់ស្គាល់លោកអ្នកជិតដិតក៏ដោយ ជាញឹកញាប់គេហៅឈ្មោះផ្ទាល់ខ្លួនរបស់លោកអ្នក។ នេះជាទម្លាប់ធម្មតារបស់អាមេរិកាំង។ អាមេរិកាំងគិតថា ការប្រើឈ្មោះផ្ទាល់ខ្លួន គឺជាការសំដែងមិត្តភាពស្និទ្ធស្នាល និងងាយស្រួលជាង។

ពេលវេលា

អាមេរិកាំងគេចែកពេលថ្ងៃជាពេលដាច់ៗគ្នា ហើយត្រូវធ្វើសកម្មភាពផ្សេងៗគ្នា។ អាមេរិកាំងប្រើពេលទៀងម៉ោង បើគេសន្យាម៉ោង ៨ គេនឹងចាប់ផ្តើមម៉ោង ៨។ បើសន្យាថា ជួបគ្នា ហើយអ្នកទៅដល់យឺត១៥នាទី ដោយគ្មានហេតុផលទេនោះ នឹងធ្វើឲ្យគេខឹងសម្បារ។ បើលោកអ្នកសង្ស័យថា លោកអ្នកទៅដល់យឺត ត្រូវទូរស័ព្ទទៅប្រាប់គេជាមុន ហើយឲ្យគេដឹងពត៌មានអំពីការយឺតនេះ។ បើពិតជាលោកអ្នកមកដល់យឺត លោកអ្នកត្រូវសុំទោស ហើយប្រាប់គេមកពីហេតុផលអ្វី។ បើមានការណាត់ជួបនឹងលោកវេជ្ជបណ្ឌិត ត្រូវមកឲ្យទាន់ម៉ោង។ លោកវេជ្ជបណ្ឌិតអាចឲ្យលោកអ្នករង់ចាំ ប៉ុន្តែបើលោកអ្នកទុកឲ្យលោកវេជ្ជបណ្ឌិតរង់ចាំ ដោយមិនបានប្រាប់ជាមុន គេអាចឲ្យលោកអ្នកចេញលុយពេលដែលលោកវេជ្ជបណ្ឌិតរង់ចាំលោកអ្នក។

កាយវិការ

កាយវិការ(ប្រើដៃឬផ្នែកផ្សេងៗដើម្បីជាសញ្ញា)ជាផ្នែកមួយនៃវប្បធម៌។ អ្វីដែលជាការគួរសមសំរាប់ជាតិមួយអាចទៅជាការគ្រោតគ្រាតរបស់ជាតិមួយទៀត។ ឧ.អាមេរិកាំងប្រើម្រាមដៃតែមួយទ្បើងលើ បក់ហៅឲ្យគេមករកខ្លួន។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ អ្នកខ្លះប៉ះ ឬស្ទាប ដូចជាដាក់ដៃលើស្មា ឬអោបស្មា ដើម្បីបញ្ចេញភាពកក់ក្ដៅ។ ជួនកាលគេកាន់ដៃលោកអ្នក ដើម្បីជួយចម្លងផ្លូវ។ បើសិនជាលោកអ្នក មានការមិនស្រួលចិត្ត លោកអ្នកអាចដកដៃចេញដោយគួរសម ដោយមិនឲ្យអ្នកនោះចាប់អារម្មណ៍ខុស។ អាមេរិ-កាំងច្រើនអោបមិត្ត នៅពេលដែលគេជួបគ្នា។ សូមលោកអ្នកកុំធ្វើតាមកាយវិការនេះ បើមិនយល់ច្បាស់ពីន័យនៃកាយវិការទាំងនេះទេ។ ការស្រលាញ់រាប់អាន ដោយប្រើកាយវិការ ដែលហួសហ្លប់ប្រើតាមរបៀបខ្មែរពេក អាចចាត់ទុកថា ជាការមិនសូវគួរសម ចំពោះជនជាតិអាមេរិ-កាំង។ ការដែលមនុស្សមានភេទដូចគ្នា(ប្រុសនិងប្រុស ឬស្រីនិងស្រី)កាន់ដៃគ្នានៅកន្លែងសាធារណៈ អាមេរិកាំងចាត់ទុកថា មិនគប្បី។ ថ្វីត្បិតតែអាមេរិកាំងប្រើកាយវិការជាច្រើនក៏ដោយ មានកាយវិការពីរយ៉ាងដែលគេចាត់ទុកថាមិនគប្បី: ប្រើម្រាមមួយចង្អុលទៅកាន់អ្នកណាម្នាក់ ផ្ទាត់ដៃដើម្បីហៅអ្នកណាម្នាក់និងសម្លឹងមើលអ្នកណាម្នាក់។

គ្រួសារអាមេរិកាំង

ឪពុកម្តាយនិងកូន ជាស្នូលគ្រួសារអាមេរិកាំងៗ សម័យសព្វថ្ងៃ គ្រួសារនីមួយៗមានកូន២ឬ៣នាក់ជាមធ្យមៗ នៅពេលដែលកូនអាយុ២១ឆ្នាំ និងកូនរៀបការរួច តាមធម្មតាតែងរស់នៅឆ្ងាយពីឪពុកម្តាយៗ ជួនកាលសមាជិកគ្រួសារជួបគ្នាម្តង ក្នុង១ឆ្នាំ នៅពេលឈប់សំរាក ពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ បុណ្យខួបជាដើមៗ មនុស្សចាស់ជរា ធម្មតារស់នៅឃ្លាតពីកូនចៅ ជួនកាលឪពុកម្តាយអាចរស់នៅជាមួយ កូនស្រីឬកូនប្រុស អ្នកខ្លះទៀតរស់នៅផ្ទះសំរាប់អ្នកចូលនិវត្តន៍ ឬផ្ទះបន្ទប់ពិសេស សំរាប់តែមនុស្សចាស់ ដែលមានអាយុប្រហាក់ប្រហែលគ្នា និងរួមគ្នាធ្វើពិធីផ្សេងៗ ជួនកាលក្លឹប ព្រះវិហារ និងក្រុមផ្សេងទៀត អាចផ្តល់នូវលទ្ធភាពឲ្យមនុស្សទាំងនោះ សំរាប់ធ្វើសកម្មភាពផ្សេងៗ

ការកំសាន្ត

អាមេរិកាំងរៀបចំពេលវេលាសំរាប់កំសាន្ត ដូចគ្នានឹងពេលវេលាសំរាប់ធ្វើការដែរៗ គេច្រើនចាត់ទុកថ្ងៃសៅរ៍និងអាទិត្យសំរាប់មើលទូរទស្សន៍ លេងកីឡា ដាំផ្កាឬបន្លែ ជួលជុំផ្ទះ ទៅមើលកុនៗ បើសិនជាលោកអ្នកចង់ទៅលេងគេ នៅពេលខាងលើនេះ លោកអ្នកត្រូវទូរស័ព្ទទៅប្រាប់គេជាមុន តើអាចទៅបានឬទេ ៗ ក្នុងទីក្រុងនិងជនបទភាគច្រើន មានកន្លែងសំរាប់កំសាន្តជាច្រើន ដែលគេតែងនាំគ្រួសារទៅលំហែកាយៗ

រដ្ឋាភិបាលអាមេរិកាំង

រដ្ឋធម្មនុញ្ញអាមេរិកាំង ផ្តល់នូវសិទ្ធិនិងសេរីភាពយ៉ាងទូលំទូលាយ។ រដ្ឋាភិបាល ដែលបានតែងតាំងឡើងដើម្បីការពារសិទ្ធិទាំងនេះ ជារដ្ឋាភិបាលល្អត្រកាញ្ញខ្លាំងណាស់។ របបគ្រប់គ្រងរដ្ឋាភិបាល មិនមែនដូចយើងធ្លាប់ដឹងទេ មិនមែនសុទ្ធតែប្រើលតាំងឡើយ និងរដ្ឋាភិបាលគ្រប់ផ្នែក មិនមែននៅក្រោមការត្រួតត្រារដ្ឋាភិបាលកណ្ដាល រដ្ឋបាលជាន់ខ្ពស់ ឡើយ។ ជាទូទៅ រដ្ឋាភិបាលអាមេរិកាំងមាន ៣ថ្នាក់គឺៈ រដ្ឋាភិបាលជនបទ រដ្ឋាភិបាលរដ្ឋ និងរដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ។ ថ្នាក់នីមួយៗ មានមុខការជាក់លាក់មួយ និងជារដ្ឋាភិបាល ដែលប្រជារាស្ត្របានបោះឆ្នោតជ្រើសរើសឲ្យធ្វើការមួយអាណត្តិ(ក្រមិតឆ្នាំ)។ ប្រជារាស្ត្រមិនដែលជាប់ទោស ហើយអាយុលើស១៨ឆ្នាំ អាចបោះឆ្នោតបាន។

រដ្ឋាភិបាលជនបទ

ជាទូទៅ រដ្ឋាភិបាលនៅជនបទ ចាត់ចែងកិច្ចការប្រចាំថ្ងៃ ដូចជា ដឹកសំរាមយកទៅចោល ផ្តល់ទឹកប្រើប្រាស់ បង្ហូរទឹកកខ្វក់ រក្សាសន្តិសុខ(ភ្នាក់ងារប៉ូលិស ក្រុមពន្លត់ភ្លើង) និងបណ្ណាល័យ។ ទីក្រុងតូចៗភាគច្រើន មាន រដ្ឋាភិបាលផ្ទាល់ ដែលដឹកនាំដោយអភិបាលក្រុង ហៅថា "ម៉េយ័រ"(Mayor)។ បន្ថែមពីលើនេះ មានរដ្ឋាភិបាលសំរាប់ស្រុក(County) ដែលកាន់កាប់ផ្នែកខាងច្បាប់ ដូចជា ចុះបញ្ជីអ្នកបោះឆ្នោត និងចេញសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍។

រដ្ឋាភិបាលរដ្ឋ

ចំនួនរដ្ឋរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកទាំងមូល មាន៥០រដ្ឋ។ រដ្ឋនីមួយៗមាន អភិបាលរដ្ឋម្នាក់ ហៅថា(Governor) ដែលប្រជារាស្ត្របោះឆ្នោតជ្រើសតាំង មានក្រុមនីតិបញ្ញត្តិមួយសំរាប់តែងច្បាប់ និងមានក្រសួងច្រើនក្រសួង។ រដ្ឋាភិបាលរដ្ឋ ដាក់កំរិតអាករលើថ្លៃលក់(Sales tax) និងអាករផ្សេងៗ(Tax) និងចាត់ចែងកិច្ចការផ្សេងៗ ដែលមានសារៈសំខាន់ សំរាប់ប្រជារាស្ត្រ នៅក្នុងរដ្ឋ ដូចជា ការថែទាំផ្លូវ បញ្ចេញច្បាប់អនុញ្ញាតិបើកបរ ត្រួតពិនិត្យទាំងសុខាភិបាលនិងសន្តិសុខនៅភោជនីយដ្ឋាន និង ក្នុងអាគារជំនួញផ្សេងៗ។

រដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធ

រដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធ តាំងនៅរដ្ឋធានីវ៉ាស៊ីនតោន ឌី ស៊ី ហើយចែកជា ៣ផ្នែក : ផ្នែកប្រតិបត្តិ រដ្ឋាភិបាល ផ្នែកតុលាការ និង សភា។ ផ្នែកប្រតិបត្តិមាន លោកប្រធានាធិបតី ទីប្រឹក្សា និងក្រសួងៗ មុខការរបស់លោកគឺ អនុវត្តន៍ច្បាប់ ឬ បទបញ្ជារបស់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងអនុវត្តន៍បញ្ញត្តិរបស់សភា។ ផ្នែកតុលាការ មាន តុលាការជាន់ខ្ពស់ ដែលមានសមាជិក ៩នាក់ សុទ្ធតែតែងតាំងដោយលោកប្រធានាធិបតី។ ផ្នែកតុលាការនេះជាក្រសួងមានសមត្ថកិច្ចខ្ពស់បំផុត នៅក្នុងសហរដ្ឋ។ ២ផ្នែកសភា ជាក្រុមតុប តែងច្បាប់ ចែកចេញជា២ផ្នែក : គឺផ្នែកខាងសភាតំណាងរាស្ត្រ ឬរដ្ឋសភា (House) និង ព្រឹទ្ធសភា (Senate)។

បញ្ជីអត្ថបទ

ការធ្វើដំណើរនិងរបៀបនិយាយទាក់ទងឆ្លើយឆ្លងគ្នា

ការធ្វើដំណើរទៅទីជិតៗ..................១៨

ការធ្វើដំណើរដោយជើង..................១៩

ការធ្វើដំណើរដោយកង់..................២០

ការធ្វើដំណើរតាមប៊ីស..................២១

ការធ្វើដំណើរដោយរថយន្តឬម៉ូតូ..........២២

ការធ្វើដំណើរតាមរថយន្តតាក់ស៊ី..........២៣

ការធ្វើដំណើរតាមស៊ឹបវេនិងរថភ្លើង.......២៣

ការធ្វើដំណើរផ្លូវឆ្ងាយ

ការធ្វើដំណើរដោយរថយន្ត.............២៤

ការធ្វើដំណើរតាមប៊ីស...............២៥

ការធ្វើដំណើរតាមរថភ្លើង.............២៦

ការធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះ............២៧

ការការពារសន្តិសុខនៅក្រៅផ្ទះ.....២៨-២៩

របៀបនិយាយទាក់ទងឆ្លើយឆ្លងគ្នា

ការទាក់ទងតាមសំបុត្រ...............៣០

ការផ្ញើសំបុត្រ...................៣១

ការទទួលសំបុត្រ...................៣១

ការទាក់ទងតាមទូរស័ព្ទ.............៣២

សៀវភៅទូរស័ព្ទ...................៣២

របៀបប្រើទូរស័ព្ទ.................៣២

ទូរស័ព្ទផ្ទាល់ខ្លួន.................៣៣

ទូរស័ព្ទទាក់ទងទៅស្រុកឆ្ងាយ.........៣៣

ថ្លៃឈ្នួលទូរស័ព្ទ..................៣៤

ទូរស័ព្ទសំរាប់សាធារណជនប្រើ........៣៥

ទូរស័ព្ទប្រើឥតបង់ថ្លៃ ហត់ទ្បាយ

ឬ ឬលក្រហ៊ុនមីបី...............៣៥

តេលេក្រាម..................

រឿងរបស់អ្នកស្រី សោម

ប្រហែលអាទិត្យក្រោយពីអ្នកស្រី សោម មកដល់សហរដ្ឋ គាត់បានទទួលសំបុត្រពីមិត្តម្នាក់ ដែលគាត់ធ្លាប់ស្គាល់នៅស្រុកខ្មែរ។ មិត្តគាត់ប្រាប់ថា គាត់និងកូន ទើបនឹងបានមកដល់សហរដ្ឋ។ អ្នកស្រី សោម ឃើញអស់ស័យខ្លួន មិត្តគាត់ ហើយដឹងថា មិត្តគាត់នៅទីក្រុងជាមួយគ្នា តែនៅម្ខាងទៀត។

ព្រឹកមួយ ប្តីគាត់សុខចិត្តនាំអ្នកស្រី សោម បង្ហាញឲ្យជិះបឹស ទៅលេងផ្ទះមិត្តគាត់។ គាត់មានការរំភើបអបអរ នឹងបានជួបមិត្តគាត់ណាស់ គាត់ក៏បានរៀនជិះបឹស ដែលមកឈប់នៅកន្លែងបឹសឈប់ ដែលគាត់រង់ចាំ។ គាត់បានបង់ថ្លៃបឹស (ដោយទំលាក់កាក់ ទៅក្នុងប្រអប់ ពេលគាត់ឡើង) ហើយទៅរកកន្លែងអង្គុយ។

ក្រោយពីជិះឡានបន្តិចមក អ្នកស្រី ឈយ ភ័យរសាប់រសល់ ដោយគាត់មិនដឹងទៅដល់កន្លែងណា។ គាត់ក៏ទៅសួរអ្នកអង្គុយជិត ហើយបង្ហាញអស័យដ្ឋានរបស់មិត្តគាត់ អ្នកនោះក៏ប្រាប់ថា គាត់ជិះប៊ីសខុស។ អ្នកស្រី ឈយ ក៏ចុះនៅចំណតខាងមុខ ហើយភ័យដោយមិនដឹងធ្វើម៉េចទៀត។ ភ្នាក់ងារប៉ូលិសម្នាក់នៅជិតនោះ ឃើញដូច្នេះ ក៏ដើរចូលមកជិត អ្នកស្រីក៏បង្ហាញអស័យដ្ឋានរបស់មិត្តគាត់។ ប៉ូលិសសើចញញឹមៗ ហើយនិយាយថា មិននៅឆ្ងាយពីទីនេះទេ។ ប៉ូលិសនាំគាត់ទៅហាងលក់ទំនិញមួយនៅជិតនោះ ហើយទូរស័ព្ទហៅឡានតាក់ស៊ី។ ពេលឡានតាក់ស៊ីមកដល់ ប៉ូលិសក៏ហុចអស័យដ្ឋានឱ្យ។

មួយសន្ទុះក្រោយមក ក៏មកដល់ផ្ទះមិត្តគាត់។ អ្នកស្រី ឈយ ហុច ២ដុល្លារឱ្យអ្នកបើកតាក់ស៊ី រួចក៏ចុះពីឡាន។ ពេលគាត់គោះទ្វារផ្ទះមិត្តគាត់ មិត្តគាត់ក៏ឆ្លើយ ហើយបើកទ្វារ។ អ្នកស្រី ឈយ បានធូរទ្រូង ហើយសប្បាយនឹងជួបមិត្តគាត់ណាស់។ នៅពេលដែលអ្នកស្រី ឈយ ត្រលប់ទៅផ្ទះវិញ គាត់ទូរស័ព្ទទៅឡានប៊ីស សួរពីកន្លែងឡានប៊ីសឈប់ ដែលមាននៅជិតផ្ទះមិត្តគាត់ និងឡានប៊ីស ដែលដឹកយកទៅដល់ផ្ទះគាត់។

ការធ្វើដំណើរទៅទីជិតៗ

ប្រជាជនអាមេរិកាំង ធ្វើដំណើរដោយជើង ជិះកង់ ជិះឡាន ជិះបឺស និង ជួនកាលជិះរទេះភ្លើងក្នុងដី។ មុនដំបូង យើងត្រូវដឹងឲ្យប្រាកដ តើយើងចង់ទៅណា ហើយមានចម្ងាយប៉ុន្មាន បន្ទាប់មកយើងអាចជ្រើសរើសយានជំនិះ ដែលយើងត្រូវធ្វើដំណើរ។

យើងត្រូវយកអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ (ក្រដាសសំរាប់សំគាល់ខ្លួន) និងលេខទូរស័ព្ទរបស់អ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្តសំរាប់ដល់ពេលវង្វេង ឬ ពេលមានអាសន្ន។

ការធ្វើដំណើរដោយជើង

ការដើរជារបៀបមួយ យ៉ាងប្រសើរ ដែលអាចនាំយើងឆាប់ស្គាល់ផ្លូវ និង ជាការហាត់ប្រាណផងៗ មានការណ៍ខ្លះដែលយើងគួរដឹង មុននឹងចេញដើរទៅក្រៅ :

- ដឹងជាមុនពីធាតុអាកាស ក្តៅឬត្រជាក់ប៉ុណ្ណា ដើម្បីយើងអាចស្លៀកពាក់ អោយស្របតាមធាតុអាកាសៗ
- យើងគួរដើរខាងឆ្វេងដៃ ដើម្បីកុំអោយមានគ្រោះថ្នាក់ៗ
- ដឹងចម្ងាយជាមុនៗ

យើងគួររៀនមើលសញ្ញាទាំងនេះ មុននឹងឆ្លងផ្លូវ :

- WALK ជាសញ្ញាអោយឆ្លងផ្លូវ
- DON'T WALK ជាសញ្ញាកុំឆ្លងផ្លូវ
- មុននឹងឆ្លងផ្លូវ យើងត្រូវមើលឆ្វេងដៃស្តាំ ក្រែងលោមានឡានបត់ៗ នៅទីក្រុងខ្លះ បើលោកអ្នកឆ្លងផ្លូវមិនបានត្រឹមត្រូវ ប៉ូលិសនឹងចាប់ពិន័យៗ គ.ឆ្លងផ្លូវមិនចំកន្លែងផ្លូវខ្វែង ដែលមានសញ្ញាភ្លើងឈប់ៗ
- កុំទទួលជិះឡាន បើអ្នកមិនស្គាល់ហៅឡើងជិះៗ
- កុំដើរម្នាក់ឯងនៅពេលយប់ៗ

ការធ្វើដំណើរដោយកង់

ប្រជាជនអាមេរិកាំងភាគច្រើន ជិះកង់ដើម្បីកំសាន្ត និង ជាការហាត់ប្រាណផង។ អ្នកខ្លះ ជិះកង់ទៅសាលា ឬ ទៅធ្វើការ។ ច្បាប់ចំពោះជិះកង់ទៅសាលា ក៏មានសារៈសំខាន់ដូចដើរ ឬ ជិះបឹសដែរ នៅកន្លែងខ្លះ មានផ្លូវសំរាប់តែជិះកង់ ហើយនឹងមានផ្លាកសញ្ញារូបកង់ បង្ហាញ។

- ហើយត្រូវជិះនៅខាងស្តាំដៃរាល់ពេល។
- ពេលបត់ត្រូវលើកដៃ។
- កង់មួយជិះតែម្នាក់បានហើយ អាចថែមកៅអីសំរាប់កូនក្មេង។
  បើជិះនៅពេលយប់ ត្រូវប្រើ :
- ចង្កៀងនៅកង់។
- ពេលចតកង់ទុក ត្រូវចាក់សោរឱ្យមាំទាំ។

លើកដៃធ្វើសញ្ញាមុននឹងបត់

ការធ្វើដំណើរតាមប៊ីស

ការធ្វើដំណើរតាមប៊ីស ជាមធ្យោបាយសាមញ្ញបំផុត ក្នុងការប្រើយានជំនិះសាធារណៈ។

នៅពេលយើងជិះប៊ីស យើងត្រូវដឹង កន្លែងណាត្រូវទៅឡើងជិះនិងត្រូវចុះ។ តាមធម្មតា ប៊ីសតែងមានលេខនិងឈ្មោះកន្លែង ដែលប្រាប់ផ្លូវរត់កាត់ និងកន្លែងទៅឈប់។ មុននឹងជិះ យើងគួររកអ្នកណាម្នាក់ ឲ្យជួយសុំប័ណ្ណ ប្រាប់ម៉ោងឡានប៊ីសចេញដំណើរ និង ដល់ទីដៅ។ ឡានប៊ីសមកឈប់ នៅកន្លែងដែលមានសញ្ញាប៊ីសឈប់ (Bus stop) មួយភ្លែតតាមកំណត់ពេលម៉ោងណាមួយ ដូច្នេះយើងត្រូវមកចាំ ឲ្យបានទាន់ពេលម៉ោង និងត្រូវពេល។

របៀបជិះប៊ីស

- នៅកន្លែងឈប់ចាំជិះប៊ីស យើងត្រូវឈរចាំតាមលេខរៀង។
- នៅទីក្រុងខ្លះ យើងត្រូវបង់លុយថ្លៃប៊ីសឲ្យគ្រប់ចំនួនជាស្រេច។ ឧ. ថ្លៃប៊ីស៥០សេនឬ៦០សេន យើងត្រូវមាន៥០សេនឬ៦០សេន ទុកជាស្រេច។

ពេលចុះចេញពីប៊ីស

យើងត្រូវសង្កេតមើល តើប៊ីសទៅដល់ណា យើងត្រូវទាញខ្សែកណ្តឹងឬចុចកណ្តឹង មុនដល់កន្លែងដែលយើងចង់ឈប់បន្តិច។

តាមធម្មតា ទ្វារនៅខាងក្រោយ ច្រើនមានភ្លើងរំបតង។ បើភ្លើងនេះឡើង ទើបយើងអាចចុះចេញបាន។

- ពេលឡើងចូលភ្លាម យើងគួរដឹងថា កៅអីនៅខាងមុខ ២ឬ៣ ទុកសំរាប់អ្នកពិការឬមនុស្សចាស់។ យើងគួរទៅរកកន្លែងផ្សេងទៀត។
- ភាគច្រើន នៅក្នុងប៊ីស គេហាមមិនឲ្យជក់បារី ទទួលទានទឹក អាហារ បើកវិទ្យុនិងព្រងាយឬចោលសំរាម។
- ថ្ងៃសៅរ៍និងអាទិត្យ ពេលម៉ោងប៊ីសធ្វើដំណើរមានផ្លាស់ប្តូរ។
- នៅតំបន់ឆ្ងាយៗឡានប៊ីសមិនសូវឈប់ទេ។
- មុននឹងយើងជិះឡានប៊ីស យើងគួរសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬមិត្ត ឲ្យពន្យល់ពីផ្លូវប៊ីស និង តម្លៃជិះសិន។

ការធ្វើដំណើរដោយរថយន្តឬម៉ូតូ

ដោយនៅតំបន់ឆ្ងាយពីទីក្រុង មិនសូវមានយានជំនិះសាធារណៈ ដូចជាប៊ីសឬរថភ្លើង គេចូលចិត្តជិះឡាន។ ប៉ុន្តែយើងត្រូវដឹងថា មានឡាន នាំឲ្យមានចំណាយច្រើន ដូចជា ថ្លៃប្រេងសាំង ប្រេងម៉ាស៊ីន ជួសជុល បង់ប្រាក់ធានា ជូនកាលបង់ថ្លៃកាត់ខែផង។ អ្នកភៀសខ្លួនខ្លះ ទិញឡានថ្មី ក្រោយមកទើបដឹងថា មិនអាចបង់ថ្លៃកាត់ខែឬប្រាក់ធានាបាន។ យើងគួរទិញឡានជំនុវិញ។

មានការណ៍ខ្លះ ដែលយើងគួរដឹងមុននឹងបើកបរ :

- អ្នកបើកបរទាំងអស់ ត្រូវមានច្បាប់អនុញ្ញាតបើកបរ។
- រថយន្តឬជំនិះ ត្រូវយកទៅចុះបញ្ជី ក្នុងរដ្ឋអ្នករស់នៅ។
- ជាការល្មើសច្បាប់ បើយើងផឹកស្រាហើយបើករថយន្ត។
- នៅរដ្ឋខ្លះ ត្រូវមានអាយុយ៉ាងតិច១៦ឆ្នាំទើបបើកបាន។
- នៅរដ្ឋភាគច្រើន យើងត្រូវទៅរៀនបើកការ ទើបអាចទៅប្រលងយកច្បាប់អនុញ្ញាតបើកបរបាន។
- នៅរដ្ឋភាគច្រើន តម្រូវឲ្យម្ចាស់ឡាន ទិញច្បាប់ធានា សំរាប់ចំណាយលើអ្នករបួសពេលមានគ្រោះថ្នាក់

ច្បាប់ទាំងនេះ ខុសគ្នា ពីរដ្ឋមួយទៅរដ្ឋមួយ។ រដ្ឋនីមួយៗតែងមានក្រសួងខាងយានជំនិះ សំរាប់ត្រួតត្រា និងផ្តល់ពត៌មាន។ យើងគួរសួរមិត្តយើង ពីច្បាប់នៅក្នុងរដ្ឋដែលយើងរស់នៅ។

ចំពោះច្បាប់សំរាប់អ្នកជិះម៉ូតូ គឺដូចគ្នានឹងរថយន្តដែរ តែរដ្ឋភាគច្រើន តម្រូវឲ្យអ្នកជិះ ពាក់មួកការពារក្បាល ឬ ច្បាប់អនុញ្ញាតពិសេស។

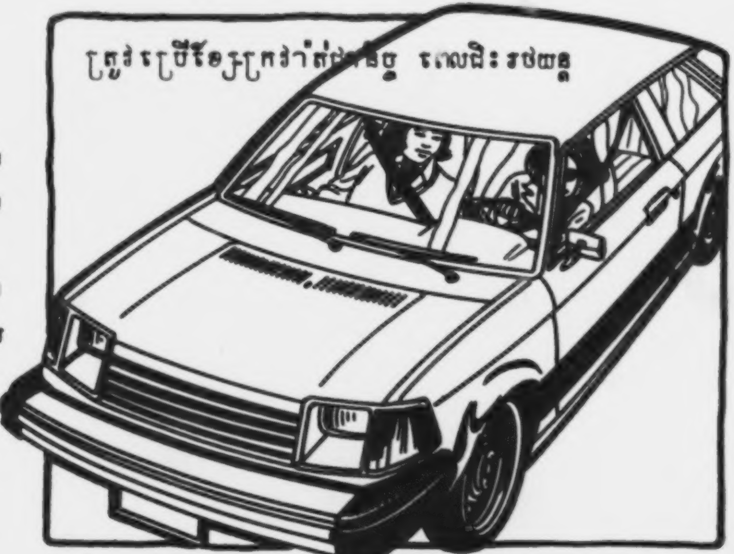

ការធ្វើដំណើរតាមរថយន្តតាក់ស៊ី

ទីក្រុងធំៗនិងតំបន់ផ្សេងទៀត តែងមានរថយន្តតាក់ស៊ី។ រថយន្តតាក់ស៊ីយកថ្លៃច្រើន ហើយធម្មតា អ្នកជិះត្រូវបង់កម្រៃក្រៅ (Tip) ។ ភាគច្រើនតម្លៃជិះគិតដោយម៉ាស៊ីន ឬ ទៅតាមតំបន់ដែលគេបានកំណត់តម្លៃ។ ប៉ុន្តែបើយើងធ្វើដំណើរឆ្ងាយ យើងអាចតថ្លៃបាន។

នៅពេលយើងត្រូវធ្វើដំណើរទៅណា ហើយគ្មានអ្វីជិះនោះ យើងអាចទូរស័ព្ទ ហៅរថយន្តតាក់ស៊ីពីផ្ទះ ឬ ពីកន្លែងណាក៏ដោយ នៅគ្រប់ពេល មិនថាយប់ ឬ ថ្ងៃទេ។ អ្នកអាចរកលេខទូរស័ព្ទរថយន្តតាក់ស៊ី នៅក្នុងសៀវភៅទូរស័ព្ទពណ៌លឿង ផ្នែកខ សរសេរ Taxi ឬ Cab ។

ការធ្វើដំណើរតាមរថភ្លើងក្រោមដី(Subway) និងតាមរថភ្លើង

នៅក្នុងទីក្រុងធំៗ ខ្លះ មានរថភ្លើងដែលរត់យ៉ាងលឿន នៅក្នុងដី ឬ លើដីហៅថា ស៊ីបវេ(Subway) ។ ដើម្បីទៅជិះស៊ីបវេ យើងត្រូវដឹងកន្លែងដែលវាឈប់ ដឹងរបៀបទិញសំបុត្រ និង ដឹងស៊ីបវេណា ទៅកន្លែងណា។ បើសិនជា នៅក្នុងកន្លែងយើងមានស៊ីបវេ យើងគួរសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត ឲ្យជួយបង្ហាញពីរបៀបជិះ។

ការធ្វើដំណើរដោយរថយន្ត

មុននឹងចេញធ្វើដំណើរ យើងគួរតែរៀបចំជាមុនដូចជា:

- ឆែកមើលប្រេង និងម៉ាស៊ីនក្រែងខូច។
- ត្រូវចេះមើលផែនទីប្រាប់ផ្លូវ និង សញ្ញានៅតាមផ្លូវ ផែនទីមានលក់នៅកន្លែងចាក់ប្រេងនានា។
- កុំបើកបរ ប្រសិនបើអ្នកបានផឹកថ្នាំណាខ្លាំង ឬផឹកស្រា។
- ម្ហូបអាហារ បាយទឹក និងប្រេងសាំង តែងមានជាហូរហែរ នៅតាមផ្លូវ។
- នៅពេលងងុយដេក ត្រូវឈប់នៅលើចិញ្ចើមថ្នល់ ឬ រកកន្លែងសំរាក។
- កុំចោលសំរាម ឬ ស្ដោះទឹកមាត់ តាមទ្វារ បង្អួចឡាន បើប៉ូលិសឃើញនឹងពិន័យជាទម្ងន់។
- កុំឱ្យអ្នកដែលមិនស្គាល់ ជិះឡាន។
- ពេលបើកបរ ទ្វាររថយន្ត ត្រូវចាក់សោឱ្យជាប់។
- កុំបើកលឿនហួសកំរិត ដែលគេបានដាក់សញ្ញាប្រាប់តាមផ្លូវ។
- នៅផ្លូវធំៗខ្លះ មានសញ្ញាឱ្យចាំទារយកថ្លៃបើកបរ ដូច្នេះយើងតោងបង់ថ្លៃបើកបរផ្លូវនេះ។
- ពេលបើកបរត្រូវដាក់ខ្សែក្រវាត់ជាប់ជានិច្ច។

មុនពេលធ្វើដំណើរ យើងត្រូវមើលផែនទីឱ្យដឹងផ្លូវ ចម្ងាយ រយៈពេលដើម្បីធ្វើដំណើរឱ្យបានស្រួល។

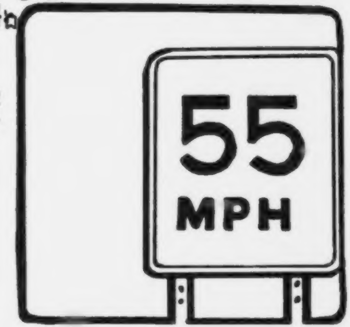

ការធ្វើដំណើរតាមប៊ីស

ការធ្វើដំណើរតាមប៊ីស ជួនកាលយើងចំណាយអស់លុយតិចៗ

- យើងត្រូវទៅទិញសំបុត្រ នៅស្ថានីយ៍ ចំណត ។
- បើសិនជាយើងមិនបានទិញទុកជាមុន យើងគួរទៅចំណតឲ្យបានមុនម៉ោងៗ
- ប៊ីសចេញទៀងម៉ោងណាស់ៗ ដូច្នេះយើងត្រូវដឹងម៉ោង ដែលប៊ីសចេញដំណើរៗ
- នៅខាងក្រោយប៊ីស មានបង្គន់សំរាប់បត់ជើងៗ
- ត្រូវមើលការហាមប្រាមនៅក្នុងប៊ីស ដូចជាមិនឲ្យជក់បារី មិនឲ្យទទួលទានអាហារ និងបើកវិទ្យុៗ
- យើងអាចទិញម្ហូបអាហារ នៅតាមភោជនីយដ្ឋានតូចៗ ដែលប៊ីសឈប់ទិញម្ហូបៗ

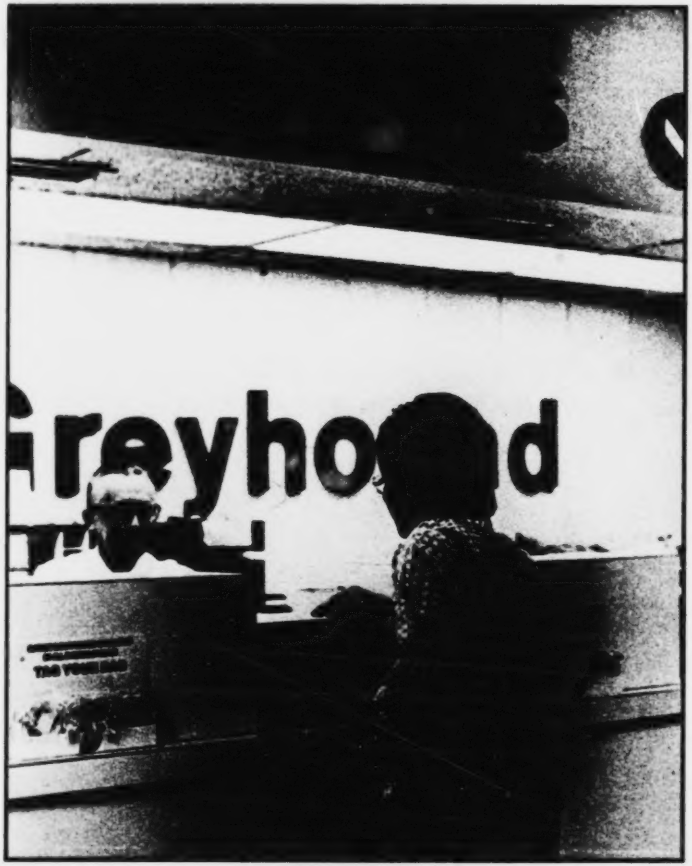

ទិញសំបុត្រឡានប៊ីស

ការធ្វើដំណើរតាមរថភ្លើង

ការធ្វើដំណើរតាមរថភ្លើង ស្រួលជាងតាមបឺស ដែលរថភ្លើងមិនសូវលំបូរ ហើយអស់លុយច្រើនជាង។

- ធម្មតា យើងត្រូវទិញសំបុត្រ នៅស្ថានីយ៍ ចំណត ។
- យើងត្រូវទៅ ឲ្យបានមុនម៉ោង ព្រោះរថភ្លើងចេញទៀងម៉ោងណាស់។
- បង្គន់មាននៅខាងក្នុងរថភ្លើង។
- នៅក្នុងរថភ្លើង មានភោជនីយដ្ឋាន តែថ្លៃបន្តិច។
- ត្រូវដឹងប្រាកដ ពីលេខទ្វារចូល ទៅទូររថភ្លើងរបស់អ្នក ដែលអ្នកត្រូវធ្វើដំណើរ ព្រោះទូរផ្សេងគ្នា ទៅកន្លែងខុសគ្នា។ ដូច្នេះ ត្រូវស្ថិតនៅក្នុងទូរណាដែលគេចាត់ឲ្យ។
- កុំជក់បារីនៅក្នុងទូររថភ្លើងណា ដែលសំរាប់អ្នកឥតជក់បារី។ សូមសម្លឹងរកមើលសញ្ញា ហាមជក់ ឬ ក៏សួរអ្នកបើកបរ។
- កុំអើតក្បាលចេញក្រៅ ឬ ដាក់ដៃចេញក្រៅ។
- ការធ្វើដំណើរតាមរថភ្លើងទាំងគ្រួសារ អស់លុយតិចជាងតាមយន្តហោះ។
- បើយើងមិនចង់ដេកនៅលើកៅអី យើងអាចទិញយកបន្ទប់សំរាប់ដេក តែថ្លៃជាងសំបុត្រធម្មតា។

អ្នកធ្វើការនៅរថភ្លើង ឆែកសំបុត្រ

ការធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះ

តាមធម្មតា ការធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះអស់លុយច្រើន។

- យើងអាចទិញសំបុត្រទុកជាមុន។ ភ្នាក់ងារធ្វើដំណើរ (Travel Agency) អាចឲ្យពត៌មានដល់យើង។
- អ្នកធ្វើដំណើរទាំងអស់ ត្រូវទៅប្រាប់អ្នកឆែកសំបុត្រ ៤៥នាទី មុនពេលយន្តហោះចេញដំណើរ។ ក្រុមហ៊ុនអាកាសចរណ៍ មានច្បាប់កំរិតអំពីទម្ងន់របស់ និងវត្ថុ ដែលយើងអាចយកបាន។
- យើងគួរដឹងពីទម្ងន់របស់ ដែលក្រុមហ៊ុនអាកាសចរណ៍ អនុញ្ញាតិឲ្យយក ដូចកាលវ៉ាលីសពីរ កាបូបយួរមួយ ក្នុងម្នាក់ៗ។

រដ្ឋការនឹងឆែកឆេរកអាវុធ ឬ គ្រឿងដែលអាចធ្វើឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ មុននឹងអនុញ្ញាតិឲ្យយើងចូលក្នុងយន្តហោះ។

បើចង់ធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះ យើងគួរសួរពីរបៀបជិះ ពីអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្តជាមុនសិន។

ទៅចំណតអាកាសយាន

-កុំដើរនៅទីងងឹត ដែលអ្នកឯទៀតមិនអាចមើល លោកអ្នកឃើញៗ
-ចូរប្រយ័ត្នទីកន្លែងស្ងាត់ គ្មានមនុស្សៗ មានគេ មានងងនៅជិត អាចធ្វើឲ្យមនុស្សមិនហ៊ានធ្វើ ផ្ដេសផ្ដាសៗ
-ចៀសវាង កុំដើរម្នាក់ឯងនៅពេលយប់ៗ
-ពេលយប់ កុំឲ្យកូនក្មេងចេញក្រៅៗ វាអាច នាំឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ បើបណ្ដោយឲ្យវា នៅម្នាក់ឯង ពេលយប់ងងឹតៗ
-ជាទំលាប់ទូទៅ ត្រូវប្រយ័ត្នមនុស្សចម្លែកៗ ជាការសំខាន់ គឺបង្រៀនកូន កុំឲ្យជិះរថយន្ត ម៉ូតូ កង់ ឬ ទទួលអំណោយពីមនុស្សដែលវាមិនស្គាល់ៗ ស្រីៗត្រូវប្រយ័ត្ន ជាពិសេសចំពោះមនុស្សប្រុស ដែលមិនស្គាល់ ព្រោះការចាប់រំលោភអាច កើតឡើងៗ

-ការទុកប្រាក់ច្រើនរបស់មានតម្លៃ ដូចជា មាសពេជ្រ នៅជាប់នឹងខ្លួននាំអោយមានគ្រោះថ្នាក់។ បើមិនអាចចៀសវាបាន ពេលទុកក្នុងហោប៉ៅ ឬ កាបូប ត្រូវកុំអោយគេងងមើលឃើញ។

ពេលមានការអាសន្នកើតឡើង ឬលង្វែងនរណាម្នាក់ កុំញញើតនឹងហៅរកឬទូរស័ព្ទទៅភ្នាក់ងារប៉ូលិសអោយលោះ។ ការហៅរកប៉ូលិស ទោះបីគ្មានការអ្វីក៏ដោយ ក៏ជាការប្រសើរជាជាងទុកអោយមានគ្រោះថ្នាក់កើតឡើងដល់រូបកាយដែរ។ លោកអ្នកមានសិទ្ធិ និងបានទទួលការការពារនិងជំនួយគ្រប់បែបយ៉ាង ដែលមានសំរាប់ជនជាតិអាមេរិកាំង។

បើសិនជាលោកអ្នកទទួលរងគ្រោះ ពីបទឧក្រិដ្ឋណាមួយ ចូរទូរស័ព្ទទៅភ្នាក់ងារប៉ូលិសភ្លាមៗ នៅតំបន់ភាគច្រើន លោកអ្នកអាចបង្វិលលេខភាពអាសន្ន គឺ ៩១១ (911) ទៅរកប៉ូលិស ឬ ក៏បង្វិលលេខ "O" ទៅអូប៉េរ៉ាទ័រ (Operator) ហើយសុំអោយគេជួយ។

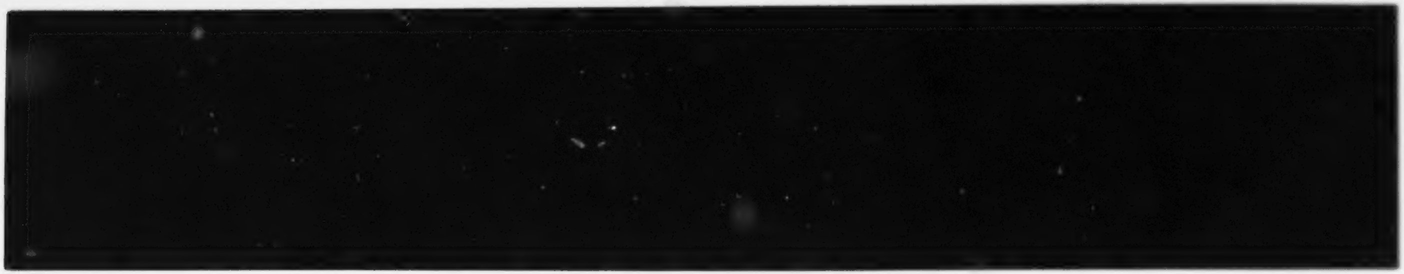

ការទាក់ទងតាមសំបុត្រ

ពេលណាលោកអ្នកចង់ផ្ញើសំបុត្រ សូមលោកអ្នក កាន្ទងសំបុត្រ ជាភាសាអង់គ្លេសឲ្យច្បាស់ និង សរសេរឈ្មោះ អស័យដ្ឋានឲ្យបានត្រឹមត្រូវ។ ខាងស្តាំនេះជាឧទាហរណ៍។

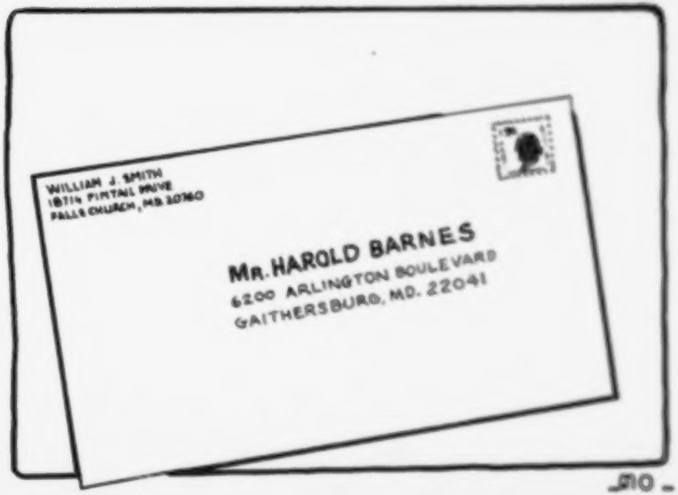

ការផ្ញើរសំបុត្រ

- ដើម្បីផ្ញើរសំបុត្រ យើងត្រូវបិទតែមប្រិ៍ តម្លៃ១៥សេន បើផ្ញើរនៅក្នុងសហរដ្ឋនិងកាណាដា និងតម្លៃ៣១សេនបើផ្ញើរទៅក្រៅប្រទេស។
- យើងអាចទិញតែមប្រិ៍នៅប៉ុស្តិ៍។
- យើងអាចផ្ញើរសំបុត្រ ដោយយកសំបុត្រទៅទំលាក់ក្នុងប្រអប់សំបុត្រ ដែលមានពណ៌ខៀវនិងក្រហម នៅតាមចិញ្ចើមថ្នល់ និង នៅប៉ុស្តិ៍។
- ធម្មតា ប៉ុស្តិ៍បិទទ្វារនៅថ្ងៃអាទិត្យ និង ថ្ងៃបុណ្យ។
- នៅស្រុកស្រែ ប្រអប់សំបុត្រនៅមុខផ្ទះ គេដាក់ទង់ពីពណ៌ក្រហមជាសញ្ញាប្រាប់ថា មានសំបុត្រត្រូវផ្ញើរ។
- កញ្ចប់និងខ្សែអាត់ គួរយកទៅផ្ញើរនៅប៉ុស្តិ៍។

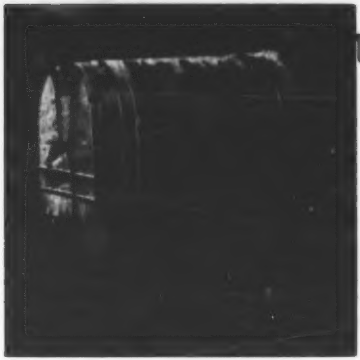

ប្រអប់សំបុត្រនៅផ្ទះ

ដាក់សំបុត្រនៅកន្លែងនេះ

ការទទួលសំបុត្រ

គេយកសំបុត្រមកចែក រាល់ថ្ងៃនៅផ្ទះ លើកលែងតែថ្ងៃអាទិត្យនិងថ្ងៃបុណ្យ។ ផ្ទះបន្ទប់នីមួយៗមានប្រអប់សំបុត្រមួយ ដែលធម្មតានៅជិតផ្លូវចូលអាគារ។ អ្នកខ្លះអាចជួលប្រអប់នៅប៉ុស្តិ៍ សំរាប់ទទួលសំបុត្រ។

ការកត់សំគាល់

បើគិតថា យើងបានទទួលសំបុត្ររបស់អ្នកដទៃផ្សេងទៀត សូមកុំបើកសំបុត្រនោះ។ យើងគួរផ្ញើរត្រលប់ទៅវិញ ហើយគួរសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្តភ័ក្ដិជួយពន្យល់ប្រាប់។

ការទាក់ទងតាមទូរស័ព្ទ

ទូរស័ព្ទជាមធ្យោបាយមួយមានប្រយោជន៍ ក្នុងការទាក់ទងគ្នា ហើយដែលគេចូលចិត្តប្រើ។ មានកន្លែងជាច្រើន មានទូរស័ព្ទសំរាប់សាធារណជនប្រើ ដូចជា នៅតាមការិយាល័យ ហាងទំនិញ។ល។ ផ្ទះសឹងតែទាំងអស់ សុទ្ធតែមានទូរស័ព្ទ។

សៀវភៅទូរស័ព្ទ

សៀវភៅទូរស័ព្ទមានពីរយ៉ាង :

- សៀវភៅក្រដាសស មានចុះលេខទូរស័ព្ទ របស់អ្នកដែលមានទូរស័ព្ទ ហើយមានចុះនាមត្រកូល តាមអក្សររៀង។
- សៀវភៅក្រដាសលឿង មានចុះលេខទូរស័ព្ទ របស់ក្រុមហ៊ុនជំនួញនិងមុខរបរផ្សេងៗ។ ឧទាហរណ៍ បើយើងត្រូវការឡានតាក់ស៊ី សូមបើកមើលលេខទូរស័ព្ទ ក្នុងផ្នែកដែលមានសរសេរ Taxi

របៀបប្រើទូរស័ព្ទ

យើងម្នាក់ៗមានលេខទូរស័ព្ទផ្សេងគ្នា។ លេខទូរស័ព្ទនីមួយៗមាន ១០ខ្ទង់ចែកចេញជា លេខអឺរាខូដ(Area code) មាន៣ខ្ទង់ និង ៧ខ្ទង់ទៀត។ ឧទាហរណ៍ លោក ឯក ឬ មានលេខទូរស័ព្ទ ៧០៣-៥២៥-១២១៣។ ៧០៣ជាលេខអឺរាខូដ។ បើយើងប្រើទូរស័ព្ទឆ្លើយឆ្លងគ្នាជិតៗ យើងប្រើតែ៧ខ្ទង់ ចុងក្រោយទេ គឺលេខ ៥២៥-១២១៣។ បើទាក់ទងទៅរដ្ឋផ្សេង ឆ្ងាយៗ ត្រូវប្រើទាំង១០ខ្ទង់គឺលេខ ៧០៣-៥២៥-១២១៣ ។

ទូរស័ព្ទផ្ទាល់ខ្លួន

បើចង់ភ្ជាប់ទូរស័ព្ទប្រើផ្ទាល់ខ្លួន យើងត្រូវទាក់ទងក្រុមហ៊ុនទូរស័ព្ទ។

- ប្រភេទប្រើ : នៅពេលដែលយើងទៅសុំគេឲ្យដាក់ទូរស័ព្ទ គេនឹងតម្រូវឲ្យកក់ប្រាក់ចំនួន ៥០.០០ដុល្លារ។

១-ប្រភេទកំណត់ចំនួនប្រើ: គេអនុញ្ញាតិឲ្យយើងប្រើតាមចំនួនដែលគេកំណត់ក្នុងមួយខែ ដោយឲ្យយើងបង់ថ្លៃប្រាក់មួយចំនួន បើយើងប្រើលើស យើងត្រូវបង់ប្រាក់បន្ថែម។

២-ប្រភេទឥតកំណត់: យើងអាចប្រើស្រេចចិត្ត តែថ្លៃជាងប្រភេទទី១។

៣-ទូរស័ព្ទប្រើចូលគ្នា : ផ្ទះពីរឬបី ប្រើលេខទូរស័ព្ទតែមួយចូលគ្នា តែមានទូរស័ព្ទនៅតាមផ្ទះរៀងខ្លួន។

ប្រើទូរស័ព្ទទាក់ទងទៅស្រុកឆ្ងាយ

បើសិនជាលោកអ្នកចង់ប្រើទូរស័ព្ទ ហៅទៅម្នាក់ទៀត ដែលនៅរដ្ឋផ្សេង ឆ្ងាយពីគ្នា លោកអ្នកត្រូវប្រើឬបញ្ចូលលេខទាំង១០ខ្ទង់ ដែលគេហៅថា ឡុងឌីស្ទិនខល(Long distance call)។

ក្រុមហ៊ុនទូរស័ព្ទ ឲ្យលោកអ្នកបង់ប្រចាំខែតែនៅពេលដែលលោកអ្នកហៅទាក់ទងគ្នាជិតៗប៉ុណ្ណោះ បញ្ចូល៧ខ្ទង់ ។ តែបើលោកអ្នកទាក់ទងទៅឆ្ងាយៗ រដ្ឋផ្សេងៗ លោកអ្នកនឹងត្រូវបង់ប្រាក់បន្ថែម។ លោកអ្នកត្រូវបង់ប្រាក់តាមពេលវេលា និងគេរាប់នាទី។ បើយើងនិយាយយូរ យើងនឹងត្រូវបង់ប្រាក់កាន់តែច្រើន ដែលគេគិតបញ្ចូលទៅក្នុងថ្លៃឈ្នួលប្រចាំខែ។

ការប្រើទូរស័ព្ទទាក់ទងទៅឆ្ងាយ មានពីរប្រភេទ : ទី១ គឺយើងទាក់ទងគ្នាផ្ទាល់ ដោយខ្លួនឯង។ ទី២ ដោយហៅឲ្យអ្នកធ្វើការៈអូប៉េរ៉ាទ័រ(Opérator) ជួយបញ្ចូលលេខហៅឲ្យ។

១-ប្រភេទទី១ : ទាក់ទងគ្នាផ្ទាល់: គឺយើងបញ្ចូលលេខទូរស័ព្ទ ១០ខ្ទង់ និយាយគ្នាផ្ទាល់ ដោយមិនបាច់រកអូប៉េរ៉ាទ័រជួយ។

ហេតុការណ៍ខ្លះ: ពីការទាក់ទងគ្នាផ្ទាល់តាមទូរស័ព្ទ:

តម្លៃប្រើទូរស័ព្ទទាក់ទងគ្នាទៅឆ្ងាយ ផ្លាស់ប្តូរទៅតាមពេលវេលា :

ក-ចាប់ពីថ្ងៃចន្ទដល់ថ្ងៃសុក្រ ពីម៉ោង១១យប់ ដល់ម៉ោង៨ព្រឹក និងចាប់ពីម៉ោង១១យប់ថ្ងៃសុក្រ ដល់ថ្ងៃអាទិត្យម៉ោង៥ល្ងាច តម្លៃចុះថោកប្រហែល ៦០% ។

ខ-ចាប់ពីថ្ងៃចន្ទដល់ថ្ងៃសុក្រ និងថ្ងៃបុណ្យ ចាប់ពីម៉ោង៥ល្ងាចដល់ម៉ោង១១យប់ តម្លៃចុះប្រហែល ៣៥% ។

គ-ពេលថ្លៃជាងគេ ពីថ្ងៃចន្ទដល់ថ្ងៃសុក្រ ពីម៉ោង៨ព្រឹកដល់ម៉ោង៥ល្ងាច។

-មុននឹងប្រើទូរស័ព្ទ និយាយទៅរដ្ឋឆ្ងាយ ប្រើ១០ខ្ទង់ យើងគួរសួរអ្នកស្គាល់ ញាតិឬមិត្តជាមុនសិន។

-យើងត្រូវដឹងពីការខុសម៉ោងគ្នា នៅសហរដ្ឋអាមេរិក។
ចាប់ពីរដ្ឋដែលនៅតាមឆ្នេរសមុទ្រខាងកើត ទៅទល់នឹងរដ្ឋដែលនៅតាមឆ្នេរសមុទ្រខាងលិច មានចំនួនខុសគ្នា ៣ម៉ោង។ ឧទាហរណ៍ រដ្ឋកាលីហ្វ័រនៀ ខុសគ្នា៣ម៉ោងក្រោយញូវយ៉ក: គឺម៉ោង៥ល្ងាចនៅកាលីហ្វ័រនៀ ត្រូវនឹងម៉ោង៨ល្ងាចនៅញូវយ៉ក។

-និយាយទាក់ទងគ្នាឆ្ងាយ អស់ប្រាក់ច្រើនជាងនិយាយជិតៗ។

២-ប្រភេទទី២: ការប្រើទូរស័ព្ទ ដោយហៅអូប៉េរ៉ាទ័រ ដើម្បីហៅអ្នកម្នាក់ទៀត : យើងត្រូវបង្វិលលេខ "០" ទៅ អូប៉េរ៉ាទ័រ ដើម្បី ហើយនិយាយប្រាប់អូប៉េរ៉ាទ័រថា កូឡិចខល(Collect call) ឬប្រាប់ឈ្មោះអ្នកណាម្នាក់ដែលលោកអ្នកចង់និយាយផ្ទាល់ ភើសិនធូភើសិន (Person to person) ។

-កូឡិចខល(Collect call) :គឺការទាក់ទងគ្នាឆ្ងាយ ហើយដែលសុំឲ្យអ្នកម្ខាងទៀតបង់ថ្លៃ។

-ភើសិនធូភើសិន(Person to person) :គឺការទាក់ទងគ្នាឆ្ងាយ តែយើងសុំនិយាយ ចំពោះតែអ្នកណាម្នាក់ដែលយើងចង់និយាយផ្ទាល់។

៣-វិក្កយបត្រទូរស័ព្ទ : យើងត្រូវបង់ប្រាក់ ឲ្យបានទាន់ពេល។ បើពុំដូច្នេះ ក្រុមហ៊ុនទូរស័ព្ទ អាចផ្តាច់ទូរស័ព្ទ លែងឲ្យយើងប្រើ។

ទូរស័ព្ទសំរាប់សាធារណជនប្រើ

ទូរស័ព្ទរបៀបនេះ ច្រើនមាននៅតាមកន្លែងចាក់ប្រេងសាំង ភោជនីយដ្ឋាន ទីប្រជុំហាងទំនិញ នៅតាមផ្លូវខ្លះ ចំណតរថភ្លើង និង ឡានប៊ីស។

- ត្រូវដាក់កាក់តាមរន្ធកាក់។ តម្លៃហៅម្តងៗមាន : ១០សេន ១៥សេន ២០សេន ២៥សេន។
- បើហៅទៅឆ្ងាយ ត្រូវការកាក់យ៉ាងច្រើន។ យើងត្រូវរក អ្នកបំរើទីនេះជួយ ហើយគេនឹងប្រាប់យើងថាតើត្រូវដាក់កាក់ប៉ុន្មាន។
- បើសិនជាអ្នកម្នាក់ទៀតឥតនៅផ្ទះ ឬ ទូរស័ព្ទគេជាប់រវល់ ពេលយើងដាក់ចុះ កាក់នឹងធ្លាក់ចុះមកក្រោម ដែលយើងអាចយកមកវិញបាន។

ទូរស័ព្ទដែលប្រើឥតបង់ថ្លៃ ដែលគេហៅថាហត់ឡាញ ឬ ថូលហ្វ្រីណាំប៊ឺ

មានលេខទូរស័ព្ទខ្លះ ដែលលោកអ្នកអាចហៅពីចម្ងាយ : ឡុងឌីស្ទិន ដោយឥតបង់លុយ។ ឧ. ចង់ទាក់ទងរកពត៌មាន សំរាប់ធ្វើការណែនាំ សូមទាក់ទង លេខ៨០០-៥២៤-៣៧០១។ ទូរស័ព្ទណាដែលមានលេខ៨០០ចាប់ផ្តើម គឺជាទូរស័ព្ទឥតបង់លុយ។

តេលេក្រាម

បើសិនជាលោកអ្នក ត្រូវការបញ្ជូនដំណឹងប្រញាប់ លោកអ្នកអាចផ្ញើរតេលេក្រាម។ លោកអ្នកអាចផ្ញើរតេលេក្រាម ដោយនិយាយទូរស័ព្ទទៅកន្លែងផ្ញើរតេលេក្រាម និយាយប្រាប់ពត៌មាន ដែលលោកអ្នកត្រូវផ្ញើរ ហើយនិងប្រាប់អស័យដ្ឋានអ្នកទទួល។ លោកអ្នកអាចផ្ញើរប្រាក់ទៅឲ្យអ្នកម្នាក់ទៀត តាមការិយាល័យតេលេក្រាមបានដែរ។

ការផ្ញើរដំណឹងតាមតេលេក្រាម អស់ប្រាក់ច្រើនជាងផ្ញើរសំបុត្រ។

ការធ្វើដំណើរនិងការទាក់ទងគ្នា

ពេលលោកអ្នកមកដល់សហរដ្ឋអាមេរិកភ្លាម លោកអ្នកគួរហាត់ធ្វើដូចតទៅនេះ :

- រៀនជិះយានសាធារណៈ ដូចជា ឡានប៊ីស រថភ្លើងក្នុងដីដែលគេហៅថា ស៊ីបវេ (Subway) រថភ្លើង...។ល។
- សួរគេ ពីរបៀប ឬច្បាប់ដើរឆ្លងផ្លូវ ច្បាប់ជិះកង់ និងច្បាប់បើករថយន្ត។
- រៀនគោលការណ៍សន្តិសុខចរាចរណ៍ របៀបបើករថយន្តឲ្យបានសុខ និងរៀនរបៀបចៀសវាងគ្រោះថ្នាក់។
- រៀនហៅរថយន្តពេទ្យពេលមានអាសន្ន (Ambulance) ។
- ដឹងរបៀបសុំច្បាប់ ប្រលងយកច្បាប់អនុញ្ញាតិបើកបរ។
- ដឹងរបៀបសុំឲ្យក្រុមហ៊ុនដាក់ទូរស័ព្ទ និងរបៀបបង់ថ្លៃកក់។
- ដឹងពីទីកន្លែងដែលមានទូរស័ព្ទសំរាប់សាធារណជនប្រើ និងដឹងពីរបៀបប្រើ។
- ដឹងពីរបៀបទូរស័ព្ទ ហៅរកឲ្យគេជួយ នៅពេលមានអាសន្ន។
- លោកអ្នកនិងសមាជិកទាំងអស់ ត្រូវដឹងឲ្យពិតប្រាកដ និងចាំពីអាស័យដ្ឋាននិងលេខទូរស័ព្ទរបស់ខ្លួន ទុកសំរាប់ពេលមានអាសន្ន ត្រូវយកក្រដាសដែលមានអាស័យដ្ឋាននិងលេខទូរស័ព្ទ ទៅជាមួយជានិច្ច។
- ត្រូវដឹងទូរស័ព្ទមួយណាដែលហៅទៅ ឥតបង់ថ្លៃ និងមួយណាអស់លុយ។
- ដឹងពីរបៀបផ្ញើរសំបុត្រ និងតំលៃ។
- ដឹងពីរបៀបផ្ញើរតេឡេក្រាម។

បញ្ជីអត្ថបទ

រឿងរបស់លោក "ក" ៣៧
ការងារនៅសហរដ្ឋ ៣៩
ក្មេងក៏ធ្វើការដែរ ៣៩
មនុស្សចាស់ក៏នៅតែធ្វើការ ៤០
ជំនួយដល់អ្នកដែលខ្វះខាត ៤០
របៀបធ្វើការ ៤១
    អ្នកធ្វើការតាមមុខការជំនាញ ៤១
    អ្នកជំនាញការ ៤២
    អ្នករដ្ឋការ ៤៣
    ធ្វើការពេញម៉ោង ៤៤
    ធ្វើការពាក់កណ្ដាលម៉ោង ៤៤
ការរកការងារធ្វើ ៤៥
    មិត្តនិងអ្នកអាណាព្យាបាល ៤៥
    ការិយាល័យរដ្ឋសំរាប់រកការឱ្យធ្វើ ៤៥
    សញ្ញានៅតាមអាគារ ៤៦
    កាសែត ៤៦
    ភ្នាក់ងាររកការឱ្យធ្វើរបស់ឯកជន ៤៦
ការដាក់ពាក្យសុំធ្វើការ ៤៧
    Social security and I-94 .... ៤៧
    លិខិតប្រវត្តិរូប ៤៨
    ការធ្វើសម្ភាសន៍ ៤៩
ការទទួលខុសត្រូវការងារនិងប្រាក់បំណាច់ ៥១
    ម៉ោងធ្វើការ ៥១
    ច្បាប់របស់ក្រុមហ៊ុន ៥១
    ប្រាក់បំណាច់បន្ថែម ៥១
    នៅពេលធ្វើការ ៥២
    នាឡិកាចុចម៉ោង ៥២
    ការប្រើទូរស័ព្ទ ៥២
    រយៈពេលសាកល្បង ៥២
    ការបើកប្រាក់ខែ ៥៣
    ឆែក ៥៣
    ការបើកប្រាក់ ៥៤
    សហជីពនិងអាជីវៈសង្គម ៥៤
ការតំឡើងមុខការឱ្យរឹតតែប្រសើរ ៥៥
    ការសិក្សាជំនាញការ ៥៥
        - កម្មវិធីសិក្សាសំរាប់មនុស្សធំ ៥៦
        - មហាវិទ្យាល័យសហគមន៍ ៥៦
        - សាលាសិក្សាមុខរបរនិងបច្ចេកទេស ៥៦
        - សាលាឯកជន ៥៦
        - ស៊ីតា ៥៧
        - ជបខប(Job corps) ៥៨
ការផ្លាស់ប្ដូរការងារ ៥៩
គំរូលិខិតសុំការធ្វើ ៦០
លេខទូរស័ព្ទសំខាន់ៗ ៦១

រឿងរបស់លោក "ក"

លោក "ក" ជានាយទាហានមួយរូប កាលពីនៅស្រុកខ្មែរ។ ឥឡូវនេះ នៅក្នុងសហរដ្ឋ លោកជាអ្នកមើលថែទាំសំអាត នៅសាលាបឋមសិក្សា។ លោកមានការតប់ប្រមល់ធុញថប់ជាខ្លាំងនឹងការងារនេះ ប៉ុន្តែលោកមិនដឹងធ្វើយ៉ាងដូចម្ដេច។ ដោយអ្នកអាណាព្យាបាលលោករកការងារនេះឲ្យលោកធ្វើ លោក "ក" មិនហ៊ានប្រាប់អ្នកអាណាព្យាបាលថា លោកមិនចូលចិត្តការងារនេះទេឡើយ ដោយខ្លាចក្រែងអ្នកអាណាព្យាបាលនិយាយថា លោករឹងទទឹង។ លោកមិនហ៊ានរកការណាផ្សេងទៀតឡើយ។

លោក "ក" គិតថា លោកជាប់អន្ទាក់ហើយ។ លោកក៏ឈប់រវីរវល់នឹងអ្នកឯទៀត។ មិត្តរបស់លោកម្នាក់ មានការបារម្ភក្នុងរឿងនេះ ហើយបានទៅពិគ្រោះនឹងសមាគមខ្មែរ។

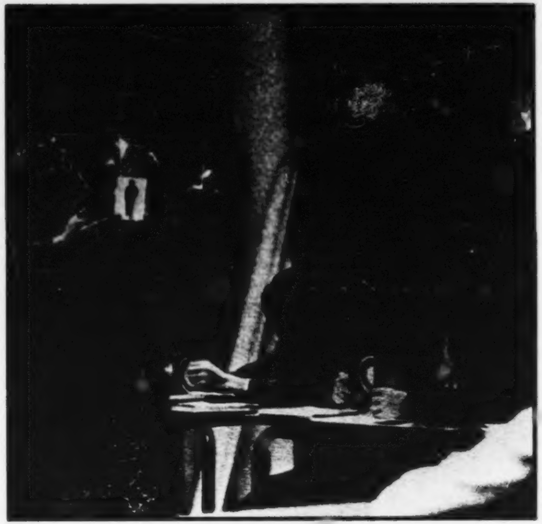

លោក "ត" ធ្វើការនៅសមាគម បានពិភាក្សាជាមួយលោក "ក" ហើយបានអះអាងថា នឹងពន្យល់អ្នកសាលាព្យាបាលឱ្យយល់ពីគោលបំណងរបស់លោក "ក" ដែលចង់រកការងារឱ្យបានប្រសើរជាងសព្វថ្ងៃ។ លោក "ត" និងលោក "ក" ពិភាក្សាគ្នាឃើញថា លោក "ក" គួររៀនអង់គ្លេសបន្ថែមទៀត។ ពីរ-បីអាទិត្យក្រោយមក លោក "ត" បានរកថ្នាក់ឱ្យលោក "ក" បានចូលរៀន ថ្វីត្បិតតែថ្នាក់នីមួយៗ មានសិស្សច្រើនជាតិផ្សេងៗ

លោក "ក" បានធ្វើការផង (ពាក់កណ្ដាល) រៀនភាសាអង់គ្លេស និង រៀនកុំព្យូទ័រ (Computer) ផង។ ពេលលោករៀនចប់ សាលាបានជួយលោក ក្នុងការរកការងារធ្វើ។ ឥឡូវនេះ លោកបានការមួយដែលលោកពេញចិត្តថានឹងមានអនាគត។

ក្មេងក៏ធ្វើការដែរ

ដោយការខ្វះខាត ចំពោះអាហារបរិភោគ ដែលគេ ស៊ូកូនគេធ្វើការស៊ីឈ្នួល ។ រាល់ថ្ងៃ មុនពេលទៅសាលា ឬ ក្រោយពេលចេញពីសាលា សិស្សខ្លះអាយុពី ១០ ទៅ១៥ឆ្នាំ អាចដើរលក់ការ៉េម ។ សិស្សធំៗធ្វើការពាក់កណ្ដាលពេល ។ គេ ធ្វើការក្រោយពេលចេញពីសាលារៀន នៅថ្ងៃសំរាកចុង សប្ដាហ៍ ឬ ក្នុងពេលឈប់សំរាក ។ នៅពេលធ្វើការ ក្មេងអាច យល់ពីតម្លៃការងារ ទោះជាការងារនោះ ធ្វើដោយ កំលាំងដៃក៏ដោយ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ក្មេងអាចចេះសន្សំប្រាក់ កាស និងទុកចិត្តក្នុងការកសាងជីវិត ។

ក្មេងៗរើសដែកការ៉ែតពេលព្រឹក

-៣៩-

មនុស្សចាស់ក៏នៅតែធ្វើការដែរ

អាមេរិកាំងជឿថា មនុស្សគួរតែធ្វើការ បើគេអាចធ្វើការបាន។ អាមេរិកាំងជាច្រើន មិនយល់ស្រប នឹងគតិ ដែលថាឈប់ធ្វើការនៅពេលអាយុ៦៥ឆ្នាំ ដោយគេនៅតែបន្តធ្វើការ ប្រសិនបើគេមានសុខភាពល្អ។

ជំនួយដល់អ្នកដែលខ្វះខាត

អាមេរិកាំងភាគច្រើនយល់ដែរថា មនុស្សខ្លះត្រូវការជំនួយពីគេ។ មនុស្សទាំងនេះមាន មនុស្សដែលពិការ ឬ មានជម្ងឺលិត ឬ ចាស់ធ្វើការមិនកើត ឬ ឪពុកម្ដាយដែលមានកូនច្រើន ត្រូវការប្រាក់ជំនួយ ដើម្បីចិញ្ចឹមកូន។ ប្រាក់ជំនួយនេះ ហៅថា វែលហ្វែរ ដែលជាប្រាក់ជំនួយផ្សេងៗ ផ្ដល់ដោយរដ្ឋាភិបាល ឱ្យអ្នកដែលត្រូវការ។ លុយវែលហ្វែរនេះ បានមកពីប្រាក់ពន្ធដែលអ្នកធ្វើការ បង់ឱ្យទៅរដ្ឋាភិបាល។

ដោយសារការឱ្យតម្លៃលើការងារជាងយកលុយវែលហ្វែរ ទើបអ្នកអាណាព្យាបាល អង្គការមនុស្សធម៌ និង អាមេរិកាំងផ្សេងទៀត ជំរុញឱ្យលោកអ្នកធ្វើការក្នុងពេលឆាប់ៗ។ គេសង្ឃឹមថា លោកអ្នកនឹងព្យាយាមធ្វើការងារនេះ រហូតដល់លោកអ្នកអាចរកបានការធ្វើល្អជាងមុន។ គេនឹងមិនចូលចិត្តទេ បើលោកអ្នកជំទាស់នឹងការធ្វើការងារ ឬ បោះបង់ការងារ ហើយពឹងផ្អែកតែលើប្រាក់វែលហ្វែរ។

អ្នកបំរើតុកំពុងលាងចាន

អ្នកធ្វើការគ្មានមុខការជំនាញ

មុខការដែលមិនចាំបាច់ត្រូវប្រើចំណេះវិជ្ជាស្ទាត់ជំនាញ នោះគឺ៖ អ្នកថែទាំអាគារនានា អ្នកលាងចាន អ្នកបំរើតុ។ ការងារនេះស្រួលរក ពីព្រោះវាមិនចាំបាច់ត្រូវការការស្ទាត់ជំនាញ និងការចេះនិយាយភាសាអង់គ្លេសជ្រៅជ្រះ។ តាមធម្មតា លោកអ្នកនឹងបានកំរៃប្រហែលតិចបំផុតនៃតំលៃការងារ នៅសហរដ្ឋគឺ $ 3.35 ក្នុង១ម៉ោង នៅខែមករា១៩៨១។ អ្នកភៀសខ្លួនភាគច្រើន ធ្វើការនេះផង សិក្សាភាសាអង់គ្លេសផង ឬ មុខវិជ្ជាជំនាញក្នុងពេលជាមួយគ្នា ហើយសង្ឃឹមថា គេអាចរកបានការងារល្អធ្វើ។

អ្នកជំនាញការ

មុខការត្រូវការវិជ្ជាស្មាត់ជំនាញគឺៈ ជាងឡាន ជាងបំពង់ទឹកឬឧស្ម័ន ជាងធ្វើសក់ អ្នកវាយអង្គុលីលេខៗ ការងារទាំងនេះ ត្រូវការហាត់ហ្វឹកហ្វឺន ចេះភាសាអង់គ្លេសជ្រៅជ្រះ ហើយប្រាក់ខែ តិចឬច្រើនអាស្រ័យលើការពិសោធន៍របស់អ្នកធ្វើការៗ ប្រាក់ឈ្នួលរបស់ជាងបំពង់ទឹក ឬ ឧស្ម័ន ច្រើនជាងប្រាក់ឈ្នួលរបស់អ្នកធ្វើការ នៅការិយាល័យទៅទៀតៗ

អ្នកធ្វើការមានជំនាញការ ដូចជាៈ អ្នកធ្វើសក់ ខាងលើ អ្នកវាយអង្គុលីលេខ ខាងក្រោម អ្នកធ្វើឡាន ខាងស្តាំ

អ្នករដ្ឋការ

អ្នករដ្ឋការគឺ គ្រូបង្រៀន វិស្វករ វេជ្ជបណ្ឌិត មេធាវី។ ការងារទាំងនេះ ត្រូវការយ៉ាងតិចណាស់មាន សញ្ញាប័ត្រពីមហាវិទ្យាល័យ។ រដ្ឋនីមួយៗមានច្បាប់ផ្ទាល់ ដែលកំរិតការហាត់ហ្វឹកហ្វឺនវិជ្ជាជីវៈ។ ឧទាហរណ៍ វេជ្ជបណ្ឌិតម្នាក់ចង់ធ្វើការរបស់ខ្លួនក្នុងរដ្ឋមួយថ្មីទៀត ត្រូវប្រឡងដើម្បីយកសញ្ញាប័ត្រ ដែលបញ្ជាក់ដោយរដ្ឋនោះ។

នៅសហរដ្ឋ មនុស្សម្នាក់ អាចធ្វើការពេញម៉ោង ឬ ពាក់កណ្ដាលម៉ោង ដោយពឹងផ្អែកទៅលើការងារ បញ្ហាគ្រួសារ និង បញ្ហាផ្សេងៗទៀត។

គ្រូកំពុងតែបង្រៀន ខាងឆ្វេង
ឱសថការីសរសេរលិខិតបញ្ជា កំពុងលាយថ្នាំ ខាងស្ដាំ

ធ្វើការពេញម៉ោង

ជាទូទៅ ការធ្វើការពេញម៉ោងតំរូវពី ៣៥ ទៅ ៤០ម៉ោងក្នុងមួយអាទិត្យ។ ការងារជាច្រើននៅសហរដ្ឋ ធ្វើការពីម៉ោង ៩:០០ព្រឹក ទៅម៉ោង ៥:០០ល្ងាច ពីថ្ងៃចន្ទទៅដល់ថ្ងៃសុក្រ។ ហាងលក់ទំនិញ រោងចក្រ ភោជនីយដ្ឋាន តែងមានវេនធ្វើការផ្លាស់ប្តូរគ្នា ជួនកាលធ្វើយប់ ជួនកាលធ្វើថ្ងៃ ឬ ធ្វើបន្ថែមម៉ោង។

ការងារនៅចង្ក្រានបាយ

ធ្វើការពាក់កណ្តាលម៉ោង

ម៉ោងធ្វើការនៃការងារពាក់កណ្តាលម៉ោង ប្រែប្រួលទៅតាមការងារខ្លួនឯង តាមទីកន្លែងធ្វើការ និង ម្ចាស់ហាង។ គេអាចធ្វើ ២ ឬ ៣ ម៉ោង ឬ រហូតដល់ ៣៥ ម៉ោងក្នុងមួយអាទិត្យ។ ការងារពាក់កណ្តាលម៉ោង អាចផ្លាស់ប្តូរពេលបាន ដែលអាចឲ្យគេធ្វើសកម្មភាពផ្សេងៗ បាននៅពេលធ្វើការផង ដូចជា ទៅសាលារៀននៅថ្ងៃខ្លះ និង ធ្វើការនៅថ្ងៃផ្សេងទៀត។

មិត្ត និង អ្នកអាណាព្យាបាល

អ្នកភៀសខ្លួនភាគច្រើន ដែលរកការធ្វើ ដោយសារជំនួយពីមិត្ត ប្ដី អ្នកអាណាព្យាបាល ឬ អ្នកស្គាល់ៗ សមាគមខ្មែរនិងភ្នាក់ងារមនុស្សធម៌អាចជួយលោកអ្នកស្វែងរកការធ្វើ។

ការិយាល័យសម្រាប់រកការឱ្យធ្វើ

ការិយាល័យសម្រាប់រកការឱ្យធ្វើ នឹងជួយលោកអ្នកស្វែងរកការធ្វើ។ ពេលលោកអ្នកដាក់ពាក្យសុំធ្វើការ គេនឹងជួយលោកអ្នក ហើយនឹងប្រាប់ពីការងារ ដែលលោកអ្នកអាចធ្វើបាន ក្នុងតំបន់លោកអ្នករស់នៅ។ នៅពេលលោកអ្នករង់ចាំ គេអាចជួយរកសាលាសិក្សាភាសាអង់គ្លេស ឬ មុខវិជ្ជាជំនាញណាមួយ ឱ្យលោកអ្នកសិក្សា។

ការពិភាក្សានៅការិយាល័យជួយរកការឱ្យធ្វើ

សញ្ញានៅតាមអាគារ

ដំណឹងការងារអាចមាន បិទផ្សាយនៅតាមបណ្ណាល័យ សាធារណៈ ក្រុមហ៊ុនធំៗ និងការិយាល័យរបស់រដ្ឋ។ ភោជនីយដ្ឋានជាច្រើនដាក់ សញ្ញា HELP WANTED ត្រូវការអ្នកធ្វើការ ។ ប្រសិនបើលោកអ្នកមាន បំណងធ្វើការដែលគេបិទនោះ លោកអ្នកអាចទៅទាក់ទង ពិភាក្សាជាមួយអ្នកចាត់ការ នៅទីនោះ។

កាសែត

សារពត៌មានភាគច្រើន មានចុះផ្សាយពីមុខការដែល ទំនេរ តាមលេខរៀងអក្សរនៃមុខការ។ ដូចជា អ្នកលាង ចាន ជាងឡាន អ្នកវាយអង្គុលីលេខ។ ការចុះផ្សាយនីមួយៗ តែងតែមានអធិប្បាយពីការងារ ប្រាក់ខែ ព្រមទាំងមាន លេខទូរស័ព្ទ ឬ អស័យដ្ឋានដែលអ្នកអាចទូរស័ព្ទទៅ ឬ សរសេរ សំបុត្រទាក់ទងសុំការធ្វើ។

ភ្នាក់ងាររកការឲ្យធ្វើរបស់ឯកជន

ភ្នាក់ងារនេះ ដឹងការងារជាច្រើន ដែល អាចបញ្ជូនលោកអ្នកឲ្យទៅរក ក៏ប៉ុន្តែភ្នាក់ងារ នេះនឹងទារប្រាក់ពីលោកអ្នក ឬ ពីម្ចាស់ហាង បើ សិនជាលោកអ្នកបានការធ្វើ។ មុននឹងឲ្យភ្នាក់ងារ នេះរកការឲ្យធ្វើ អ្នកត្រូវសួរពីលក្ខខណ្ឌ ពីកិច្ច សន្យាដោយប្រយ័ត្នប្រយែង។

ការដាក់ពាក្យសុំធ្វើការ

Social Security Card and I-94

ដើម្បីធ្វើការ នៅក្នុងសហរដ្ឋ លោកអ្នកត្រូវមានSocial Security Number ។ ជនភៀសខ្លួនទាំងអស់ គួរស្នើសុំ Social Security Number នៅពេលមកដល់សហរដ្ឋអាមេរិកភ្លាម សូម្បីតែអ្នកមិនទាន់រកការធ្វើក៏ដោយ។

អ្នកអាចសុំ Social Security Number នៅ Social Security Office ។ មិត្ត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលរបស់លោកអ្នក អាចជួយលោកអ្នក ក្នុងការសុំប័ណ្ណនេះ។

លោកអ្នកត្រូវកាន់ប័ណ្ណនេះរហូត ថ្វីបើលោកអ្នករៀបការ ប្ដូរការងារ ឬ ប្ដូរឈ្មោះក៏ដោយ។ ពេលលោកអ្នកស្នើសុំការធ្វើ លោកអ្នកត្រូវយក Social Security Number និងI-94 ទៅជាមួយ។ ប័ណ្ណទាំងពីរនេះបញ្ជាក់ថា លោកអ្នកមានសិទ្ធិធ្វើការបាននៅក្នុងសហរដ្ឋ។

លិខិតប្រវត្តិរូប

មុនពេលលោកអ្នករកការធ្វើ លោកអ្នកគួរសរសេរលិខិតប្រវត្តិរូប ដែលផ្តល់ព័ត៌មានពីខ្លួនលោកអ្នក និង ការពិសោធន៍របស់លោកអ្នក។ ការនេះអាចជួយលោកអ្នក ក្នុងការបំពេញសំណុំលិខិតសុំការធ្វើ។ ជួនកាល លោកអ្នកអាចផ្ញើរលិខិតប្រវត្តិរូប ភ្ជាប់ជាមួយលិខិតសុំការធ្វើ។ ផ្ទាល់ខ្លួនទៅតាមមុខការ ដែលលោកអ្នកស្វែងរក ប្រវត្តិរូបលោកអ្នកមានព័ត៌មានដូចខាងក្រោមនេះ :

- ឈ្មោះ អស័យដ្ឋាន និង លេខទូរស័ព្ទរបស់លោកអ្នក។
- Social Security Number និង I - 94 របស់លោកអ្នក (សំខាន់)។
- ឈ្មោះ អស័យដ្ឋាន របស់ម្ចាស់ហាងដែលលោកអ្នកធ្វើការពីមុន។
- ប្រវត្តិប្រាក់ខែរបស់លោកអ្នក ថ្ងៃចូលធ្វើការ និងការអធិប្បាយសង្ខេបពីមុខងាររបស់លោកអ្នក។
- សាលាដែលបានទៅរៀន រួមទាំងពេលសិក្សាញឹកញួនក្នុងពេលវិស្សមកាល ថ្ងៃចូលរៀន និង សញ្ញាប័ត្រ។
- សំបុត្របញ្ជាក់ផ្ដាំផ្ញើរ ជាមួយឈ្មោះ អស័យដ្ឋាន និងលេខទូរស័ព្ទ។
- ការពិសោធន៍ផ្សេងៗ មានទាំងសកម្មភាពស្ម័គ្រចិត្តធ្វើការផ្សេងៗ ជាមួយសហគមន៍ វិហារគ្រិះ ឬ ជំរុំ។

ការធ្វើសម្ភាសន៍

ពេលស្វែងរកការងារធ្វើ ដំបូងលោកអ្នកគួរទាក់ទងម្ចាស់ហាង ឬ អ្នកតំណាង។ ការទាក់ទងទាំងនេះ អាចធ្វើតាមទូរស័ព្ទ។ មិត្ត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល អាចជួយលោកអ្នកដើម្បីធ្វើការណាត់ជួបនេះ។ ការងារភាគច្រើន ត្រូវការធ្វើសម្ភាសន៍។ ការធ្វើសម្ភាសន៍ ធ្វើឡើងរវាងម្ចាស់ហាង និង ខ្លួនលោកអ្នកផ្ទាល់។

ពិនិត្យលិខិតប្រវត្តិរូបជាថ្មី នៅពេលធ្វើសម្ភាសន៍

ពេលពិភាក្សានេះ គេនឹងសួរលោកអ្នក ត្រូវឆ្លើយជាច្រើនដើម្បីឱ្យដឹងថា តើលោកអ្នកមានសមត្ថភាពអាចទទួលការងារធ្វើ ឬទទួលស្គាល់ជាអ្នកធ្វើការ គួរជាទីទុកចិត្តបានឬទេ។ អ្នកធ្វើសម្ភាសន៍នឹងសួរលោកអ្នក តើលោកអ្នកមកនៅសហរដ្ឋពីពេលណា និងពីកន្លែងធ្វើការ និងសាលាដែលអ្នកធ្លាប់រៀនផងដែរ។

ដើម្បីរៀបចំធ្វើសម្ភាសន៍ លោកអ្នកគួរប្រុងប្រៀបឆ្លើយដែលម្ចាស់ហាងអាចសួរពីការពិសោធន៍ ពីសាវតារ និងការងារចំណូលចិត្តរបស់អ្នក។ បន្ថែមទៀតលោកអ្នកអាចស្វែងរកការងារ ដែលលោកអ្នកស្នើសុំ ហើយធ្វើឱ្យអ្នកធ្វើសម្ភាសន៍យល់ថា លោកអ្នកមានសមត្ថភាពអាចទទួលការងារនេះបាន។

មុនពេលទៅធ្វើសម្ភាសន៍ លោកអ្នកគួរចងចាំធ្វើដូចខាងក្រោមនេះ :

- ទៅឱ្យទាន់ពេល

មិនត្រូវទៅមុនម៉ោងពេក ឬ យឺតពេក។ លោកអ្នកគួរទុកពេល ឱ្យទៅដល់កន្លែងណាត់ជួបមុនពេលធ្វើសម្ភាសន៍៥នាទី។ ជនជាតិអាមេរិកាំងឱ្យតម្លៃយ៉ាងខ្ពស់ ចំពោះការគោរពពេលវេលា។

- ស្លៀកពាក់ស្អាតបាត

លោកអ្នកត្រូវស្លៀកពាក់ឲ្យបានស្អាតបាត នៅពេលទៅធ្វើសម្ភាសន៍ៗ លោកអ្នកអាចសួរមិត្ត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលអ្នក ពីសំលៀកបំពាក់ដែលលោកអ្នកគួរស្លៀកៗ

- នាំអ្នកបកប្រែទៅជាមួយបើសិនជាចាំបាច់
- ប្រវត្តិរូប

បើអ្នកមានក្រដាសប្រវត្តិរូបទៅជាមួយ វាអាចជួយសំរួលលោកអ្នក ក្នុងការបំពេញសំណុំលិខិតសុំការធ្វើ ហើយអាចជួយលោកអ្នកមិនឲ្យភ័ន្តច្រឡំពេលគេសួរលោកអ្នកៗ នៅក្នុងក្រដាសប្រវត្តិរូបនេះ លោកអ្នកត្រូវបញ្ចូលការពិសោធន៍ក្នុងកិច្ចការដែលលោកអ្នកធ្លាប់បានធ្វើនៅក្នុងស្រុកខ្មែរ និង សហរដ្ឋៗ

- ត្រូវប្រាកដក្នុងខ្លួន និង ស្ងៀមស្ងាត់

ក្នុងពេលធ្វើសម្ភាសន៍ លោកអ្នកគួរធ្វើឲ្យម្ចាស់ហាងយល់ថា លោកអ្នកមានសមត្ថភាព ព្រមទាំងសប្បាយរីករាយនឹងការងារនោះៗ ពេលលោកអ្នកឆ្លើយ លោកអ្នកត្រូវសម្លឹងទៅមុខអ្នកធ្វើសម្ភាសន៍ ដើម្បីឲ្យគេយល់ថា លោកអ្នកជាមនុស្សទៀងត្រង់ និងទុកចិត្តខ្លួនឯងៗ

- ត្រូវប្រសប់ និង ប្រយ័ត្ន

លោកអ្នកគួរសួរម្ចាស់ហាង ចំពោះតែការណាដែលចាំបាច់ៗ គួរធ្វើឲ្យគេយល់ថា លោកអ្នកចង់ធ្វើការងារនោះមែន ហើយគួរសួរតែពីប្រាក់ខែ និងប្រាក់បំណាច់ នៅពេលធ្វើសម្ភាសន៍ចប់ៗ

- តាមដាន

មុនពេលធ្វើសម្ភាសន៍ចប់ លោកអ្នកអាចសួរម្ចាស់ហាងពីពេលវេលា ដែលលោកអ្នកអាចដឹងលទ្ធផលៗ ការធ្វើសម្ភាសន៍មិនមែនបានសេចក្តីថា លោកអ្នកអាចបានការងារធ្វើនោះទេៗ លោកអ្នកគួរសរសេរសំបុត្រអរគុណដល់ម្ចាស់ហាង ចំពោះការដែលគេឆ្លៀតពេលមកជជែកជាមួយលោកអ្នកៗ ប្រហែលមួយអាទិត្យក្រោយមក ទើបលោកអ្នកអាចដឹងថា តើលោកអ្នកបានទទួលការងារ ឬ អត់ៗ គួរស្វែងរកការងារផ្សេងទៀតក្នុងរយៈពេលរង់ចាំៗ

ម៉ោងធ្វើការ

ត្រូវសួរម្ចាស់ហាង នូវថ្ងៃណា ដែលលោកអ្នកត្រូវធ្វើការ ត្រូវឈប់ និងពេលដែលត្រូវចូលធ្វើការ។ នៅសហរដ្ឋ ពេលវេលាមានសារៈសំខាន់ណាស់។ អ្នកត្រូវមកធ្វើការតាមពេលម៉ោងដែលកំណត់។ ប្រសិនបើលោកអ្នកមកធ្វើការយឺត ឬ មិនបានមកធ្វើការជាញឹកញយដោយគ្មានហេតុផល លោកអ្នកអាចបាត់បង់ការងារ។

ច្បាប់របស់ក្រុមហ៊ុន

កន្លែងជាច្រើន មានច្បាប់សំរាប់អ្នកធ្វើការ។ ច្បាប់ទាំងនេះមានៈ ពេលវេលាកំណត់សំរាប់ទទួលទានបាយ ឈប់សំរាក សំលៀកបំពាក់ដែលអ្នកត្រូវស្លៀក ឬ អ្នកអាចជក់បារីបាន ឬ ទទួលទាននៅពេលធ្វើការងារ។ មានច្បាប់សំរាប់សន្តិសុខខ្លះ ដែលលោកអ្នកគួរសួរឱ្យដឹង។

ប្រាក់បំណាច់បន្ថែម

ទៅតាមប្រភេទក្រុមហ៊ុននិងគោលការណ៍អនុវត្តន៍ លោកអ្នកអាចមានសិទ្ធិទទួលប្រាក់បំណាច់ផ្សេងទៀត បន្ថែមពីលើប្រាក់ខែរបស់អ្នក ដែលហៅថា ប្រាក់បំណាច់បន្ថែម។ ប្រាក់បំណាច់នេះ មានប្រាក់ធានាខាងសុខភាព និងជីវិត ប្រាក់ជំនួយពេលឥតធ្វើការ ពេលឈប់សំរាក និងឈប់ពេលឈឺ នៅដំណាច់ឆ្នាំ។

ចូរសួរម្ចាស់ហាង ពីប្រាក់បំណាច់បន្ថែម ដែលលោកអ្នកអាចទទួលបាន។

នៅពេលធ្វើការ

នៅពេលដែលលោកអ្នកចូលធ្វើការ លោកអ្នកត្រូវដឹងដូចតទៅនេះ :

នាឡិកាចុចម៉ោង

ក្រុមហ៊ុនខ្លះ ប្រើនាឡិកាចុចម៉ោង ដែលជានាឡិកាសំរាប់កត់ចំនួនម៉ោងដែលយើងបានធ្វើការ។

ពេលខ្លះអ្នកធ្វើការត្រូវប្រើនាឡិកាកត់ម៉ោងសំរាក និងទទួលទានបាយ។ គេយកប័ណ្ណធ្វើការរបស់គេ ស៊កចូលទៅក្នុងនាឡិកាដែលចុចពេលម៉ោង។ របៀបនេះហៅថា Punching the time card ។

អ្នកធ្វើការម្នាក់ៗមានប័ណ្ណនេះផ្ទាល់ខ្លួន។ ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនលោកអ្នកមាននាឡិកាចុចម៉ោង លោកអ្នកគួរសួរអ្នកទទួលខុសត្រូវ ឬ អ្នកធ្វើការដទៃទៀត ឲ្យប្រាប់ពីរបៀបប្រើ។

ការប្រើទូរស័ព្ទ

ពេលលោកអ្នកទៅធ្វើការយឺត ឬ អកខានមិនបានទៅធ្វើការ គួរប្រាប់ម្ចាស់ហាងឲ្យដឹងជាមុន។ ប្រសិនបើចាំបាច់ គួរទូរស័ព្ទប្រាប់ម្ចាស់ហាង ឬ អ្នកទទួលខុសត្រូវពីហេតុផលនេះ។

រយៈពេលសាកល្បង

ក្រុមហ៊ុនជាច្រើនមានរយៈពេលសាកល្បង ជាពេលដែលគេមើលសមត្ថភាព និង កិរិយាមារយាទលោកអ្នក។ រយៈពេលនេះ អាចហៅថា រយៈពេលស្ទង់មើល ហើយម្ចាស់ហាងនឹងសំរេចថា តើគេឲ្យលោកអ្នកធ្វើការតទៅទៀត ឬ ត្រូវបញ្ឈប់ត្រឹមនេះ។ រយៈពេលស្ទង់មើលនេះ អាចមានច្រើនសប្ដាហ៍ ឬ ច្រើនខែ ៣-៦ខែ ។ កិច្ចការរបស់លោកអ្នក អាចត្រូវចប់នៅពេលនេះ ដោយមិនសមហេតុសមផល។

ការបើកប្រាក់ខែ

លោកអ្នកត្រូវសួរម្ចាស់ហាង ពីពេលវេលានិងរបៀបដែលលោកអ្នកត្រូវបានទទួលប្រាក់ខែ។ គួរសួរដែរថា តើលោកអ្នកត្រូវទៅបើកប្រាក់ខែនៅមន្ទីរចាត់ការកណ្តាល ឬ គេមាននរណាម្នាក់យកមកឲ្យ។

ឆែក (The paycheck)

លោកអ្នកអាចទទួលប្រាក់រាល់អាទិត្យ កន្លះខែ ឬ ១ខែម្តង។ គេតែងផ្តល់ប្រាក់ឲ្យលោកអ្នកជាឆែក ដែលតាមធម្មតាជាប័ណ្ណដែលមានពីរផ្នែក: ផ្នែកទី១ មានឈ្មោះអ្នកនិងចំនួនប្រាក់ដែលអ្នកត្រូវទទួល ផ្នែកទី២ ហៅថា Stub (កន្ទុយឆែក) មានរាយការដកហូតលុយខ្លះ ពីប្រាក់ខែអ្នក។ ដូច្នេះ ចំនួនទឹកប្រាក់នៅក្នុងឆែក អាចតិចជាងចំនួនប្រាក់ដែលលោកអ្នកសង្ឃឹមថានឹងបាន។

ម្ចាស់ហាងទាំងអស់ ធ្វើការដកហូតយ៉ាងទៀងទាត់ ពីឆែកអ្នកធ្វើការ។ មានការដកហូតបីយ៉ាង: មួយសំរាប់ Social Security Tax ; មួយសំរាប់តាក់រដ្ឋ(State Tax) និង មួយទៀតសំរាប់តាក់សហពន្ធ (Federal Tax) ។

នេះជាឧទាហរណ៍អំពី Pay Stub សំរាប់បង្ហាញពី

The sample pay stub shows typical deductions:

Deductions This Pay Period

F.I.C.A	State	Federal	Health Ins.
$7.36	$2.26	$2.26	$00.00
①	②	③	④

Gross 120.00 **Net** 106.64

ការដកហូត :

១. នេះគឺជាការដកហូតសំរាប់ Social Security Tax ដែលគេអាចហៅថា F.I.C.A ។ គេនឹងបង្វិលប្រាក់ទាំងនេះខ្លះមកឲ្យលោកអ្នកវិញ នៅពេលដែលលោកអ្នកចាស់ល្មមចូលនិវត្តន៍ ឬ មានគ្រោះថ្នាក់មិនអាចធ្វើការកើត មុនពេលចូលនិវត្តន៍។

២. ការដកហូតនេះគឺជាតាក់សំរាប់រដ្ឋ។ ប្រាក់នេះផ្តល់ទៅឲ្យរដ្ឋាភិបាលរដ្ឋ សំរាប់ចំណាយលើការសិក្សាអប់រំ ក្រសួងសង្គមកិច្ច ការិយាល័យរបស់រដ្ឋ។ល។

៣. ការដកហូតនេះគឺជាតាក់សំរាប់រដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ។ ប្រាក់នេះផ្តល់ទៅឲ្យរដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ នៅវ៉ាស៊ីនតោន ឌី.ស៊ី ដើម្បីចំណាយលើកិច្ច ការពារប្រទេស និងកម្មវិធីផ្សេងៗ ទៀតជាច្រើន។

៤. ក្រុមហ៊ុនដែលបានផ្តល់ប្រាក់បំណាច់បន្ថែម សំរាប់ការធានាខាងសុខភាព ទៅឲ្យអ្នកធ្វើការ តែងតែដកហូតយកប្រាក់ខ្លះ ពីប្រាក់បំណាច់នៅក្នុងឆែក។ នៅក្នុងករណីនេះ ការដកហូតនឹងត្រូវបង្ហាញក្នុងកន្ទុយបង្កាន់ដៃ(Pay stub) ឲ្យឃើញនោះស្រាប់។

សូមចាំទុកថា លោកអ្នកត្រូវរក្សាទុក កន្ទុយសែកទាំងនោះ។ គង់មានពេលមួយ លោកអ្នកនឹងត្រូវការវា សំរាប់បំពេញពាក្យសុំសុយតាក់ពីរដ្ឋាភិបាលវិញ។

ការបើកប្រាក់

ក្រោយពីលោកអ្នកបានទទួលប្រាក់សែក (Pay check) សូមទុកវាឲ្យស្រួលបួល កុំឲ្យបាត់។ សូមបើកយកប្រាក់ ឬ ក៏ផ្ញើរទុកក្នុងធនាគារជាបន្ទាន់។ ប្រសិនបើលោកអ្នកទុកសែកនេះយូរ វាបណ្តាលឲ្យមានបញ្ហាចោទ។ បើលោកអ្នកបាត់សែក សូមប្រញាប់ប្រាប់អ្នកទទួលខុសត្រូវលោកអ្នកភ្លាម។ ដើម្បីបើកយកប្រាក់ អ្នកត្រូវចុះហត្ថលេខា នៅផ្នែកខាងក្រោយនៃសែក។ មិនត្រូវចុះហត្ថលេខាទុក មុនពេលដែលលោកអ្នកបើកយកប្រាក់ទេឡើយ។ ពេលលោកអ្នកចុះហត្ថលេខា សូមចុះហត្ថលេខាឲ្យដូច ដែលលោកអ្នកសរសេរនៅខាងមុខ។

សហជីព និង អាជីវៈសង្គម

ក្នុងក្រុមហ៊ុនខ្លះ អ្នកធ្វើការ ស្ថិតនៅក្នុងសហជីព ឬអាជីវៈសង្គម។ ការចូលជាសមាជិក ក្នុងសហជីព ឬ អាជីវៈសង្គម ស្ថិតនៅលើខ្លួនអ្នក។ សំរាប់ក្រុមហ៊ុនខ្លះ ឬ ការងារខ្លះ សហជីព ឬ អាជីវៈសង្គម តម្រូវឲ្យសមាជិកប្រតិបត្តិតាមសេចក្តីត្រូវការនៃការងារដែលមានបញ្ជាក់នៅលើលិខិត ឬ លក្ខន្តិកៈ តាមច្បាប់ទំលាប់ក្រុមហ៊ុន តាមការយល់ព្រមក្នុងកិច្ចសន្យា។

ដើម្បីចូលជាសមាជិករបស់សហជីព ឬ អាជីវៈសង្គម អ្នកត្រូវបង់ប្រាក់។

មនុស្សធរៀនវាយអង្គុលីលេខ

ការសិក្សាជំនាញការ

នៅកន្លែងជាច្រើន ក្នុងសហរដ្ឋ មានកម្មវិធីហ្វឹកហ្វឺន ដែលលោកអ្នកអាចរៀនជំនាញការៗ កម្មវិធីខ្លះ ត្រូវជួយដោយរដ្ឋាភិបាល ខ្លះទៀត ត្រូវបង់ថ្លៃសាលា។ កម្មវិធីទាំងនេះ ត្រូវការរយៈពេលអង្វែងខ្លះ។

កម្មវិធីសិក្សាសំរាប់មនុស្សធំ

សហគមន៍ជាច្រើន មានបង្រៀនជំនាញការដល់មនុស្សធំៗ កម្មវិធីនេះមានបង្រៀនភាសាអង់គ្លេសនិងការហ្វឹកហ្វឺនដល់មនុស្សអាយុពី១៦ឆ្នាំឡើងទៅ ដែលច្រើនមាននៅក្នុងវិទ្យាល័យនៅពេលយប់ៗ កម្មវិធីនេះ តំរូវឲ្យបង់ថ្លៃសាលា តែយកថ្លៃថោកៗ ការិយាល័យចុះឈ្មោះដែលផ្ញើរឲ្យលោកអ្នកដែលចង់សិក្សា នូវតារាងពេលម៉ោង ទីកន្លែងសិក្សានិងតំលៃសិក្សាៗ

លោកអ្នកអាចធ្វើការនៅពេលថ្ងៃ ហើយទៅរៀននៅពេលយប់ៗ

មហាវិទ្យាល័យសហគមន៍

មហាវិទ្យាល័យទាំងនេះ ពេលខ្លះមានបង្រៀនជំនាញការៗ ថ្លៃសាលា ធម្មតាថ្លៃជាងសាលាមនុស្សធំ តែសិស្សដែលមានប្រាក់ចំណូលតិច អាចមានសិទ្ធភាពសុំអាហារូបករណ៍ (B.E.O.G) ដើម្បីជួយបង់ថ្លៃសាលា ថ្លៃសៀវភៅនិងការជិះៗ ថ្នាក់ទាំងនេះ ត្រូវការការចេះដឹងភាសាអង់គ្លេសជ្រៅជ្រះៗ

សាលាសិក្សាមុខរបរនិងបច្ចេកទេស

តំបន់ជាច្រើន មានសាលាបង្រៀនជំនាញការ បច្ចេកទេស ដែលបង្រៀនឡើងវិញផ្សេងៗក្រៅពីមធ្យមសិក្សាឬមហាវិទ្យាល័យ ថ្លៃសាលា មានតែថ្លៃសេវាតូចតិចៗ នៅពេលរៀនចប់ សាលាទាំងនេះតែងចេញសញ្ញាប័ត្រឲ្យ

សាលាឯកជន

សាលាបង្រៀនជំនាញការឯកជន ដែលមានចុះផ្សាយក្នុងកាសែតនិងទូរទស្សន៍ ពីកម្មវិធីហ្វឹកហ្វឺន លោកអ្នកគួរតែពិនិត្យឈ្មោះសាលាទាំងនេះ ក្នុងសៀវភៅទូរស័ព្ទពណ៌លឿង ថ្លៃឈ្នួលសាលា មានតំលៃថ្លៃៗ លោកអ្នកគួរតែសាកសួរឲ្យច្បាស់ មុននឹងចុះឈ្មោះរៀន ហើយលោកអ្នកត្រូវប្រាកដថា កម្មវិធីហ្វឹកហ្វឺន ក្នុងនាមការិយាល័យការងារនឹងធ្វើឲ្យលោកអ្នករកការងារធ្វើបានក្នុងតំបន់ដែលលោកអ្នករស់នៅ។

ក្រុមហ៊ុនជាច្រើន ចេញថ្លៃឈ្នួលសាលា ដល់អ្នកធ្វើការរបស់គេដែលទៅសិក្សា ដើម្បីជួយរីកចំរើនការងាររបស់គេក្នុងក្រុមហ៊ុនទៀត សូមសួរចៅហ្វាយដែលលោកអ្នកធ្វើការ

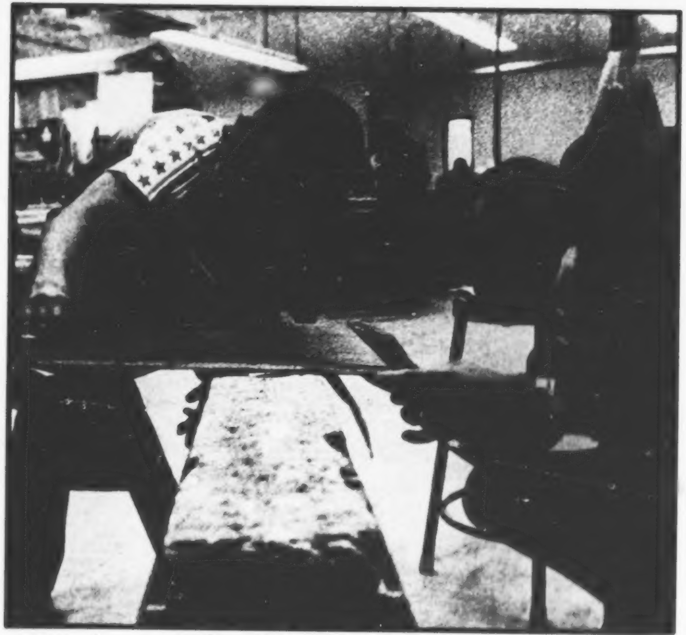

ការហាត់រៀនប្រើប្រាស់ប្រដាប់ប្រដាជាងឈើ

នោះគឺ : សញ្ញាប័ត្រចេញពីថ្នាក់រៀនជំនាញការ មិនអាចធានាថា បានការធ្វើ ឬ ឡើងសក្តិនោះទេ។ ការនេះពឹងផ្អែកទៅលើ :

- សំបូរ ឬ ខ្វះការងារក្នុងតំបន់របស់លោកអ្នក
- ចំណេះចេះដឹងក្នុងភាសាអង់គ្លេស
- ការប៉ិនប្រសប់ក្នុងជំនាញការ

មុនពេលលោកអ្នកចុះឈ្មោះក្នុងកម្មវិធីហ្វឹកហ្វឺនជំនាញការ លោកអ្នកគួរយល់ឱ្យបានច្បាស់ថា នឹងអាចរកការងារធ្វើ តាមជំនាញការដែលលោកអ្នកហ្វឹកហ្វឺន។

ស៊ីតា (CETA)

នេះជាកម្មវិធី ដែលផ្តល់ជំនួយដោយរដ្ឋាភិបាល សំរាប់ហ្វឹកហ្វឺនសិស្ស ដែលមានបំណងរៀនជំនាញការ។ កម្មវិធីនេះជួយផ្តល់ប្រាក់ខ្លះដល់សិស្ស ក្នុងពេលកំពុងរៀន។ ដោយសារការកំណត់ចំនួនសិស្សក្នុងថ្នាក់រៀន ពេលខ្លះសិស្សត្រូវរង់ចាំ ២-៣ខែ ទើបបានចូលរៀន ហើយថ្នាក់ភាគច្រើន ត្រូវការចេះអង់គ្លេសជ្រៅជ្រះ។ បើចង់ដឹងពត៌មានបន្ថែមអំពី ស៊ីតា សូមទូរស័ព្ទដោយឥតបង់ថ្លៃ ដោយបង្វិលលេខ ដូចមាននៅផ្នែកខាងក្រោយនៃសៀវភៅនេះ ឬ មានក្នុងការិយាល័យកម្មវិធី ស៊ីតា។

ចបខប(Job corps)

កម្មវិធីនេះ សំរាប់ជួយសិស្សអាយុពី១៦ ទៅ២១ឆ្នាំ ចំពោះសិស្សណាដែលគ្រួសារមានប្រាក់ចំណូលតិច ដើម្បីឲ្យអាចបញ្ចប់មធ្យមសិក្សា ឬ មហាវិទ្យាល័យ និងសិក្សាជំនាញការក្នុងពេលតែមួយ។ សិស្សដែលបានទទួលការអនុញ្ញាតិឲ្យចូលក្នុងកម្មវិធី ត្រូវបានរដ្ឋជួយចេញថ្លៃសាលា ថ្លៃបន្ទប់ យានជំនិះ និង ប្រាក់បន្តិចបន្តួច សំរាប់ចាយវាយ ក្នុងរយៈពេល៦ខែទៅ២ឆ្នាំ។ នៅពេលរៀនចប់ គេនឹងឲ្យប្រាក់បំណាច់ពិសេស សំរាប់ចាយវាយ នៅពេលណាអ្នករកការធ្វើ។ សិស្សនៅក្នុង ចបខប (Job corps) រៀនជំនាញការខុសៗគ្នា ដូចជា : លេខាធិការ គិលានុបដ្ឋាយិកា អ្នកជួសជុលវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ ជាងឈើ ជាង្លួ ។ល។ បើលោកអ្នកចង់បានព័ត៌មានបន្ថែមអំពីកម្មវិធីនេះ សូមទូរស័ព្ទដោយឥតបង់ថ្លៃ ដោយប្រើលេខទូរស័ព្ទ ដែលមាននៅផ្នែកខាងក្រោយ ឬ មាននៅក្នុងការិយាល័យកម្មវិធី។

អ្នកធ្វើឡានកំពុងដាក់ទៀន

70

ការផ្លាស់ប្ដូរការងារ

ពេលដែលលោកអ្នកកំពុងធ្វើការ ក្នុងក្រុមហ៊ុនណាមួយ លោកអ្នកអាចស្វែងរកការងារថ្មីមួយទៀត ដែលប្រសើរជាងមុន ដោយម្ចាស់ក្រុមហ៊ុនឥតមានដឹងៗ ក៏ប៉ុន្តែ មុនពេលចាប់ធ្វើការ លោកអ្នកត្រូវដឹងឱ្យច្បាស់:

- ការទុកចិត្តរបស់អ្នកក្នុងកិច្ចការថ្មី។
- ប្រាប់ម្ចាស់ក្រុមហ៊ុនយ៉ាងតិច២អាទិត្យមុន ដើម្បីឱ្យគេអាចរកមនុស្សម្នាក់ទៀត មកជំនួសកន្លែងអ្នក។ នេះជាការសំខាន់ ចំពោះអ្នកដែរ ពីព្រោះម្ចាស់ក្រុមហ៊ុន អាចទាក់ទងនិងផ្ដល់យោបល់ ពីសមត្ថភាពនិងអាកប្បកិរិយារបស់អ្នក ចំពោះម្ចាស់ក្រុមហ៊ុនថ្មី។ ម្យ៉ាងទៀត ពេលខ្លះ លោកអ្នកអាចត្រូវការលិខិតផ្ដាំផ្ញើរ ពីម្ចាស់ក្រុមហ៊ុនមុន ហើយការកត់សំគាល់ទាំងនោះ អាចមានឥទ្ធិពលលើការងារថ្មីរបស់អ្នក។

ឈប់ធ្វើការដោយមានការយល់ព្រមពីម្ចាស់ហាង

BEST COPY AVAILABLE

SAMPLE
JOB APPLICATION

1. Title of position ______________ Beginning date ______________ Salary ________

2. Name Mr. / Mrs. / Miss ______________________________
   Last (Print) First Middle (Maiden Name)

3. Mailing address ______________________________ Home telephone ________
   Street and No. City State Zip Code Alternate no. ________

4. How long immediately preceding this date have you lived in this County? ________

5. In case of accident, notify ______________ Address ______________ Phone ________

6. Age ______ Date of birth ______________ Social Security No. ____ / ____ / ____ U.S. Citizen? ______

7. Marital Status: Single ______ Married ______ Widowed ______ Separated ______ Divorced ____

8. If married, spouse is employed by: ______________________ City ____________

9. List ages and relationship of all persons dependent upon you ______________________

____

10. Indicate any disease or physical disability, defect, or infirmity ______________
    Indicate nature and extent of handicap, whether permanent, and whether military service-connected.

____

11. Circle the highest grade you completed in each school

	Name and location of school		Dates
High School 9 10 11 12		Course	
College 1 2 3 4		Major	Minors
Post-grad Semester Hrs. ________		Course	
Professional vocational schools		Courses (if part-time, indicate)	

12. Give your complete employment record during the last 5 years, and ALSO any earlier experience of the kind required for this kind of position. List your positions in the order of dates, your present or most recent position first.

From Mo./Yr.	To Mo./Yr.	Employer's name, address, telephone number and name of last supervisor	Salary	Position—state your title, describe duties	Reason for leaving

13. What are your hobbies and interests? ______________________________

____

14. Applicant's Signature ______________________________ Date ____________

ការងារ

- ត្រូវទាក់ទងនឹងភ្នាក់ងារជួយតាំងទីលំនៅ (Resettlement agency) ឬ ការិយាល័យជួយរកការងារធ្វើ (Employment office) ដើម្បីឲ្យគេច្បាស់លាស់ពីកំរិតការស្ទាត់ជំនាញក្នុងការងារ របស់លោកអ្នក និងឲ្យគេជួយប្រាប់ពីលទ្ធភាពរកការងារធ្វើ។
- ត្រូវស៊ើបសួរពីកម្មវិធីការងារ ឬ ពីហ្វឹកហ្វឺនខាងវិជ្ជាជីវៈ ដែលអាចមាន។
- ត្រូវស៊ើបសួរពីទីកន្លែងមជ្ឈមណ្ឌលការងារនៅក្នុងតំបន់ ដូចជា Job services ។
- ត្រូវប្ដូរធ្វើការប្រឹក្សាផ្ទាល់ ជាមួយនឹងទីប្រឹក្សាខាងការងារ ពីគោលដៅការងាររបស់លោកអ្នក។
- ត្រូវរៀនសរសេរជីវប្រវត្តិ (កិច្ចការ) ខ្លួនឯង ដោយសួរអ្នកអាណាព្យាបាលឬអ្នកឯទៀត។
- ត្រូវហាត់បំពេញសំណុំ ឬលិខិតសុំការធ្វើដោយខ្លួនឯង ដោយហាត់ធ្វើតាមគំរូ នៅក្នុងសៀវភៅនេះ។
- ត្រូវប្ដូរសុំអ្នកអាណាព្យាបាល ឲ្យជួយបង្ហាត់ធ្វើសម្ភាសន៍ ដើម្បីសុំការធ្វើ ។
- ត្រូវប្ដូរយល់ពីធានារ៉ាប់រងខាងសុខភាព និងអត្ថប្រយោជន៍ ពីការងារផ្សេងៗ។
- ត្រូវយល់ពីបទបញ្ជារបស់សង្គមនិរភ័យ (Social security regulation) និងអត្ថប្រយោជន៍។
- ត្រូវដឹងពីរបៀបស្លៀកពាក់ សំរាប់ធ្វើការ។
- ត្រូវប្ដូរ សុំឲ្យគេជួយពន្យល់ពីរបៀបរក្សាការទាក់ទងឲ្យបានប្រសើរ ជាមួយម្ចាស់ហាងឬអ្នកធ្វើការជាមួយ។
- ត្រូវប្ដូរសួរពីរបៀបណាមួយ ដែលអាចជួយឲ្យលោកអ្នកអាចធ្វើការបានល្អ មិនឲ្យគេបញ្ឈប់ពីកិច្ចការ ។

លេខទូរស័ព្ទសំខាន់ៗ

សំរាប់សួរពត៌មានពីការងារនិងការហ្វឹកហ្វឺនពីជំនាញការ

Job corps	: លេខទូរស័ព្ទឥតបង់ថ្លៃ	:	(800)424-2925
	លេខទូរស័ព្ទធម្មតា	:	______________
ស៊ីតា	: លេខទូរស័ព្ទឥតបង់ថ្លៃ	:	(800)424-2925
	លេខទូរស័ព្ទធម្មតា	:	______________
ភ្នាក់ងាររដ្ឋសំរាប់រកការងារធ្វើ		:	______________
កម្មវិធីសិក្សាសំរាប់មនុស្សធំ		:	______________
មហាវិទ្យាល័យសហគមន៍		:	______________
សមាគមខ្មែរ		:	______________
អាណាព្យាបាល		:	______________

Word Book
Mathematics Around U
GINN
LANGUAGE 4
Encore
GINN
LANGUAGE 5
Exploring Our World
EASTERN HEMISPHERE
Exploring Our World
THE AMERICAS

បញ្ជីអត្ថបទ

ការសិក្សាសំរាប់ក្មេង....................៦៥

សាលាឯកជន....................៦៦

ថ្នាក់ពិសេស....................៦៧

សាលាសំរាប់ក្មេងអាយុតិចជាង៦ឆ្នាំ........៦៧

ការយកកូនទៅចុះឈ្មោះនៅសាលារៀន.....៦៨

ពត៌មានដែលអ្នកត្រូវដឹងពីសាលាក្មេង..........៦៩

មធ្យោបាយដឹកនាំ....................៦៩

ចំនួនខែដែលត្រូវរៀន....................៦៩

ឡានទៅសាលា....................៧០

សៀវភៅ....................៧០

អង់គ្លេសសំរាប់សិស្សដែលមិនមែនជាជាតិ
អាមេរិកាំងនិងការបង្រៀនភាសាពីរ....៧០

របៀបសាលារៀនអាមេរិកាំង............៧១

មុខវិជ្ជា....................៧១

គ្រូបង្រៀន....................៧១

របៀបរៀន....................៧២

ការឱ្យតំលៃទៅលើការសិក្សារបស់សិស្ស...៧៣

ការហាត់ប្រាណ....................៧៣

ការអប់រំខាងភេទ....................៧៤

សកម្មភាពអប់រំផ្សេងៗទៀត............៧៤

ការសិក្សាវិជ្ជាជីវៈ....................៧៥

អំពីចរិយានៅក្នុងសាលា....................៧៥

មុខនាទីរបស់ឪពុកម្តាយ....................៧៦

ធ្វើការ និង ទៅរៀន....................៧៧

បន្ទាប់ពីសាលាមធ្យមសិក្សា....................៧៨

ការសិក្សាអប់រំសំរាប់មនុស្សធំ............៧៩

ការសិក្សាភាសាអង់គ្លេស....................៧៩

ការហ្វឹកហ្វឺនឱ្យស្ទាត់ជំនាញក្នុងការងារ.......៨០

រឿងរបស់ នាង "កូឡាប"

លោក ឡាយ និងគ្រួសារ សប្បាយចិត្តនឹងរស់នៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក។ ពេលមកដល់បានតែបន្តិច លោកបានយកកូនឱ្យទៅរៀននៅសាលាភ្លាមៗ លោកឡាយ បានធ្វើការនៅរោងចក្រ ដោយបានបងប្អូនគាត់នាំរកទៅៗ ម្នាក់ៗដូចជាគ្មានបញ្ហាក្នុងការរស់នៅឡើយ លើកលែងតែនាង "កូឡាប" អាយុ១០ឆ្នាំ ដែលជាបងលោក ឡាយៗ នាង "កូឡាប" ធ្វើការតែពាក់កណ្តាលម៉ោង(Part time) ដើម្បីជួយទ្រទ្រង់គ្រួសារ ប៉ុន្តែមិនសប្បាយចិត្តដោយមិនអាចនិយាយភាសាអង់គ្លេស។

ថ្ងៃមួយ នាងបាននិយាយជាមួយមិត្តម្នាក់ ដែលមករស់នៅសហរដ្ឋយូរឆ្នាំជាង។ នាង "កូឡាប" ត្អូញថា ពិបាកចិត្តណាស់ ទៅកន្លែងណាក៏ត្រូវការអ្នកបកប្រែដែរ។ មិត្តនាងក៏សួរថា ហេតុអ្វីបានជានាងមិនទៅចុះឈ្មោះរៀន នៅថ្នាក់ដែលមានបង្រៀនភាសាអង់គ្លេស ដល់អ្នកឥតចេះអង់គ្លេស ដែលគេហៅថា"ESL"(English as Second Language) ។ នាង "កូឡាប" ភ្ញាក់ព្រើតព្រោះគិតថា អ្នកមិនចេះអង់គ្លេស មិនអាចទៅសាលារៀនបានទេ។ នាងចង់សាកទៅរៀនដែរ តែដូចជាមិនហ៊ាន។

មិត្តរបស់នាងពន្យល់ប្រាប់ថា នៅក្នុងសហរដ្ឋ មនុស្សគ្រប់សញ្ជាតិនិងគ្រប់អាយុ នៅតែអាចរៀនបាន។ នាង "ភូទ្យាប" ក៏សុំឲ្យមិត្តជួយសាកសួរ តើមានសល់កន្លែង នាងអាចចូលរៀនបានទេ។ បើមាន ជួយចុះឈ្មោះឲ្យនាងបានរៀនឆាប់ៗផង។ មិត្តរបស់នាងបានរកថ្នាក់ឲ្យនាងរៀន នៅពេលថ្ងៃ ហើយអាចទុកឲ្យនាងនៅធ្វើការបានដដែល។

ក្រោយពីនាង "ភូទ្យាប" រៀនចប់ អាចនិយាយភាសាអង់គ្លេសបានគ្រាន់បើហើយ នាងក៏រកការធ្វើបានល្អជាងមុន។ សព្វថ្ងៃ នាងឧស្សាហ៍ខំហាត់និយាយអង់គ្លេសជារឿយៗ ហើយបានចុះឈ្មោះរៀនថ្នាក់មួយទៀត ដើម្បីនឹងឲ្យចេះរឹតតែច្បាស់។

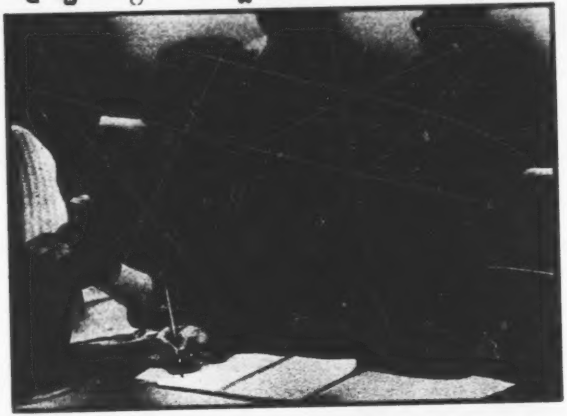

ក្មេងទាំងអស់ នៅក្នុងសហរដ្ឋ អាចទៅរៀនដោយមិនបាច់បង់លុយ ពីថ្នាក់ទី១ ដល់ថ្នាក់ទី១២។ ច្បាប់តំរូវឱ្យក្មេងទាំងអស់ ទៅសាលារៀន។ រដ្ឋភាគច្រើន តំរូវឱ្យទៅសាលារៀន ពីអាយុ៦ឆ្នាំ ទៅ១៦ឆ្នាំ។ ឪពុកម្តាយជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការឃ្លាំមើលកូនទៅសាលារៀន។

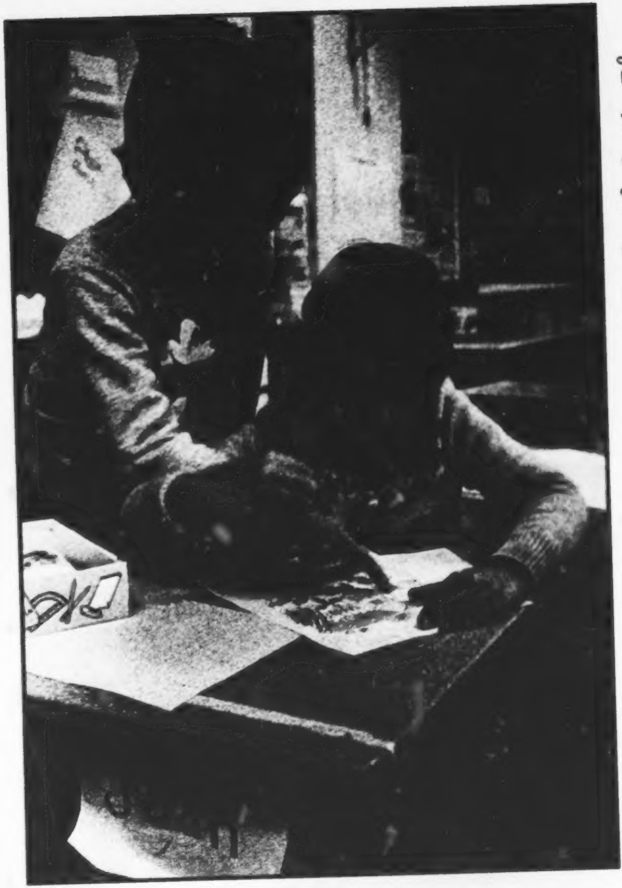

សាលាដែលក្មេងត្រូវទៅរៀន ស្រេចតែនឹងអាយុរបស់ក្មេង និងទីកន្លែង ដែលឪពុកម្តាយរបស់គេៗ ជាទូទៅ ការសិក្សាសំរាប់ក្មេង ពីអាយុ៦ឆ្នាំដល់១៨ឆ្នាំ ចែកជាពីរផ្នែក : ផ្នែកទី១ ហៅថា បឋមសិក្សា គឺចាប់ពីថ្នាក់ទី១ ដល់ថ្នាក់ទី៦ ជួនកាលអាចបន្តរហូតដល់ថ្នាក់ទី៨ ផ្នែកទី២ ហៅថា មធ្យមសិក្សា គឺចាប់ពីថ្នាក់ទី៩ បន្តរហូតដល់ថ្នាក់ទី១២ ពេលដែលក្មេងអាយុបានប្រហែល១៨ឆ្នាំៗ សិស្សដែលបានរៀនចប់ថ្នាក់ទី១២ នឹងបានទទួលសញ្ញាប័ត្រមួយៗ ពេលចប់មធ្យមសិក្សា ឬ ហៃស្កូល សិស្សភាគច្រើន បន្តទៅសកលវិទ្យាល័យ ឬ រកការងារធ្វើៗ

សាលាឯកជន

ក្រៅពីសាលារបស់រដ្ឋ មានសាលាឯកជនជាច្រើនទៀត ដែលភាគច្រើន ច្រើនថ្លៃជាងសាលារបស់រដ្ឋៗ ឪពុកម្តាយត្រូវបង់ប្រាក់ ដើម្បីឱ្យកូនទៅរៀនៗ សាលាឯកជនជាច្រើន ជាសម្បត្តិរបស់ព្រះវិហារគ្រិះ ឬ របស់អង្គការ ដែលមានទាក់ទងនឹងសាសនាៗ មានហេតុផលជាច្រើន ដែលឪពុកម្តាយ ច្រើនសំរេចបញ្ជូនកូនទៅសាលាបឋមសិក្សា ឬ មធ្យមសិក្សាឯកជន ជាជាងទៅសាលារបស់រដ្ឋៗ ហេតុផលនេះមាន ជំនឿសាសនា មុខវិជ្ជាបង្រៀន ទីកន្លែង ទំនៀមទំលាប់គ្រួសារ ឬ ក៏ចង់ឱ្យទៅតែសាលាប្រុស ឬ ស្រីសុទ្ធសាធៗ

ថ្នាក់ពិសេស

ក្មេងដែលពិការ ឬវិកលប្រាជ្ញ ក៏អាចទៅសាលារៀនរបស់រដ្ឋ ដូចក្មេងឯទៀតដែរ។ សាលារៀននៅក្រេទីន មានកម្មវិធី ឬថ្នាក់ពិសេស សំរាប់តំរូវទៅតាមក្មេងទាំងនេះ ដូចជា សាលាសំរាប់ក្មេងថ្លង់ សំរាប់ក្មេងពិការភ្នែក ព្រមទាំងមានសាលាខ្លះ មានកម្មវិធីសំរាប់ក្មេងដែលមានប្រាជ្ញាវាងវៃឆ្លាតខុសធម្មតា ដែលគេហៅថា កម្មវិធីលឿន។

ចូរសុំអោយអ្នកអារោគ្យាបាល ឬ មិត្ត ជួយស្វែងរកកម្មវិធីពិសេសនេះ បើសិនជាលោកអ្នកត្រូវការ។

សាលាសំរាប់ក្មេងអាយុតិចជាង៦ឆ្នាំ

តំបន់ភាគក្រេទីន មានសាលាសំរាប់ក្មេងអាយុតិចជាង៦ឆ្នាំ ខ្លះចាប់ពី២ឆ្នាំឡើងទៅ។ សាលាទាំងនេះហៅថា នឺសឺរីស្គូល (Nursery School) ឬ ព្រីស្គូល (Preschool) ។ ទៅក្នុងកម្មវិធីទាំងនេះ ជួនកាលគេហៅថា ដេឃែរ (Day care) ជាកន្លែងមើលថែទាំក្មេង បញ្ចូក ឬ ម៉ោយពីរ នាំក្មេងអោយលេង និង នាំអោយរៀនសូត្រផង។ សាលាខ្លះជារបស់ឯកជន ហើយយកថ្លៃឈ្នួល ចំពោះក្មេងអាយុតិចជាង២ឆ្នាំ និង ក្មេងដែលមិនទាន់គ្រប់អាយុទៅព្រីស្គូល ជួនកាលមានកម្មវិធីខ្លះ សំរាប់មើលក្មេងពេលឪពុកម្តាយទៅធ្វើការ។

ការវាយតម្លៃទៅលើលទ្ធផលនៃការសិក្សាភាសាខ្មែរ

ដើម្បីជាជំនួយ គ្រូវាយតម្លៃទៅលើលទ្ធផលរៀន និស្សិតមកដល់ហើយ ដោយហេតុថា ក្រោយពេលដែលគ្រូទៅ សាលារៀន មិនបានចាំ ពីគ្រូបង្រៀនភាសា ដែលទៅ ជិតផ្ទះ បង្កើតឡើង គ្រូអ្នកការិយាល័យភាសា ទើបទៅកត់ត្រា ពិនិត្យ ដែលធ្វើឲ្យគ្រូវាយតម្លៃ ទៅលើលទ្ធផល ហើយពិគ្រូវាយតម្លៃការរៀន ទៅជា ប្រភេទ

ឯកសារដែលទទួលបានជំនួយ :

- I-96 សៀវភៅរៀនអាន
- បញ្ជីឈ្មោះ
- ឯកសារទ្រង់ទ្រាយដែលត្រូវទៅ ទៅភាសាខ្មែរ ដែលមិនដែលត្រូវបង្រៀន ដោយសារការរៀនមិន ដែលត្រូវពិនិត្យមើល ទៀត
- បញ្ជីវាក់វៀកការការពារ
- ឯកសារដែលបញ្ញាថា អ្នកចាស់ទៅរួច ជំនាញភាសាខ្មែរ ស្គាល់ សៀវភៅទាំងនេះ និងទៀតទៀត

ក្រោយដែលបានពិនិត្យហើយនេះ ប្រឡង ទៅនឹង តេស្ត (Test) ទៅលើការដែលលទ្ធផល ទើបគ្រូគួរ ទៅតាមលំដាប់ ពីងាយទៅរកពិបាក

មធ្យោបាយដឹកនាំ

នៅតំបន់ខ្លះ សាលាមានឡានបីសដឹកក្មេងមកសាលា និងទៅផ្ទះៗ សួរពីកន្លែង និង ពេលវេលា ដែលឡានមកដឹកក្មេង និងយកក្មេងមកវិញៗ តំបន់ខ្លះទៀត ក្មេងអាចដើរមកសាលា ឬ ជិះបីស។ ដើម្បីឱ្យបានដឹងច្បាស់ ចូរលោកអ្នកទូរស័ព្ទទៅសាលា ឬ សួរអ្នកអាណាព្យាបាល រកវិធីដែលប្រសើរជាងគេដើម្បីទៅសាលា។

ចំនួនខែដែលត្រូវរៀន

សាលាភាគច្រើន ចាប់ផ្តើមនៅខែកញ្ញា រហូតដល់ខែមិថុនា។ ពីខែមិថុនា រហូតដល់ខែកញ្ញា ជាពេលឈប់សំរាក។ សាលាខ្លះ មានបើកបង្រៀន នៅខែឈប់សំរាក។ សាលាបិទទ្វារឈប់រៀន នៅថ្ងៃបុណ្យទំនៀមទំលាប់ ដូចជា ថ្ងៃកូឡុំមបុស បុណ្យថែងគីវីង បុណ្យគ្រីស្មាស់ ចូលឆ្នាំថ្មី ថ្ងៃកំណើតលោកវ៉ាស៊ីងតោន

និង អ៊ិលស៊ី។

ពេលម៉ោងរៀន

ក្មេងភាគច្រើន ត្រូវអង្គុយរៀន ម៉ោងច្រើន ៦ម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃ។ សាលាភាគច្រើន ចាប់ផ្តើមពីម៉ោង៨:០០ព្រឹក និងម៉ោង៩:០០ព្រឹក ហើយឈប់នៅម៉ោង២:៣០ និងម៉ោង៤:០០ល្ងាច។

គួរសួរឱ្យដឹងពេលម៉ោងពិតប្រាកដ។

អាហារនៅសាលា

នៅសាលា សិស្សភាគច្រើនទទួលទានអាហារ នៅក្នុងកាហ្វេតេរីយ៉ា (Cafeteria) ។ សិស្សអាចយកអាហារពីផ្ទះទៅ ឬ ក៏ទិញនៅសាលា។ កម្មវិធីអាហារ នៅសាលារបស់រដ្ឋ មានតម្លៃថោក។ ជួនកាល គ្រួសារដែលមានប្រាក់ចំណូលតិច អាចមានកម្មវិធីអាហារ ដោយមិនបាច់បង់ប្រាក់។ ចូរសាកសួរ តើកម្មវិធីនេះ ផ្តល់ដល់កូនលោកអ្នកដែរឬទេ ហើយ តើលោកអ្នកអាចសុំបានដែរឬទេ

សៀវភៅ

សាលារៀនរបស់រដ្ឋភាគច្រើន ឲ្យសិស្សខ្ចីសៀវភៅ ដែលត្រូវការក្នុងឆ្នាំសិក្សា។ សិស្សត្រូវសង ទៅសាលារៀនវិញ នៅចុងឆ្នាំ។ បើសិស្ស ធ្វើឲ្យបាត់ ខូច ឬ មិនសងវិញ ឪពុកម្តាយត្រូវចេញសង។

អង់គ្លេសសំរាប់សិស្ស ដែលមិនមែនជាជាតិអាមេរិកាំង និងការបង្រៀនភាសាពីរ ដែលគេហៅថា ESL (English As Second Language)

មានសាលាមួយចំនួនតូច អាចមានបង្រៀនភាសាខ្មែរ បកប្រែពីភាសាអង់គ្លេស។ កម្មវិធីនេះ ហៅថា កម្មវិធីសិក្សាភាសាពីរ (Bilingual Education Program)

នៅរដ្ឋខ្លះ សាលាមានថ្នាក់បង្រៀនភាសាអង់គ្លេស ដល់កូន ដែលមិនចេះនិយាយអង់គ្លេស។

មុខវិជ្ជា

សាលារបស់រដ្ឋទាំងអស់ នៅក្នុងសហរដ្ឋ មានបង្រៀនមុខវិជ្ជាខ្លះ ជាទោលៗ មុខវិជ្ជាទាំងនេះមាន ៈ រៀនអាននិងសរសេរ ចំណាន លេខ ប្រវត្តិសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រ។ ថ្វីត្បិតតែមានក្រសួងទីស្តីការអប់រំរបស់សហព័ន្ធ ក៏ក្រសួងនេះមិនមែនជាអ្នកត្រួតត្រា លើបណ្តាញសាលារាយសិក្សាឡើយ។ រដ្ឋនីមួយៗជាអ្នកចាត់ចែងបណ្តាញសាលារាយៗ ជួនកាល រដ្ឋអាចប្រគល់ការទទួលខុសត្រូវ ទៅឲ្យការិយាល័យក្រុមប្រឹក្សា របស់សាលា នៅក្នុងតំបន់ៗ ដោយហេតុនេះហើយ បានជាការតំរូវនៃមុខវិជ្ជា ខុសគ្នា ពីរដ្ឋមួយ ទៅរដ្ឋមួយ ពីក្រុងមួយ ទៅក្រុងមួយ ឬ ជួនកាល ពីសាលាមួយ ទៅសាលាមួយៗ

គ្រូបង្រៀន

នៅសាលាបឋមសិក្សា គ្រូបង្រៀនម្នាក់ បង្រៀនមុខវិជ្ជាទាំងអស់ៗ សិស្សថ្នាក់មធ្យមសិក្សា មានគ្រូច្រើន ដែលបង្រៀនមុខវិជ្ជាខុសៗគ្នា គ្រូមួយ បង្រៀនមុខវិជ្ជាមួយ ហើយគេដើរចូលថ្នាក់ ទៅតាមមុខវិជ្ជាៗ

ទីប្រឹក្សា និង គិលានុបដ្ឋាក

សាលាខ្លះមានទីប្រឹក្សា និង គិលានុបដ្ឋាក។ ទីប្រឹក្សាអាចជួយសិស្សឱ្យជ្រើសរើស មុខវិជ្ជារៀន និង ដោះស្រាយបញ្ហាផ្សេងៗនៅក្នុងសាលា។ គិលានុបដ្ឋាកអាចជួយនៅពេលមានគ្រោះថ្នាក់ ហើយនឹងអាចធ្វើការពិនិត្យ ត្រចៀក ភ្នែក ជាទំលាប់ដល់សិស្សគ្រប់រូប។

របៀបរៀន

គោលការណ៍សិក្សា ដែលអាមេរិកាំងប្រកាន់យកគឺ "សិក្សាដោយអនុវត្តន៍" ។ គ្រូណែនាំសិស្សឱ្យរៀនចំណេះវិជ្ជា ដោយសកម្ម មិនមែនចាំតែស្តាប់គ្រូ ហើយនៅស្ងៀមទ[illegible]។ គ្រូជំរុញឱ្យសិស្សរកចំលើយ ដោយខ្លួនឯង ដោយការពិភាក្សា ឬ ជជែកគ្នាពីមុខវិជ្ជាណាមួយ នៅក្នុងថ្នាក់ ឬ ដោយនាំគ្នាទៅបណ្ណាល័យ មើលសៀវភៅ ដើម្បីរាវរកអត្ថន័យ និង ដោះស្រាយសេចក្តីណាមួយ។ គ្រូលើកទឹកចិត្តសិស្ស ឱ្យធ្វើការស្រាវជ្រាវដោយខ្លួនឯង ឬ ជាក្រុមនៅក្នុងបណ្ណាល័យ ឬ នៅក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ ឬក៏ស្រាវជ្រាវដោយគ្រឿងឧបករណ៍តិកនិចណាមួយ។

ការឱ្យតំលៃទៅលើការសិក្សារបស់សិស្ស

ការឱ្យតំលៃ ទៅលើការសិក្សារបស់សិស្ស ធ្វើឡើងដោយពឹងផ្អែក ទៅលើស្នាដៃរបស់សិស្ស ក្នុងការធ្វើកិច្ចការ ការប្រលងសាក **សកម្មភាពនិង**វត្តមានរបស់សិស្សនៅក្នុងថ្នាក់ៗ របៀបឱ្យពិន្ទុក៏មានច្រើនយ៉ាងដើម្បីឱ្យស្របតាមករិតស្នាដៃរបស់សិស្សៗ តាមទំលាប់គេប្រើអក្សរ A រហូតដល់ F ៗ A តំណាងពិន្ទុល្អលេខ១ F តំណាងថ្នាក់អន់ ឬ ធ្លាក់ៗ របៀបខ្លះទៀត ប្រើលេខ ១ ដល់ លេខ ៥ ឬ លេខ១ ដល់ លេខ៤ លេខ៤ ដល់លេខ ០ ជាប់ ធ្លាក់ លេខ០ ទៅដល់លេខ១០០ ឬ S ពេញចិត្ត U មិនពេញចិត្តៗ សាលាខ្លះទៀត មិនឱ្យពិន្ទុដោយប្រើអក្សរចាត់លំដាប់ថ្នាក់ទេ ប៉ុន្តែគេសរសេររៀបរាប់ៗ

សាលាភាគច្រើន ឥតមានប្រលង ដើម្បីឡើងថ្នាក់ពីថ្នាក់មួយទៅថ្នាក់មួយ ពីបឋមសិក្សាទៅមធ្យមសិក្សាឡើយៗ នៅរដ្ឋខ្លះ សិស្សត្រូវទៅប្រលង ដើម្បីបញ្ចប់មធ្យមសិក្សាៗ

ការហាត់ប្រាណ

ការហាត់ប្រាណ នាំឱ្យមានសុខភាពល្អ និង ជាឱកាសមួយ ឱ្យសិស្សស្គាល់គ្នាផងៗ ហេតុនេះហើយ បានជាសាលាលើកទឹកចិត្តសិស្ស ឬ តំរូវឱ្យសិស្សទាំងអស់ហាត់ប្រាណៗ

ការអប់រំខាងភេទ

សាលាជាច្រើន មានបង្រៀនអំពីប្រដាប់បង្កើតកូនៗ ថ្នាក់នេះក៏មានបង្រៀនសិស្ស ពីរបៀបការពារកុំឲ្យមានកូនខ្លះដែរៗ

សកម្មភាពអប់រំផ្សេងៗទៀត

ក្រៅពីសកម្មភាពធម្មតា រាល់ថ្ងៃ នៅសាលា សាលារៀនភាគច្រើន មានបង្កើតជា ក្លឹបកីឡា ដូចជា : កីឡាបាល់ទាត់ បេសបល កីឡាបាល់ទះ និងសមាគមផ្សេងៗទៀតដូចជា ក្រុមល្ខោន ក្រុមពិភាក្សាដេញដោល សមាគមភាសា ក្រុមអ្នកសរសេរកាសែត ឬ ទស្សនាវដ្ដីនៅសាលា និងក្រុមសិល្បៈជាដើមៗ

ការសិក្សាវិជ្ជាជីវៈ

សាលាជាច្រើន មានបង្រៀនវិជ្ជាជីវៈ ដូចជា ជាងជួសជុលឡាន ជាអ្នកលក់ដូរក្នុងហាង ជាងឈើ ចាត់ចែងការក្នុងផ្ទះ កសិកម្ម និងរៀនធ្វើស្មៀន ឬ លេខាធិការ។ សិស្សភាគច្រើន ដែលបំរុងឈប់រៀន បន្តទៅទៀត ពេលរៀនចប់មធ្យមសិក្សាហើយច្រើន រៀនវិជ្ជាជំនាញការទាំងនេះ ក៏ប៉ុន្តែសិស្សណាក៏ រៀនបានដែរ។

អំពីចរិយានៅក្នុងសាលា

សាលាសង្ឃឹមថា សិស្សនឹងមករៀនរាល់ថ្ងៃ។ បើ សិស្សឈប់ មិនមករៀន ឬ មករៀនយឺត គ្រូតំរូវឱ្យ

ឪពុកម្តាយសរសេរសំបុត្រប្រាប់ពីហេតុផល។ ក្រៅពីកិច្ចការ នៅក្នុងថ្នាក់ សិស្សត្រូវធ្វើកិច្ចការ ដែលគ្រូដាក់ឱ្យមក ធ្វើនៅផ្ទះ ឱ្យទាន់ពេល។ សិស្សណាដែលធ្វើយឺត ដោយ គ្មានសំបុត្រសុំទោស ហើយនឹងប្រាប់ពីហេតុផល នឹងត្រូវធ្វើ ទោស។

ការធ្វើទោសមាន : ដោយដាក់កិច្ចការបន្ថែម ឬ ឱ្យនៅក្នុងថ្នាក់ក្រោយគេ ពេលសិស្សឯទៀតទៅផ្ទះ អស់ ឬ មិនឱ្យចូលរួមក្នុងសកម្មភាពផ្សេងៗ ឬ ក៏ត្រូវទទួល ទោសពីចាងហ្វាងសាលា។ ការធ្វើទណ្ឌកម្ម តាមផ្លូវកាយ ត្រូវហាមឃាត់នៅតាមសាលារបស់រដ្ឋ ប៉ុន្តែសាលា ឯកជនខ្លះនៅមានប្រើនៅឡើយ។

សិស្សត្រូវខំធ្វើកិច្ចការ ខំរៀន និង ប្រលងដោយ ខ្លួនឯង។ ការប្រាប់ចំលើយគ្នាទៅវិញទៅមក ឬ មើល ចំលើយសិស្សផ្សេងទៀត បើគ្រូមិនប្រាប់ ត្រូវចាត់ទុក ថា គ្មានការស្មោះត្រង់ ឬ ជាការបន្លំ។ ការចំលង ចំលើយ ពីសៀវភៅក៏ចាត់ទុកថា មិនស្មោះត្រង់ដែរ។ អំពើមិនស្មោះត្រង់ និង បន្លំ នឹងត្រូវទទួលទោសយ៉ាង ធ្ងន់។

មុខនាទីរបស់ឪពុកម្តាយ

ឪពុកម្តាយ គួរចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការអប់រំកូនចៅៗ គ្រូឧស្សាហ៍អញ្ជើញឪពុកម្តាយ ឲ្យទៅសាលា ដើម្បីជជែកពិភាក្សាពីការចំរើនលូតលាស់របស់កូន ជាមួយគ្រូៗ សាលាខ្លះ មានកំណត់ពេលវេលាប្រជុំ រវាងឪពុកម្តាយ និងគ្រូៗ ជួនកាល គ្រូអញ្ជើញឪពុកម្តាយទៅពិភាក្សាពីដំណើរការរៀនសូត្ររបស់កូនៗ នេះជាឱកាសល្អ ដែលអាចនាំឲ្យលោកអ្នក ជួបគ្រូរបស់កូនលោកអ្នក និងដឹងពីរបៀបសាលានៅសហរដ្ឋផង។ តាមធម្មតា សាលាផ្ញើរសេចក្តីរាយការណ៍ទៅផ្ទះ ដើម្បីជំរាបឪពុកម្តាយ ពីដំណើរការរបស់កូននៅសាលា។ ឪពុកម្តាយ ត្រូវចុះហត្ថលេខាលើសេចក្តីរាយការណ៍នេះ។

សាលាជាច្រើនទៀត មានសមាគមឪពុកម្តាយសិស្ស និងគ្រូ។ ឪពុកម្តាយ និងគ្រូ ជួបប្រជុំគ្នាជាប្រក្រតី ដើម្បីពិភាក្សាពីកម្មវិធី និងបន្ទាត់នយោបាយរបស់សាលា រិះរករបៀប ធ្វើឲ្យការសិក្សាបានចំរើន និងកម្មវត្ថុផ្សេងៗទៀត។

ធ្វើការ និង ទៅរៀន

មានសិស្សជាច្រើន ដែលទៅរៀនផង ធ្វើការផង។ ការងាររបស់សិស្ស ច្រើនមាន : ការដើរចែកកាសែត ធ្វើការនៅសួនច្បារ មើលកូនឱ្យគេ និង ធ្វើការនៅក្នុងហាងទំនិញធំៗ ឬ ក្នុងភោជនីយដ្ឋាន។ សិស្សភាគច្រើន ធ្វើការនៅមុនពេលម៉ោងចូលរៀន ឬ ចេញពីសាលារៀន និងថ្ងៃសៅរ៍ និងអាទិត្យ។ ពេលឈប់សំរាក សិស្សជាច្រើន ធ្វើការពេញម៉ោង។

សញ្ញាប័ត្រមានតម្លៃស្មើនឹងសញ្ញាប័ត្រវិទ្យាល័យ

General Equivalency Diploma (GED)

ចំពោះមនុស្សធំ ឬ ចាស់ណា ដែលមិនទាន់បាន បញ្ចប់វិទ្យាល័យ អាចរៀនថ្នាក់ពិសេស ពេលកំពុង ធ្វើការ ដើម្បីប្រលងយកសញ្ញាប័ត្រដែលហៅថា G E D ដែលមានតម្លៃស្មើគ្នា នឹងវិទ្យាល័យ (HS)។

បន្ទាប់ពីសាលាមធ្យមសិក្សា

សាលារបស់រដ្ឋ ដែលរៀនដោយមិនបាច់បង់ថ្លៃ ធម្មតា ចប់នៅមធ្យមសិក្សា។ ក្រោយពីចប់មធ្យមសិក្សាហើយ សិស្សអាចសំរេចចិត្ត ទៅរកការធ្វើ ឬ ក៏រៀនបន្តទៅទៀត នៅសកលវិទ្យាល័យ ឬ សាលាមុខរបរ ឬ បច្ចេកទេស។ នេះជាពត៌មានគួរដឹង ក្រោយពីចប់មធ្យមសិក្សាហើយ :

- ការសិក្សានៅសកលវិទ្យាល័យ ត្រូវបង់លុយ ហើយថ្លៃផង ប៉ុន្តែមានមធ្យោបាយជាច្រើន ដែលគេអាចរកប្រាក់ជំនួយ ជាអាហារូបករណ៍។
- ការសិក្សានៅសាលារដ្ឋ អាចផ្លាស់ប្តូរទៅតាមកាលៈទេសៈ។ គេអាចធ្វើការសិន រួចហើយទើបទៅរៀន ឬ ក៏រៀនផង ធ្វើការផង ឬ ក៏ទៅរៀនសាលាមួយហើយ ទើបផ្ទេរទៅសាលាមួយទៀត។
- សកលវិទ្យាល័យ អាចជារបស់ឯកជន ឬ របស់រដ្ឋ។
- សកលវិទ្យាល័យ ស្ទើរតែទាំងអស់ មានតេស្តអង់គ្លេស ពិសេស សំរាប់កូនសិស្សបរទេស។ មានតែសិស្ស ដែលចេះភាសាអង់គ្លេសជ្រៅជ្រះ ទើបមានសង្ឃឹមជាប់ តេស្តនេះ។
- សិស្សអាចសួរពត៌មាន ពីលទ្ធភាពនៃការសិក្សា ក្រោយពីមធ្យមសិក្សា ពីទីប្រឹក្សានៅសាលា។

ការសិក្សាអប់រំសំរាប់មនុស្សធំ

ជនជាតិអាមេរិកាំងជឿថា លោកអ្នកមិនមែនចាស់ពេក ទៅរៀនមិនកើតទេ។ គេគោរពមនុស្សចាស់ណា ដែលនៅតែបន្តការសិក្សា។ មនុស្សពេញវ័យភាគច្រើន ទៅរៀនផង ធ្វើការផង។ អ្នកខ្លះទៅរៀនមុខវិជ្ជា ដែលអាចជួយគេ ឲ្យបានការល្អធ្វើ។ អ្នកខ្លះទៀត ទៅរៀន ដើម្បីការចេះដឹងខ្លួនគេ។

ការសិក្សាភាសាអង់គ្លេស

ពេលលោកអ្នកមកដល់សហរដ្ឋ លោកអ្នកប្រហែលជាចង់រៀនភាសាអង់គ្លេសទៀត។ លោកអ្នកអាចរៀនអង់គ្លេសផង ធ្វើការផង។ ការហាត់ប្រើភាសាអង់គ្លេស នៅពេលដែលលោកអ្នកធ្វើការ អាចជួយលោកអ្នកឲ្យឆាប់ចេះ។ មានកន្លែងជាច្រើន ដែលលោកអ្នកអាចរៀនអង់គ្លេស ខ្លះបង់ថ្លៃ ខ្លះមិនបាច់បង់ថ្លៃ។ កន្លែងទាំងនេះមាន :

- កម្មវិធីសំរាប់ខ្មែរ លាវ យួន: កន្លែងខ្លះមានកម្មវិធីពិសេសសំរាប់បង្រៀនអង់គ្លេសដល់អ្នកភៀសខ្លួន។
- ភ្នាក់ងារមនុស្សធម៌: ខ្លះ មានបើកបង្រៀនអង់គ្លេសដល់អ្នកភៀសខ្លួន សូមទាក់ទងភ្នាក់ងារមនុស្សធម៌ដែលឧបត្ថម្ភអ្នក។
- វិហារកាតូលិក: វិហារកាតូលិក ដែលជួយតាំងទីលំនៅជូនជនភៀសខ្លួនភាគច្រើនមានបង្រៀនអង់គ្លេស។
- សមាគមខ្មែរ លាវ យួន: សមាគមទាំងនេះ ជួនកាលមានបង្រៀនអង់គ្លេស។
- កម្មវិធីអប់រំមនុស្សពេញវ័យ: តំបន់ជាច្រើន នៅសហរដ្ឋ មានកម្មវិធីរបៀបនេះ ហើយភាគច្រើនមានបង្រៀនអង់គ្លេស ដល់អ្នកមកពីស្រុកក្រៅ។ កម្មវិធីបង្រៀនបែបនេះ ច្រើនតែមាននៅពេលយប់ តាមវិទ្យាល័យនានា។ តំលៃរៀន តាមធម្មតាថោកណាស់។
- មហាវិទ្យាល័យសហគមន៍: មហាវិទ្យាល័យសហគមន៍ទាំងនេះ ភាគច្រើនបង្រៀនអង់គ្លេស ដល់អ្នកចេះដឹងជ្រៅជ្រះ។ ថ្លៃសាលា ថ្លៃបន្តិច តែលោកអ្នកអាចសុំអាហារូបករណ៍ ដែលហៅថា **Basic Education Opportunity Grant (B E O G)**
- សាលាបង្រៀនភាសាជំនួញ: មានសាលាខ្លះ បង្រៀនភាសាអង់គ្លេស តែថ្លៃសាលា ថ្លៃបន្តិច។

ការហ្វឹកហ្វឺនឱ្យស្ទាត់ជំនាញក្នុងការងារ

តំបន់ជាច្រើន នៅសហរដ្ឋ មានកម្មវិធីវិជ្ជាជីវៈ ដែលមានបង្រៀន អគ្គិសនី ធ្វើឡាន ដាំស្ល ធ្វើជាងឈើ និងធ្វើជាងបំពង់ទឹក ឬ ឧស្ម័នជាដើម។ រដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់ជំនួយ ដល់កម្មវិធីទាំងនេះខ្លះ ហើយ បើលោកអ្នកចូលរៀន លោកអ្នកមិនត្រឹមតែឥតបង់លុយ ប៉ុណ្ណោះទេ គេឱ្យប្រាក់ម៉ោងបន្តិចបន្តួចមកលោកអ្នក ថែមទៀត។ បើលោកអ្នកចង់ដឹងពីកម្មវិធីនេះ សូមទាក់ទង :

- ភ្នាក់ងាររកការធ្វើរបស់រដ្ឋ (State Employment Agency) នៅក្នុងតំបន់ដែលលោកអ្នករស់នៅ។
- កម្មវិធីជំនួយដល់ខ្មែរ លាវ យួន (Indochinese Refugee Programs) ដែលនៅជិតកន្លែងលោកអ្នករស់នៅ។ លោកអ្នកអាចសួរ ពីកម្មវិធីនេះ ដោយទូរស័ព្ទទៅលេខ ៨០០ ៤២៤ ០២១២។
- សមាគមខ្មែរ លាវ យួន ដែលនៅជិតផ្ទះលោកអ្នក។ បើចង់ដឹងពីកន្លែងសមាគម សូមទាក់ទងមជ្ឈមណ្ឌលធ្វើការណែនាំ ទូរស័ព្ទលេខ ៨០០ ៤២៤ ៣៧០១ ។
- កម្មវិធី ស៊ីតា (CETA) : បើចង់ដឹងពីទីតាំង ឬ អាស័យដ្ឋាន ទូរទាក់ទង(State County Employment Agency) នៅក្នុងតំបន់អ្នករស់នៅ។
- Job corps : សំរាប់យុវជនអាយុពី១៦ទៅ២១ឆ្នាំ។ បើចង់បានពត៌មានច្បាស់លាស់ សូមទូរស័ព្ទដោយឥតបង់ថ្លៃទៅលេខ ៨០០ ៤២៤ ២៥២៤ ។
- មហាវិទ្យាល័យសហគមន៍ : លោកអ្នកអាចរៀនហ្វឹកហ្វឺនឱ្យស្ទាត់ជំនាញក្នុងការងារ ក្នុងមហាវិទ្យាល័យសហគមន៍ ហើយនិងក្នុងកម្មវិធីអប់រំមនុស្សពេញវ័យផងដែរ។

តាមធម្មតា កម្មវិធីទាំងនេះ សុទ្ធតែមានបង់ថ្លៃឈ្នួលរៀនតិចតួចពីគ្នា។ តែសិក្សានៅវិទ្យាល័យសហគមន៍ ចំណាយថ្លៃជាង ក៏ប៉ុន្តែអ្នកក្រីក្រភាគច្រើន អាចទទួលប្រាក់ជំនួយសាលាហៅថា Basic Education Opportunity Grant (BEOG) ដែលជាអាហារូបករណ៍ សំរាប់និស្សិតក្រីក្រ និង អ្នកក្រលំបាក។

ការសិក្សា

- ត្រូវចាក់ខ្សែអាត់សំឡេងការនិទានរឿង រឺថាសចំរៀង (Records) សំរាប់បង្រៀនភាសា ឲ្យកុមាររៀន។
- ត្រូវចាក់ខ្សែដែលមានសំនួរតាមលំដាប់រៀន ទៅតាមកំរិតសិស្សរៀន។
- ត្រូវនិយាយភាសារៀនភាសាអង់គ្លេស ទាំងក្នុងរៀនទៅក្នុងថ្នាក់ ដែលមិនទាន់ការរៀន។
- ត្រូវឲ្យសិស្សដើរលើកពីរបៀប រឺ បកស្រាយការសិក្សាទៅតាមប្រធាន ដូចជា ការនិយាយ ប្រកបសាស្ត្រ...។ល។
- គួរពិភាក្សាជាមួយកុមារអំពីលទ្ធផលនៃការរៀនលើ ពីទៅរបស់ការសិក្សាទៅតាមប្រធាន និងពីរបៀប ចុងក្រោយពីក្រុមកូនរៀន។
- ត្រូវស្ដាប់ប្រយោគដែលនិយាយភាសាអង់គ្លេស ដែលមានសំរាប់ពាក្យពេញទៅរៀន។
- ត្រូវឲ្យសិស្សរៀន ពីរបៀបដែលគ្រូក្នុងទៅក្រុមនេះ ប្រការនេះចាំបាច់ពីទៅក្រុមកូន។

អំពីលំនៅឋាន

បញ្ជីអត្ថបទ

គេហដ្ឋានរបស់អ្នក........................ ៨៤
　　ផ្ទះបន្ទប់....................... ៨៤
　　ផ្ទះល្វែងជាប់គ្នា.................. ៨៥
　　ផ្ទះមួយដាច់តែឯង.................. ៨៥
ខាងក្នុងផ្ទះ និង ខាងក្រៅផ្ទះ............... ៨៦
　　បន្ទប់ដាំបាយ...................... ៨៦
　　បន្ទប់ទឹក........................ ៨៨
　　បន្ទប់ទទួលភ្ញៀវ.................... ៨៩
　　បន្ទប់ដេក........................ ៨៩
　　គ្រឿង តុ ទូ...................... ៩០
នៅក្រៅផ្ទះ.......................... ៩១
របៀបរើសរកជួលផ្ទះ..................... ៩២
ការចុះកិច្ចសន្យាជួល..................... ៩៣
របៀបបង់ថ្លៃផ្ទះ........................ ៩៣
ការថែទាំផ្ទះសំបែង.................. ៩៤
　　ភេប៉ុង និង ច្រាស............... ៩៥
　　ប្រដាប់ជូតកម្រាល............... ៩៥
　　អំបោស....................... ៩៥
　　ម្សៅ និង ទឹកសាប៊ូ.............. ៩៥
　　ម៉ាស៊ីនបូមកំទេចធូលី............. ៩៥
　　ម៉ាស៊ីនបោកនិងហាលខោអាវ..... ៩៦
　　ធុងសំរាម..................... ៩៧
　　សីតុណ្ហភាពនៅក្នុងផ្ទះ........... ៩៨
　　ការប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការ
　　　ប្រើរបស់.................. ៩៩
អ្នកជិតខាង.......................១០០
ការការពារផ្ទះសំបែង..............១០១
ការប្រុងប្រយ័ត្នដើម្បីសេចក្តីសុខក្នុងផ្ទះ..១០២

រឿងរបស់លោក 'ហង្ស'

លោក 'ហង្ស' និងភរិយា ធ្លាប់រស់នៅក្នុងសហរដ្ឋជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ។ ពេលថ្មីៗនេះ ប្អូនប្រុសរបស់លោក 'ហង្ស' ទើបនឹងមកដល់ថ្មីៗ ពីជំរុំនៅស្រុកសៀម។ នេះជាការជួបជុំមួយដ៏រីករាយ តែបន្ទាប់មក បានបន្តិច ក៏មានបញ្ហា ដោយសារលោក 'ហង្ស' និងគ្រួសារប្អូនលោកដែលមានគ្នា៥នាក់ រស់នៅក្នុងផ្ទះបន្ទប់ ដែលមានបន្ទប់ដេកតែមួយ។ ម្ចាស់ផ្ទះមិនអនុញ្ញាតឱ្យលោក 'ហង្ស' នៅរបៀបនេះទៀតឡើយ ហើយសុំឱ្យលោក 'ហង្ស' រកផ្ទះមួយទៀត សំរាប់គ្រួសារប្អូនលោក។ លោក 'ហង្ស' ក៏បានដើររកផ្ទះថ្មីទៀត នៅថ្ងៃឈប់សំរាក។

លោក 'ហង្ស' បាននាំប្អូនលោក ទៅដាក់ពាក្យសុំជួលផ្ទះ នៅគ្រប់កន្លែងដែលមានដាក់សញ្ញា ផ្ទះជួល។ លោក 'ហង្ស' បានអានសារពត៌មាន (កាសែត) រកផ្ទះបន្ទប់ដែលមានតម្លៃថោកគួរសម។ ក្រោយមកលោកបានទូរស័ព្ទ ធ្វើការណាត់ជួប ដើម្បីទៅមើលផ្ទះបន្ទប់មួយ ដែលមានបន្ទប់ដេក២បន្ទប់។

មុននឹងមើលផ្ទះ លោកបានស៊ើបសួរពីអ្នកជិតខាង ពីឡានប៊ីស ហាងទំនិញ និងសាលារៀនដែលនៅជិតៗ បន្ទាប់មក លោកបានទៅមើលផ្ទះ បន្ទប់និងកត់មុខរបស់ដែលត្រូវការ ដូចជា កំរាលក្រាលៗ ម្ចាស់ផ្ទះសុខចិត្តជួលផ្ទះឲ្យ លុះត្រាតែលោក ហេង សុខចិត្តចុះហត្ថលេខាទទួលខុសត្រូវជាមួយ ថៅហ្វាយសារប្អូនលោក ទើបតែបានការធ្វើពាក់កណ្ដាលម៉ោង (Part time) ។ ម្ចាស់ផ្ទះត្រូវនឹងយកកក់លុយ១ខែ និងបង់ថ្លៃផ្ទះ១ខែមុនៗ

មួយអាទិត្យក្រោយមក ម្ចាស់ផ្ទះក៏ទូរស័ព្ទទៅប្រាប់លោក ហេង ថា (ពេលដែលប្អូនលោក ធ្វើពិធីជប់លៀងពេលជួបជុំគ្នា) អ្នកជិតខាងបានតវ៉ា ពីសម្លេង អ៊ូអរនិងពីមានទឹកលិច ដែលបណ្ដាលឲ្យមានការខូចខាតដល់ផ្ទះនៅខាងក្រោម តាំងពីប្អូនលោកមកនៅៗ លោក ហេង បានទូរស័ព្ទពីមានទឹកលិចនៅផ្ទះប្អូនលោក មួយរំពេចទៅការិយាល័យ ថែរក្សាផ្ទះនៅកន្លែងប្អូនលោកនៅៗ បន្ទាប់មក លោកបានអានកិច្ចសន្យា ហើយបកប្រែឲ្យប្អូនលោកស្ដាប់ៗ ប្អូនលោកបានធូរស្រាលជាច្រើន ក្រោយពីដឹងពីច្បាប់ទំលាប់ជួលផ្ទះនិងថែទាំផ្ទះមកៗ

ផ្ទះបន្ទប់

នៅក្នុងទីក្រុង តាមធម្មតា គេរស់នៅក្នុងផ្ទះដែលមានខ័ណ្ឌជាបន្ទប់ៗ សង់ជាអាគារធំៗ អាគារនីមួយៗអាចមានផ្ទះបន្ទប់ ២ ឬ ច្រើនៗតាមទំលាប់របស់គេ គ្រួសារមួយរស់នៅក្នុងផ្ទះបន្ទប់មួយៗ ផ្ទះបន្ទប់នីមួយៗអាចមានបន្ទប់ដេកមួយ ជួនកាលមាន៣ ឬ ៤ ព្រមទាំងបន្ទប់បាយមួយ បន្ទប់ទឹកមួយៗ គេដើរចូលទៅផ្ទះបន្ទប់នីមួយៗ តាមច្រកដើររបស់អាគារ ដែលជួនកាល មានជណ្តើរសំរាប់ឡើង ឬ ចុះ ទៅកាន់បន្ទប់រៀងខ្លួនៗ

ផ្ទះល្វែងជាប់គ្នា

គឺជាផ្ទះ ដែលសង់ជញ្ជាំងជាប់គ្នា មានទ្វារចេញចូលពីខាងក្រៅផ្ទះ ដែលមួយដាច់ម្នាក់ឯង និងមានគ្រួសារមួយរស់នៅ។ ផ្ទះល្វែង ច្រើនមាន ២ ឬ ៣ ជាន់ ព្រមទាំងមានទ្វារមុខ និងទ្វារក្រោយផង។

ផ្ទះមួយដាច់តែឯង

ផ្ទះនៅក្នុងស្រុកនេះ ច្រើនមានធ្លាស្មៅនៅជុំវិញ មានទ្វារចូលមួយ ឬ ច្រើន មានមួយជាន់ ឬ ច្រើនជាន់ និងភាគច្រើនមានគ្រួសារមួយរស់នៅ។

ជួនកាល ដើម្បីឱ្យអស់ថ្លៃថោក គេអាចនៅចូលគ្នាបាន។

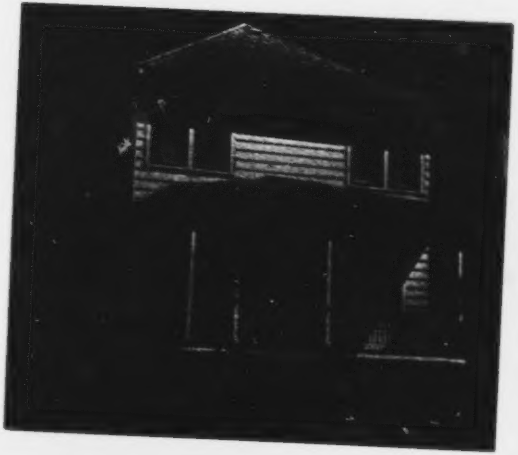

របៀបប្រើចង្ក្រាន

បន្ទប់ដាំបាយ

បន្ទប់ដាំបាយ តាមធម្មតា តែងមានកន្លែង លាងចាន ចង្ក្រាន ទូរទឹកកក និង ថត ឬ ថ្នាក់ សំរាប់ទុកឥវ៉ាន់។ ចង្ក្រានភាគច្រើន ច្រើនប្រើដោយអគ្គិសនី ឬ ហ្គាស់(gas) ។ ហើយគួរសួរ អ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត ពីរបៀបប្រើ ដើម្បីចៀសវាងគ្រោះថ្នាក់។

ទូរទឹកកក

ទូរទឹកកកសំរាប់ទុកម្ហូបឲ្យបានទៅស្រស់ កុំឲ្យឆាប់ខូចៗ ទ្វារទូរទឹកកក ត្រូវបិទឲ្យជិត កុំចំហរៗ ម្ហូបកំប៉ុង ម្ហូបក្រៀម ដូចជាអង្ករ ត្រូវទុកក្នុងថត ឬ ថង់ៗ

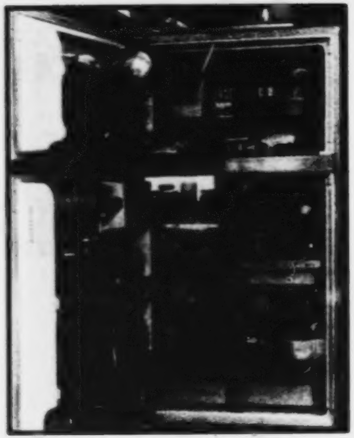

យើងត្រូវលាងចាន ឆ្នាំង ក្នុងកន្លែងលាងចានៗ សូមកុំឲ្យមានខ្លាញ់ ឬ កាកម្ហូប ចូលទៅក្នុងកន្លែងបង្ហូរទឹក ប្រយ័ត្នស្ទះៗ ដ្បិតកាល នៅក្រោមកន្លែងលាងចានខ្លះមានមាស៊ីនកិនសំណល់ម្ហូប មិនពិបាកប្រមូលចោល ក្នុងធុងសំរាមៗ កុំដាក់ម្រាមរ៉ែ ឬ របស់ធំៗ ចូលក្នុងមាស៊ីនកិនសំណល់ឲ្យសោះ បើមិនចេះប្រើ ត្រូវសួរគេសិនៗ ផ្ទះខ្លះ មានមាស៊ីនសំរាប់លាងចាន កែវ ឆ្នាំង និង ប្រដាប់ផ្សេងៗ ត្រូវសួរនរណាម្នាក់ ដែលចេះប្រើៗ បន្ទប់បាយខ្លះទូលាយ អាចដាក់តុបាយបានៗ

ក្បាលម៉ាស៊ីនទឹក មានទឹកត្រជាក់ និង ទឹកក្តៅៗ ពេលយើងប្រើទឹក ត្រូវបើកក្បាលម៉ាស៊ីនទឹកក្តៅ លាយ និង ទឹកត្រជាក់បន្តិចម្តងៗ លនស្រិមៗ បើយើងបើកឲ្យខ្លាំងតែម្តង ប្រយ័ត្នរលាក (ខាងទឹកក្តៅ) ៗ

-៨៧- របៀបបើកទឹក

បន្ទប់ទឹក

តាមធម្មតា បន្ទប់ទឹកមាន បង្គន់ កន្លែងលាងមុខ និង កន្លែងងូត ឬ មុជទឹក។ ដើម្បីឲ្យមានអនាម័យ ដែលនាំមកនូវសុខភាព បន្ទប់ទឹកត្រូវសំអាតឲ្យបានស្អាតជានិច្ច។

កន្លែងងូតទឹក និង លាងមុខ

ទឹកម៉ាស៊ីន តែងមានក្តៅ និង ត្រជាក់ជានិច្ច ពេលមួលបើក ត្រូវប្រយ័ត្ន។ យើងគួរបើកបន្តិចម្តងៗសាកមើលសិន ព្រោះបើប៉ះខាងក្តៅ អាចធ្វើឲ្យរលាក។ យើងគួរបើកលាយគ្នា បន្តិចម្តងៗ ពេលងូតទឹក យើងត្រូវទាញវាំងននបិទ ដើម្បីកុំឲ្យខ្ទាតទឹកចេញមកក្រៅ។ កុំទុកកូនក្មេងឲ្យងូតទឹកតែម្នាក់ឯង និង កុំឲ្យវាឈរ ក្រែងរអិលដួលបែកក្បាល។

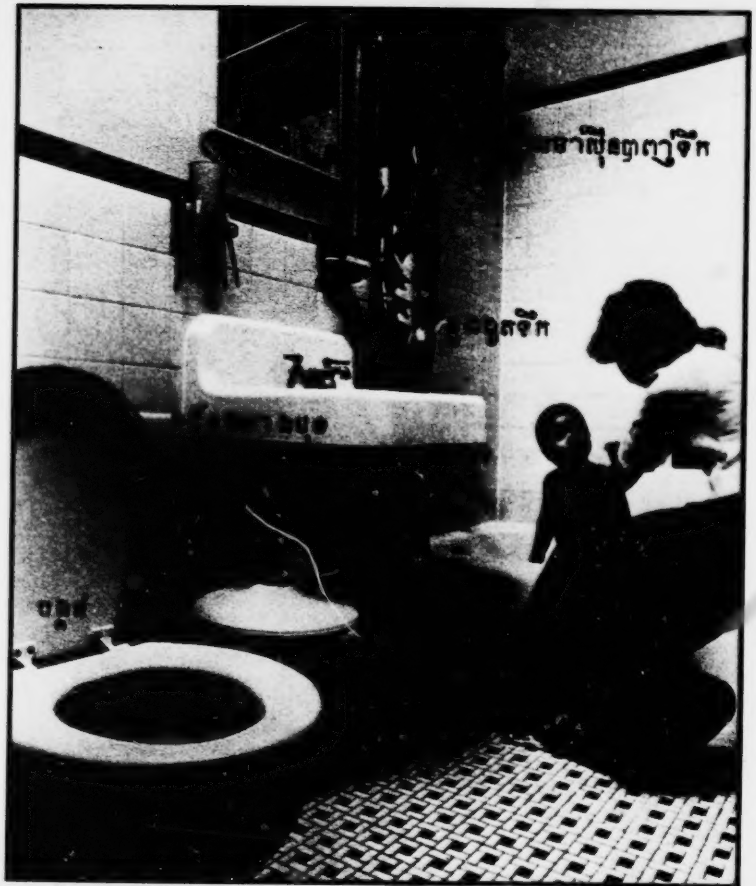

បង្គន់

ពេលបត់ជើងធំ យើងត្រូវអង្គុយផ្ទាល់។ ពេលបត់ជើងតូច មនុស្សប្រុសត្រូវលើកទ្រនាប់ទ្រឹង ហើយឈរប្រឈមមុខទៅបង្គន់។ បង្គន់មាននរៀបទាញទឹក ខុសៗគ្នា បើមិនចេះប្រើ គួរសួរគេជាមុនសិន។ មានតែក្រដាសបង្គន់ និង លាមកទេ ដែលអាចទាញទំលាក់ បង្ហូរតាមទឹកបាន។ កុំឱ្យមានសក់ កន្ទុយបារី ក្រដាសជូតដៃ និងអ្វីៗក្រៅផ្សេងទៀត ធ្លាក់ចូលទៅជាមួយឡើយ នោះ ដែលអាចនាំឱ្យស្ទះ មានទឹកហៀរចេញ បករលបបន្ទប់។

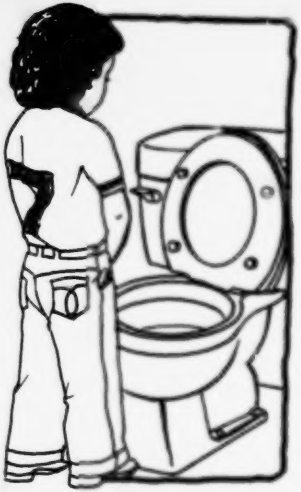

បន្ទប់ទទួលភ្ញៀវ

បន្ទប់ទទួលភ្ញៀវ សំរាប់អង្គុយលេង និង ទទួលភ្ញៀវ។ ជួនកាល គេអាចទទួលទានអាហារនៅទីនោះក៏បាន។

បន្ទប់ដេក

ផ្ទះនោះអ្នកអាចមានបន្ទប់ដេក ១ ឬ ២ ។ នៅក្នុងគ្រួសារអាមេរិកាំង ឪពុកម្តាយ ដេកនៅក្នុងបន្ទប់ផ្សេងពីកូនក្មេង។ កូនក្មេង ជួនកាល ដេកបន្ទប់ដាច់គ្នា ជួនកាលបន្ទប់ជាមួយគ្នា។ តាមទំលាប់អាមេរិកាំង គេឱ្យក្មេងប្រុស ឬ ស្រី ដេកបន្ទប់ផ្សេងពីគ្នា។

គ្រឿង តុ ទូ

ផ្ទះអាមេរិកាំង ជាទូទៅ ត្រូវមានៈ តុ និង កៅអី សំរាប់ទទួលទានបាយ គ្រែ ទូ សំរាប់ដាក់ខោអាវ ទូដាក់ចាន កៅអី សាឡុង ព្រំ ឬ កំរាលការ៉ូ វាំងនន និង គ្រឿងផ្សេងៗទៀត។ មុនដំបូង យើងអាចមាន របស់ទាំងនេះខ្លះ នៅក្នុងផ្ទះ ដែលអ្នកអាណាព្យាបាល ផ្តល់ជាអំណោយ។ តែបើសិនជាអស់ ហើយ ត្រូវការរបស់ខ្លះ សំរាប់ប្រើប្រាស់ យើងអាច ទិញរបស់ជជុះ ដែលគេធ្លាប់ប្រើហើយ ដោយ មានតំលៃថោក នៅហាងលក់របស់ជជុះ ដូច ជា ហាងឈ្មោះ ថ្រីហ្វស្តូរ (Thrift Store) ឬ ក៏ទៅទិញពីអ្នកដែលលក់ដូរនៅតាមផ្សារផ្សេងៗ យើងអាចសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត ពីរបៀប ទិញបានថោកៗ ជួនកាល អាចទិញបានរបស់ល្អ ហើយថោកទៀត។

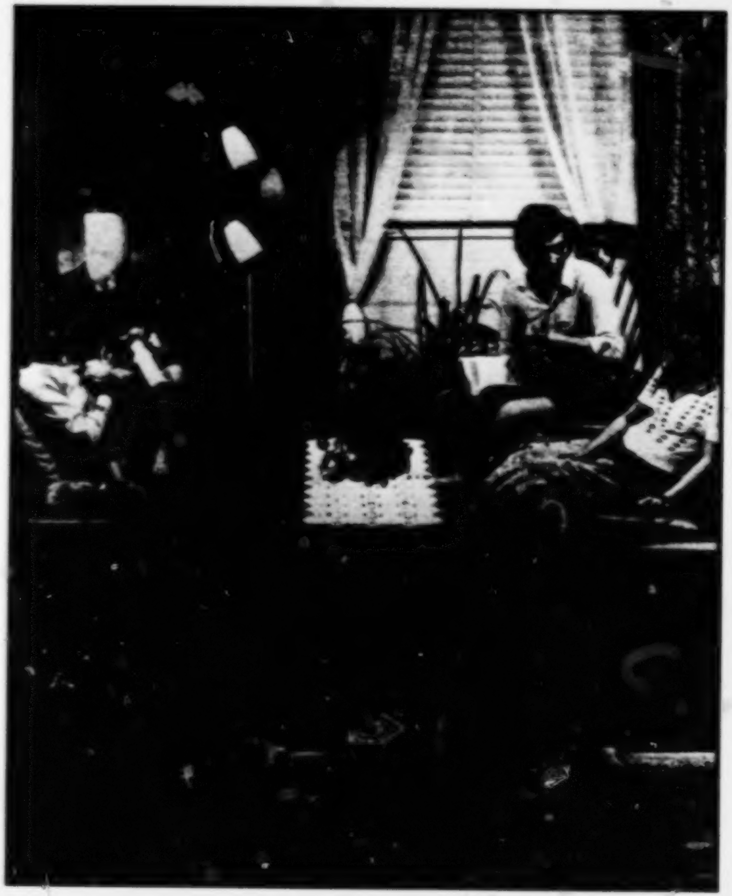

នៅក្រៅផ្ទះ

បើយើងចង់ដាំផ្កា ឬ បន្លែ សួរម្ចាស់ផ្ទះ ជាមុនសិន។ នៅតំបន់ខ្លះ ច្បាប់គេតំរូវឱ្យយើងអាចធ្វើអ្វីបានខ្លះ នៅក្នុងទីធ្លា ដូចជា ដាំរបង ឬ ដករបងចេញ ដាំ ឬ កាប់ដើមឈើ លាបផ្ទះពណ៌អី។ បើយើងរស់នៅក្នុងផ្ទះបន្ទប់ កន្លែងទុកឡានចាស់ៗ ឬ ឃ្លាំង អាចនៅកន្លែងផ្សេងទៀត បើចង់ដឹងច្បាស់ ត្រូវប្រាប់អ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត ឱ្យសាកសួរម្ចាស់ផ្ទះ ជួនកាលអាចមាននៅក្នុងកិច្ចសន្យាជួលផ្ទះ។

របៀបដើររកជួលផ្ទះ

ការដើររកជួលផ្ទះនៅ ជាការមួយដ៏លំបាកៗ កន្លែងខ្លះ ពិបាកខ្លាំង ជាងកន្លែងខ្លះទៀតៗ មានរបៀបផ្សេងៗ ដែលជួយសម្រួលយើង ក្នុងការរកជួលផ្ទះ ដូចជា :

- សួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត
- រកមើលក្នុងកាសែត
- ដើររកមើលជុំវិញ ក្នុងភូមិ ដែលមានដាក់សញ្ញា FOR RENT ដែលប្រែថា ផ្ទះសំរាប់ជួល
- ទៅសួរការិយាល័យ ដែលត្រួតត្រាខាងផ្ទះសំបែងៗ

មុននឹងទៅជួលផ្ទះ យើងគួរពិចារណាប្រៀបធៀប ដូចតទៅ :

- តើយើងអាចបង់ ថ្លៃឈ្នួលផ្ទះ ១ខែបានប៉ុន្មាន?
- តើយើងត្រូវបង់ថ្លៃទឹក ភ្លើង និង ហ្គាស បន្ថែម លើថ្លៃឈ្នួលឬទេ?
- តើត្រូវបង់ប្រាក់កក់ឬទេ ថ្លៃប៉ុន្មាន?

តើគេអនុញ្ញាតិឱ្យមនុស្សប៉ុន្មាននាក់ រស់នៅ?

ក្រៅពីនេះ យើងអាចសួរទៀត :

- តើមានឡានបីស នៅជិតផ្ទះឬទេ?
- តើមានហាងលក់ទំនិញ លក់ម្ហូបឬទេ?
- តើស្រួលធ្វើដំណើរ ទៅធ្វើការឬទេ?

នៅពេលដែលយើងពេញចិត្ត សព្វគ្រប់ទាំងប៉ុន្មាន ខាងលើនេះហើយ មុននឹងសំរេចចិត្តថា ជួល យើងគួរពិនិត្យមើលខាងក្នុងផ្ទះសិន :

- ប្រដាប់ប្រដាផ្សេងៗ ដូចជាទូរទឹកកក ចង្ក្រាន អំពូលភ្លើង នៅប្រើប្រាស់បានឬទេ?
- តើបង្អួច និង ទ្វារ បើក បិទ និងចាក់សោរបាន ជិតឬទេ?
- តើកម្រាលក្រាល ជញ្ជាំង ពិតាន នៅស្អាតល្អ ឬទេ?

បើសិនជា ប្រដាប់ប្រដាអស់ទាំងនេះ បាក់បែក មិនត្រឹមត្រូវ យើងគួរប្រាប់អ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត ឱ្យប្រាប់ម្ចាស់ផ្ទះ ឬ អ្នកធ្វើការខាងជួលផ្ទះភ្លាមៗ

ការចុះកិច្ចសន្យា

កាលណា យើងសម្រេចចិត្តជួលផ្ទះ ម្ចាស់ផ្ទះនឹងសុំឱ្យយើងចុះហត្ថលេខា លើកិច្ចសន្យាជួលផ្ទះ។ នេះគឺជាការយល់ព្រម ធ្វើតាមលក្ខខណ្ឌ ដែលមានចែង នៅក្នុងកិច្ចសន្យាក្នុងរយៈ១ឆ្នាំ ៖ បើសិនជាយើង មិនធ្វើតាមកិច្ចសន្យា ដូចជា រើផ្ទះចេញទៅ មុនរយៈពេល១ឆ្នាំ យើងនឹងត្រូវបង់ប្រាក់ពិន័យ។ កិច្ចសន្យាក៏រឹតត្បិតចំនួនមនុស្ស ឱ្យនៅក្នុងផ្ទះ។ បើមានមនុស្សចូលមកនៅបន្ថែម យើងនឹងអាចត្រូវគេដេញ ឈប់ឱ្យនៅ។ មុននឹងចុះហត្ថលេខា គប្បីឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត មើលឱ្យស្ដាប់នឹងពន្យល់សិន។ ពេលយើងចុះហត្ថលេខា លើកិច្ចសន្យា គេនឹងសុំឱ្យយើងបង់ថ្លៃកក់មួយខែមុន បន្ថែមលើថ្លៃឈ្នួលផ្ទះមួយខែ ដែលយើងត្រូវបង់នោះដែរ។ ប្រាក់កក់នេះ គេទុកសំរាប់ធានា លើផ្ទះសំបែង នៅពេលដែលយើងរើចេញឈប់នៅ។ បើផ្ទះខូចខាតតិច គេកាត់ប្រាក់ធានាតិច បើខូចខាតច្រើន គេកាត់ច្រើន ទៅតាមទំហំខូចខាត។ ដូច្នេះ លោកអ្នកត្រូវពិនិត្យស្ថានភាពផ្ទះនោះ ហើយត្រូវប្រាប់ម្ចាស់ផ្ទះ បើមានការខូចខាតមុននឹងចុះហត្ថលេខា។

របៀបបង់ថ្លៃផ្ទះ

យើងត្រូវបង់ឈ្នួលផ្ទះ នៅថ្ងៃទី១ រាល់ៗខែ។ បើយើងបង់យឺតពេល (តាមធម្មតាក្រោយថ្ងៃទី៥) គេនឹងផាក (ប្រហែលចំនួន១៥ដុល្លារ) លើសថ្លៃឈ្នួលផ្ទះ។ បើយើងគ្មានប្រាក់បង់ឈ្នួលផ្ទះ គេនឹងដេញយើងឈប់ឱ្យនៅ។ បើសិនជាយើងត្រូវបង់ថ្លៃទឹក ភ្លើង ហ្គាស ផ្សេងពីឈ្នួលផ្ទះ យើងក៏គួរបង់ឱ្យទាន់ពេលវេលាដែរ។ គេនឹងផ្ញើសំបុត្រ មកទារយើងរាល់ៗខែ។ ថ្លៃឈ្នួលទូរស័ព្ទ ក៏យើងគួរបង់ ឱ្យបានទាន់ពេលដែរ បើមិនទាន់ពេលគេនឹងផ្ដាច់ឈប់ឱ្យប្រើ។

នៅពេលដែលម្ចាស់ផ្ទះ មិនព្រមជួលផ្ទះឱ្យ ដោយយើងគ្មានប្រាក់ចំណូល គ្រប់តាមកំរិតរបស់គេ យើងរកអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត ឱ្យជួយចុះហត្ថលេខាទទួលខុសត្រូវជួយបង់ថ្លៃផ្ទះ នៅពេលខ្វះប្រាក់។ អ្នកធានានេះហៅថា Cosigner ។

ការថែទាំផ្ទះសំបែង

ដើម្បីនឹងថែទាំផ្ទះសំបែងឲ្យបានស្អាត ដើម្បីកុំឲ្យម្ចាស់ផ្ទះ កាត់លុយ ពីក្រ...

នៅពេលលោកអ្នកទើបចេញឈប់នៅ លោកអ្នកអាចប្រើប្រដាប់ប្រ...

អេប៉ុង និង ច្រាស

វត្ថុទាំងពីរនេះ ប្រើជាមួយទឹកសាប៊ូ ដើម្បីសំអាត កន្លែងលាងមុខ តុនៅបន្ទប់បាយ កន្លែងងូតទឹក។ល។

ប្រដាប់ជូតក្ដារក្រាល

ប្រដាប់ដុសជូតក្ដារក្រាល (Mop) សំរាប់ជូតសំអាតក្ដារក្រាល។ កុំយកទឹកជូតក្ដារក្រាល ដែលនាំឱ្យខូចក្ដារក្រាល ធ្វើឱ្យក្ដារប៉ោងឬដូរពេក ។

អំបោស

នៅពេលយើងបោសសំអាតផ្ទះ យើងគួរប្រមូលធូលី កំទេចដី បោសបញ្ចូលច្រញ្ជក ហើយចាក់ទៅក្នុងធុងសំរាម។ កុំបោសវាបញ្ចេញទៅផ្លូវច្រកដើរ នៅក្រៅបន្ទប់ ឬ ទំលាក់ទៅក្រោម នៅលើកន្លែងសាធារណៈ។

ម្សៅ និង ទឹកសាប៊ូ

ដើម្បីសំអាតក្ដារ ឬ កំរាល ឬ ផ្នែកផ្សេងៗនៅក្នុងផ្ទះ មានម្សៅ និង ទឹកសាប៊ូផ្សេងៗសំរាប់ប្រើ។ សាប៊ូខ្លះខ្លាំង អាចធ្វើឱ្យខូចតុ ទូ ឬ ខោអាវ ឬក៏ធ្វើឱ្យគ្រោះថ្នាក់ បើយើងយកទៅកក់សក់ ឬ ដុះខ្លួន ឬក៏យកទៅលាយបញ្ចូលគ្នា។ សាប៊ូខ្លះ ប្រើសំរាប់តែដុសលាងក្ដារឬ ផ្ទះសម្បែង។ ខ្លះទៀត សំរាប់តែលាងចាន ខ្លះទៀតសំរាប់តែដុសលាងកន្លែងលាងចាន បង្គន់ កន្លែងងូតទឹក ខ្លះសំរាប់កក់សក់ ខ្លះសំរាប់ដុសសំអាតខ្លួន។

ម៉ាស៊ីនបូមកំទេចធូលី

សំរាប់បូម ឬ ស្រូបកំទេចធូលី ឬ កំទេចសំរាម នៅលើព្រំ កំរាលក្ដារ ក្ដារក្រាល នៅជ្រុងបន្ទប់ ឬ ជួនកាលនៅលើកៅអីសាឡុង។

ម៉ាស៊ីនបោក និង ហាលខោអាវ

នៅសហរដ្ឋ ភាគច្រើន ការបោក និង ហាល ខោអាវ ក្រមា៉ កំរាលពូកៗ ធ្វើដោយម៉ាស៊ីនៗ នៅផ្ទះ ម៉ាស៊ីនបោក អាចមាននៅក្នុងបន្ទប់បាយ ឬ បន្ទប់ក្នុងដីៗ ប៉ុន្តែបើផ្ទះបន្ទប់វិញ ច្រើនមាននៅក្នុងបន្ទប់មួយ ដាច់ដោយឡែកៗ ដើម្បីបោកខោអាវ គេត្រូវដាក់កាក់ៗ ក្នុងការហាល ក៏គេប្រើម៉ាស៊ីនសំរាប់ហាលដែរៗ បើមានម៉ាស៊ីនបោក តែង មានម៉ាស៊ីនហាលនៅជាប់ ជាមួយដែរៗ បើមិនជា នៅផ្ទះ គ្មានម៉ាស៊ីន

និងហាលខោអាវ
ម៉ាស៊ីនបោក

បោក ឬ ហាល យើងអាចយកខោអាវ ទៅបោក និងហាល នៅកន្លែងបោកខោអាវ **ដែល**គេហៅ ថា ឡន់ដ្រូម៉ាត (**Laundromat**) ដែលយើងត្រូវ ដាក់កាក់ ទើបប្រើបាន ព្រោះជារបស់អ្នកដទៃៗ បើមិនចេះប្រើ យើងអាចសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត ឱ្យជួយបង្ហាញពីរបៀបប្រើៗ

ខោអាវខ្លះ ធ្វើពីក្រណាត់ ដែលមិនអាចបោក ទឹកក្តៅបាន ខ្លះទៀតមិនអាចបោកក្នុងម៉ាស៊ីន ឬ ហាល ក្នុងម៉ាស៊ីនបានឡើយ ខ្លះទៀតទាល់តែបោកដោយដៃៗ បើយើងបោកខោអាវ ដោយដៃ គប្បីកុំហាលខោអាវ នៅតាមបង្កាន់ដៃ រានហាល តាមរបង ឬ លើដើម ឈើនៅជុំវិញផ្ទះៗ

ធុងសំរាម

ភាគច្រើន នៅតាមអាគារផ្ទះបន្ទប់ តែងមានកន្លែងសំរាប់យកសំរាមទៅបោះចោល និងមានទ្វារឆឹកសំរាម យកទៅចាក់ចោល ឬ មានកន្លែងសំរាប់យកធុងសំរាមទៅដាក់ ដែលមានក្រសួងអនាម័យយកទៅចោលៗ

កន្លែងខ្លះ ម្ចាស់ផ្ទះតំរូវឲ្យអ្នកជួល បោះចោលក្រដាស ដាច់ដោយឡែកចេញពីសំណល់ម្ហូប (គួរសួរម្ចាស់ផ្ទះ) ៗ បើលោកអ្នករស់នៅក្នុងផ្ទះមួយដាច់តែឯង ឬ អាគារតូច អ្នកអាចដាក់ធុងសំរាម ឬស្បោងសំរាម នៅជិតផ្លូវ ក្រសួងអនាម័យនឹងយកទៅចោលៗ ជួនកាល លោកអ្នកត្រូវបង់ថ្លៃគេមកយកៗ ធុងសំរាមត្រូវគ្របឲ្យជិត ដើម្បីកុំឲ្យ កណ្តុរ ឆ្កែ ឆ្មា កកកាយស៊ី កំពប់ពាសពេញ ឬ ក្លិនអសោចិ៍ ហើរទៅប៉ះគេឯងៗ កន្លែងខ្លះ ច្បាប់តំរូវឲ្យប្រើស្បោងប្លាស្ទិក សំរាប់ខ្ចប់សំរាមៗ

សីតុណ្ហភាពនៅក្នុងផ្ទះ

នៅខែត្រជាក់ ផ្ទះដែលស្ថិតនៅភូមិភាគត្រជាក់ ដែលខាងជើង ជាពិសេស តែងមានម៉ាស៊ីនកំដៅ។ បើលោកអ្នកនៅ**ផ្ទះជួល** ជួនកាលម្ចាស់ផ្ទះ បានកំរិតកំដៅជាស្រេច ពីកន្លែងម៉ាស៊ីនកំដៅធំរបស់គេខ្ជួចមកហើយ។ ជួនកាលលោកអ្នក ត្រូវកំរិតខ្លួនឯង ដោយប្រើ ធើម៉ូស្តា (Thermostat)។ នៅខែក្តៅ គេប្រើម៉ាស៊ីនត្រជាក់។ នៅពេលណាដែលម៉ាស៊ីនក្តៅ ឬ ត្រជាក់ដើរ លោកអ្នកត្រូវបិទទ្វារបង្អួចឲ្យជិត ដើម្បីកុំឲ្យធាតុត្រជាក់ ឬ ក្តៅចូលផ្ទះ បើចូលនាំឲ្យអស់ភ្លើងច្រើន។ អស់ភ្លើងច្រើន ម្ចាស់ផ្ទះអស់ប្រាក់ច្រើន នោះគេនឹងតំលើងថ្លៃឈ្នួលផ្ទះ។ នៅខែត្រជាក់ រដ្ឋាភិបាលបានឲ្យយោបល់ថា គួរដាក់កំដៅក្នុងផ្ទះ ឲ្យនៅត្រឹម 65° F អង្សា បើនៅ**ខែ**ត្រជាក់ ហើយគួរពាក់ខោអាវក្រាស់ៗ បើមានមនុស្សចាស់ ឬ កូនក្មេងតូច អាចដាក់ដល់កំរិត 70° F អង្សា នៅពេលថ្ងៃ ព្រោះធាតុត្រជាក់អាចបណ្តាលឲ្យស្លាប់បាន។ បើប្រើម៉ាស៊ីនត្រជាក់នៅខែក្តៅ គួរដាក់កំរិតឲ្យត្រឹម 78° F អង្សា។ បើគ្មានម៉ាស៊ីនត្រជាក់ អាចប្រើផង្ហាល់។ បើមិនច្បាស់ពីរបៀបប្រើ គួរសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្តសិន។

ការប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការប្រើរបស់

ដោយរបស់របរផ្សេងៗស្ទើរតែប្រើដោយកំលាំងអគ្គិសនី ដូចជា ចង្ក្រានដាំបាយ ចង្ក្រានអាំងសាច់ ប្រដាប់កំដៅនំប៉័ង ឆ្នាំងអ៊ុត យើងគួរគប្បីប្រើដោយប្រុងប្រយ័ត្នៗ យើងត្រូវដឹងរបៀបប្រើ ឱ្យបានពិតប្រាកដៗ កុំប្រើរបស់ទាំងនេះនៅជិតទឹកៗ កុំឱ្យក្មេងលេងរបស់របរណា ដែលប្រើដោយអគ្គិសនីៗ កុំសាកជួសជុលរបស់របរ ដែលប្រើដោយអគ្គិសនី បើរបស់នោះ ខូចប្រើមិនៗ កុំគូសឈើគូស ឬ ប្រើអ្វីដែលមានអណ្ដាតភ្លើង នៅជិតរបស់ដែលប្រើដោយហ្គាស និងប្រេង ដូចជា ចង្ក្រានបាយ ម៉ាស៊ីនកំដៅ អាចបណ្ដាលឱ្យភ្លើងឆេះៗ សូមអ្នករៀន របស់ដែលប្រើដោយហ្គាសឱ្យបានច្បាស់ ព្រោះហ្គាសធ្វើឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់ស្លាប់ បើយើងដកដង្ហើម ចូលខ្យល់ដែលមានជាតិហ្គាសៗ

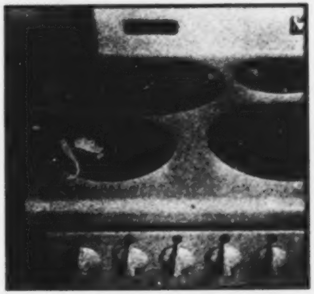

អ្នកជិតខាង

ដើម្បីធានាឱ្យអ្នកជិតខាង ចូលចិត្តរាប់អានយើង យើងមិនត្រូវធ្វើអ្វីដែលរំខានគេ ដូចជា បណ្តោយឱ្យក្មេងស្រែកខ្ញៀវខ្ញា បើកវិទ្យុ ឬ ទូរទស្សន៍ឮខ្លាំង និងធ្វើក្តុងក្តាំង ដែលនាំឱ្យរំខាន ដល់ការសំរាក ដេកពួនរបស់គេៗ យើងគប្បីមើលក្មេង កុំឱ្យប្រលែងគ្នា នៅកន្លែងចតឡាន ឬ នៅលើផ្លូវថ្នល់ៗ អាគារខ្លះ ច្រើនមានកន្លែង និងប្រដាប់ប្រដា សំរាប់ក្មេងលេង ជាកន្លែង ដែលក្មេងគួរទៅលេងៗ យើងគួរកាត់ស្មៅ ឬ ដើមឈើ ឱ្យបានល្អស្អាត ហើយកុំឱ្យមានសំរាមៗ ពេលជាស្លូ គួរបើកបង្អួច ឬ ដង្ហាល់ បញ្ចេញខ្យល់ ដើម្បីកុំឱ្យក្លិនម្ហូប បក់ទៅផ្ទះអ្នកជិតខាង (សំរាប់អ្នកនៅផ្ទះបន្ទប់) ៗ

សូមលោកអ្នក ចៀសវាង កុំដើរលើទីធ្លា អ្នកជិតខាង និងត្រូវសុំគេជានិច្ច មុននឹងបេះផ្កា ផ្លែឈើ និង បន្លែៗ

ការការពារផ្ទះសំបែង

ដោយនៅទីក្រុងធំៗ មានមនុស្សចំលែកច្រើន លោកអ្នកត្រូវប្រយ័ត្នទ្វារនិងបង្អួច ត្រូវបិទនិងចាក់សោរឱ្យបានមាំទាំ ពេលលោកអ្នកមិននៅផ្ទះៗ ចោរនិងមនុស្សខូច តែងលបដេក រកមើលអ្នកដែលប្រហែសៗ

នៅពេលមានមនុស្សមកគោះទ្វារ លោកអ្នកត្រូវមើលឱ្យច្បាស់តាមចន្លោះទ្វារ ឬ ចន្លោះសោរ ជាអ្នកណា អ្នកនោះមានការអ្វី បើមិនស្គាល់ច្បាស់កុំឱ្យចូលៗ ពេលលោកអ្នកទៅឆ្ងាយចោលផ្ទះច្រើនថ្ងៃ ២ ៣ថ្ងៃ ត្រូវប្រាប់អ្នកជិតខាងដែលទុកចិត្ត ឱ្យជួយឃ្លាំមើលៗ ជាការល្អ លោកអ្នកត្រូវទុកកូនសោរមួយសំរាប់ ជាមួយអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្តដែលលោកអ្នកទុកចិត្ត ការពារដល់ពេលបាត់ឬភ្លេចសោរនៅក្នុងផ្ទះៗ

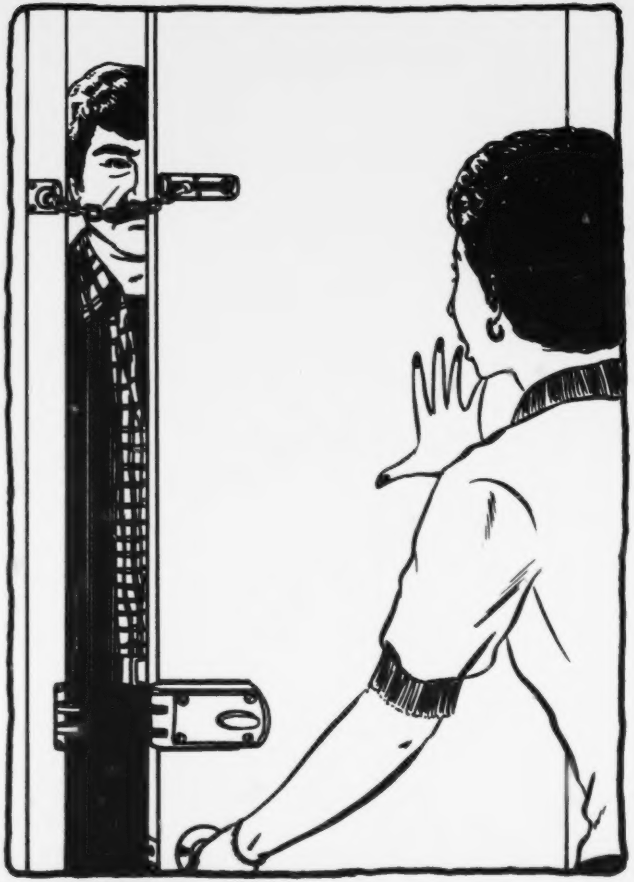

គ្រឿងសំរាប់សំអាត

- ទុកដាក់គ្រឿងសំរាប់សំអាត ដូចជាម្សៅសាប៊ូ ប្រអប់ ឬ ដប ដាក់ឱ្យផុតពីដៃក្មេងៗ គ្រឿងសំអាតទាំងនេះ ភាគច្រើនជាគ្រឿងពុលៗ
- កុំលាយគ្រឿងសំរាប់សំអាត ដែលធ្វើពីទឹក បញ្ចូលគ្នា ព្រោះបើលាយបញ្ចូលគ្នា ធ្វើឱ្យមានផ្សែងពុល នាំឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ៗ

ឧបករណ៍អគ្គិសនី

ដែលខូចដើរមិនស្រួលៗ

- កុំប្រើរបស់ដើរដោយអគ្គិសនី

- កុំប្រើរបស់ដើរដោយអគ្គិសនី នៅជិតទឹក និង ទុកដាក់ឱ្យផុតពីដៃក្មេងៗ
- កុំសិកភ្លើងប្រើច្រើន បន្តចេញពីកន្លែងប្រើ សិក តែមួយ ដែលអាចនាំឱ្យហួសកម្លាំង និង បណ្ដាលឱ្យឆេះផ្ទះៗ

ភ្លើងឆេះ

បើពិសារបារី សូមប្រើចានដាក់កំទេចបារីៗ កុំចោលកន្ទុយបារី ឈើគូស ឬក៏កំទេចបារីនៅលើក្តារ ឬ ក្រមាលៗ ត្រូវទុកកន្ទុយបារី ឈើគូស និង កំទេចបារីឱ្យត្រជាក់សិន មុននឹងចោលទៅក្នុងធុងសំរាមៗ សូមកុំពិសារបារី នៅលើគ្រែ ឬ ជិតរបស់ដែលអាចឆេះបាន ដូចជា ប្រេងសាំង ហ្គាស និង ទឹកសំរាប់ជូតលាងខ្លះទៀតៗ កុំបើកឆ្នាំងអ៊ុត ប្រដាប់កំដៅនំប៉័ង ឬ របស់អ្វីដែលប្រើដោយអគ្គិសនី ទុកចោល លើកលែងតែទូរទឹកកក និង ចង្ក្រាន បើយើងមិននៅក្នុងបន្ទប់ៗ កុំទុកប្រេងសាំង ឬវត្ថុអ្វីដែលឆេះ នៅក្នុងផ្ទះៗ កុំបង្កាត់ភ្លើង នៅក្នុងផ្ទះឱ្យសោះ បើដុតឧសនៅក្នុងផ្ទះ សូមប្រើឈើណាញ់ៗ កុំដុតធ្យូងអាំងសាច់ នៅក្នុងផ្ទះឱ្យសោះៗ

ជាការល្អ គួរលោកអ្នក ដាក់កណ្តឹងរោទិ៍សំរាប់ឱ្យសញ្ញាថា មានភ្លើង ឬ ផ្សែង ដែលគេហៅថា ស្មុកអាឡាម (Smoke Alarms) ៗ នៅកន្លែងខ្លះ ច្បាប់គេតំរូវឱ្យមានៗ

នៅពេលភ្លើងឆេះផ្ទះ កុំប្រើជណ្តើរយន្តឱ្យសោះៗ ត្រូវរកផ្លូវ ដែលអាចចេញមកក្រៅបានរហ័ស ដែលទុកសំរាប់ប្រើនៅពេលភ្លើងឆេះផ្ទះៗ

សំនៅផ្ទួន

វិធីដែលលោកអ្នកគួរតែរៀន ឬធ្វើភ្លាមៗ ពីរឿងផ្ទះសម្បែងនៅសហរដ្ឋ :

- របៀបសំអាតផ្ទះ របៀបប្រើគ្រឿងសំអាត ដូចជា សាប៊ូ ម្សៅសាប៊ូ ទឹកសាប៊ូ ផ្សេងៗ
- ដឹងពីគ្រឿង ក ខ និងគ្រឿងប្រដាប់ក្នុងផ្ទះបាយ មួយណាដែលលោកអ្នកត្រូវការ និងអាចទិញវានៅកន្លែងណាបានថោក។
- រៀនរបៀបប្រើគ្រឿងប្រដាប់នៅក្នុងផ្ទះ។
- ដឹងនិងយល់ពីវិធីបង្ការគ្រោះថ្នាក់ ដូចជាដឹងពីប្រើប្រដាប់ដាំស្ល ម៉ាស៊ីនកិនសំរាម ដាក់កំរិតកំដៅ ប្រើម៉ាស៊ីនកំដៅនិងម៉ាស៊ីនត្រជាក់។
- ដឹងរបៀបទុកម្ហូប ដើម្បីការពារកុំឲ្យវាឆាប់ផ្អូម ស្អុយឬខូច។
- ដឹងរបៀបរត់ចេញពីផ្ទះឲ្យបានឆាប់រហ័ស នៅពេលភ្លើងឆេះផ្ទះ ឬភាពអាសន្នផ្សេងៗ
- ទុកបញ្ជីលោកអ្នក ដែលសំរាប់ហៅឲ្យជួយ នៅពេលមានអាសន្ន។
- ត្រូវដឹងឲ្យប្រាកដ ពីរបៀបចាក់សោរ និង បិទបង្អួចឲ្យបានជាប់។
- ទុកកូនសោរមួយសំរាប់ផ្សេង ជាមួយអ្នកអាណាព្យាបាល មិត្ត ឬអ្នកជិតខាងដែលទុកចិត្ត។

ការប្រុងប្រៀបសំរាប់ពេលមានអាសន្ន

គ្រោះថ្នាក់ តែងកើតឡើងដោយមិនដឹងខ្លួន ដូច្នេះយើងគួររៀបចំទុកដោះស្រាយ ដល់ពេលជួបប្រទះ ដូចជា កត់លេខទូរស័ព្ទខ្លះ សំរាប់ជួយនៅពេលត្រូវការ។

លេខទូរស័ព្ទ : ____________________

- អ្នកអាណាព្យាបាល : ____________________
- អ្នកជិតខាង ឬ មិត្ត : ____________________
- ក្រសួងពន្លត់ភ្លើងឆេះផ្ទះ : ____________________
- ប៉ូលីស : ____________________
- លោកគ្រូពេទ្យ (ទន្តបណ្ឌិត) : ____________________
- ក្រសួងជួយដោះស្រាយគ្រោះពុល និងអ្នកបកប្រែ : ____________________
- ម្ចាស់ផ្ទះ : ____________________
- សាលារៀនរបស់កូន : ____________________
- កន្លែងឪពុកម្ដាយធ្វើការ : ____________________

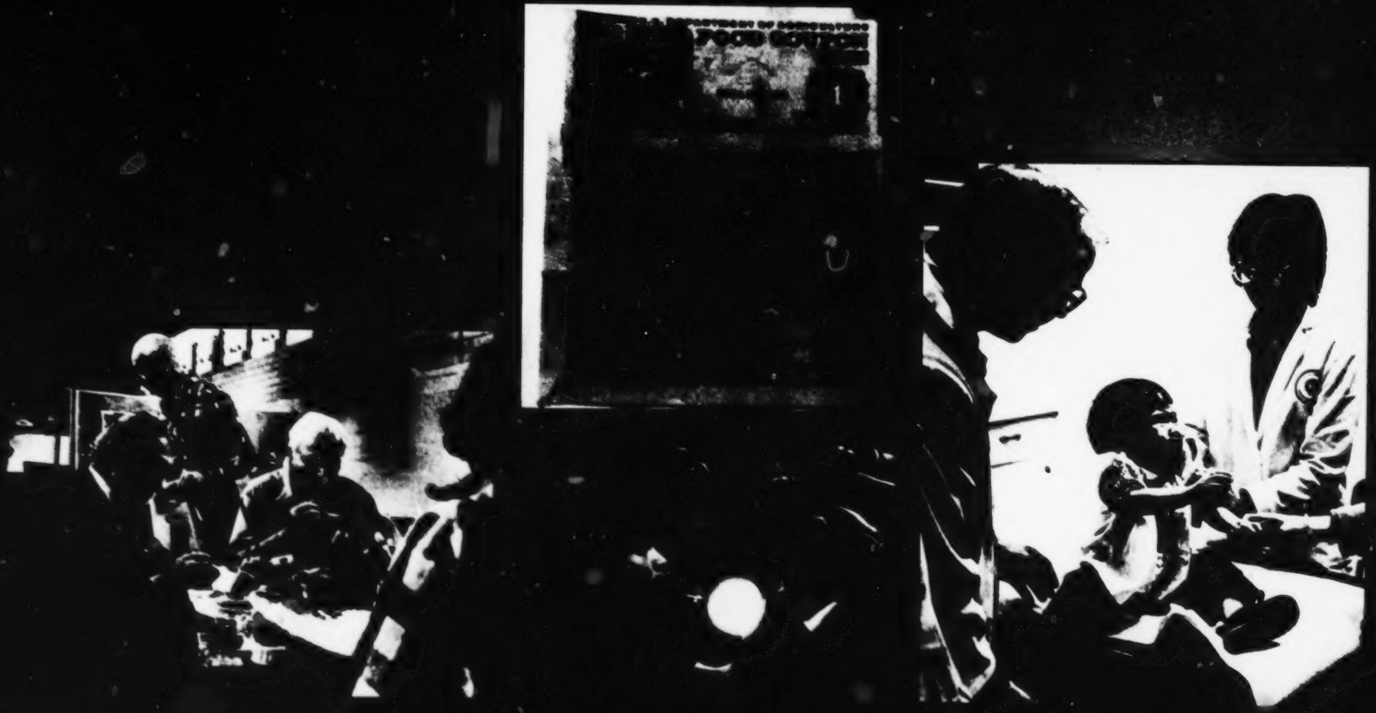

បញ្ជីអត្ថបទ

ក្រសួងសង្គមកិច្ច..........................១០៨
កម្មវិធីជំនួយខាងពេទ្យ.........................១១០
    កិច្ចការសុខភាពសំរាប់ម្តាយនិងកូនក្មេង.........១១០
    មនុស្សពិការ.......................១១១
    វិធីកំរិតឬការពារមិនឱ្យមានកូន...........១១១
    កិច្ចការខាងជម្ងឺសតិ......................១១១
ជំនួយខាងម្ហូបអាហារ..........................១១២
    ហ្វ៊ុដស្តែម..........................១១៣
    កម្មវិធីបាយពេលព្រឹក និងបាយថ្ងៃត្រង់.........១១៤
    ជំនួយដល់ស្ត្រី ក្មេង និងកូនក្មេង...............១១៥
    ជំនួយសំរាប់មនុស្សចាស់.....................១១៥
ជំនួយខាងប្រាក់កាស.........................១១៦
    វែលហ្វែរ..........................១១៦
    ប្រភេទជំនួយ.........................១១៧
    • ជំនួយសំរាប់មនុស្សចាស់.....................១១៧
    ជំនួយពីលើប្រាក់ចំណូល......................១១៧
    ហេតុការណ៍ខ្លះដែលគួរដឹងពីជំនួយប្រាក់កាស......១១៧
កម្មវិធីសិក្សាអប់រំ.........................១១៩
    ថ្នាក់សំរាប់ក្មេងតូចៗ.....................១១៩
    ជំនួយទៅសាលាបឋមសិក្សា...................១១៩
    កម្មវិធីសិក្សាសំរាប់មនុស្សធំ..................១១៩
    ការសិក្សាអប់រំវិជ្ជាជីវៈ និងកម្មវិធីសិក្សាធ្វើការ.១១៩
កម្មវិធីការងារ..........................១២០
    វីន..........................១២០
    ស៊ីតា..........................១២០
    ចបខប..........................១២១
ជំនួយខាងផ្ទះសម្បែង........................១២១
    ប្រាក់ជំនួយឈ្នួលផ្ទះ.......................១២១
    ខ្ចីលុយដើម្បីទិញផ្ទះ.......................១២១
    ជំនួយខាងប្រេង........................១២១
ជំនួយខាងផ្នែកច្បាប់.........................១២១
តើត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីរកពត៌មានពីកម្មវិធីទាំងនេះ..១២២
អង្គការឯកជននិងកិច្ចការ......................១២៣
អង្គការមនុស្សធម៌..........................១២៥
សមាគម..........................១២៥
បណ្ណាល័យ..........................១២៦
ការិយាល័យតម្រួត........................១២៧
តុលាការឬសាលាកាត់ក្តី......................១២៧
ក្រសួងពន្លត់ភ្លើង.........................១២៧
ការណែនាំពីកិច្ចការសង្គមកិច្ច..................១២៨
លេខទូរស័ព្ទសំខាន់ៗនៅក្នុងតំបន់លោកអ្នក.........១២៩

រឿងរបស់លោក ធី

លោក ធី ភរិយា និងកូន២នាក់ បានមកដល់សហរដ្ឋនៅខែកុម្ភៈ ១៩៨០។ ពេលមកដល់ គាត់គ្មានលុយដូចអ្នកភៀសខ្លួនជាច្រើនទៀតដែរ អ្នកស្រី សានួ បានជួយរកការងារឲ្យគាត់ធ្វើ។ អ្នកស្រី នាំលោក ធី ទៅការិយាល័យរដ្ឋជួយរកការងារធ្វើ(State employment agency)។ លោក ធី រកបានការងារ ពាក់កណ្ដាលម៉ោង(Part time) ជាអ្នកលាងចាននៅភោជនីយដ្ឋានតូចមួយ។

អ្នកស្រី សានួ ថែមទាំងបានជួយស្រួលការលោក ធី ទៅចុះឈ្មោះរៀនភាសាអង់គ្លេសទៀត។ កូនបងរបស់លោក ធី ទៅរៀនសាលាបឋមសិក្សា និងកូនប្អូនទៅនៅកន្លែងថែទាំក្មេង (Day care center)។

កិច្ចការលោក ធី មិនបានផ្ដល់នូវការធានាខាងសុខភាព ពេទ្យ(Medical Benefit) ដែលប្រពន្ធគាត់ត្រូវការទៅឲ្យពេទ្យពិនិត្យ។ លោក ធី សួរអ្នកអាណាព្យាបាលថា តើធ្វើដូចម្ដេច គាត់អាចបង់ថ្លៃពេទ្យបាន។ អ្នកស្រី សាគូ ក៏នាំលោក ធី ទៅការិយាល័យសង្គមកិច្ចនៅក្នុងតំបន់។ អ្នកធ្វើការប្រាប់គាត់ថា គាត់អាចដាក់ពាក្យសុំជំនួយខាងសុខភាព(Medical Assistance)ពីរដ្ឋាភិបាលបាន។ គេបានពន្យល់លោក ធី ថា គេត្រូវពិនិត្យមើលរឿងគាត់ អស់រយៈមួយខែ មុននឹងសំរេចថា តើគាត់ត្រូវបានទទួល ឬមិនបានទទួលជំនួយ។

ចំនួនមួយខែក្រោយមក គេប្រាប់លោក ធី ថា គាត់បានទទួលជំនួយ។ គេនឹងឲ្យប័ណ្ណគាត់មួយសំរាប់ប្រើ ពេលដែលគាត់ត្រូវការទៅនឹងទៅជួបបណ្ឌិតពិនិត្យ ឬ ទៅមន្ទីរពេទ្យរដ្ឋ(Clinic)។ ប័ណ្ណនេះ ប្រាប់ឲ្យដឹងថា រដ្ឋបានទទួលរ៉ាប់រងជួយចេញថ្លៃឈ្នួលពេទ្យឲ្យ។ គេបានប្រាប់គាត់ទៀតថា គេនឹងពិនិត្យមើលរឿងគាត់សារឡើងវិញក្នុងរយៈពេល ៦ខែ ពីព្រោះជំនួយនេះ ជាជំនួយបណ្ដោះអាសន្ន ទំរាំគ្រួសារលោក ធី អាចទ្រទ្រង់ដោយខ្លួនឯងបាន។

កំពុងនិយាយនឹងអ្នកធ្វើការនៅក្រសួងសង្គមកិច្ច

ដូចអ្នកឯទៀតដែលរស់នៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិកដែរ អ្នកភៀសខ្លួននិងក្រុមគ្រួសារ អាចទទួលជំនួយបណ្តោះអាសន្នពីរដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធ ពីរដ្ឋ និងពីរដ្ឋាភិបាលតំបន់។ ជំនួយនេះសំរាប់អ្នកដែលគ្មានលុយគ្រប់គ្រាន់នឹងចិញ្ចឹមខ្លួន ប្តីប្រពន្ធ និងបងប្អូនកូនៗ ជំនួយទាំងនេះជាជំនួយបណ្តោះអាសន្ន ទំរាំលោកអ្នកអាចរកលុយដោយខ្លួនឯងបាន។ រដ្ឋាភិបាលសង្ឃឹមថា អ្នកភៀសខ្លួនគឺដូចជាជនជាតិអាមេរិកាំងដែរ នឹងទៅជាអ្នកអាចរស់នៅដោយខ្លួនឯងក្នុងពេលឆាប់ៗ

ពេលដែលលោកអ្នកទៅ ការិយាល័យសង្គមកិច្ច លោកអ្នកនឹងទទួលជួបអ្នកធ្វើការខាងសង្គមកិច្ច។ អ្នកទាំងនេះមាន :

- អេលីជីប៊ីលីធី វើកឃ័រ(Eligibility worker)ជាអ្នកចាត់ចែង

លើពាក្យសុំ ហើយកាន់កាប់ខាងផ្នែកថវិកា មានជំនួយខាងប្រាក់កាស ប័ណ្ណទិញម្ហូប(Food stamp) និងជំនួយខាងពេទ្យ (Medicaid : មេឌីកែដ) ជាអ្នកសំរេចអំពីជំនួយ និងផ្ដល់កិច្ចការ តម្រូវទៅនឹងសេចក្ដីត្រូវការរបស់លោកអ្នក។

- ខេសវើកឃ័រ ឬ ខោនស៊ែល័រ(Caseworker or Counselor) ជាអ្នកជួយបំភ្លឺពីកម្មវិធីផ្សេងៗ ផ្អែកទៅលើសេចក្ដីត្រូវការរបស់លោកអ្នក។
- ទីប្រឹក្សាជម្ងឺសតិ(Mental Health Counselor) ជាអ្នកជួយរើសរកវិធី សំរាប់ព្យាបាលនិងដោះស្រាយជម្ងឺផ្លូវចិត្ត។
- គិលានុបដ្ឋាក(គ្រូពេទ្យ)(Public health nurse) ជាអ្នកដែលធ្វើការនៅមន្ទីរពេទ្យរបស់រដ្ឋ។
- ទីប្រឹក្សាការងារ(Job counselor) ជាអ្នកធ្វើការនៅការិយាល័យជួយរកការងារធ្វើ សំរាប់ជួយរកការងារឲ្យលោកអ្នកណាដែលឥតមានការធ្វើ។

ជំនួយភាគច្រើន ផ្ដល់មកពីរដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ រដ្ឋ និងរដ្ឋាភិបាលតំបន់ៗ រដ្ឋនីមួយៗមានវិន័យនិងបទបញ្ញត្តិ អំពីអ្នកដែលត្រូវបានទទួលជំនួយ ហើយនឹងចំនួនប៉ុន្មានដែលលោកអ្នកត្រូវបានទទួល។ នៅក្នុងរដ្ឋដែលលោកអ្នករស់នៅ អាចមានកម្មវិធីដូចខាងក្រោមនេះ :

- ពេទ្យ
- ម្ហូប
- ប្រាក់កាស
- ការងារ
- ផ្ទះសំបែង
- ការសិក្សា
- ជំនួយខាងច្បាប់

កម្មវិធីទាំងនេះ ភាគច្រើន តែងមាននៅក្នុងតំបន់ដែលលោកអ្នករស់នៅ។ បើលោកអ្នកចង់បានព័ត៌មានពីជំនួយណាមួយ លោកអ្នកអាចរកមើលនៅខាងចុងអត្ថបទនេះ។

លោកអ្នកគួរប្រញាប់ប្រញាល់ដាក់ពាក្យសុំជំនួយខាងពេទ្យ។ បើសិនជាគ្រួសារលោកអ្នកនឹងបានទទួលជំនួយ លោកអ្នកនឹងបានទទួលប័ណ្ណសំរាប់បង្ហាញ នៅពេលទៅឲ្យគ្រូពេទ្យពិនិត្យ និងព្យាបាលផ្សេងៗ ដោយឥតបង់លុយ។ ប័ណ្ណនេះហៅថា ម៉េឌីខេដ ខាដ(Medicaid card) ។

រដ្ឋនីមួយៗធ្វើការខុសគ្នា ក្នុងការសំរេចឲ្យជំនួយសុខភាព។ បើលោកអ្នកត្រូវការសុំ ត្រូវដាក់ពាក្យឲ្យបានឆាប់រហ័ស ព្រោះលោកអ្នកត្រូវរង់ចាំជាយូរ (ប្រហែល១ខែ)។

ក្រៅពីនេះអាចមានជំនួយផ្សេងទៀត សំរាប់ក្រុមអ្នកភៀសខ្លួនពិសេស ដូចជា :

- <u>កិច្ចការសុខភាពសំរាប់មាតានិងកូនក្មេង</u> : មានពិនិត្យសុខភាពទូទៅ ធ្មេញ សំរាប់កូនក្មេង និងម្ហូបអាហារឲ្យបានត្រឹមត្រូវសំរាប់ម្តាយ

មានកូនខ្ចី និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ។

- មនុស្សពិការ : មានធ្វើការវះកាត់ជម្ងឺរ៉ាំរ៉ៃ ឬ បុព្វហេតុពិការ ដែលគេអាចធ្វើការព្យាបាល។ ឧ. គេអាចធ្វើជើង(មិនមែនពីធម្មជាតិ ដូចជាប្លាស្ទិកឬដែក) ឲ្យដល់អ្នកដែលពិការជើងមួយ។
- វិធីកំរិតឬការពារមិនឲ្យមានកូន : មានធ្វើការប្រឹក្សា ដល់គ្រួសារ ដែលចង់កំរិតចំនួនកូន ឬចង់បានកូននៅពេលណាមួយ។
- កិច្ចការខាងជម្ងឺសតិ : មានធ្វើការប្រឹក្សាដល់អ្នកដែលមានវិបត្តិខាងផ្លូវចិត្ត ដោយសារការផ្លាស់ប្តូរក្នុងការរស់នៅ។ ឧ. ច្រើនវាយប្រពន្ធ ឬកូន ឬទៅជាអ្នកផឹកស្រាឬជក់គ្រឿងញៀន។

ហេតុការណ៍ដែលគួរដឹងពីជំនួយខាងពេទ្យនិងពីកិច្ចការ :

- យកសំបុត្រតស្លម ដែលមានទាក់ទងពីរឿងសុខភាពតាំងពីពេលមុន ទៅពេលណាត់តាមក្រោយ។
- ទុកអាសយដ្ឋាននិងលេខទូរស័ព្ទរបស់គ្រូពេទ្យ ឬរបស់មន្ទីរពេទ្យ(Clinic) ដែលលោកអ្នកត្រូវទៅ នៅនឹងខ្លួនជានិច្ច។
- រក្សាទុកឯកសារ ឬបញ្ជីចាក់ថ្នាំក្មេងនិងគ្រួសារ ឲ្យបានស្រួលបួល។ បើបាត់ កូននោះនឹងត្រូវចាក់ថ្នាំឡើងវិញទាំងអស់។
- យកប័ណ្ណមេឌីខេដ(Medicaid card) ទៅជាមួយជានិច្ច នៅពេលដែលលោកអ្នកយកគ្រួសារទៅមន្ទីរពេទ្យ។
- សូមបង្ហាញប័ណ្ណមេឌីខេដ នៅពេលទិញថ្នាំ។

រដ្ឋនីមួយៗមានកម្មវិធីខាងជំនួយម្ហូប ខុសគ្នាបន្តិចបន្តួចៗ ក្រោយពីបានដាក់ពាក្យសុំហើយ ត្រូវអស់រយៈពេល១ខែ ទើបដឹងថា តើយើងអាចត្រូវបានជំនួយជាម្ហូប ឬជាប័ណ្ណ លោកអ្នកដែលឥតមានប្រាក់សោះ អាចសុំជំនួយភាពអាសន្ន (Emergency program) លោកអ្នកនឹងបានទទួលជំនួយ ក្នុងរយៈ ៣ថ្ងៃៗ

កម្មវិធីជំនួយខាងម្ហូប ជាទូទៅមាន:

ហ្វូដស្ដែម(Food stamp) : ជាប័ណ្ណសំរាប់ទិញម្ហូប។ ដើម្បីនឹងបានទទួលជំនួយនេះ លោកអ្នកត្រូវតែស្នើដាក់ពាក្យមុនសិន។ បើលោកអ្នកបានទទួលជំនួយ លោកអ្នកនឹងបានទទួលប័ណ្ណសំរាប់សំគាល់ខ្លួននិងហ្វូដស្ដែម១ដុំ សំរាប់មួយខែម្ដង ពីក្រសួងសង្គមកិច្ច។

. តាមធម្មតា ហាងលក់ម្ហូប ហាងធំៗ(Supermarkets) និងហាងលក់តូចៗ ទទួលយកប័ណ្ណទិញម្ហូប។ សូមសួរមើល នៅក្នុងតំបន់លោកអ្នករស់នៅ ថាហាងណាខ្លះ ទទួលយកប័ណ្ណទិញម្ហូប។

. ហាងខ្លះ ដាក់ស្លាកប្រាប់ថា ទទួលយកប័ណ្ណទិញម្ហូប។

. ប័ណ្ណទិញម្ហូបសំរាប់តែទិញម្ហូប លោកអ្នកមិនអាចយកទៅទិញស្រា ថ្នាំជក់បារី សាប៊ូនិងរបស់ផ្សេងៗប្រើក្នុងផ្ទះបានទេឡើយ។

. ប័ណ្ណទិញម្ហូប មិនមែនជាលុយទេ។ នៅក្នុងភោជនីយដ្ឋាន លោកអ្នកត្រូវបង់ជាលុយ មិនមែនយកប័ណ្ណទិញម្ហូបទៅបង់បានទេ។

. តាមធម្មតា លោកអ្នកត្រូវចុះហត្ថលេខាលើប័ណ្ណទិញម្ហូប និងបង្ហាញប័ណ្ណសំគាល់ខ្លួន នៅមុខអ្នកគិតលុយ។

. កុំយកប័ណ្ណទិញម្ហូបចេញពីកញ្ចប់វា។ ពេលទិញ សឹមហែកចេញ។

. ទុកវាកុំឲ្យបាត់។ បើបាត់ មិនអាចសុំជំនួសទៀតបានទេ។

. នៅពេលបានទទួលជំនួយ៦ខែហើយ គេនឹងពិនិត្យសំណុំរឿងរបស់លោកអ្នកឡើងវិញ។ សូមទូរស័ព្ទទៅប្រាប់ការិយាល័យសង្គមកិច្ច បើសិនជាបានការធ្វើ ឬមានប្រាក់ចំណូល។

កម្មវិធីបាយពេលព្រឹក និងបាយថ្ងៃត្រង់

Breakfast and Lunch Programs

អ្នកក្រខ្សត់ខ្សោយ ឬអ្នកភៀសខ្លួន អាចសុំឲ្យកូនបានទទួលទានបាយពេលព្រឹកនិងបាយថ្ងៃត្រង់ ដោយបង់លុយបន្តិចបន្តួចឬដោយឥតបង់លុយៗ នៅមជ្ឈមណ្ឌលមើលក្មេងខ្លះដែលជាទីកន្លែង គេយកកូនក្មេងទៅឲ្យមើលនៅពេលថ្ងៃក៏មានកម្មវិធីនេះដែរៗ

ជំនួយដល់ស្ត្រី ក្មេង និងកូនក្មេង

Women , Infants & Children (WIC)

ស្ត្រីដែលមានផ្ទៃពោះ ឬដែលទើបនឹងសំរាលកូន អាចសុំជំនួយម្ហូបៗ ក្មេងដែលមានអាយុតិចជាង៥ឆ្នាំ ក៏អាចសុំជំនួយម្ហូបបានដែរ។

. នៅកន្លែងខ្លះ លោកអ្នកនឹងបានទទួលឆែកសំរាប់ទិញម្ហូប ដូចជា ទឹកដោះគោ ពងមាន់ សេរ៉េអាល (Cereal) ផ្លែឈើ ទឹកផ្លែឈើ ឈីស(Cheese)។ នៅកន្លែងខ្លះទៀត គេឲ្យជាម្ហូបឬលក់យកថ្លៃថោក។

. មានកម្មវិធី អប់រំសិក្សាខាងសុខភាពនៅក្នុងកម្មវិធីជំនួយខាងនេះ។ ម្តាយនឹងបានទទួលព័ត៌មាន ពីសេចក្តីត្រូវការរបស់គ្រួសារ ខាងម្ហូបអាហារ។

ជំនួយសំរាប់មនុស្សចាស់

មនុស្សចាស់ខ្លះ មិនអាចធ្វើស្លដោយខ្លួនឯងបានទៀតៗ មានកម្មវិធីដែលមនុស្សចាស់អាចទៅទទួលទានបាយ ដោយឥតយកលុយ ម្តងថ្ងៃម្តង នៅមជ្ឈមណ្ឌលសហគមន៍ ឬ ឲ្យបង់លុយឬអំណោយបន្តិចបន្តួចៗ នៅក្នុងសហគមន៍ខ្លះ មានកម្មវិធីយកម្ហូបទៅឲ្យដល់ផ្ទះៗ កម្មវិធីនេះ មានសេចក្តីតំរូវយ៉ាងតឹងរ៉ឹង ដើម្បីនឹងបានទទួលជំនួយ ហើយខុសគ្នាពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀត។

វែលហ្វែរ(Welfare)

រដ្ឋនីមួយៗមានកម្មវិធីវែលហ្វែរ និងច្បាប់តំរូវដល់អ្នកដែលសុំជំនួយផ្ទាល់របស់រដ្ឋៗ រដ្ឋជាច្រើនតំរូវឱ្យអ្នកសុំវែលហ្វែរទៅចុះឈ្មោះរកការធ្វើជាមុនសិន ពេលនោះគេនឹងឱ្យប័ណ្ណរកការធ្វើមួយសន្លឹក ។

ការិយាល័យរកការឱ្យធ្វើ នឹងសម្ភាសន៍ជាមួយស្ត្រីលោក ឬ លោកអ្នក ពីមុខការអ្វីមួយ ដែលលោកអ្នកអាចធ្វើបានៗ កម្មវិធីខ្លះ អ្នកដែលសុំវែលហ្វែរ ត្រូវយល់ព្រមទទួលការរបស់រដ្ឋធ្វើ បើសិនជាមានៗ កម្មវិធីខ្លះទៀតអាចអនុញ្ញាតិឱ្យអ្នកដែលហាត់រៀនធ្វើការងារ ទទួលជំនួយជាប្រាក់កាសបានៗ

បើសិនជាការិយាល័យរបស់វែលហ្វែរសំរេចថា លោកអ្នកនឹងបានទទួលជំនួយនោះ លោកអ្នកនឹងបានទទួលឆែក ១ខែក្រោយពីដាក់ពាក្យសុំៗ ក្នុងឆែក លោកអ្នកអាចទទួលលុយ ល្មមបង់ថ្លៃផ្ទះនិងទិញអ្វីបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ។

ប្រភេទជំនួយ

ប្រភេទជំនួយមាន ជំនួយទូទៅ(General assistance) សំរាប់អ្នកនៅម្នាក់ឯងឬគ្រួសារគ្មានកូន និងជំនួយដល់គ្រួសារដែលមានកូន(Aid to Family with Dependent Children)(AFDC) ។ ជំនួយប្រភេទទៀតមាន :

ជំនួយសំរាប់មនុស្សចាស់(Supplemental Security Income)

កម្មវិធីនេះសំរាប់ជួយដល់មនុស្សចាស់ ដែលមានអាយុ៦៥ឆ្នាំ ឬ៦៥ឆ្នាំទៅឡើង និងដល់មនុស្សពិការ សូម្បីអ្នកទាំងនោះរស់នៅជាមួយគ្រួសារក៏ដោយ។ ក្រោយពីពេលដាក់ពាក្យសុំហើយ លោកអ្នកនឹងបានទទួលចម្លើយ បានទទួលឬមិនបាន ក្នុងរយៈ ៤៥ថ្ងៃ។

ជំនួយពីលើប្រាក់ចំណូល (Supplemental Income)

គោលបំណងនៃកម្មវិធីនេះ គឺដើម្បីជំរុញឬកម្លាំងចិត្តដល់អ្នកធ្វើការ ដែលបានប្រាក់ម៉ោងតិច ឬគ្រួសារមានគ្នាច្រើន ហើយត្រូវការជំនួយទាំងខាងប្រាក់កាសដោយមិនចង់ឈប់ធ្វើការ។

ហេតុការណ៍ខ្លះដែលគួរដឹងពីជំនួយប្រាក់កាស

. នៅកន្លែងដាក់ពាក្យសុំ ជួនកាលមានអ្នកបកប្រែ ជួនកាលគ្មាន។ គួរនាំអ្នកបកប្រែ ទុកបង្ការ។

. នៅពេលដាក់ពាក្យសុំ ត្រូវនាំសមាជិកគ្រួសារទាំងអស់ទៅសម្ភាសន៍។

. ត្រូវនិយាយតែការពិតប្រាកដ ពីគ្រួសាររបស់លោកអ្នក ពេលសម្ភាសន៍ បើមិនដូច្នោះទេ នឹងមានពិន័យពីមិនប្រាប់ការពិត។

. លោកអ្នកគួរមានឯកសារដូចខាងក្រោមនេះ ដើម្បីដាក់ពាក្យសុំជំនួយ :

- I-94 ប័ណ្ណអ្នកភៀសខ្លួន(កន្លែងខ្លះគេយកក្រដាសនេះ)។
- បង្កាន់ដៃជួលផ្ទះ។
- ប័ណ្ណសន្តិភ័យ (Social security card)
- បង្កាន់ដៃប្រាក់ខែ។
- សំបុត្រពីធនាគារ បញ្ជាក់ប្រាប់ពីចំនួនប្រាក់កាស។
- ថ្លៃទឹកភ្លើង។
- ថ្លៃទៅរកពេទ្យមើល។
- ប័ណ្ណដែលបញ្ជាក់ប្រាប់ថា បានទៅចុះឈ្មោះរកការធ្វើ។

- រក្សាទុកឲ្យបានគង់វង់នូវសែកវ៉ែលហ្វែរ និងចុះហត្ថលេខា តែនៅមុខអ្នកធ្វើការធនាគារ។
- ត្រូវប្រើអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ ដើម្បីយកសែកទៅបើកប្រាក់ អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណបានមកពីជំរុំ មិនអាចប្រើការបានទៀត ។ ចូរសួរអ្នកធ្វើការនៅក្រសួងសង្គមកិច្ច (Social worker) ឬក៏ការិយាល័យប្រលងយកច្បាប់បើកបររថយន្ត(Department of Motor Vehicle) ពីការសុំអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ (ID)។
- ចំនួនប្រាក់ដែលគេជួយ បានតិចឬច្រើន ទៅតាមចំនួនសមាជិកគ្រួសារ ដូចជនជាតិអាមេរិកាំងដែរ។ចំនួនប្រាក់ដែលលោកអ្នកអាចបានទទួល ផ្អែកទៅតាមទីកន្លែងដែលលោកអ្នករស់នៅ។
- នៅពេលដែលលុយជំនួយមិនទាន់មកដល់ លោកអ្នកអាចរកការធ្វើ ឬ ទៅរៀនបណ្តើរ ៗ
- បើទៅរៀនដោយយកជំនួយប្រាក់វែលហ្វែរសុទ្ធសាធ មិនសូវល្អ ដូចធ្វើការផង រៀនផងទៀត។ ការទៅរៀនអង់គ្លេសសុទ្ធ ដោយពឹងផ្អែកលើប្រាក់វែលហ្វែរ នាំឲ្យលោកអ្នកខ្វះការពិសោធន៍ក្នុងកិច្ចការ។
- ៦ខែក្រោយមក ការិយាល័យនឹងតំរូវឲ្យទៅសម្ភាសន៍សាជាថ្មីទៀតវិញ។

រៀនភាសាអង់គ្លេសនិងធ្វើការផង

[redacted]

នៅក្នុងពេលអ្នករស់នៅ អាចមានកម្មវិធីដូចខាងក្រោមនេះ :

- ថ្នាក់សំរាប់ក្មេងតូចៗ(Pre-school education)សំរាប់ក្មេងពីអាយុ ២ឆ្នាំដល់អាយុ៦ឆ្នាំ។ ក្មេងបានទទួលការអប់រំការរីកចំរើនប្រាជ្ញា អប់រំខាងសុខភាព ទទួលទានម្ហូបដែលមានប្រយោជន៍ដល់រូបកាយ និងការកំសាន្ត។ នៅក្រុងខ្លះ កម្មវិធីនេះហៅថា ហិតស្ដាត(Headstart)។
- ជំនួយនៅសាលាបឋមសិក្សា(Primary Education assistance) នៅសាលាបឋមសិក្សា កូនអ្នកភៀសខ្លួន អាចសុំទទួលទានបាយនៅសាលា និងជិះឡានបឹស ដោយឥតបង់លុយ។
- កម្មវិធីសិក្សាសំរាប់មនុស្សធំ : លោកអ្នកអាចរៀនចំណេះទូ អង់គ្លេស វិជ្ជាជីវៈ នៅពេលយប់ ដើម្បីទុកពេលឲ្យលោកអ្នក នៅតែធ្វើការបាននៅពេលថ្ងៃ។
- ការសិក្សាអប់រំវិជ្ជាជីវៈនិងកម្មវិធីសិក្សាធ្វើការ (Vocational-education work study program)

  កម្មវិធីនេះ អាចជួយឲ្យលោកអ្នកសិក្សាផងនិងធ្វើការផង នៅពេលជាមួយគ្នា។

នៅការិយាល័យនេះ យើងអាចសួរពត៌មានពីកន្លែងសំរាប់ជួយរកការងារធ្វើផ្សេងទៀត សំរាប់ជួយដល់អ្នកដែលឥតការងារធ្វើតែមួយរយៈៗ កម្មវិធីទាំងនេះមាន :

- វីនWIN(Work Incentive Program): កម្មវិធីដែលលើកទឹកចិត្ត ឲ្យយើងចង់ធ្វើការ

កម្មវិធីនេះសំរាប់ជួយលោកអ្នកឲ្យបានទទួលការហ្វឹកហ្វឺន ឬធ្វើការឲ្យរដ្ឋ នៅពេលដែល បានទទួលជំនួយប្រាក់កាលបន្តិចបន្តួចៗ ឪពុកម្តាយដែលបានទទួលកម្មវិធីនេះ អាចយកកូនទៅឲ្យគេមើល ដោយឥតបង់លុយៗ រដ្ឋនីមួយៗមានការតំរូវខុសៗគ្នា ហើយជួនកាលគ្មានកម្មវិធីនេះផងៗ

- ស៊ីតា (CETA)

នេះជាកម្មវិធីដែលរដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ ចេញសោហ៊ុយឲ្យ ដើម្បីបង្ហាត់ជំនាញការដល់អ្នកដែលចង់ធ្វើការៗ កម្មវិធីទាំងនេះ មានឲ្យលុយកូនសិស្សបន្តិចបន្តួច នៅពេលដែលកំពុងរៀនៗ

- ចបកប (Job corps)

កម្មវិធីនេះ ផ្តល់ទីកន្លែងស្នាក់នៅ ម្ហូបអាហារ ថ្នាំសង្កូវគ្រប់បែបយ៉ាង និងសិក្សាភាសា និងរៀនជំនាញការ ដល់មនុស្សអាយុ ពី១៦ឆ្នាំទល់និង២១ឆ្នាំ។

ជំនួយខាងផ្ទះសម្បែង

នេះជាផ្នែកមួយ ដែលមនុស្សជាច្រើនត្រូវការជំនួយ។ រដ្ឋនីមួយៗមានកម្មវិធីខុសៗគ្នា ដើម្បីនិងបានទទួលជំនួយក្នុងរឿងផ្ទះសម្បែង។ ជាកម្មវិធីបណ្ដោះអាសន្ន សំរាប់ជួយនៅពេលដែលខ្វះលុយបង់ថ្លៃផ្ទះ។

កម្មវិធីនេះមាន :

- ប្រាក់ជំនួយឈ្នួលផ្ទះ (Rent subsidy) បើសិនជាគេជួយលោកអ្នក គេនិងជួយចេញថ្លៃផ្ទះមួយចំណែក។
- ខ្ចីលុយដើម្បីទិញផ្ទះ (Loan for buying a house) ជួនកាល លោកអ្នកអាចខ្ចីលុយទិញផ្ទះ ទៅតាមប្រាក់ចំណូល និងចំនួនសមាជិកគ្រួសារ។
- ជំនួយខាងប្រេង (Fuel assistance) គេជួយចេញថ្លៃប្រេង ឬ ហ្គាសខ្លះ ដើម្បីកំដៅនៅខែត្រជាក់។

ជំនួយខាងផ្នែកច្បាប់

អ្នកខ្សត់ខ្សោយ ឬអ្នកភៀសខ្លួន អាចសុំឲ្យគេរកអ្នកច្បាប់និយាយជួយ ដោយឥតបង់លុយ ឬបង់យ៉ាងថោក បើមានបញ្ហា ដូចខាងមុខនេះ : បញ្ហារបស់ប្រើប្រាស់ (Consumer problems) ផ្ទះសម្បែង សិទ្ធិមនុស្ស (Civil rights) គ្រួសារ ការងារនិងលុយកាក់។

នៅកន្លែងខ្លះ ជំនួយខាងច្បាប់នេះហៅថា ជូឌីខេដ(Judicaid) ។ ដើម្បីនិងរកព័ត៌មានពីជំនួយនេះ សូមទាក់ទង ក្រសួងសង្គមកិច្ច។

តើត្រូវធ្វើដូចម្ដេចដើម្បីទទួលព័ត៌មានពីកម្មវិធីទាំងនេះ?

លោកអ្នកអាច ចូលទៅនិយាយជាមួយបុគ្គលិកនៅការិយាល័យសង្គមកិច្ច ឬ ការិយាល័យសុខុមាលភាព(Welfare Office) ដើម្បីសុំឱ្យគេប្រាប់ព័ត៌មានពី កម្មវិធី ដែលមាននៅក្នុងតំបន់លោកអ្នក។ ឧបមា ពាក្យសុំជំនួយកម្មវិធីទាំងនេះ ត្រូវគេពិនិត្យនៅក្នុងការិយាល័យនេះ។

ចំពោះសំណួរជាក់លាក់ណាមួយ ពីកម្មវិធីជំនួយណាមួយ លោកអ្នកអាចសួរនៅ :

កម្មវិធី :	សួរនៅ:
.ជំនួយម្ហូបសំរាប់កូនក្មេង (WIC)	.Local Health Clinic(មន្ទីរសុខភាព)
.ជំនួយបាយក្មេងនៅសាលា	.Public School (សាលា)
.ជំនួយម្ហូបសំរាប់មនុស្សចាស់	.State Agency on Aging(ការិយាល័យរដ្ឋសំរាប់មនុស្សចាស់)
.កម្មវិធីសំរាប់រៀនភាសាអង់គ្លេស	.Local Community College(មហាវិទ្យាល័យនៅជនបទ) .State Superintendent for Public School (នាយកសំរាប់សាលាទាំងអស់នៅក្នុងរដ្ឋ)
.កម្មវិធីការងារ	.ការិយាល័យរដ្ឋរកការងារធ្វើ
.ជំនួយខាងផ្ទះសំបែង	.Local Public Housing Authority (អាជ្ញាធរខាងផ្ទះសំបែងនៅក្នុងតំបន់) .Regional Housing Urban Development Office (ការិយាល័យខាងផ្ទះសំបែងនៅតាមភូមិភាគ)

កិច្ចការទាំងនេះមាន :

- ថែទាំក្មេងៈ មានកន្លែងសំរាប់យកកូនក្មេងទៅមើលនិយាមសុខសាន្ត ពេលឪពុកម្ដាយទៅធ្វើការ ឬ ហាត់រៀន។
- ប្រឹក្សាពីច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍ៈ ស្រាវជ្រាវរកគ្រួសារនៅបរទេស ចង់ដឹងពីឋានៈផ្លូវច្បាប់របស់លោកអ្នកនៅក្នុងសហរដ្ឋ។
- ថ្នាក់បង្រៀនភាសាអង់គ្លេស ដល់លោកអ្នកដែលមិនចេះអង់គ្លេស(ESL) ។
- ថែទាំផ្ទះសម្បែងៈ បង្រៀនឲ្យចេះថែទាំផ្ទះសម្បែង។
- ការចេញវិញ្ញាបនប័ត្រម្ដងទៀត គួរជំនាញការ ឬចំណេះវិជ្ជា (Skill recertification) សំរាប់ជួយមនុស្សដែលមានជំនាញការពីស្រុកខ្មែរមក ចង់យកមកធ្វើការនៅសហរដ្ឋ ប៉ុន្តែឥតមានវិញ្ញាបនប័ត្រដើម្បីបញ្ជាក់ជាភស្តុតាង។

- ជំនួយខាងច្បាប់ៗ
- ធ្វើការប្រឹក្សា: ការប្រឹក្សា ដើម្បីសំរួលទៅតាម
  ជីវភាពថ្មី សំរាប់លោកអ្នកដែលមានបញ្ហាខាង
  ជាមួយគ្រួសារ ការងារនិងសហគមន៍ៗ
- ហាត់រៀនវិជ្ជាជីវៈៗ
- ការបកប្រែភាសាៗ
- ពត៌មានពីការអនុញ្ញាតិឲ្យបើកបរជាភាសាខ្មែរៗ

គ្រូបង្ហាត់ កំពុងតែបង្រៀនសិស្ស នៅក្នុងរោងជាង

អង្គការមនុស្សធម៌ (Voluntary agencies)(VOLAG)

អង្គការដែលទទួលធ្វើអាណាព្យាបាលលោកអ្នក ក៏មានផ្តល់ជំនួយភាគច្រើនខ្លះ ខាងសើរនេះដែរ។ រដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់ថវិកា និងធ្វើកិច្ចសន្យា ជាមួយនឹងអង្គការសាសនា និងមិនមែនសាសនាចំនួន ១១ ដើម្បីជួយសំរួលអ្នកភៀសខ្លួន។ កិច្ចការដែលមាននេះ: ជួយរកអ្នកអាណាព្យាបាល ជួយផ្តល់ម្ហូប រកកន្លែងដើម្បីនៅ និងសំលៀកបំពាក់នៅពេលមកដល់ ហើយជួនកាល ជួយរកការងារធ្វើ រកសាលាដើម្បីរៀន និងផ្សេងៗ។

អង្គការទាំងនេះមាន អ្នកធម្មតា(ឯកជន) ដែលស្ម័គ្រចិត្ត និងអ្នករដ្ឋការ ធ្វើការនៅខាងសង្គមកិច្ច។ អង្គការស្ម័គ្រចិត្តទាំង ១១នេះ: ធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ទៅទីស្នាក់ការកណ្តាល និងទៅក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គការស្ម័គ្រចិត្តអាមេរិកាំង(The American Council of Voluntary Agency)។ មុខការជាចំបង នៃភ្នាក់ងារអង្គការស្ម័គ្រចិត្តទាំងនេះ គឺជាដៃទន្ទាក់ទងរវាងរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការស្ម័គ្រចិត្ត។ ក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គការស្ម័គ្រចិត្ត មានមជ្ឈ-មណ្ឌលមួយ សំរាប់ផ្តល់ពត៌មានថ្មីៗ។

សមាគម(Mutual assistance associations)

អ្នកភៀសខ្លួនខ្លះ បានបង្កើតសមាគម ឬ ក្រុមដើម្បីនឹងជួយ អ្នកដែលទើបមកដល់។ សមាគមទាំងនេះមាន ព្រះសង្ឃ(ឧទាហរណ៍: ព្រះសង្ឃខាងព្រះពុទ្ធសាសនា) មានអ្នកច្បាប់ ឬវេជ្ជបណ្ឌិត។ សមាគមទាំងនេះ បានចាត់ចែងធ្វើពិធីបុណ្យ ខ្លះបើកថ្នាក់បង្រៀនអង់គ្លេស ឬទីប្រឹក្សា។

សូមទាក់ទងនឹងសមាគម នៅកន្លែងលោកអ្នករស់នៅ។

ជាទូទៅ ប្រជាជនដែលរស់នៅក្នុងសហរដ្ឋ ច្រើនតែជួយដោយពត៌មានដោយរីករាយ។ សូមកុំញញើតនឹងសួរមិត្ត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល និងអ្នកណាម្នាក់ក្នុងសហគមន៍ដើម្បីជួយ។

នៅបណ្ណាល័យ (កន្លែងអាននិងខ្ចីសៀវភៅ)

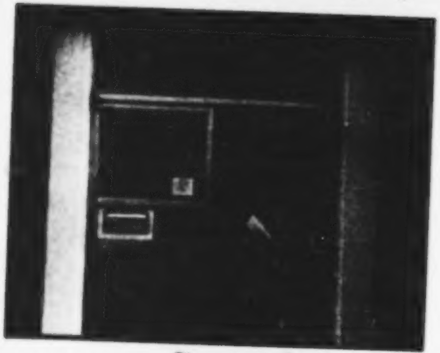

លោកអ្នកអាចខ្ចីសៀវភៅពីបណ្ណាល័យ ហើយយកទៅផ្ទះ

បណ្ណាល័យ (ការិយាល័យ ដែលអាចទៅអង្គុយអាននិងខ្ចីសៀវភៅ ទស្សនាវដ្ដី....យកមកផ្ទះបាន)

បណ្ណាល័យ ជាកន្លែងមួយសំខាន់ សំរាប់ផ្ដល់ពត៌មានផ្សេងៗជាច្រើន នៅក្នុងតំបន់ដែលលោកអ្នករស់នៅ។ បណ្ណាល័យមានតំកល់សៀវភៅជាច្រើនពាន់ក្បាល ទស្សនាវដ្ដី សារពត៌មាន កំណត់ឯកសារ និងជួនកាលឯកសារភាពយន្ត សំរាប់សាធារណជន ទាំងក្មេងទាំងចាស់។

លោកអ្នកដែលខ្ចីសៀវភៅ ត្រូវទទួលខុសត្រូវ ចំពោះសៀវភៅដែលខ្ចីយកមកផ្ទះ។ លោកអ្នកត្រូវយកទៅសងគេវិញ ឲ្យបានតាមពេលដែលគេកំណត់ បើហួសពេល លោកអ្នកត្រូវបង់ប្រាក់ពិន័យចំនួន ៥ឬ១០សេន ក្នុងសៀវភៅ១ ក្នុង១ថ្ងៃ។

ការិយាល័យត្រួត

ការិយាល័យត្រួត នៅក្នុងតំបន់លោកអ្នកមាន ចែកជាច្រើនផ្នែក ដើម្បីជួយការពារសន្តិសុខអ្នកស្រុក។ ភ្នាក់ងារត្រួត ស្លៀកពាក់ជាឯកសណ្ឋាន ជិះរថយន្ត ឃ្លាំមើល នៅក្នុងភូមិ ដើម្បីការពារកុំឲ្យមានបទល្មើសផ្សេងៗ។ ភ្នាក់ងារផ្សេងទៀត ធ្វើអង្កេតពីអំពើឧក្រិដ្ឋ។ នៅកន្លែងផ្លូវខ្វែង តែងមានអ្នកយាមសន្តិសុខ ដែលជាផ្នែកមួយនៃការិយាល័យត្រួត ជួយមើលខុសត្រូវនិងជួយទ្រទ្រង់សហគមន៍។

ភ្នាក់ងារតម្រួតធ្វើជាអ្នកជួយឆ្លងផ្លូវដល់ក្មេង

តុលាការឬសាលាកាត់ក្តី

តុលាការនៅក្នុងមណ្ឌល បំរើប្រជារាស្ត្រ ត្រួតត្រាចរាចរ ជំរះបទឧក្រិដ្ឋ និងទារថ្លៃពិន័យចរាចរ។ តុលាការជាអ្នកចេញសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ឲ្យប្រជារាស្ត្រ។

ក្រសួងពន្លត់ភ្លើង

ក្រសួងពន្លត់ភ្លើងនៅតំបន់លោកអ្នក ជួយពន្លត់ភ្លើងឆេះផ្ទះ និងជួយសង្គ្រោះដល់គ្រោះថ្នាក់ចរាចរ និងគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងទៀត ដែលកើតឡើងនៅក្នុងទីក្រុងនិងអ្នកជិតខាងៗ។ នៅពេលភ្លើងឆេះផ្ទះម្តងៗ រថយន្តពន្លត់ភ្លើង តែងបើកមកជួយដោយបញ្ចេញសម្លេងស៊ីរ៉ែនយ៉ាងខ្លាំង ដើម្បីជាសញ្ញាដល់រថយន្ត និងអ្នកថ្មើរជើងឲ្យចៀសចេញពីផ្លូវ។

រថយន្តពន្លត់ភ្លើង

ការណែនាពីកិច្ចការសង្គមកិច្ច

.មានកម្មវិធីតិចណាស់ ដែលមានអ្នកបកប្រែ។ សូមទូរស័ព្ទទៅសួរជាមុន តើត្រូវយកអ្នកបកប្រែទៅជាមួយឬទេ?

.កម្មវិធីជាច្រើន សុទ្ធតែមានបញ្ជីអ្នករង់ចាំយ៉ាងច្រើន។

.នៅកន្លែងខ្លះត្រូវរង់ចាំ ៣ខែ ដើម្បីគេយកសំណុំលិខិតដែលសុំជំនួយទៅចាត់ការទើបបានជំនួយ។

.រដ្ឋនីមួយៗមានកម្មវិធីខុសៗគ្នា ដែលធម្មតាចាត់ចែងដោយរដ្ឋបាលនៅក្នុងតំបន់។

.អ្នកបង់ពន្ធគ្រប់រូប សុទ្ធតែដឹងថា ប្រាក់ដែលគេបង់ យកទៅជួយខាងសង្គមកិច្ច។ គេចាត់ថា ជំនួយនេះមានប្រយោជន៍ បើសិនជាជួយអ្នកដែលត្រូវការមែនទែន។ អ្នកខ្លះមិនយល់ស្របថា អ្នកដែលបានជំនួយសុទ្ធតែត្រូវការពិតៗទេ។

.អ្នកដែលអាចទ្រទ្រង់គ្រួសារ អាចចាប់ផ្ដើមដោយសុំជំនួយសង្គមកិច្ច ប៉ុន្តែនៅពេលជាមួយគ្នា ត្រូវខំសាកទ្រទ្រង់ដោយខ្លួនឯង ព្រោះអាមេរិកាំងគេសរសើរតែអ្នក ដែលអាចទ្រទ្រង់ដោយខ្លួនឯង ដោយមិនពាច់ជំនួយពីរដ្ឋាភិបាល។

កិច្ចការខាងសង្គមកិច្ច

ពេលលោកអ្នកមកដល់អាមេរិកភ្លាម លោកអ្នកត្រូវ :

- ដាក់ពាក្យសុំប័ណ្ណសង្គមនិរភ័យ (Social security card) លោកអ្នកនឹងត្រូវការវា។
- ដាក់ពាក្យសុំជំនួយខាងសុខភាព ឬ/និងវែលហ្វែរ (Medicaid and/or Welfare) ។

ក្រោយពីនេះលោកអ្នក :

- ត្រូវស្គាល់ឈ្មោះនិងលេខទូរស័ព្ទអ្នកធ្វើការ ជាមួយអ្នកនៅការិយាល័យសង្គមកិច្ច (Eligibility and/or Social worker)
- ត្រូវរៀនសួរពីកម្មវិធីជំនួយដល់ជនភៀសខ្លួន និង ជំនួយសំរាប់ជនគ្រប់រូប។
- ពេលលោកអ្នករើផ្ទះ កុំភ្លេចប្រាប់អាស័យដ្ឋាននិងលេខទូរស័ព្ទថ្មី ដល់អ្នកធ្វើការនៅការិយាល័យសង្គមកិច្ច។
- ពេលលោកអ្នករើផ្ទះ ទៅនៅកន្លែងផ្សេងទៀត ហើយបើលោកអ្នកជាអ្នកទទួលជំនួយវែលហ្វែរ លោកអ្នកត្រូវសុំសំបុត្រ ពីអ្នកធ្វើការនៅការិយាល័យសង្គមកិច្ច ដើម្បីផ្ញើទៅកន្លែងថ្មីទៀត។
- គួររៀនសួរអំពីកម្មវិធីកន្លែង បណ្ណាល័យ សាលារៀនរៀន កន្លែងថែទាំក្មេង (Day care center) សាលាសំរាប់មុខរបរជាងទេស កន្លែងហ្វឹកហ្វឺនវិជ្ជាជីវៈ (Vocational training) ។ល។
- ត្រូវរៀនសួរពីជំនួយពិសេស ដូចជាជំនួយខាងប្រេង (Fuel assistance) ជំនួយជួយបំពេញលិខិតបង់ពន្ធ។ល។
- នៅពេលដែលលោកត្រូវការខាងសាសនារបស់លោកអ្នក តាមជំនឿ លោកអ្នកគួរទាក់ទងនឹងអ្នកសាសនាព្រះពុទ្ធ សមាគម ក្រុមព្រះវិហារ (Church group) ។

លេខទូរស័ព្ទសំខាន់ៗនៅក្នុងតំបន់លោកអ្នក

- សមាគមខ្មែរ : ____________________
- ការិយាល័យអង្គការសមនុស្សធម៌ : ____________________
- អ្នកអាណាព្យាបាល : ____________________
- ការិយាល័យក្រសួងសង្គមកិច្ច : ____________________
- សាលារៀន : ____________________
- មន្ទីរសុខភាព : ____________________
- ការិយាល័យជួយរកការងារធ្វើ : ____________________
- ការិយាល័យជួយផ្តល់ពត៌មាន : ____________________
- បណ្ណាល័យ : ____________________
- ភ្នាក់ងារតម្រួត : ____________________
- ក្រសួងពន្លត់ភ្លើង : ____________________
- មជ្ឈមណ្ឌលធ្វើការណែនាំ : 800-424-3701
- ការិយាល័យតាំងទីលំនៅ : 800-424-0212

នេះជាឈ្មោះ អាស័យដ្ឋាន និងលេខទូរស័ព្ទ នៃអង្គការស្ម័គ្រចិត្តទាំង ១១ សំរាប់លោកអ្នកទាក់ទង ពេលដែលលោកអ្នកត្រូវការជំនួយ :

The American Council of Voluntary Agencies for Foreign Service, Inc.
200 Park Ave., South
New York, NY 10003
(212) 777-8210

American Council for Nationalities Service (ACNS)
20 West 40th St.
New York NY 10018
(212) 398-9142

American Fund for Czechoslovak Refugees, Inc. (AFCR)
1790 Broadway—Room 513
New York NY 10019
(212) 265-1919

Buddhist Council for Refugee Rescue and Resettlement (BCRRR)
City of Ten Thousand Buddhas
Talmadge CA 95481
(707) 462-0930

Church World Service (CWS)
475 Riverside Drive, Room 666
New York NY 10027
(212) 870-2164
(in Los Angeles)
5250 Santa Monica Blvd.
Suite 311
Los Angeles CA 90029
(213) 666-2705

Hebrew Immigrant Aid Society Inc. (HIAS)
200 Park Ave., South
New York NY 10003
(212) 674-6800

International Rescue Committee (IRC)
386 Park Ave. South
New York, NY 10016
(212) 679-0010

Lutheran Immigration and Refugee Service (LIRS)
360 Park Ave., South
New York NY 10010
(212) 532-6350
(800) 223-7656

National Council of YMCAs
291 Broadway
New York NY 10007
(212) 374-2284

Tolstoy Foundation, Inc.
250 West 57th St.
New York NY 10019
(212) 247-2922

United States Catholic Conference (USCC)
1312 Massachusetts Ave. NW
Washington, DC 20005
(202) 659-6625

World Relief Refugee Services (WRRS)
PO Box WRC
Nyack NY 10960
(914) 353-1444

In addition, two state agencies contract with the United States government to provide sponsorship for refugees.

Idaho State Voluntary Agency
Adult Learning Center
Boise State University
Boise ID 83725
(208) 385-3681

Iowa Refugee Service Center
150 Des Moines St.
Des Moines IA 50316
(515) 281-4334

បញ្ជីអត្ថបទ

ការថែទាំសុខភាពនៅតាមផ្ទះ

  រឿងរបស់លោក "សុខ" ១៣២

  ភាពអាសន្នក្នុងពេលឈឺ. ១៣៤

  បន្ទក់ភាពអាសន្ន. ១៣៥

តើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេចនៅពេលដែលយើង មិនស្រួលខ្លួន. ១៣៦

ការពិនិត្យរូបកាយ. ១៣៧

សំណួរនិងចំណុចពិត. ១៣៨

ថ្នាំសង្កូវ ១៣៩

មន្ទីរពេទ្យ. ១៤១

  ច្បាប់ទំលាប់និងការចាយប្រាក់នៅមន្ទីរពេទ្យ. . ១៤១

  សំណួរនៅមន្ទីរពេទ្យ. ១៤២

ការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគ. ១៤៣

ការថែទាំធ្មេញ. ១៤៤

ការបង់ថ្លៃពេទ្យ. ១៤៥

ការការពារកុំឲ្យឈឺ. ១៤៥

ទំនៀមទំលាប់ដែលទាក់ទងនឹងសុខភាព នៅតាមផ្ទះ. ១៤៦

រឿងរបស់លោក "សុខ"

លោក "សុខ" មិនស្រួលខ្លួនៗ លោកឈឺក្បាល ឈឺក និង ក្តៅខ្លួនយ៉ាងខ្លាំងៗ មិត្តរបស់លោក ឈ្មោះ "សាន្ត" ដែលចេះភាសាអង់គ្លេស បានទូរស័ព្ទ សុំធ្វើការណាត់ជួបជាមួយលោកវេជ្ជបណ្ឌិត "ជោន" ឲ្យលោកៗ ស្អែកឡើង លោក "សាន្ត" បាននាំលោក "សុខ" ទៅជួបលោកវេជ្ជបណ្ឌិត តាមការណាត់ជួបៗ ក្រោយពីបានត្រួតពិនិត្យលោក "សុខ" ហើយ លោកវេជ្ជបណ្ឌិតក៏រកឃើញថា ករបស់លោក "សុខ" រលាក ហើយលោក "ជោន" ក៏ចេញសំបុត្រឲ្យថ្នាំ អង់ទីប៊ីយោទិក ផឹក ចំនួន១០ថ្ងៃ ផឹកទឹក និងសំរាកឲ្យបានច្រើនៗ

ទៅតាមផ្លូវទៅផ្ទះ......

លោក សុខ និយាយថា៖ លោក ផាន ជាវេជ្ជបណ្ឌិតមិនសូវ ពូកែទេ។

លោក សាគួ ឆ្លើយថា៖ ម៉េចក៏ សុខ ឯងនិយាយដូច្នេះ?

លោក សុខ និយាយថា៖ គាត់គ្មានចាក់ថ្នាំឲ្យខ្ញុំសោះ គ្រាន់តែឲ្យថ្នាំលេបប៉ុណ្ណោះ។

លោក សាគួ ឆ្លើយថា៖ នៅអាមេរិកនេះ វេជ្ជបណ្ឌិតមិនដែល ចាក់ថ្នាំគ្រប់តែជម្ងឺនោះទេ។ គេពិនិត្យអ្នកជម្ងឺរួចហើយ ទើបចេញលិខិតបញ្ជា ឲ្យទិញថ្នាំពូកែៗ គួរចាំថា ប្រសិនបើវេជ្ជបណ្ឌិតប្រាប់សុខឯង ឲ្យលេបថ្នាំ ទៅតាម ពេលវេលាកំណត់ ចូរអនុវត្តន៍ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ទៅតាម បញ្ជារបស់គ្រូពេទ្យ ទោះបីបានជាសះស្បើយក៏ដោយៗ របៀបប្រើ មានប្រាប់នៅលើដបថ្នាំ។

លោក សុខ សួរថា៖ ចុះបើ ២ ៣ ថ្ងៃទៀត ខ្ញុំនៅតែឈឺ?

លោក សាគួ ឆ្លើយថា៖ ប្រសិនបើជម្ងឺនៅតែដដែល ឬកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ចូរ ប្រាប់វេជ្ជបណ្ឌិតជាបន្ទាន់ កុំយកការស្ងាត់ស្ងៀមឲ្យសោះ។

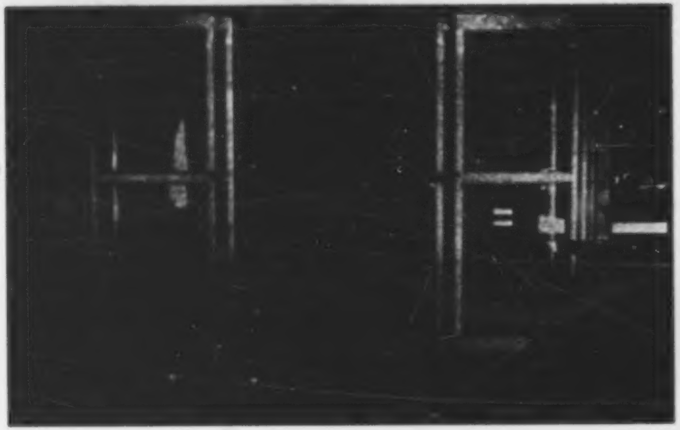

នៅពេលអាសន្ន ឡានអំប៊ុយឡង់ នឹងដឹកយកលោកអ្នកទៅមន្ទីរពេទ្យ

បើសិនជាមានអាសន្នធំ ស្លាប់ឬរស់ ចូរទូរស័ព្ទ ហៅ រថយន្តពេទ្យសំរាប់ភាពអាសន្ន ដែលគេហៅថា អំប៊ុយឡង់(Ambulance) ន៍យយកទៅពេទ្យៗ នៅ តំបន់ជាច្រើន ប៉ូលិស និងក្រុមពន្លត់ភ្លើង អាច បញ្ជូនអំប៊ុយឡង់ មកជួយលោកអ្នកបានៗ គេធ្វើការទាំង យប់ ទាំងថ្ងៃៗ

ចូរលោកអ្នក សួរមិត្ត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល ពី លេខទូរស័ព្ទឡានអំប៊ុយឡង់ ដែលនៅជិតផ្ទះលោកអ្នក ជាងគេ ហើយទុកនៅជិតទូរស័ព្ទៗ

បន្ទប់ភាពអាសន្ន

នៅពេលយើងទៅដល់បន្ទប់ភាពអាសន្ន (Emergency room) យើងចូលទៅចុះឈ្មោះ ប្រាប់គេពីជម្ងឺរបស់យើង ហើយបំពេញលិខិតដោយចុះឈ្មោះ អាស័យដ្ឋាន កន្លែងធ្វើការ។ល។ ចំពោះកូនក្មេង ឪពុកម្តាយត្រូវចុះហត្ថលេខា អនុញ្ញាត្តិ សុខចិត្តឲ្យវេជ្ជបណ្ឌិតធ្វើការព្យាបាល។ នៅពេលដែលក្មេងមានគ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវិត ត្រូវការវះកាត់ ហើយគេត្រូវបញ្ចូលឈាម ច្បាប់បានតំរូវឲ្យឪពុកម្តាយ ធ្វើតាមវិធីពេទ្យ ទោះបីឪពុកម្តាយមិនសុខចិត្តក៏ដោយ។

ការកត់សំគាល់

នៅមន្ទីរពេទ្យខ្លះ យើងត្រូវរកវិធីបង្ហាញគេថា យើងមានលុយបង់ថ្លៃបន្ទប់ និងការព្យាបាលក្នុងភាពអាសន្ន។ គេបានតម្រូវឲ្យមន្ទីរពេទ្យរបស់រដ្ឋ ឬទទួលជំនួយពីរដ្ឋជាច្រើន ឲ្យព្យាបាលជម្ងឺក្នុងភាពអាសន្ន ទោះបីអ្នកនោះឥតមានប្រាក់បង់ក៏ដោយ។ បើសិនជាលោកអ្នកមានការពិបាក ក្នុងការទទួលព្យាបាលជម្ងឺក្នុងភាពអាសន្ន លោកអ្នកត្រូវប្រាប់អ្នកអាណាព្យាបាល ឬអង្គការមនុស្សធម៌ភ្លាមៗ។

បើសិនជាលោកអ្នក ទៅឲ្យវេជ្ជបណ្ឌិតឯកជនពិនិត្យ លោកអ្នកត្រូវធ្វើការណាត់ជួបជាមុនៗ បើសិនជាជម្ងឺលោកអ្នកធម្មតាទេ គេនឹងឲ្យទៅជួប ក្នុងរយៈ ២-៣ ថ្ងៃៗ បើបានធ្វើការណាត់ជួបហើយ លោកអ្នកត្រូវទៅឲ្យបានមុនម៉ោងបន្តិចៗ តែប្រសិនបើលោកអ្នកមានធុរៈ មិនបានទៅ ត្រូវទូរស័ព្ទប្រាប់គេឲ្យដឹងជាមុនៗ បើពុំដូច្នេះទេ គេនឹងគិតលុយ ទោះបីជាលោកអ្នកមិនបានទៅឲ្យគេពិនិត្យក៏ដោយៗ ម្យ៉ាងទៀត ជួនកាល ក្រោយពីពិនិត្យលោករួចហើយ គេឲ្យលោកអ្នកទៅជួបម្ដងទៀត ដើម្បីតាមដាន ដូចជាធ្វើការស្រាវជ្រាវៗ លោកអ្នកត្រូវតែទៅជួបគេទៀតៗ

• បើសិនជាលោកអ្នកទៅមន្ទីរពេទ្យរបស់រដ្ឋ ដែលហៅថា (Clinic) លោកអ្នកចង់ ឬ មិនចង់ធ្វើការណាត់ជួបក៏បានៗ តែបើធ្វើ ហើយមិនបានទៅ ក៏ត្រូវទូរស័ព្ទទៅប្រាប់គេឲ្យដឹងជាមុនដែរៗ ជួនកាល មន្ទីរពេទ្យរដ្ឋ ជាផ្នែកមួយរបស់សកលវិទ្យាល័យ ដែលមានមហាវិទ្យាល័យពេទ្យ ឬជួនកាលគាំទ្រ (ផ្នែកថវិកា) ពីរដ្ឋាភិបាលនៅជនបទៗ ជាទូទៅ មន្ទីរពេទ្យសំរាប់សាធារណជន យកថ្លៃថោកជាងវេជ្ជបណ្ឌិតឯកជនៗ គេយកតម្លៃ ទៅតាមចំនួនប្រាក់ដែលលោកអ្នកធ្វើការបានៗ

ចូរសាកសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត ឲ្យរកកន្លែងដែលលោកអ្នកអាចរកមន្ទីរព្យាបាលដែលពូកែ ហើយយកតម្លៃព្យាបាលថោក នៅក្នុងតំបន់ដែលលោកអ្នករស់នៅៗ

ការពិនិត្យរូបកាយ

ដើម្បីឲ្យលោករាវរកជម្ងឺឃើញ លោកវេជ្ជបណ្ឌិតត្រូវធ្វើការពិនិត្យរូបកាយរបស់លោកអ្នក ដូចជា :

- វាស់កំរិតឈាម
- ពិនិត្យមើលឈាម: បូមយកឈាមទៅពិសោធន៍ៗ ឈាមដែលបាត់ទៅ ត្រូវបានឈាមថ្មីដែលបង្កើតដោយរាងកាយ មកបំពេញវិញយ៉ាងរហ័សៗ
- ពិនិត្យឆ្អឹងត្រគាក: គេពិនិត្យស្រីៗ ព្រោះវាមានទាក់ទងនៅពេលមានផ្ទៃពោះ និង ពេលសម្រាលកូនៗ
- សីតុណ្ហភាព (កំដៅខ្លួន) : គេដាក់ប្រដាប់វាស់កំដៅ ក្នុងមាត់កូនក្មេង ដើម្បីវាស់កំដៅៗ មនុស្សចាស់គេដាក់នៅក្លៀកៗ
- ពិនិត្យមើលបំពង់ក: គេយកឈើសំប៉ែត ដើម្បីបង្ហើបមាត់ ពិនិត្យមើលមាត់ និងបំពង់កៗ

សំណួរ និង សំណុំលិខិត

នៅពេលដែលយើងទៅមន្ទីរពេទ្យ ឬ ទៅរកគ្រូពេទ្យលើកទីមួយ គេនឹងតំរូវឲ្យបំពេញសំណុំលិខិត និងឆ្លើយសំណួរៗ ពត៌មានខ្លះ អាចទាក់ទងនឹងរឿងផ្ទាល់ខ្លួន ប៉ុន្តែបើលោកអ្នកអាចឆ្លើយឲ្យបានសព្វគ្រប់ និង ពិតប្រាកដ នឹងអាចធ្វើឲ្យការព្យាបាលមានប្រសិទ្ធិភាព។ បើលោកអ្នកមិនចេះបំពេញ គួរលោកអ្នករកអ្នកអាណាព្យាបាល ឬមិត្ត ឲ្យជួយ។ កុំចុះហត្ថលេខា លើលិខិតដែលលោកអ្នកយល់មិនច្បាស់។

ពត៌មានទាំងប៉ុន្មានដែលលោកអ្នកបានបំពេញ ចាត់ទុកជាការសម្ងាត់ សំរាប់តែពិភាក្សាជាមួយលោកអ្នកតែប៉ុណ្ណោះ។

ថ្នាំសង្កូវ

ពេលពិនិត្យហើយ គ្រូពេទ្យនឹងចេញលិខិតបញ្ជាទិញថ្នាំឲ្យលោកអ្នក។ ចូរលោកអ្នកយកលិខិតនេះ ទៅទិញថ្នាំនៅកន្លែងលក់ថ្នាំ "ឱសថស្ថាន" (Drug store)។

ថ្នាំពេទ្យខ្លះនឹងអស់ប្រសិទ្ធិភាព ក្រោយពេលដែលយើងទុកវាយូរ។ សូមមើលថ្ងៃ ខែ នៅលើផ្លាក ឬក៏សួរទៅវេជ្ជបណ្ឌិត ឬ អ្នកលក់ថ្នាំ។ ជាការល្មើសច្បាប់ បើលោកអ្នកទុក ឬឲ្យថ្នាំអង់ទីប្យូទិក(Antibiotics) ដូចជា ប៉េនីស៊ីលីន (Peni cyllin) ឬ តេត្រាស៊ីគ្លីន(Tetracycline) ថ្នាំចាក់ ដែលមិនមែនគ្រូពេទ្យចេញឲ្យ ដល់អ្នកដទៃ។

យើងត្រូវធ្វើតាមបញ្ជាគ្រូពេទ្យ ដូចជា បើគ្រូពេទ្យឲ្យផឹកឬលេបថ្នាំ១០ថ្ងៃ យើងត្រូវលេបឬផឹកឲ្យគ្រប់១០ថ្ងៃ ទោះបីលេបទើបតែបាន៥ថ្ងៃជាក៏ដោយ។ ឧទាហរណ៍ យើងត្រូវលេបថ្នាំ ការពាររោគរបេងឲ្យបានគ្រប់ចំនួន ដែលគ្រូពេទ្យបញ្ជា ទោះបីយើងមានសញ្ញារោគនេះ ឬ អត់ក៏ដោយ។

នៅពេលឈឺ មានមនុស្សជាច្រើន ចូលចិត្តទៅទិញថ្នាំដោយខ្លួនឯង។ បើថ្នាំមួយមិនត្រូវ គេសាកមួយមុខទៀត ដើម្បីនឹងអស់លុយតិចៗ ជាការប្រសើរ លោកអ្នក គួរទៅរកវេជ្ជបណ្ឌិតវិញ ទើបល្អ។

ការប្រើថ្នាំមុខណាមួយច្រើនពេក អាចធ្វើឲ្យខូចសុខភាព។ បើសិនជាលោកទៅឲ្យគ្រូពេទ្យពិនិត្យជម្ងឺណាមួយ សូមប្រាប់ពីថ្នាំពេទ្យដែលលោកអ្នកបានលេប ឬផឹក។ កុំផឹកឬលេបថ្នាំណាដទៃ ក្រៅពីថ្នាំដែលគ្រូពេទ្យចេញឲ្យ។ ថ្នាំខ្លះ មិនអាចលេបឬផឹក ជាមួយម្ហូបខ្លះឬស្រាបានទេ។ បើសិនជាលោកអ្នកផឹកថ្នាំខ្មែរ ឬ ថ្នាំចិន ចូរកុំផឹកលាយនឹងថ្នាំអាមេរិកាំងឲ្យសោះ បើមិនបានសួរលោកវេជ្ជបណ្ឌិត។

សូមចាំទុកថា ដើម្បីរក្សាសេចក្ដីសុខ សូមទុកដាក់ថ្នាំពេទ្យឲ្យផុតពីដៃក្មេង។

មន្ទីរពេទ្យ

គ្រូពេទ្យនឹងតម្រូវឲ្យលោកអ្នកទៅមន្ទីរពេទ្យញឹកញាប់ នៅពេលដែលលោកអ្នកឈឺធ្ងន់ ឬ ត្រូវពិនិត្យឲ្យបានល្អិតល្អន់។ លោកវេជ្ជបណ្ឌិតនិងអ្នកធ្វើការសង្ឃឹមថា លោកអ្នកនឹងសួរពីអ្វីៗ ដែលលោកអ្នកមិនយល់។ លោកអ្នកមានសិទ្ធិនឹងចង់ដឹងពីអ្វីៗ ដែលនឹងកើតឡើង និង

សិទ្ធិមិនព្រមទទួល ឬ ព្រមទទួលការវះកាត់ ឬការព្យាបាល។ មុននឹងធ្វើការវះកាត់ឬព្យាបាលផ្សេងៗ គេនឹងសុំឲ្យលោកអ្នកចុះហត្ថលេខា លើលិខិតប្រាប់ថា យល់ព្រមពីរឿង។ នៅក្នុងករណីវះកាត់ធំៗ ចូរសាកសួរយោបល់ពីលោកវេជ្ជបណ្ឌិតម្នាក់ទៀត ឬ មិត្តរបស់លោកអ្នក។ ចូរលោកអ្នកចុះហត្ថលេខា តែនៅពេលដែលលោកអ្នកបានយល់និងសុខចិត្ត។

ច្បាប់ទំលាប់និងការហាមប្រាមនៅមន្ទីរពេទ្យ

មានច្បាប់ទំលាប់និងការហាមប្រាមខ្លះ ដែលលោកអ្នកគួរដឹង :

- នៅមន្ទីរពេទ្យភាគច្រើន មានកន្លែងសំរាប់ជក់បារី គេហាមមិនឲ្យជក់បារីនៅក្នុងបន្ទប់អ្នកជំងឺទេ។
- ការនាំស្រា អុជទៀននិងធូប ត្រូវហាមប្រាម។
- នៅមន្ទីរពេទ្យភាគច្រើន មានកំរិតពេលម៉ោងសំរាប់ឲ្យបងប្អូនទៅមើលអ្នកជំងឺ។ បើពិតជាអ្នកជំងឺ ស្ថិតនៅក្នុងសភាពធ្ងន់ធ្ងរ គេអនុញ្ញាតិឲ្យតែសាច់ញាតិជិតទៅមើលឬជួប។

- នៅមន្ទីរពេទ្យ ត្រូវប្រកាន់ភាពស្ងប់ស្ងាត់។ អ្នកជម្ងឺ និងភ្ញៀវ មិនគួរបើកភ្លេង ឬទូរទស្សន៍ឮខ្លាំង ឬក៏និយាយលេង ស្រែកខ្ញៀវខ្ញារទៀតឡើយ។

- នៅពេលដែលលោកអ្នកនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ ដេកពេទ្យ គ្រូពេទ្យអាចកែរិតថ្នាំរបស់លោកអ្នក។ លោកអ្នកត្រូវតែធ្វើតាមដំបូន្មានរបស់គ្រូពេទ្យ។ បើគិតជាមានថ្នាំ ដែលលោកអ្នកមិនអាចទទួលទានបាននោះ ដោយសារជំនឿ ឬសាសនា ចូរប្រាប់ឲ្យគេថា តើមានថ្នាំផ្សេងជំនួសបាន ឬទេ។ សូមកុំយកថ្នាំ ឬ សម្លពីក្រៅ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីគ្រូពេទ្យឲ្យនោះ។

- ហើយអាចប្រើទូរស័ព្ទ ដោយឲ្យគេគិតបញ្ចូលក្នុងថ្លៃពិនិត្យរោគ ឬ ឲ្យក្រុមហ៊ុនទូរស័ព្ទគិតលុយក្នុងថ្លៃទូរស័ព្ទរបស់លោកអ្នក។ ឧបមា មានទូរស័ព្ទសាធារណៈ នៅជិតបន្ទប់ពេទ្យណា ដែលឥតមានទូរស័ព្ទ។

សំណួរនៅមន្ទីរពេទ្យ

សូមចាំទុកថា បើលោកអ្នកនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ លោកវេជ្ជបណ្ឌិត គិលានុបដ្ឋាក និងបុគ្គលិក នឹងសួរលោកអ្នកជាច្រើនអំពីប្រវត្តិសុខភាព របស់លោកអ្នកនិងគ្រួសារ និងប្រតិកម្មប្រឆាំងនឹងថ្នាំមួយ ថ្នាំដែលលោកអ្នកកំពុងផឹក ឬលេប និងធ្លាប់ប្រើពីមុនៗណា។ ក្នុងឋានៈជាអ្នកជម្ងឺ លោកអ្នកគួរតែជួយធ្វើសហប្រតិបត្តិការជាមួយគ្រូពេទ្យ ហើយឆ្លើយសំណួរ ដែលអាចធ្វើឲ្យការព្យាបាលមានប្រសិទ្ធិភាព។

ចូរចាំទុកថា លោកអ្នកត្រូវសួរ បើសិនជាមានចម្ងល់ ពីរបៀបចាត់ការ ពីបរិក្ខារពេទ្យ ថ្នាំ ឬ ការព្យាបាល។

ការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគ

ចាំបាច់ត្រូវតែយកកូនក្មេង ចាក់ថ្នាំការពាររោគផ្សេងៗ នៅក្នុងឆ្នាំដំបូងៗ តាមធម្មតា កូនក្មេងបណ្ដុះអុតការពាររោគខាន់ស្លាក់(Diphtheria) ក្អកមាន់ និង តេតាណូស (Tetanus)(DPT) ។ ក្មេងចាក់ថ្នាំការពាររោគក្រទៀទែន(Mumps) កញ្ជ្រិល(Measles)និងរោគប្រពីវ (Polio) ។ ចាក់រួចហើយ លោកអ្នកនឹងបានទទួលប័ណ្ណ ចុះថ្ងៃចាក់ និងម្ជុលថ្នាំៗ ត្រូវទុកប័ណ្ណនេះឲ្យគង់ សំរាប់សុំសាលាឲ្យក្មេងរៀនៗ នៅសាលារៀន គេអាចពិនិត្យភ្នែក ត្រចៀក និងអ្វីផ្សេងៗទៀត ដោយឥតគិតថ្លៃឲ្យកូនសិស្ស។

163

ការថែទាំធ្មេញ

- ចូរខំថែ ធ្មេញឲ្យបានស្អាត។ ធ្មេញខូចច្រើន ណាស់មកពី ក្មេងស៊ីស្ករ និងផឹកទឹកក្រូច ដូចជាកូកាកូឡា ឬ ប៉ិបស៊ី។
- បើលោកអ្នកចង់ឲ្យគ្រូពេទ្យ ពិនិត្យធ្មេញ ត្រូវធ្វើការណាត់ជួបជាមុន។ កន្លែងខ្លះ អាចនឹងចាំជាច្រើនអាទិត្យ។ ថ្វីត្បិតតែថ្លៃឈ្នួលមើលធ្មេញ អស់ប្រាក់ច្រើនក៏ដោយ តែវាជាការសំខាន់។ បើទុកធ្មេញខូច នឹងនាំឲ្យឈឺនិងនាំឲ្យអស់លុយច្រើន។ បើសិនជាធ្មេញលោកអ្នក ត្រូវដកយកសរសៃ ឬ ដាក់ធ្មេញ ត្រូវសួរឲ្យគ្រូពេទ្យ ពន្យល់ពីរបៀបព្យាបាលហើយអស់ថ្លៃប៉ុន្មាន។

ការបង់ថ្លៃពេទ្យ

ធម្មតា គេបង់លុយនៅរាល់ពេលដែលគេទៅពេទ្យ។ តែដោយថ្លៃឈ្នួលពេទ្យថ្លៃ ជនជាតិអាមេរិកាំងច្រើនមានការធានារ៉ាប់រងពេទ្យ(Medical Insurance) ដើម្បីជួយចេញថ្លៃឈ្នួល។ ប៉ុន្តែប្រាក់ធានា មិនមែនចេញទាំងអស់ទេឡើយ ជួនខ្លះគេត្រូវចេញបន្ថែមផ្នែកដែលនៅសល់។

អ្នកខ្លះ មិនអាចមានលុយបង់ថ្លៃពេទ្យ និងថ្លៃមើលធ្មេញទេឡើយ។ រដ្ឋាភិបាលបានជួយចេញលុយ ដោយមានកម្មវិធី មេឌីខេដ(Medicaid)។

កម្មវិធីនេះ ខុសគ្នាពីរដ្ឋមួយទៅរដ្ឋមួយ។ ក្រៅពីនេះ មន្ទីរសុខភាពរបស់រដ្ឋ (Clinics) យកថ្លៃ ទៅតាមប្រាក់ខែ ដែលគេរកបាន។ ក្នុងករណីភាគច្រើន យើងអាចសងបន្តិចម្តងៗ យើងអាចបង់តាម :

- ការធានា(Insurance)
- កម្មវិធីជំនួយរបស់រដ្ឋាភិបាល
- ប្រាក់ចំណូលដែលរកបាន

ចូរសាកសួរឱ្យដឹង មុននឹងទៅពេទ្យ។

បើសិនជាលោកអ្នក ឥតមានលុយបង់គ្រប់គ្រាន់នូវថ្លៃឈ្នួលពេទ្យ ថ្លៃធ្មេញ ចូរសួររកជំនួយនានាពី អ្នកអាណាព្យាបាល អង្គការមនុស្សធម៌ ឬ ក្រសួងសុខភាព (County or Public Health Service) ។

ការការពារកុំឱ្យឈឺ

លោកអ្នកត្រូវស្លៀកពាក់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ទៅតាមធាតុអាកាស។ នៅកន្លែងត្រជាក់ ត្រូវពាក់ស្រោមជើង ស្បែកជើង និងខោអាវក្រាស់ៗ បើមិនដូច្នេះទេ លោកអ្នកអាចនឹងឈឺ។ លោកអ្នកត្រូវរក្សាសុខភាពឲ្យបានល្អ ផ្ទះសម្បែងត្រូវស្អាត ដូចជាចង្ក្រានបាយ បន្ទប់ទឹក បង្គន់។ កន្លែងលាងចានមិនត្រូវឲ្យមានសល់ម្ហូប និងមានទឹកដក់នៅទេឡើយ។

ទំនៀមទំលាប់ដែលទាក់ទងនឹងសុខភាពនៅសហរដ្ឋ

មានអំពើខ្លះ ដែលគេចាត់ទុកថា មិនសមរម្យ និងមិនស្អាតនៅក្នុង សហរដ្ឋ ដូចជា :

- កុំញីសំបោរនៅតាមផ្លូវ។
- កុំស្ដោះទឹកមាត់នៅលើផ្លូវ ឬ នៅក្នុងអាគារ ផ្ទះធំៗ ។
- ត្រូវប្រើកន្សែងដៃ ឬ ក្រដាស។
- កុំឲ្យកូនក្មេង ជុះនោមនៅតាមផ្លូវ ឬនៅកន្លែងសាធារណៈ ។ ត្រូវទៅបង្គន់ជានិច្ច។
- កុំកេះអាចម៍ច្រមុះ អាចម៍ត្រចៀក ឬ ធ្មេញនៅមុខគេ។ ត្រូវធ្វើនៅកន្លែងស្ងាត់។
- ចូរបិទមាត់ នៅពេលក្អក ស្ងាប ឬ កណ្ដាស។
- ត្រូវពាក់ស្បែកជើង។
- កូនក្មេងត្រូវស្លៀកខោអាវជានិច្ច ទោះតូចប៉ុណ្ណាក៏ដោយ ទោះបីជាក្ដៅយ៉ាងណាក៏ដោយ។ ត្រូវបង្ហាត់ក្មេងឲ្យចេះប្រើបង្គន់។ ត្រូវមានកន្ទបជានិច្ច នៅកន្លែងសាធារណៈ។ ត្រូវប្ដូរកន្ទបចោល បើវាកខ្វក់។
- ការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្ដាយ ធ្វើឲ្យកូនមានសុខភាពល្អ តែត្រូវបំបៅកុំឲ្យគេឃើញ។

សុខភាព

- ពេលលោកអ្នកមកដល់ភ្លាម ត្រូវសុំធ្វើការណាត់ជួប សុំឱ្យគេពិនិត្យសុខភាពៈ មានរូបកាយ ភ្នែក និងធ្មេញ សំរាប់រូបលោកអ្នកនិងគ្រួសារទាំងអស់។
- សុំឱ្យគេចាក់ថ្នាំការពារមេរោគ និងរក្សាទុកនូវកំណត់(Records)។
- សុំឱ្យគេឲ្យឈ្មោះទៅពិនិត្យ ឬធ្វើការពិគ្រោះ ។
- រៀនសុំធ្វើការណាត់ជួប ឱ្យពេទ្យពិនិត្យតាមទំនងការ (Routine medical care) និងត្រូវធ្វើការណាត់ជួប ឱ្យទៀងពេល។
- ត្រូវដឹងថា តើត្រូវទាក់ទងនឹងអ្នកណា ដើម្បីធ្វើការព្យាបាល នៅពេលមានភាពអាសន្នណាមួយ។
- ត្រូវរៀនពីក្បួនច្បាប់អនាម័យ។
- ត្រូវរៀនពីក្បួនច្បាប់ម្ហូបអាហារ។
- ត្រូវចេះឱ្យប្រាកដ ពីពេលវេលានិងរបៀបប្រើថ្នាំ ដែលគ្រូពេទ្យចេញឱ្យ។
- ត្រូវសួរពីទីកន្លែងដែលផ្តល់ពត៌មាន និងកិច្ចការបំរើ សំរាប់កុំឱ្យមានកូនច្រើន បើលោកអ្នកចង់ដឹង។
- ត្រូវស៊ើបសួរ តើលោកអ្នកបានទទួលធានារ៉ាប់រងខាងសុខភាព ពេលបានការធ្វើឬទេ ឬមិនទេ(ទោះជាធ្វើការក៏ដោយ បើប្រាក់ខែតិច)។

ហិរញ្ញវត្ថុនិងការអប់រំ
ពីរបៀបប្រើប្រាស់

បញ្ជីអត្ថបទ

ហិរញ្ញវត្ថុនិងការអប់រំពីរបៀបប្រើប្រាស់........ ១៥០
របបប្រាក់កាសនៅតាមរដ្ឋ.................... ១៥០
ការបង់ប្រាក់តាមរបៀបផ្សេងៗ................. ១៥២
ធនាគារ.............................. ១៥៣
    ការបើកគណនីយ្យនៅធនាគារ................. ១៥៤
    គណនីយ្យឆែក......................... ១៥៤
    របៀបសរសេរឆែក....................... ១៥៥
    ប្រអប់ផ្ញើរទុកសុវត្ថិភាព..................... ១៥៧
    ខ្ចីលុយ............................ ១៥៧
ពន្ធអាករ............................. ១៥៨
ប្រភេទពន្ធអាករ........................ ១៥៨
    ពន្ធសំរាប់តាមពន្ធ....................... ១៥៩
    ពន្ធសង្គមនិរភ័យ........................ ១៥៩
    ពន្ធសំរាប់រដ្ឋ........................ ១៦០
    ពន្ធទ្រព្យសម្បត្តិ....................... ១៦០
    ពន្ធសំរាប់សង្កាត់ភិបាលនៅជនបទ............ ១៦០
    ពន្ធលើទំនិញ........................ ១៦០
    ពន្ធលក់របស់........................ ១៦០
    ពន្ធលើកិច្ចការ........................ ១៦១
ធានារ៉ាប់រង.......................... ១៦២
ប្រភេទធានារ៉ាប់រង...................... ១៦៣
    ការធានារ៉ាប់រងជីវិត.................... ១៦៣
    ការធានារ៉ាប់រងខាងសុខភាព.............. ១៦៣
    ការធានារ៉ាប់រងរថយន្ត.................. ១៦៤
    ការទិញធានារ៉ាប់រង.................... ១៦៤
    ការធានារ៉ាប់រងពេលឥតការធ្វើ........... ១៦៥

រឿងរបស់លោក "កន"

លោក "សំ" និងលោក "កន" ធ្វើការរាល់ថ្ងៃ នៅភោជនីយដ្ឋាន ពីម៉ោង៧ព្រឹក ដល់ម៉ោង៣រសៀល។ លោក "សំ" ធ្វើការទីនោះមួយរយៈកាលមកហើយ ចំណែកលោក "កន" ទើបនឹងចូល។ ថ្ងៃស្អែក ជាថ្ងៃដែលលោក "កន" ទទួលបើកប្រាក់ខែ លើកទីមួយ។ ពេលធ្វើការរួច លោក "កន" តែងជិះរថយន្ត ជាមួយលោក "សំ" ទៅផ្ទះរាល់ថ្ងៃ ប៉ុន្តែថ្ងៃនេះ លោក "សំ" ប្រាប់ថា គាត់ត្រូវឈប់នៅធនាគារសិន។

- លោក "សំ" និយាយថា : នៅថ្ងៃបើកលុយ ខ្ញុំទុកលុយខ្លះក្នុងគណនីយ៍ និងបើកយកខ្លះសំរាប់ទុកចាយវាយ។
- លោក "កន" : តើបានន័យថា លោកត្រូវមកធនាគារ រាល់ពេលដែលលោកត្រូវការលុយ ដើម្បីទិញអីវ៉ាន់និងបង់ថ្លៃផ្សេងៗឬ?
- លោក "សំ" : ទេ! ខ្ញុំអាចសរសេរសែកបង់ឲ្យគេពេលទិញអីវ៉ាន់ នៅហាងទំនិញភាគច្រើន។ ខ្ញុំទៅធនាគារ តែនៅពេល

ដែលខ្ញុំត្រូវការលុយ។ ចុះ "កន" ឯងឥតមានគណនីយ្យទេឬ?
- លោក "កន": ខ្ញុំចូលចិត្តទុកលុយជាមួយខ្ញុំ ខ្ញុំដូចជាកក់ក្ដៅជាង។
- លោក "សំ": នេះជាការអាចនាំឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់។ វាអាចបាត់ និង ចោរប្លន់។ បើ "កន" ឯងទុកលុយនៅធនាគារ ធនាគារអាចការពារនូវការបាត់បង់គ្រប់បែបយ៉ាង។
- លោក "កន": តើគេអនុញ្ញាតិឲ្យខ្ញុំបើក គណនីយ្យ(Account) បានដែរឬទេ បើខ្ញុំទើបតែមកនៅស្រុកនេះ?
- លោក "សំ": ប្រាកដជាបាន ហើយអ្នកណាក៏អាចសុំបើកបានដែរ។ "កន" ឯងត្រូវការតែអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ ដែលមានរូបថត និងប្រាក់សំរាប់ទុកតែប៉ុណ្ណោះ។ មកទៅជាមួយខ្ញុំ ទៅមើលតើគណនីយ្យបែបណា ដែលប្រសើរជាងគេ ចំពោះ "កន" ឯង។

លោក "សំ" និងលោកកន ទៅធនាគារជាមួយគ្នា។ បន្ទាប់ពីពិភាក្សាជាមួយអ្នកធ្វើការ លោក "កន" សុំបើកគណនីយ្យមួយ ព្រោះវាស្រួលដល់រូបគាត់ ក្នុងការបង់ថ្លៃឈ្នួលដោយឡែក។

[redacted]

របបប្រាក់កាសនៅសហរដ្ឋ

ប្រាក់អាមេរិកាំង ជាក្រដាសនិងជាកាក់ៗ ក្រដាសប្រាក់មានតាំងពីចំនួន ១ដុល្លារ ២ដុល្លារ ប្រាំដុល្លារ ដប់ដុល្លារ ២០ដុល្លារ ៥០ដុល្លារ និង១០០ដុល្លារៗ ក្រដាសដែលមានចំនួនទឹកលុយច្រើន មានចេញដែរតែមិនសូវមានគេប្រើ ដោយជនជាតិអាមេរិកាំង គេមិនទម្លាប់យកលុយច្រើនតាមជាមួយគេៗ ក្រដាសប្រាក់មានទំហំ និងពណ៌ដូចគ្នាទាំងអស់ មិនគិតថា មានតម្លៃច្រើនឬតិចទេឡើយៗ ពេលចាយ ត្រូវមើលលេខវាឱ្យច្បាស់ ហើយត្រូវល្អិចបើក្រដាសនេះថ្មី ព្រោះវាអាចជាប់គ្នាច្រើនសន្លឹកៗ

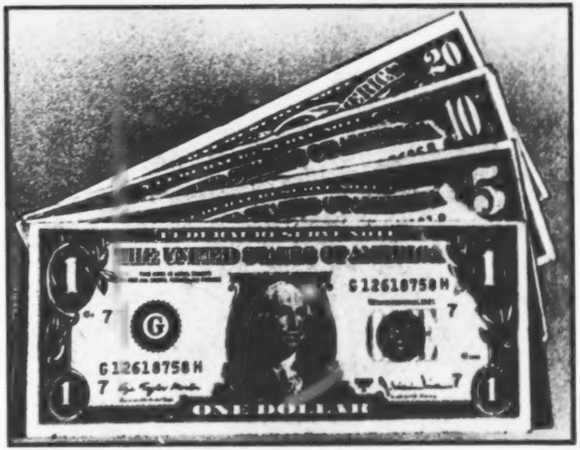

ក្នុង១ដុល្លារ មាន១០០សេនៗ កាក់មានតម្លៃ១ដុល្លារចុះទៅ ហើយមានពណ៌ដូចប្រាក់ លើកលែងតែកាក់១សេនដែលមានពណ៌ត្នោតៗ

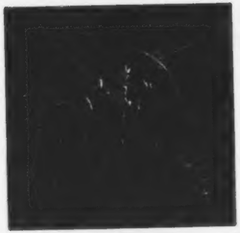

កាក់១០សេន ដែលតូចជាងកាក់៥សេន ហៅថា "ដែម" "Dime"

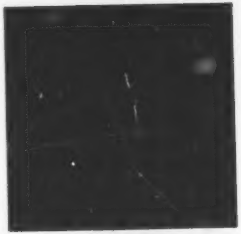

កាក់២៥សេន គេហៅថា "ក្វតទ័រ" "Quarter" ដែលជាកាក់ធំជាងគេ ក្នុងចំណោមកាក់ដែលគេប្រើញឹកញាប់ៗ

កាក់១សេន ហៅថា "ផិននី" "Penny"

កាក់៥សេន ហៅថា "នីកកែល" "Nickel"

កាក់៥០សេន មានឈ្មោះថា "ហ្លះដុល្លារ" "Half dollar"ៗ

សេន មានសញ្ញា ¢ ដូចជា: 50¢ ។ សញ្ញា $ មានន័យថា "ដុល្លារ"។ គេដាក់ចំនួនដុល្លារ នៅខាងស្តាំសញ្ញា $ ដូចជា $50 (៥០ដុល្លារ) ចំណែកចំនួនសេនគេដាក់នៅខាងឆ្វេងសញ្ញា ¢ ដូចជា 50¢ (៥០សេន) ឬគេអាចសរសេរ $.50 ។ ២ដុល្លារ៤៣សេន គេសរសេរជា $2.43 ។ កណ្តក់សញ្ញា , សំរាប់ប្រាប់ "ខ្ទង់ពាន់"។ ឧទាហរណ៍ $1,243.43 ។

ការបង់ប្រាក់តាមរបៀបផ្សេងៗ

១.ប័ណ្ណសំរាប់ទិញរបស់របរជឿ

ជនជាតិអាមេរិកាំងជាច្រើន ប្រើមធ្យោបាយផ្សេងទៀតក្រៅពីលុយ ដើម្បីបង់ថ្លៃទិញរបស់ឬម្ហូប។ មធ្យោបាយជាទូទៅក្នុងការបង់ថ្លៃគឺជាសែក និង ក្រេឌីត ខាដ៍ (Credit card) (ជាប័ណ្ណសំរាប់ទិញរបស់របរជឿ)។ ការប្រើសែក និង ប័ណ្ណជំពាក់ បានសុខជាងប្រើលុយ ព្រោះបើវាបាត់ គេអាចរកវាមកជំនួសទៀត។ មានរបៀបបង់ប្រាក់២យ៉ាងផ្សេងទៀតគឺ តាម"Traveler's check" និង"Money order) ។ គេប្រើវាដូចជាប្រាក់កាសអញ្ជឹងដែរ តែបើបាត់ ឬចោរលួច គេអាចសុំប័ណ្ណមកជំនួសទៀតបាន។ លោកអ្នកអាចទិញពីធនាគារ។ Money orderអាចទិញនៅប៉ុស្តិ៍(កន្លែងផ្ញើរសំបុត្រ)បាន។ បើសិនជាលោកអ្នកត្រូវផ្ញើរប្រាក់តាមសំបុត្រ ដូចជា បង់ថ្លៃផ្ទះ ថ្លៃទូរស័ព្ទ ត្រូវប្រើMoney order ឬសែក។ កុំផ្ញើរប្រាក់តាមសំបុត្រឲ្យសោះ។

ធនាគារ (Bank)

ធនាគារភាគច្រើន ចាប់ធ្វើការពីម៉ោង៩ព្រឹកដល់ម៉ោង៣រសៀល ពីថ្ងៃចន្ទដល់ថ្ងៃសុក្រ។ ធនាគារខ្លះ ធ្វើការរសៀលថ្ងៃសុក្រនិងព្រឹកថ្ងៃសៅរ៍។ សូមលោកអ្នកយកប្រាក់ទៅទុកនៅធនាគារ កុំទុកនៅនឹងផ្ទះ។ រដ្ឋាភិបាលគេធានា មិនឲ្យលោកអ្នកបាត់បង់ប្រាក់កាក់ឡើយ ទោះបីធនាគារនោះរលំក៏ដោយ ឬ. ភ្លើងឆេះ ឬចោរប្លន់។

ធនាគារទាំងអស់ មិនមែនដូចគ្នាឡើយ។ លោកអ្នកគួរជ្រើសរើសយកធនាគារណា ដែលមានទីកន្លែងនិងម៉ោងធ្វើការស្រួល ចំពោះលោកអ្នកត្រូវការ។ លោកអ្នកអាចបើកប្រាក់យកមកចាយ ឬដកយកលុយទាំងអស់មកវិញនៅពេលណាក៏បាន។

បើសិនជាអ្នកណាម្នាក់ ឲ្យឆែកមកលោកអ្នក លោកអ្នកអាចបើកយកជាប្រាក់ ដោយចុះហត្ថលេខាឈ្មោះលោកអ្នកនៅខាងខ្នងឆែក។ សូមសរសេរឈ្មោះឲ្យដូចគ្នានឹងឈ្មោះ ដែលមាននៅខាងមុខឆែក។ ការចុះហត្ថលេខានេះ ហៅថាបតាង្ហក់។ ចូរលោកអ្នកចុះហត្ថលេខាភ្លាមៗ នៅខាងខ្នងឆែក តែក្នុងពេលមុនពេលលោកអ្នកបើកយកជាប្រាក់ ឬផ្ញើទុក។ បើលោកអ្នកចុះហត្ថលេខាទុកចោលមុនជាស្រេច ពេលគេរើសបាន គេអាចប្រើវាបាន ដូច្នេះកុំចុះហត្ថលេខាទុកចោល។

ការបើកគណនីយ្យនៅធនាគារ

ការបើកគណនីយ្យ ជាការងារមួយ ដោយគ្រាន់តែ ទៅធនាគារ យកប័ណ្ណសំគាល់ខ្លួន ដូចជាប័ណ្ណអ្នកភៀសខ្លួន I-94 card,ប័ណ្ណសង្គមនិរភ័យ(Social security card) ព្រមទាំងប្រាក់ផ្ញើទុកលើកដំបូង ដែលអាចជាក្រដាសប្រាក់ ក៏បាន ជាឆែកក៏បាន និងជាMoney order ក៏បាន។

គណនីយ្យឆែក(Checking account)

គេតំរូវឲ្យលោកអ្នកបំពេញពាក្យមួយ អំពីពត៌មាន ផ្ទាល់ខ្លួន។ លោកអ្នកត្រូវបំពេញប័ណ្ណដែលអនុញ្ញាតិឲ្យអ្នក ឯទៀតប្រើឆែក និងប្រើគណនីយ្យដូចលោកអ្នកបានដែរ។ សូមលោកអ្នក ចុះហត្ថលេខានៅលើប័ណ្ណនេះ ឲ្យដូចគ្នា នឹងហត្ថលេខា ដែលលោកអ្នកនឹងត្រូវចុះលើឆែក។

លោកអ្នកអាចដាក់ឈ្មោះតែមួយឬពីរ នៅលើឆែក ឬលើគណនីយ្យបាន។ បើលោកអ្នកដាក់ឈ្មោះតែម្នាក់ មាន តែអ្នកនោះមួយទេ ដែលអាចប្រើឆែកនោះបាន។

គណនីយ្យរបៀបនេះ ប្រើបានចំពោះអ្នកដែលនៅលីវ ឬ អ្នកមានគ្រួសារដែលមិនចង់ឲ្យប្រពន្ធប្រើឆែក។ បើសិនជា លោកអ្នកនៅលីវ ហើយដាក់ឈ្មោះតែម្នាក់ឯង នៅក្នុង គណនីយ្យឬឆែក ដល់ពេលលោកនោះស្លាប់ ប្រាក់នោះគេ អាចឲ្យទៅអ្នកណាដែលម្ចាស់ប្រាក់បានដាក់នៅក្នុងពាក្យ បណ្តាំសំបុត្រ។ បើលោកអ្នកមានគ្រួសារ លោកអ្នកប្រហែល ជាដាក់ឈ្មោះទាំងពីរ(ប្ដីនិងប្រពន្ធ) ដោយហេតុនេះទាំង ប្ដី ទាំងប្រពន្ធ ត្រូវចុះហត្ថលេខា នៅពេលទៅបំពេញ លិខិត។ ជួនកាលគេដាក់ឈ្មោះម្នាក់ផ្សេងទៀតនៅក្នុងគ្រួ សារ ទុកការពារដល់ពេលគេមានគ្រោះថ្នាក់ អ្នកនោះ អាចមានសិទ្ធិបើកយកប្រាក់ នៅក្នុងគណនីយ្យបាន។ អ្នកណាមួយ

ក៏អាចបើកប្រាក់បានដែរ ឲ្យតែអ្នកនោះបានចុះហត្ថលេខា នៅពេលទៅបើកគណនីយ។

បន្ទាប់ពីបំពេញលិខិតនិងផ្ញើប្រាក់លើកទី១ហើយ គេនឹងបង្ហាញគំរូឆែក ដែលលោកអ្នកនឹងប្រើ ឲ្យលោកអ្នកជ្រើសរើស។ បើលោកអ្នករើសយកឆែកល្អស្អាត ធនាគារនឹងគិតថ្លៃលើសឆែកធម្មតា។ បើលោកអ្នកជ្រើសរើសយកឆែកសាមញ្ញ គ្មានម៉ូដអ្វីទេ តម្លៃថ្លៃឆែកក៏ថោកដែរ។ នៅលើក្រដាសឆែក នឹងមានដាក់ឈ្មោះ អស័យដ្ឋាននិងលេខសំគាល់គណនីយរបស់លោកអ្នក។ ក្រោយពីលោកអ្នកបំពេញចប់សព្វគ្រប់ហើយ គេនឹងឲ្យឆែកបណ្ដោះអាសន្ន សំរាប់ប្រើ ចាំរាំគេផ្ញើឆែក ចំនួន១ឬ២អាទិត្យក្រោយ មកផ្ទះលោកអ្នក។ តម្លៃទិញឆែក គេនឹងដកហូតចេញពីគណនីយរបស់លោកអ្នក។ សូមចាំទុក នូវចំនួនប្រាក់ក្នុងគណនីយ ក្នុងពេលលោកអ្នក កត់ត្រាទុកក្នុងកូនសៀវភៅផ្ទាល់ខ្លួន។ មានក្រដាសស សំរាប់បញ្ចូលប្រាក់ក្នុងគណនីយ នៅជាប់ជាមួយឆែក។ ក្រដាសនេះ មានលេខគណនីយ និងឈ្មោះលោកអ្នកនៅលើនោះស្រាប់ ដូចឆែកដែរ។ លោកអ្នកប្រើក្រដាសនេះ សំរាប់ផ្ញើទុកប្រាក់បន្ថែមក្នុងគណនីយ។

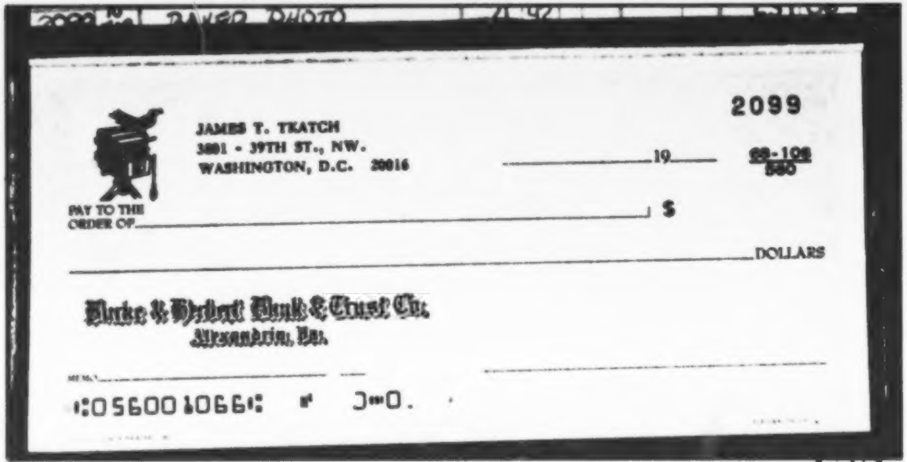

របៀបសរសេរឆែក

ពេលលោកអ្នកសរសេរឆែក លោកអ្នកត្រូវសរសេរ: ថ្ងៃខែ... ឈ្មោះអ្នកឬក្រុមហ៊ុនដែលលោកអ្នកត្រូវបង់ឲ្យ ចំនួនទឹកប្រាក់ជាលេខនិងជាអក្សរ និងហត្ថលេខារបស់លោកអ្នក។

កន្លែងគេសរសេរ "Memo" សំរាប់ដាក់លោកអ្នកចំណាយទៅលើអ្វី។

កុំសរសេរឆែកដែលមានចំនួនទឹកប្រាក់ លើសពីចំនួនដែលមាននៅក្នុងគណនីយ្យនោះ។ ធនាគារនឹងពិន័យចំនួន៥ដុល្លារ ក្នុងឆែកមួយសន្លឹក ដែលលោកអ្នកសរសេរលើសទឹកលុយ។ ធនាគារនឹងប្រាប់លោកអ្នកថា ក្នុងគណនីយ្យលោកអ្នកខ្វះទឹកលុយ ហើយលោកអ្នកដកយកទឹកប្រាក់លើសចំនួន។ ដើម្បីចៀសវាងបញ្ហានេះ លោកអ្នកត្រូវកត់ទុក នូវចំនួនទឹកលុយដែលបានដកយកមកប្រើ។ ត្រូវដឹងចំនួនទឹកប្រាក់ដែលលោកអ្នកបានបញ្ចូល ទឹកប្រាក់ដែលបានដកយកមកប្រើ និងប្រាក់ដែលបង់ថ្លៃឆែក នៅក្នុងគណនីយ្យ។ នៅដាច់ខែម្តងៗ ធនាគារនឹងផ្ញើរសេចក្តីរាយការណ៍ចំនួនទឹកលុយនៅក្នុងគណនីយ្យ និងឆែកដែលលោកអ្នកបានប្រើរួច។ សូមលោកអ្នកពិនិត្យមើល តើចំនួនទឹកលុយដែលធនាគារផ្ញើរមកប្រាប់នេះ ត្រឹមត្រូវឬទេ?

បើសិនជាលោកអ្នកបាត់សៀវភៅឆែក ឬ ឆែកដែលលោកអ្នកចុះហត្ថលេខា ហើយសូមប្រាប់ទៅធនាគារពីការបាត់នេះ ហើយសុំឱ្យឈប់សរសេរបង់ប្រាក់ទៅក្រៅភ្លាម។ ធ្វើដូច្នេះ លោកអ្នកអាចការពារ កុំឱ្យអ្នកដែលរើសបាន យកឆែកនេះទៅបើកយកប្រាក់ចេញពីគណនីយ្យលោកអ្នកបាន។ លោកអ្នកនឹងត្រូវបង់ថ្លៃខ្លះពីរឿងបាត់នេះ។ មានប្រភេទឆែកផ្សេងៗទៀត សំរាប់ប្រើក្នុងកាលៈទេសៈខុសគ្នាៗ ឧទាហរណ៍ ដូចជា ឆែកចេញឲ្យប្រើដោយអ្នកបើកប្រាក់ ហើយនិងឆែកបញ្ជាក់ដោយធនាគារ។ បើចង់ដឹង សូមសួរអ្នកធ្វើការនៅធនាគារ។

PLEASE BE SURE TO **DEDUCT** CHARGES THAT AFFECT YOUR ACCOUNT

NO.	DATE	ISSUED TO OR DESCRIPTION OF DEPOSIT	AMOUNT OF PAYMENT		✓	OTHER DEDUCT	AMOUNT OF DEPOSIT		BALANCE FORWARD	
									396	31
16	2/6/81	TO GRAND UNION	15	95	✓				380	86
		FOR FOOD					800	00	1180	86
17	2/7/81	TO EXXON	152	34	✓					
		FOR GAS							1028	52
18	2/8/81	TO FORD MOTOR CREDIT	100	00	✓					
		FOR CAR FINANCING							928	52
	2/10/81	TO					10	00		
		FOR							938	52
19	2/10/81	TO A & P	15	60						
		FOR FOOD							922	92
20	2/10/81	TO SEARS	50	12						
		FOR CLOTH							872	80

ប្រអប់ផ្ញើរទុកសុខសាន្ត(Safe deposit box)

បើសិនជាលោកអ្នកមានរបស់មានតម្លៃ ដូចជា មាស ពេជ្រ ឯកសារដូចជា សំបុត្រកំណើតកូន ប័ណ្ណអ្នកភៀសខ្លួន សំបុត្រធានារ៉ាប់រង សូមកុំទុករបស់ទាំងនេះក្នុងផ្ទះ សូមយកវាទៅទុកនៅក្នុងប្រអប់ផ្ញើរទុកសុខសាន្ត នៅធនាគារ ដែលគេហៅថា Safe deposit box។ ថ្លៃឈ្នួលប្រើប្រអប់នេះ ថ្លៃពី $10 -20 ក្នុង១ឆ្នាំ។ ប្រអប់នេះជាផ្នែកតូចមួយ នៃទូរដែកដ៏ធំរបស់ធនាគារ ហើយលោកអ្នកចង់យករបស់របរលោកអ្នកចេញ ពេលណាក៏បាន ឱ្យតែធនាគារធ្វើការ។

ខ្ចីលុយ (Loans)

ការទិញរបស់មានតម្លៃច្រើន ភាគច្រើនដូចជាផ្ទះ រថយន្ត ច្រើនបង់ថ្លៃដោយខ្ចីលុយពីធនាគារ។ បើលោកអ្នកមានការងារល្អធ្វើ លោកអ្នកអាចខ្ចីលុយពីធនាគារ រួចសងទៅធនាគារវិញរាល់ខែ ចំនួនច្រើនឆ្នាំ។ លោកអ្នកត្រូវសងការប្រាក់ រួមជាមួយចំនួនទឹកលុយខ្ចី។ ឧ. បើលោកអ្នកខ្ចី $3,000 ទិញរថយន្ត លោកអ្នកត្រូវបង់ $150 ក្នុង១ខែ ចំនួន២៤ខែ។ ក្នុងរយៈ២ឆ្នាំនេះ លោកអ្នកបានបង់ចំនួន $3,600 គឺ $600 ជាថ្លៃការប្រាក់។ ចំនួនការប្រាក់ ច្រើនឬតិច ទៅតាមធនាគារ ដែលលោកអ្នកខ្ចីលុយ។ ការបង់ថ្លៃប្រាក់សងទៀងទាត់ នឹងជួយឱ្យលោកអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្អ ដែលគេហៅថា Good credit។

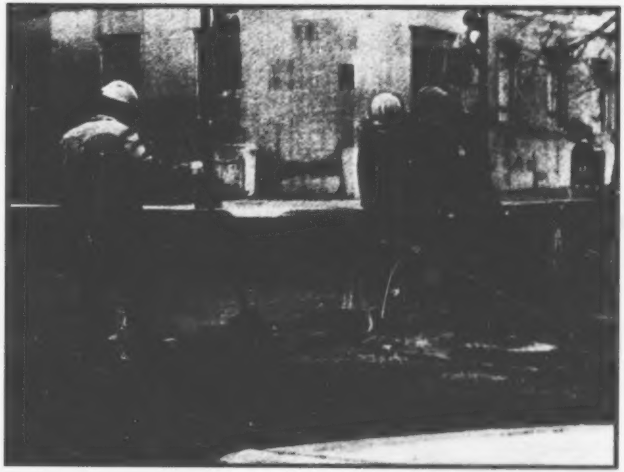

ប្រភេទពន្ធអាករ

ចំនួនប្រាក់ដែលលោកអ្នកត្រូវបង់ពន្ធ តោងយោលទៅតាមចំនួនទឹកប្រាក់ ដែលលោកអ្នករកបាន និងទ្រព្យសម្បត្តិដែលលោកអ្នកមានៗ តាមធម្មតា បើលោកអ្នករកបានលុយច្រើន លោកអ្នកក៏ត្រូវបង់ពន្ធច្រើនដែរៗ បើរកបានតិច លោកអ្នកនឹងបង់តិចៗ មានពន្ធខុសៗគ្នា :

ពន្ធសំរាប់សហពន្ធ (Federal tax)

ប្រជារាស្ត្រគ្រប់រូបដែលរស់នៅក្នុងសហរដ្ឋ ត្រូវបង់ពន្ធទៅឲ្យរដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ ទោះបីលោកអ្នកមិនមែនមានសញ្ជាតិអាមេរិកាំងក៏ដោយ។ ម្ចាស់ហាងភាគច្រើន តែងដកប្រាក់ជាទ្រលច ពីប្រាក់ខែលោកអ្នក សំរាប់បង់ពន្ធទៅឲ្យរដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ។ ពន្ធរបៀបនេះហៅថា ដកហូតពន្ធពីប្រាក់ខែ"Withholding tax) ។

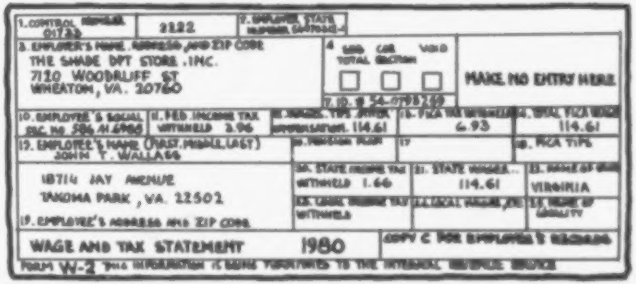

1. CONTROL NUMBER 01733 | 2122 | 2. EMPLOYER STATE NUMBER

3. EMPLOYER'S NAME, ADDRESS, AND ZIP CODE
THE SHADE DPT STORE, INC.
7120 WOODRUFF ST
WHEATON, VA. 20760

4 STAT. EMPLOYEE / DECEASED / LEGAL REP. / TOTAL / DEFERRED / VOID

MAKE NO ENTRY HERE

7. I.D. # 54-0793269

10. EMPLOYEE'S SOCIAL SEC. NO. 586 41 6986 | 11. FED. INCOME TAX WITHHELD 3.96 | 12. WAGES, TIPS, OTHER COMPENSATION 114.61 | 13. FICA TAX WITHHELD 6.93 | 14. TOTAL FICA WAGES 114.61

15. EMPLOYEE'S NAME (FIRST, MIDDLE, LAST)
JOHN T. WALLACE

18714 JAY AVENUE
TAKOMA PARK, VA. 22502

19. EMPLOYEE'S ADDRESS AND ZIP CODE

STATE INCOME TAX WITHHELD 1.66 | 21. STATE WAGES 114.61 | NAME OF STATE VIRGINIA

LOCAL INCOME TAX WITHHELD | LOCAL WAGES | NAME OF LOCALITY

WAGE AND TAX STATEMENT 1980 | COPY C FOR EMPLOYEE'S RECORDS

FORM W-2 THIS INFORMATION IS BEING FURNISHED TO THE INTERNAL REVENUE SERVICE

នៅពេលលោកអ្នកចូលធ្វើការមុនដំបូង គេតែងឲ្យលោកអ្នកបំពេញលិខិតសំរាប់បង់ពន្ធ ដើម្បីឲ្យដឹងថា តើគេត្រូវដកហូតប៉ុន្មាន សំរាប់បង់ពន្ធ។

នៅដំណាច់ឆ្នាំមួយៗ ប្រហែលថ្ងៃ៣១ ខែមករា កន្លែងធ្វើការ តែងផ្ញើរលិខិតហៅថា W2 ។ លិខិតនេះប្រាប់ចំនួនទឹកលុយ ដែលគេដកយកទៅបង់ពន្ធឲ្យរដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ ពន្ធរដ្ឋនិងពន្ធជនបទ ព្រមទាំងពន្ធសន្តិសុខសង្គម(Social security tax)(FICA) ។ លោកអ្នកត្រូវទុកលិខិត ឲ្យបានគង់ ទុកសំរាប់បំពេញលិខិតបង់ពន្ធ។

រាល់ឆ្នាំ លោកអ្នកត្រូវបំពេញលិខិត ប្រាប់ទៅរដ្ឋាភិបាល នូវចំនួនទឹកប្រាក់ ដែលលោកអ្នកធ្វើការបាន និងចំនួនទឹកប្រាក់ដែលបានបង់ពន្ធរួចហើយ។ លិខិតនេះគេហៅថា Income tax return ។ លោកអ្នកត្រូវបំពេញលិខិតនេះ ហើយផ្ញើរទៅឲ្យការិយាល័យពន្ធអាករ ដែលគេហៅថា Internal Revenue Services(IRS) ដែលជាការិយាល័យរបស់រដ្ឋាភិបាល សំរាប់កាន់កាប់ខាងពន្ធអាករ របស់រដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ យ៉ាងយូរបំផុត នៅថ្ងៃទី១៥ខែមេសា ។ ការិយាល័យពន្ធអាករ មានការិយាល័យនៅតាមជនបទជាច្រើន។ បើមិនជាលោកអ្នក ត្រូវការឲ្យគេជួយបំពេញលិខិតនេះ សូមទៅការិយាល័យពន្ធអាករ នៅតាមតំបន់ សុំឲ្យគេជួយ។

ពន្ធសង្គមនិរភ័យ(Social Security Tax)(FICA)

ពន្ធសង្គមនិរភ័យ តែងដកហូតចេញពីសែកប្រាក់ខែ ដូចគ្នានឹងពន្ធសហពន្ធដែរ។ ប្រាក់ដែលគេដកហូត ត្រូវបានគេដាក់ទុក នៅក្នុងប្រាក់បេឡាពិសេស ទុកសំរាប់ផ្តល់ពេលលោកអ្នកចូលនិវត្តន៍ ឬពិការដោយមានគ្រោះ

BEST COPY AVAILABLE

ថ្នាក់ ពេលកំពុងធ្វើការ។

ពន្ធសំរាប់រដ្ឋ(State income tax)

គេត្រូវបង់ពន្ធទៅឲ្យរដ្ឋាភិបាលរដ្ឋ។ កន្លែងធ្វើការដែលកាត់ពន្ធសំរាប់រដ្ឋ ពីប្រាក់ខែរបស់លោកអ្នក។ ពន្ធសំរាប់រដ្ឋ មានរបៀបដូចពន្ធសហពន្ធដែរ តែមានចំនួនតិចជាង។ ចំពោះរដ្ឋណា ដែលតម្រូវឲ្យបង់ពន្ធសំរាប់រដ្ឋ លោកអ្នកត្រូវបំពេញលិខិតបង់ពន្ធ ហើយផ្ញើរទៅឲ្យរដ្ឋាភិបាលរដ្ឋ ១ឆ្នាំម្តង។

ពន្ធទ្រព្យសម្បត្តិ (Property tax)

នេះគឺជាពន្ធ ដែលគេទារយកពីអ្នកមានផ្ទះ មានដីរថយន្ត មាសពេជ្រ ដែលមានតម្លៃមួយចំនួន។ ពន្ធនេះទារដោយរដ្ឋាភិបាលរដ្ឋ ឬដោយរដ្ឋាភិបាលជនបទ។

លោកអ្នកត្រូវកត់ទុកនូវចំនួនប្រាក់ ដែលលោកអ្នករកបាន និងចំណាយទាំងអស់ សំរាប់បំពេញលិខិតបង់ពន្ធ។

ពន្ធសំរាប់រដ្ឋាភិបាលនៅជនបទ (Local tax)

ជនគ្រប់រូប មិនគ្រាន់តែបង់ពន្ធទៅឲ្យរដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ រដ្ឋ។ល។ ប៉ុណ្ណោះទេ នៅមានបង់ពន្ធទៅឲ្យរដ្ឋាភិបាលនៅជនបទ ឬស្រុកទៀត ដែលគេហៅថា ទុកាល់តាក់(Local tax) ឬខោនធីតាក់(County tax)។

ពន្ធលើទំនិញ (Merchandise tax)

មានពន្ធលើរបស់ដែលលោកអ្នកទិញពីបរទេស ហើយដែលទារដោយរដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ និងរដ្ឋ។

ពន្ធគយ(Custom tax)

ពន្ធនេះទារដោយរដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ លើរបស់នាំចូលពីបរទេស។ ចំនួនពន្ធតិចឬច្រើន ស្រេចតែនឹងតម្លៃរបស់។

ពន្ធលក់របស់ (Sales taxes)

ពន្ធនេះទារដោយរដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ និងរដ្ឋ លើមុខរបស់ខ្លះ ដែលទិញនៅក្នុងសហរដ្ឋ។ តម្លៃដែលបិទនៅលើរបស់ មិនទាន់គិតបញ្ចូលថ្លៃបង់ពន្ធនៅឡើយទេ។ ដូច្នេះ លោកអ្នកត្រូវដឹងថា តម្លៃរបស់ នោះថែមថ្លៃពន្ធផង។ ចំនួនពន្ធប្រែប្រួលពីរដ្ឋមួយទៅរដ្ឋមួយ។

កិច្ចការបង់ពន្ធ (Tax service)

ដោយសារការបង់ពន្ធនៅសហរដ្ឋ មានការសាំញ៉ាំពិបាក បានជារដ្ឋាភិបាល មានការិយាល័យសំរាប់ជួយបំពេញលិខិតបង់ពន្ធ ដោយឥតគិតលុយៗ មានទូរស័ព្ទដោយឥតបង់ថ្លៃខ្លះ ដែលមានចុះនៅក្នុងសៀវភៅទូរស័ព្ទ នៅកន្លែងលោកអ្នករស់នៅ សំរាប់ឆ្លើយនឹងសំណួរ ពីរឿងពន្ធៗ សូមលោកអ្នក កុំច្រឡំនឹងការិយាល័យរបស់រដ្ឋសំរាប់ជួយដោយឥតបង់ថ្លៃ នឹងការិយាល័យឯកជន ដោយគិតឈ្នួលៗ សូមលោកអ្នក សួរមិត្តឬអ្នកអាណាព្យាបាល ឲ្យជួយរកអ្នកណាម្នាក់ជួយបំពេញលិខិតបង់ពន្ធៗ

នៅពេលដែលលោកអ្នកទិញការធានារ៉ាប់រង លោកអ្នកត្រូវបង់ប្រាក់មួយចំនួនទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រង ដើម្បីនិងឱ្យក្រុមហ៊ុននេះ ធានារ៉ាប់រងជាមុនថា នឹងសងសោហ៊ុយជូនលោកអ្នកនៅពេលដែលមានគ្រោះថ្នាក់ ឬមានជម្ងឺៗ លោកអ្នកអាចបង់ប្រាក់ឱ្យក្រុមហ៊ុនរាល់ខែ ឬបីខែម្តងឬ២ដងក្នុងមួយឆ្នាំៗ បើសិនជាលោកអ្នកបានទិញការធានារ៉ាប់រងរួចហើយ ក្រោយមកទើបដឹងថា លោកអ្នកមិនត្រូវការវា លោកអ្នកអាចសុំឱ្យគេបញ្ឈប់ពេលណាក៏បាន គេនឹងសងប្រាក់ដែលលោកអ្នកបានបង់ទុកជាមុននោះ មកឱ្យលោកអ្នកវិញៗ

ប្រភេទធានារ៉ាប់រង

ការធានារ៉ាប់រងមានច្រើនប្រភេទ ដូចជា ៖
ការធានារ៉ាប់រងទ្រព្យសម្បត្តិៈ សំរាប់សងមកលោកអ្នកវិញ នៅពេលដែលទ្រព្យសម្បត្តិលោកអ្នកបាត់ ភ្លើងឆេះ ចោរលួច ឬគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗ។

ការធានារ៉ាប់រងជីវិតៈ ការធានារ៉ាប់រងនេះ សំរាប់ជួយប្រាក់មកឲ្យគ្រួសារ នៅពេលដែលមេគ្រួសារស្លាប់។ ប្រាក់សងនេះអាចប្រើជំនួសកំរៃដែលខ្លួនមាន ហើយបាត់បង់ដោយអ្នកនោះស្លាប់ បង់ចំណាយបុណ្យខ្មោច និងចំណាយផ្សេងៗ ក្នុងគ្រួសារ។ ប្រភេទធានារ៉ាប់រងដែលសំខាន់ជាងគេ សំរាប់អ្នកភៀសខ្លួនទើបមកដល់ថ្មី គឺ ធានារ៉ាប់រងខាងសុខភាព និង ការធានារ៉ាប់រងរថយន្ត។

ការធានារ៉ាប់រងខាងសុខភាព

ការធានារ៉ាប់រងខាងសុខភាព អាចជួយបង់តំលៃដេកពេទ្យ និងការព្យាបាលខ្លះទៀត នៅពេលដែលលោកអ្នកទៅដេកពេទ្យ។ ច្បាប់ធានារ៉ាប់រងខ្លះ បង់ថ្លៃទៅឲ្យពេទ្យពិនិត្យធម្មតា ដូចជាតំលៃវេជ្ជបណ្ឌិតពិនិត្យមើលរោគ និងសាកពិសោធន៍មើលរោគ។ កន្លែងធ្វើការ ជួយបង់ថ្លៃធានារ៉ាប់រងមួយចំណែក និងមួយចំណែកទៀត កន្លែងធ្វើការគេដកហូតយកចេញពីប្រាក់ខែលោកអ្នក។ ច្បាប់នេះនិងធានារ៉ាប់រង

ទាំងខ្លួនលោកអ្នកនិងសមាជិកគ្រួសារលោកអ្នកផងៗ

កន្លែងធ្វើការខ្លះ មានចេញធានារ៉ាប់រង នៅពេលលោកអ្នកពិការ (Disability insurance) នៅពេលលោកអ្នកឈឺ ឬរបួសមិនអាចធ្វើការកើត បន្ថែមលើការធានារ៉ាប់រងខាងសុខភាពៗ កន្លែងធ្វើការខ្លះទៀត មានផ្តល់ចេញការធានារ៉ាប់រង មានរបួស នៅពេលកំពុងធ្វើការ ហៅថា Workmen's Compensation Insurance ។ លោកអ្នកអាចសួរម្ចាស់ហាង តើគេមាននិយប្រភេទធានារ៉ាប់រងទាំងនេះ ដល់រូបលោកអ្នកដែរឬទេ នៅកន្លែងធ្វើការៗ បើសិនជាកន្លែងធ្វើការមានផ្តល់ការធានារ៉ាប់រងទាំងនេះ វានឹងចប់ឯងៗ នៅពេលលោកអ្នកឈប់ធ្វើការៗ បើលោកអ្នកចង់បន្តនិយមាន លោកអ្នកត្រូវទាក់ទងក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងដោយបង់ប្រាក់ ដោយខ្លួនឯងៗ

ការធានារ៉ាប់រងរថយន្ត

ការធានារ៉ាប់រងរថយន្ត ត្រូវទិញនៅពេលដែលលោកអ្នកទិញរថយន្តៗ នៅរដ្ឋខ្លះ ជាការល្មើសនឹងច្បាប់ បើលោកអ្នកបើករថយន្តឥតមានច្បាប់ធានារ៉ាប់រងៗ បើសិនជាមានគ្រោះថ្នាក់ ហើយឥតមានច្បាប់ធានារ៉ាប់រង លោកអ្នកអាចត្រូវសងគេរាប់ពាន់ដុល្លារៗ បើលោកអ្នកគ្មានលុយសងគេ គេនឹងដកហូតយកច្បាប់អនុញ្ញាតិបើកបរៗ

ច្បាប់ធានារ៉ាប់រងរថយន្ត បញ្ចូលថ្លៃដេកពេទ្យ ថ្លៃព្យាបាលលោកអ្នកដែលមានគ្រោះថ្នាក់នៅក្នុងរថយន្តៗ ច្បាប់ធានារ៉ាប់រងមានច្រើនប្រភេទ ខ្លះបញ្ចូលទាំងរថយន្តដែលខូចខាត ខ្លះបញ្ចូលតែរថយន្តអ្នកម្ខាងទៀតៗ

ការទិញធានារ៉ាប់រង

ការទិញច្បាប់ធានារ៉ាប់រង ជាការមួយស្មុគស្មាញ សូម្បីតែអាមេរិកាំងក៏ដោយៗ ដូច្នេះ លោកអ្នកគួរចំណាយពេលខ្លះ ដើម្បីស៊ើបសួរមើល ឬសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬមិត្ត មុននឹងទិញៗ

ការធានារ៉ាប់រងពេលឥតការធ្វើ (Unemployment Insurance)

ច្បាប់ធានារ៉ាប់រងមួយទៀត ដែលអាចមានសារៈសំខាន់ដល់លោកអ្នកគឺ ច្បាប់ធានារ៉ាប់រងនៅពេលឥតការធ្វើ ដែលអាចផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ដល់លោកអ្នក នៅពេលដែលលោកអ្នកឥតការធ្វើៗ រដ្ឋាភិបាលរដ្ឋ ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវរៀបចំការធានារ៉ាប់រងនេះ ហើយកន្លែងធ្វើការភាគច្រើនបង់ពន្ធទៅឲ្យរដ្ឋ ដើម្បីនឹងឲ្យរដ្ឋ ជួយបង់ប្រាក់សំរាប់កម្មវិធីនេះៗ ច្បាប់ទំលាប់ដែល ដែលចែងអំពីលោកអ្នកត្រូវបានទទួលច្បាប់ធានារ៉ាប់រងនៅពេលឥតការធ្វើ គឺខុសគ្នាក្នុងរដ្ឋនីមួយៗ ករណីភាគច្រើន លោកអ្នកត្រូវធ្វើការឲ្យបានកំណត់ពេលមួយ ដើម្បីនឹងអាចទទួលប្រាក់នៅពេលឥតការធ្វើៗ ចំនួនប្រាក់ដែលលោកអ្នកនឹងបានទទួល អាស្រ័យនឹងចំនួនប្រាក់ខែរបស់លោកអ្នក ព្រមទាំងទៅតាមរយៈពេលវេលាដែលលោកអ្នកបានធ្វើៗ បើសិនជាលោកអ្នកត្រូវបានទទួល លោកអ្នកនឹងបានទទួលតែមួយរយៈពេលប៉ុណ្ណោះ (ប្រហែល៦ខែ) មិនមែនចេះតែមានបន្តរហូតទេៗ បើសិនជាគេបញ្ឈប់លែងឲ្យលោកអ្នកធ្វើការ លោកអ្នកគួរទៅការិយាល័យជួយរកការឲ្យធ្វើរបស់រដ្ឋភ្លាម ដើម្បីនឹងសុំឲ្យគេជួយៗ គេនឹងប្រាប់លោកអ្នក តើលោកអ្នកត្រូវបានគេជួយ ឬអត់ ហើយគេនឹងជួយរកការមួយថ្មីទៀតឲ្យធ្វើៗ

ហិរញ្ញវត្ថុ

នេះជារឿងផ្សេងៗ ដែលលោកអ្នកត្រូវដឹង ពីហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងសហរដ្ឋ :

- តម្លៃផ្សេងៗ នៃប្រាក់កាក់និងក្រដាសប្រាក់។
- ត្រូវមានអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ សំរាប់យកឆែកទៅបើកលុយនៅធនាគារ។
- ពន្ធផ្សេងៗ ដែលលោកអ្នកត្រូវបង់។
- ធនាគារនិងប្រភេទគណនីយ្យដែលមាន។
- របៀបទិញជឿ និងការទិញបង់រំលស់។
- ត្រូវគិតឱ្យដឹង ពីចំណាយទៀងទាត់ដែលលោកអ្នកមាន ដូចជា:ឈ្នួលផ្ទះ ភ្លើងអគ្គិសនី ហ្គាស ទឹក ម្ហូបអាហារ សំលៀកបំពាក់...។ល។
- ធ្វើគំរោងចំណាយ។
- ត្រូវចេះការពារដោយខ្លួនឯង កុំឱ្យបាត់របស់និងចោរលួច។

បញ្ជីអត្ថបទ

ការអប់រំពីរបៀបទិញរបស់អ្នកប្រើប្រាស់..........១៦៩
ឥរ្យាបថចំណាយ..........១៦៩
បញ្ជី..........១៧០
ខណ្ឌប័ណ្ណ..........១៧០
ទិញពេលលក់ចុះថោក..........១៧០
ទៀតផ្សេងៗ..........១៧០
ទីកន្លែងទិញទំនិញ..........១៧១
ហាងទំនិញធំៗ..........១៧១
ផ្សារអ្នកចំការ..........១៧១
ហាងទំនិញលក់ម្ហូបបរទេស..........១៧២
ហាងលក់ទំនិញ..........១៧២
មណ្ឌលប្រជុំហាងទំនិញ..........១៧២
ហាងទំនិញលក់ចុះថ្លៃ..........១៧៣
ហាងសរីច..........១៧៣
ការចុះផ្សារ..........១៧៣
ហាងជួសជុល..........១៧៣
ផ្សេងៗ..........១៧៣
ទៅតាមហាង..........១៧៤
ទិញម្ហូប..........១៧៥
ម្ហូបកំប៉ុង..........១៧៥
ផ្លែ..........១៧៦
របៀបទុកម្ហូប..........១៧៦
របៀបទិញសំលៀកបំពាក់..........១៧៧
ខោអាវសំរាប់រដូវរងារ..........១៧៧
របៀបទិញខោអាវ..........១៧៧
ការថែទាំសំលៀកបំពាក់..........១៧៨
ផ្សេងៗ..........១៧៨
ឥវ៉ាន់តា..........១៧៨
ការសន្យាករិរ..........១៧៨
ការការពារអ្នកប្រើប្រាស់..........១៧៩

រឿងរបស់លោក "សុខ"

លោក "សុខ" ភរិយា កូន និងប្អូន ទើបតែបានមកដល់សហរដ្ឋអាមេរិក ថ្មីៗ។ លោក "សុខ" បានការធ្វើ នៅកន្លែងចាក់សាំង។

ថ្ងៃមួយ ពេលគាត់បើកប្រាក់ខែបានហើយ លោក "សុខ" ចង់ទិញសំលៀកបំពាក់សំរាប់ខ្លួនគាត់និងគ្រួសារគាត់។ គាត់បានទៅហាងលក់ខោអាវតូចមួយ នៅជិតនោះ។ ដោយមិនបានដឹងពីទំហំខ្លួន និងតំលៃត្រឹមត្រូវ។ គាត់ជ្រើសយកខោអាវណា ដែលគាត់ពេញចិត្ត ហើយដោយសង្ឃឹមថា និងត្រូវខ្លួនគ្រួសារគាត់។

គាត់ត្រលប់មកផ្ទះវិញ ដោយកាន់ស្បោងពេញដោយខោអាវ ហើយគាត់ហៅប្រពន្ធគាត់ឲ្យសាក។ ខោអាវនោះល្អស្អាត តែគ្មានខោអាវមួយណាត្រូវខ្លួនសោះ។ ប្រពន្ធគាត់មានការខកចិត្ត និងស្តាយប្រាក់ ដោយគិតថា "ចាយឥតបានការ"។ គាត់ក៏ទៅរកអ្នកជិតខាង ឈ្មោះអ្នកស្រី "សាន្ត" ដែលបានមករស់នៅស្រុកនេះ២ឆ្នាំមកហើយ ហើយដែលធ្លាប់តែជួយជ្រោមជ្រែងគាត់តាំងពីដើមមក សុំឲ្យគាត់ជួយ។

អ្នកស្រី 'សាន្ត' បានប្រាប់ថា បើលោក 'សុខ' នៅមានបង្កាន់ដៃនៅឡើយ គាត់អាចយកទៅដូរ យកខោអាវផ្សេងទៀត ឬ ដូរយកលុយវិញក៏បាន។ លោក 'សុខ' ក៏ខំរកបង្កាន់ដៃ។ ជាសំណាងល្អ លោករកឃើញនៅក្នុងស្បោង ដែលអ្នកស្រី 'សុខ' បានចោលក្នុងធុងសំរាម។ ស្អែកឡើង អ្នកស្រី 'សាន្ត' ជូនអ្នកស្រីនិងលោក 'សុខ' ទៅហាង ហើយដូរយកខោអាវដែលមានទំហំត្រូវខ្លួន។ គាត់ទាំងពីរ បានពាក់សាកនៅក្នុងបន្ទប់សាក នៅក្នុងហាងលិន ដើម្បីឲ្យដឹងថា ត្រូវខ្លួនពិតប្រាកដ មុននឹងទិញ។

ពេលចេញពីហាងមក អ្នកស្រី 'សាន្ត' បានប្រាប់គាត់ថា ខោអាវដែលគាត់ទិញនៅហាងតូចនេះ ថ្លៃជាងខោអាវដែលលក់នៅហាងធំ ដែលលក់ចុះថ្លៃ (Large discount store)។ កន្លងមកទៀត នៅថ្ងៃសៅរ៍ អ្នកស្រី 'សាន្ត' បាននាំអ្នកស្រីនិងលោក 'សុខ' ទៅមជ្ឈមណ្ឌលប្រជុំហាងទំនិញ(Shopping center) ដែលគេអាចទិញស្បែកជើង ខោអាវនិងរបស់ផ្សេងៗ។ នៅហាងលក់ស្បែកជើង ជាថ្ងៃលក់ចុះថ្លៃ អ្នកស្រីនិងលោក 'សុខ' ទិញ២គូរ។ នៅហាងលក់ខោអាវធំមួយ លោក 'សុខ' បានប្រៀបតថ្លៃខោអាវ ដែលគាត់បានទិញពីអាទិត្យមុន ហើយដឹងថា នៅទីនេះលក់ថោកជាង។

[redacted]

គម្រោងចំណាយ

លោកអ្នកគួរធ្វើគម្រោងចំណាយ ឱ្យបានល្អិតល្អន់ ដោយបូកបញ្ចូលប្រាក់ចំណូលទាំងអស់ ហើយកំណត់ប្រាក់ចំណាយឱ្យតិចជាងប្រាក់ចំណូល។ បើលោកអ្នកធ្វើគម្រោងនោះ លោកអ្នកនឹងអាចដឹងថា តើរបស់ណាសំខាន់ ឬរបស់ណាមិនសំខាន់ ហើយតម្លៃប៉ុណ្ណា ដែលលោកអ្នកអាចទិញបាន។ ប្រាក់ដែលនៅសល់អាចសន្សំទុក សំរាប់ទិញរបស់ធំៗ ដូចជា តុ ទូ ឬរបស់សំរាប់ប្រើនៅពេលមានអាសន្ន។

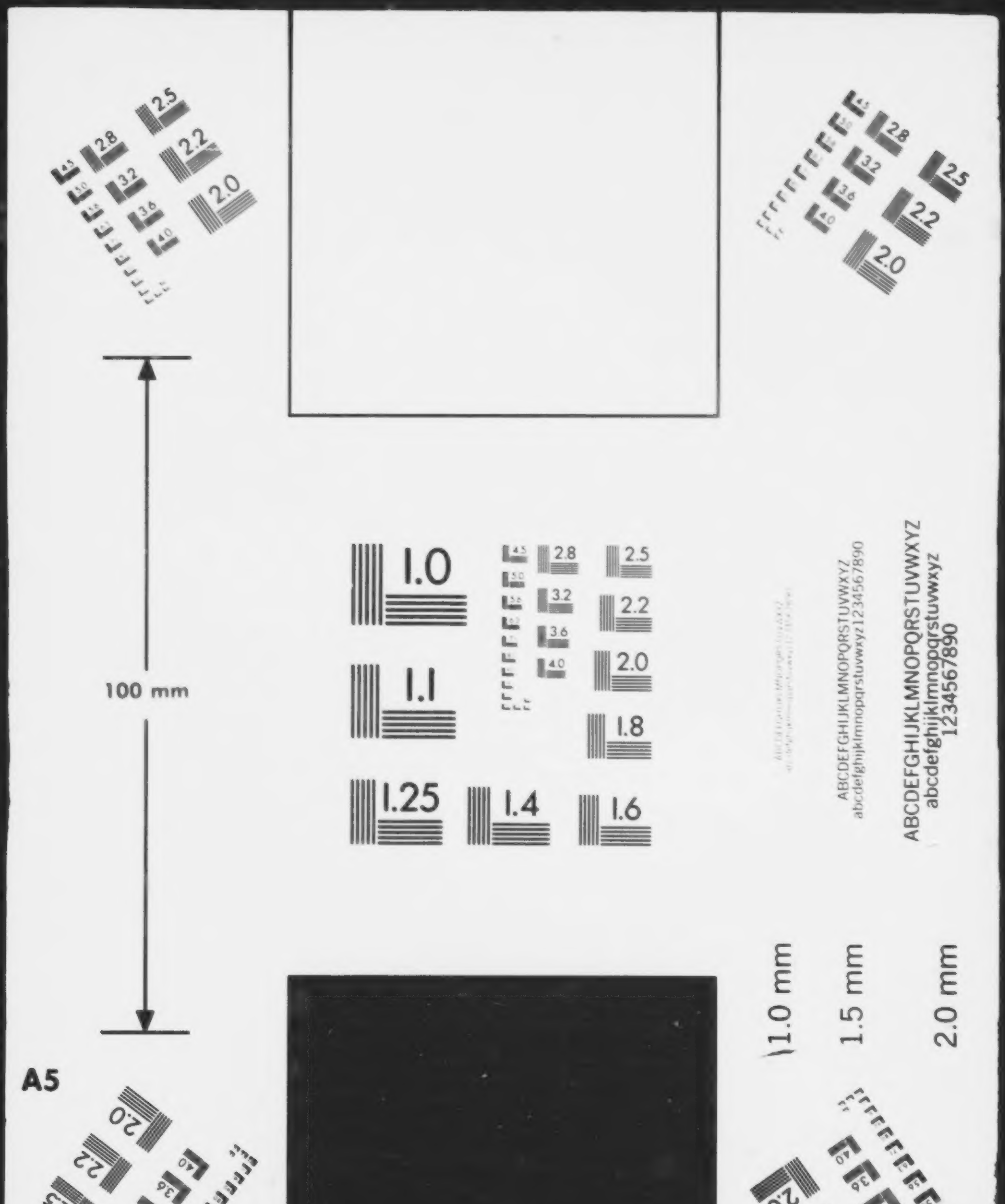
100 mm
A5
1.0
1.1
1.25
1.4
1.6
1.8
2.0
2.2
2.5
2.8
3.2
3.6
4.0
4.5
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
1234567890
1.0 mm
1.5 mm
2.0 mm

ការគិតទុកជាមុនសំរាប់ទៅផ្សារទិញអីវ៉ាន់ .

មុននឹងលោកអ្នកទៅផ្សារទិញអីវ៉ាន់ លោកអ្នកត្រូវតែរើសយកហាងទំនិញណាមួយ ដែលលោកអ្នកយល់ថា លក់ថោកជាងគេ។ បើអាចធ្វើបាន លោកអ្នកគួរដើរមើលហាងនានាច្រើន ហើយប្រៀបធៀបតម្លៃរបស់ដែលដូចគ្នាៗ តទៅខាងមុខនេះ ជាតំណើរខ្លះៗ ពីរបៀបទិញអីវ៉ាន់:

- បញ្ជី : សរសេរមុនរបស់ដែលលោកអ្នកត្រូវការទិញ ហើយលោកអ្នកត្រូវទិញតែរបស់ណា ដែលលោកអ្នកបានសរសេរទុក។ ធ្វើរបៀបនេះ លោកអ្នកអាចចៀសវាងចាយលើស និងកុំខាតពេល។
- ឧណ្ណប័ណ្ណ (Coupon) : ជាក្រដាសដែលគេចុះតម្លៃនៃរបស់ទំនិញៗ ហើយអាចរកឧណ្ណប័ណ្ណនេះ នៅក្នុងសារព័ត៌មាន ឬនៅក្នុងទស្សនាវដ្ដី។ ឧណ្ណប័ណ្ណនេះជាប័ណ្ណតូចមួយ មានគូសបន្ទាត់ជុំវិញ មានរូបភាពរបស់ និងមានចំនួនលុយដែលគេចុះតម្លៃឲ្យ។ ឧ. ឧណ្ណប័ណ្ណនេះអាចឲ្យលោកអ្នកទិញកាហ្វេ១ដប ថ្លៃថោកជាង ២០សេន។ សូមកុំទិញរបស់ណាដែលលោកអ្នកមិនត្រូវការ ដោយគ្រាន់តែលោកអ្នកមានឧណ្ណប័ណ្ណចុះថោកនោះៗ ឧណ្ណប័ណ្ណមានចុះកាលបរិច្ឆេទថ្ងៃចុះតម្លៃ បើហួសថ្ងៃហើយ លោកអ្នកមិនអាចយកទៅប្រើបានទៀត។
- នៅពេលលក់ចុះថោក(Sales) : នៅពេលនេះ តម្លៃធម្មតារបស់ទំនិញចុះថោក។ បើលោកអ្នករង់ចាំពេលលក់ចុះថោក ហើយចេះប្រៀបធៀបតម្លៃ លោកអ្នកអាចសន្សំ ឬចំណេញប្រាក់ជាច្រើន ទៅលើរបស់ដែលយើងត្រូវការទិញ។
- ទ្រៀងផ្សេងៗ: លោកអ្នកអាចសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬមិត្ត និងអ្នកជិតខាង ពីហាងទំនិញមួយណា ដែលគួរទៅទិញ។ សូមចាំទុកថា ហាងទំនិញភាគច្រើននៅសហរដ្ឋ លក់

BEST COPY AVAILABLE

ស្លាកក្រិតតម្លៃគឺថា តើស្លាកតម្លៃប៉ុណ្ណា តើលក់ប៉ុណ្ណោះៗ សូមកុំតាកតថ្លៃនៅក្នុងហាងទំនិញធំៗនោះ៖ បើតថ្លៃលុះ ត្រាតែលោកអ្នកដឹងច្បាស់ប្រាកដថា អាចតថ្លៃបានៗ

ទីកន្លែងទិញទំនិញ

ជនជាតិអាមេរិកាំងភាគច្រើន មិនដែលទៅទិញ អីវ៉ាន់រាល់ថ្ងៃទេ គេទៅទិញម្ដងម្កាលតែម្ដងៗ បើសិនជា ហាងទំនិញដែលលោកអ្នកចង់ទៅទិញ ឆ្ងាយឡានបើក ឬ តាមទេ លោកអ្នកគួរសួរមិត្ត ដែលគេអាចជិះឡាន ពួក ទៅទិញជាមួយគ្នាបានៗ

.ហាងទំនិញធំៗ (Supermarkets)

ជាកន្លែងដែលគេចូលចិត្តទៅទិញម្ហូបអាហារៗ ហាង នេះមានលក់សាច់ត្រី គ្រឿងការប៊ូ គ្រឿងការសំអាង ចានឆ្នាំង គ្រឿងសំលៀកបំពាក់បន្តិចបន្តួច គ្រឿង តុបតែងផ្ទះល្វែងខ្លះ និងមានលក់ថ្នាំពេទ្យខ្លះ ដែល មិនចាំបាច់ត្រូវមានសំបុត្រពេទ្យឡើយៗ

.ផ្សារអ្នកចំការ (Farmer's markets)

តំបន់ខ្លះ នៅក្នុងរដូវក្ដៅ ជួនកាលអ្នកចំការយកផ្លែឈើ ស្រស់ បន្លែស្រស់ និងផ្កា មកដាក់លក់ៗ នៅទីនេះ លោកអ្នកអាចតថ្លៃបានៗ

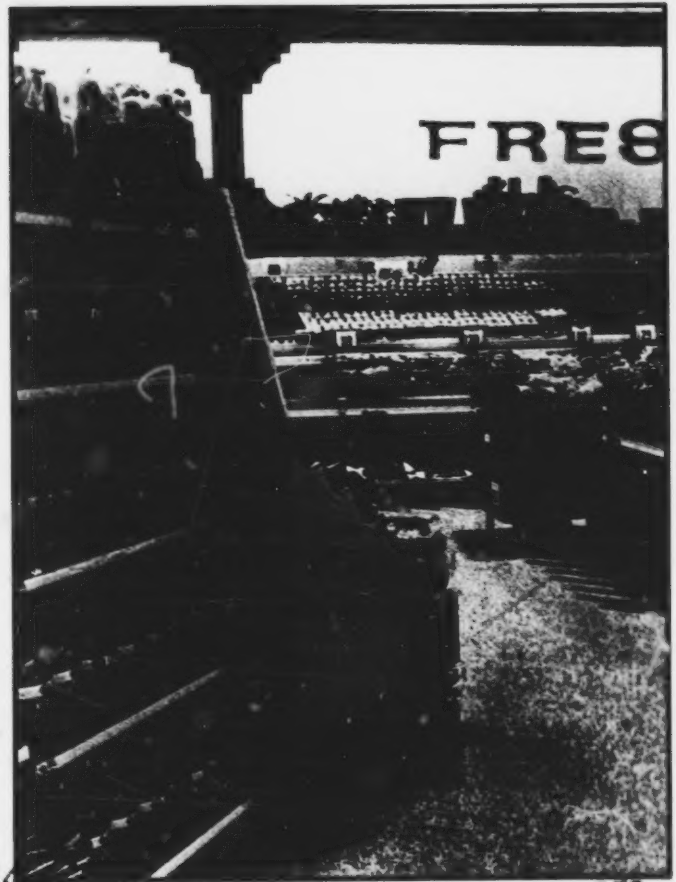

.ហាងទំនិញលក់ម្ហូបបរទេស

បើសិនជាលោកអ្នកមិនអាចរកមុខម្ហូប ដែលលោកអ្នកចង់ទិញ នៅហាងធំៗបានទេ លោកអ្នកអាចសួរមិត្ត ពីហាងលក់ម្ហូបអាស៊ីណាមួយដែលនៅជិតៗ នៅទីក្រុងធំៗភាគច្រើន ក្នុងសហរដ្ឋ មានហាងលក់ម្ហូបដែលលោកអ្នកធ្លាប់ស្គាល់ៗ ធម្មតា ហាងនេះលក់ថ្លៃជាងហាងធំៗ

.ហាងលក់ទំនិញ (Department store)

នេះគឺជាហាងទំនិញយ៉ាងធំ ដែលមានលក់របស់ប្រើប្រាស់សឹងតែគ្រប់មុខទាំងអស់ តាំងពីសំលៀកបំពាក់ តុ ទូ គ្រឿងប្រើប្រាស់ក្នុងផ្ទះ គ្រឿងដែក ស្បែកជើង និងមុខម្ហូបខ្លះៗ

.មណ្ឌលប្រជុំហាងទំនិញ (Shopping center & Malls)

នៅកន្លែងខ្លះ Department store ហាងធំៗ និងហាងធម្មតាច្រើនប្រមូលគ្នា សង់នៅក្នុងអាគារយ៉ាងធំ ដែលគេហៅថា Mall ឬ Shopping center ដែលមានតាំងពី ភោជនីយដ្ឋាន រោងកុន កន្លែងកីឡារអិលលើទឹកកក ឬកន្លែងលេងបោះដុំបាល់ (Bowling) ៗ បើលោកអ្នកអាចឆ្លៀតពេលដើរលេងនៅ shopping center បានមួយថ្ងៃ ជាមួយមិត្ត លោកអ្នកនឹងអាចបានឃើញនិងបានយល់ពីរបស់របរ ដែលគេលក់នៅក្នុងសហរដ្ឋ និងអាចឲ្យលោក

អ្នកស្គាល់ឈ្មោះ និងដឹងពីតម្លៃរបស់ទាំងនោះ។

. ហាងទំនិញលក់ចុះថ្លៃ(Discount store)

លោកអ្នកអាចសន្សំឬចំណេញជាច្រើន បើទៅទិញអីវ៉ាន់នៅហាងប្រភេទនេះ។ គេលក់ទំនិញចុះថ្លៃ ដោយសារមិនសិកជ្រើ មានអ្នកធ្វើការមិនច្រើន និងមិនសូវតុបតែង។

. ហាងកើប (Thrift stores)

ជនជាតិអាមេរិកាំង មិនសូវអៀនឬខ្មាស់ និងទិញរបស់របរ ដូចជា សំលៀកបំពាក់ តុ ទូ ជើង ពីហាងកើបទេ។ ធម្មតា ហាងនេះជារបស់អ្នកមានចិត្តសប្បុរស ឬ ក្រុមសាសនា។

. ការចុះផ្សាយ(Classified ads.)

ភាគច្រើន អ្នកចង់លក់របស់ តែងយកដំណឹងទៅចុះផ្សាយក្នុងកាសែត ទៅតាមមុខរបស់ ហើយមានពណ៌នាពីគុណភាព តម្លៃ និងលេខទូរស័ព្ទសំរាប់ទាក់ទង។ ជួនកាលគេចុះផ្សាយថាគេត្រូវរើផ្ទះ របស់របរក្នុងផ្ទះត្រូវលក់ ចូរទូរស័ព្ទទៅលេខ 555-6677 ក្រោយម៉ោង៥ល្ងាច។ បើសិនជាលោកអ្នកប្រទះការផ្សាយណាមួយ ដែលពេញចិត្តចង់ទិញ សូមសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬមិត្ត ឲ្យជួយទូរស័ព្ទធ្វើការណាត់ជួប និងអាចទៅពិនិត្យរបស់របរទាំងនោះ កុំពន្យាពេលទុកយូរ ព្រោះរបស់ទាំងនោះឆាប់លក់ដាច់ណាស់។

. ហាងជួសជុល(Repair shops)

ការជួសជុលរបស់អ្វីក៏ដោយ អស់ថ្លៃច្រើនណាស់។ បើលោកអ្នកត្រូវជួសជុលរបស់ធំដុំ ដូចជា រថយន្ត ឬ ផ្ទះ សូមសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត ពីហាងដែលធ្លាប់ធ្វើការបានល្អ ហើយយកថ្លៃថោក ពីមុនមក។

. ផ្សេងៗ(Other)

ប្រភេទទិញអីវ៉ាន់ផ្សេងៗទៀត នៅសហរដ្ឋ ដូចជា ទិញតាមសំបុត្រ តាមអ្នកលក់នៅផ្ទះ និងតាមទូរស័ព្ទ។ ដោយសារការពិបាកក្នុងការទាក់ទងគ្នា លោកអ្នកគួរចៀសវាងទិញ តាមប្រភេទប៉ុន្មានខាងលើនេះ។

នៅតាមហាង

ជួនកាលពេលលោកអ្នកដើរចូលទៅក្នុងហាង គេអាចសុំឆែកស្បោងឬកញ្ចប់ដែលលោកអ្នកស្ពាយឬយួរៗ អ្នកយាមនៅខាងមុខហាង នឹងយកកញ្ចប់នោះទុក ហើយរក្សាទុកឲ្យលោកអ្នកជាបណ្ដោះអាសន្ន ចាំរហូតដល់ពេលលោកអ្នកចេញទៅផ្ទះវិញៗ ហេតុអ្វីបានជាគេសុំឲ្យលោកអ្នកធ្វើដូច្នេះ? នៅក្នុងសហរដ្ឋ ការលួចរបស់របរនៅក្នុងហាង ជាអំពើឧក្រិដ្ឋៗ មានមនុស្សជាច្រើនបានសាកល្បងយកអីវ៉ាន់គេ ទៅលាក់ក្នុងកាបូប ឬ ស្បោង ដោយមិនយកទៅឲ្យគេគិតលុយៗ សូម្បីតែកើងយកផ្លែទំពាំងបាយជូរគេ១គ្រាប់អាស្រ័យ ក៏ចាត់ទុកថាលួចអីវ៉ាន់ដែរៗ សូមកុំដាក់របស់អ្វីនៅក្នុងកាបូប ឬហោប៉ៅឲ្យសោះ សូម្បីតែលោកអ្នកទុក ដើម្បីឲ្យគេគិតលុយក៏ដោយៗ ហាងភាគច្រើនសុទ្ធតែមានខ្សែទូរទស្សន៍ និង ប្រដាប់សំរាប់ឃ្លាំមើល នៅពេលលោកអ្នកទិញអីវ៉ាន់ៗ ហាងភាគច្រើនក៏មិនអនុញ្ញាតិឲ្យជក់បារីដែរៗ មុនពេលលោកអ្នកចូលទៅក្នុងហាង ត្រូវចោលកន្ទុយបារី ទៅក្នុងកន្លែងពន្លត់បារីៗ

អ្វីទៅជា credit?" ជំពាក់ "

ជំពាក់(credit) គឺទិញឥឡូវ ហើយបង់លុយទៅថ្ងៃក្រោយគឺជំពាក់ៗ ជាការធម្មតាទេ បើកាលណាលោកអ្នកជំពាក់គេ លោកអ្នកនឹងបង់លុយថ្លៃច្រើនជាងលោកអ្នកបង់លុយភ្លាមៗ ការនេះ ព្រោះក្រុមហ៊ុនខាងជំពាក់ ចេញលុយសងជំនួសលោកអ្នកៗ ការជំពាក់អាចឲ្យលោកអ្នកមានបញ្ហាពិបាកធំ បើលោកអ្នកមិនបានប្រើដោយគិតគូរៗ មុនពេលលោកអ្នកដាក់ពាក្យសុំ credit គួរសួរយោបល់ពីអ្នកររាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត ជាមុនសិនៗ

ទិញម្ហូប(Shopping for foods)

មុនដំបូង ខ្មែរយើងភាគច្រើន ពុំសូវចូលចិត្តទទួលទាន ម្ហូបអាមេរិកាំងទេឡើយ។ កុំអស់សង្ឃឹម អ្នកអាណាព្យាបាល ឬមិត្តលោកអ្នក អាចជួយរកគ្រឿងម្ហូបសំរាប់ស្លម្ហូបខ្មែរ ឃើញបាន។ ម្ហូបអាហារអាមេរិកាំងតែងសំបូរទៅដោយ ជាតិប្រូតេអ៊ីន(Protein) ដូចជា សាច់ ទឹកដោះគោ ឈីស (Cheese) ពងមាន់ តែមិនសូវមានត្រី ហើយនិងបន្លែ ស្រស់ ដូចម្ហូបខ្មែរធ្លាប់ទទួលទាននោះទេ។ ម្ហូបទុក ឲ្យកកនិងបន្លែកំប៉ុង មានរសជាតិម្យ៉ាង ប៉ុន្តែវាស្រួល ងាយ និងអស់ថ្លៃថោកក្នុងការដាំស្ល។ បើសិនជាលោកអ្នក រស់នៅឆ្ងាយពីសមុទ្រ លោកអ្នកពិបាករកត្រីនិងម្ហូប សមុទ្រ ហើយបើទុកជាមាន ក៏វាថ្លៃណាស់ដែរ។

ម្ហូបកញ្ចប់(Packages)

លោកអ្នកនឹងមានការចំឡែក ពីកញ្ចប់ម្ហូបដ៏ច្រើនមុខ នៅលើធ្នើ។ កញ្ចប់ខ្លះ មានរូបភាពនៅពីក្រៅជា សញ្ញាពីរបស់នៅខាងក្នុងកញ្ចប់។ ក៏ប៉ុន្តែជួនកាល រូបភាព ជាសញ្ញារបស់ហាង ឬសំរាប់ផ្សាយ ដែលមិនមានអ្វីទាក់ទង នឹងរបស់នៅខាងក្នុងទាល់តែសោះ។ បើសិនជាលោកអ្នក ចង់ដឹងពីរបស់នៅខាងក្នុង សូមសួរមិត្តឬអ្នកអាណាព្យាបាល ឲ្យជួយប្រាប់។

ហាងភាគច្រើន ច្រើនខ្ចប់សាច់ បន្លែ ផ្លែឈើ ដើម្បីទុកវាឲ្យនៅស្រស់បានយូរ។ ពេលទិញ លោកអ្នក ត្រូវប្រៀបធៀបតម្លៃ រវាងរបស់ខ្ចប់ និង មិនខ្ចប់។ តាមធម្មតា មាន់ឬសាច់ដែលគេកាត់ ហើយខ្ចប់ជាស្រេច ច្រើនថ្លៃជាងមាន់ឬសាច់ ដែលមិនទាន់កាត់។

សូមកុំបើកម្ហូបឬហែកម្ហូបដែលគេខ្ចប់ទុកជាស្រេច។ បើលោកអ្នកចង់ដឹងពីរបស់អ្វីមួយ សូមសួរអ្នកធ្វើការនៅ ក្នុងហាង។

ផ្លាក (Labels)

ពត៌មាននៅលើផ្លាកកញ្ចប់ អាចប្រាប់លោកអ្នកពីគុណភាពរបស់វានោះ។ ផ្លាកមានចុះមុខគ្រឿងផ្សំ។ នៅលើរបស់ដែលអាចលួយរលួយឬខូច និងមានប្រាប់កំណត់ថ្ងៃទី ដែលលោកអ្នកត្រូវឈប់ទិញ។ បើសិនជាមានថ្ងៃ ខែ ដែលមិនច្បាស់ សូមលោកអ្នកសួរអ្នករាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត។

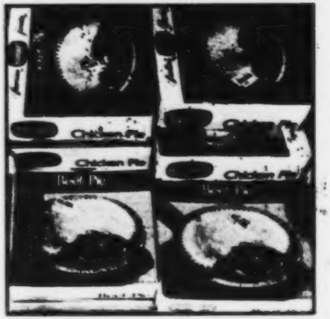

ទិញម្ហូបដែលមានច្រើន ថោកជាងទិញម្ហូបដបតិចៗ។ បើគេគិតតម្លៃ១ផោន ស្ករកញ្ចប់១០ផោន ថោកជាងកញ្ចប់៥ផោន។

ម្ហូបឆ្អិនស្រាប់(Convenience foods)

លោកអ្នកដែលរវល់ ចូលចិត្តទិញម្ហូបបែបនេះ ព្រោះវាស្រាប់តែកំដៅ។ ប៉ុន្តែម្ហូបនេះថ្លៃ។ ម្ហូបអ្វីក៏ដោយដែលដាក់ថា "Instant"(ភ្លាម) , "Ready to eat"(ទទួលទានបានភ្លាម)ឬ "Heat and serve" (កំដៅហើយទទួលទាន) ជាម្ហូបឆ្អិនស្រាប់។

របៀបទុកម្ហូប(Storing foods)

នៅពេលដែលលោកអ្នកត្រលប់មកពីទិញម្ហូបវិញ ចូរទុកម្ហូបនោះបានស្រួលបួល។ បើសិនជាលោកអ្នកមើលម្ហូបខ្លះរលួយឬខូច លោកអ្នកអាចយកទៅជូនគេវិញ។ សូមរក្សាទុកបង្កាន់ដៃ កុំឱ្យបាត់សំរាប់ទុកជូនរបស់។ សាច់ ពងមាន់ ទឹកដោះគោ បន្លែផ្លែឈើ ត្រូវទុកក្នុងទូរទឹកកក។ ម្ហូបកំប៉ុង អង្ករ មេស្សៅ ស្ករ ប្រេងសំរាប់ឆា និងគ្រឿងល្ង អាចទុកនៅក្នុងទូរ ឬធ្នើ។ របស់ដែលនៅសល់ក្នុងដបឬកំប៉ុង ដែលលោកអ្នកបានបើក ហើយប្រើនៅសល់ ត្រូវទុកក្នុងទូរទឹកកក។

របៀបទិញសំលៀកបំពាក់

នៅសហរដ្ឋ លោកអ្នកអាចរកសំលៀកបំពាក់សំរាប់តម្រូវគ្រប់ធាតុអាកាស ឬ រដូវ និងគ្រប់សកម្មភាពបាន។ លោកអ្នកអាចស្លៀកពាក់បានត្រឹមត្រូវតាមរបៀប ដោយគ្រាន់តែមើលគេមើលឯងជិតខាង និងសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត។

ខោអាវសំរាប់រដូវរងារ(Winter wear)

ផ្នែកខ្លះក្នុងប្រទេស នៅរដូវរងារមុនទឹកកកធ្លាក់ ធាតុអាកាសអាចត្រជាក់ ហើយលោកអ្នកនឹងត្រូវពាក់ខោអាវឱ្យបានក្រាស់ ពាក់មួក ស្រោមដៃ ស្រោមជើង និងស្បែកជើង។ ស្បែកជើងប៊ូត(Boot) មានប្រយោជន៍ណាស់ សំរាប់ដើរលើទឹកកក កុំឱ្យរអិល កុំឱ្យសើម និងត្រជាក់។ ក្រណាត់ដែលធ្វើអំពីទៀន រោមចៀម wool ,corduroy និងFlannel អាចធ្វើឱ្យកក់ក្តៅជាងគេ។

របៀបទិញខោអាវ (Buying clothes)

លោកអ្នកអាចរកខោអាវ ដែលអាចប្រើបានមានតម្លៃថោក នៅDepartment store និងហាងចុះថោក(Discount store)។ នៅក្នុងហាង លោកអ្នកអាចទិញអាវធូត សំពត់ ខោ អាវ អាវយឺត ខោ

ទ្រនាប់និងស្រោមជើងគ្រប់ខ្នាតៗ បើលោកអ្នកមិនដឹងពីខ្នាត អ្នកធ្វើការអាចជួយប្រាប់ ឬលោកអ្នកអាចយករបស់ទាំងនោះទៅសាក នៅកន្លែងសំរាប់សាកៗ ចូរប្រាប់អ្នកធ្វើការថា លោកអ្នកចង់សាក គេនឹងបង្ហាញបន្ទប់សាកៗ

ការថែទាំសំលៀកបំពាក់(Caring for clothes)

នៅខាងក្នុងខោអាវ តែងមានផ្លាកប្រាប់ពីរបៀបថែទាំៗ ក្រណាត់ខ្លះមិនអាចបោកទឹកបាន ទាល់តែយកទៅឲ្យគេបោកៗ ខោខូវប៊យនិងក្រណាត់ធ្វើពីអំបោះនឹងរួញ ហើរណៃ បើបោកទឹកក្តៅៗ បើយើងយកខោអាវទៅឲ្យគេដួសជុល ឬដេរប៉ះនឹងអស់លុយច្រើនៗ លោកអ្នកគួរសាកធ្វើដោយខ្លួនឯង ឬរកមិត្តដែលមានម៉ាស៊ីនដេរឲ្យជួយៗ ការយករបស់ទៅប្តូរវិញ

បើសិនជារបស់ដែលលោកអ្នកទិញ វាបែកបាក់ឬខូច ឬខុសខ្នាត ប្រើមិនកើត ឬក៏លោកអ្នកមិនចង់បាន សូមយកទៅកន្លែង Customer service ការិយាល័យទាក់ទងនឹងអ្នកទិញ ហើយពន្យល់ប្រាប់ពីបញ្ហាដែលលោកអ្នកមានៗ លោកអ្នកត្រូវយករបស់នោះទៅប្តូរក្នុងរយៈពេទៅ១០ថ្ងៃៗ របស់នោះត្រូវនៅមិនទាន់ប្រើប្រាស់ ហើយលោកអ្នកត្រូវមានក្រដាសដែលគេលក់ឬបង្កាន់ដៃៗ ហាងអាចសងលុយមកឲ្យលោកអ្នកវិញ ឬប្តូរឲ្យលោកអ្នកនូវរបស់ផ្សេងដែលមានតំលៃស្មើ

ផ្សេងៗ(Miscellaneous)

វ៉ែនតា(Eye glasses)

លោកអ្នកអាចទៅទិញ នៅហាងធំៗ ឬមជ្ឈមណ្ឌលសំរាប់វ៉ែនតា (Vision center) ដែលមាននៅក្នុងប្រជុំបណ្តាលផ្សារ(Mall) ៗ នៅទីនេះ គេលក់វ៉ែនតាថោកជាង ទិញពីលោកវេជ្ជបណ្ឌិតខាងភ្នែកៗ

ការឲ្យកំរៃ (Tip)

ការឲ្យកំរៃ ផ្លាស់ប្តូរទៅតាមកន្លែងៗ លោកអ្នកគួរឲ្យកំរៃទៅៈអ្នកបើកតាក់ស៊ី អ្នករត់តុនៅភោជនីយដ្ឋាន អ្នកធ្វើសក់ និងកាត់សក់ អ្នកយួរវ៉ាលីសឲ្យនៅសណ្ឋាគារ និងអ្នកដើរបែករបស់ៗ ក្រមិតកំរៃគឺ១៥ភាគរយៗ កុំឲ្យកំរៃទៅៈអ្នកបើកប៊ីស អ្នកបែកសំបុត្រ អ្នកធ្វើការនៅហាងទំនិញ ឬបុគ្គលិកអាកាសចរណ៍ៗ កុំឲ្យកំរៃ ទៅភ្នាក់ងារប៉ូលិស និងអ្នកធ្វើការឲ្យរដ្ឋាភិបាលឲ្យនោះៗ ការនេះ ជាការខុសច្បាប់ ហើយគេចាត់ទុកជាការសូកប៉ាន់ៗ

ការការពារអ្នកប្រើប្រាស់

បើសិនជា អ្នកធ្វើការ ឬអ្នកចាត់ចែងនៅហាងទំនិញ ឬអ្នកផលិត មិនឆ្លើយតបនឹងការតវ៉ារបស់លោកអ្នក សូមទូរស័ព្ទទៅលេខដែលមានចុះនៅក្នុងសៀវភៅទូរស័ព្ទ ក្រោមចំណងជើង "Better Business Bureau" ឬ "Consumer Affair" ឬ "Consumer protection"។ អ្នកទាំងនេះនឹងពិនិត្យបញ្ហារបស់លោកអ្នក ហើយនឹងធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍មកលោកអ្នកវិញ។ ជាការប្រសើរ លោកអ្នកគួរប្រាប់អ្នកអាណាព្យាបាលឬមិត្ត នៅពេលលោកមានការស្មុគស្មាញកើតឡើង។

ការអប់រំពីវិធីប្រើប្រាស់

- ស្ដីពីរបៀបអាមេរិកាំង ទិញរបស់របរ។
- ស្ដីពីប្រភេទហាងលក់ទំនិញ ពីសាលវេសិនអាមី(Salvation army) ជាអង្គការមនុស្សធម៌ ពីរបៀបលក់ទោ តាមផ្លូវ ឬ ទីធ្លាៗណា
- ស្ដីពីទីកន្លែងទិញម្ហូបអាហារ និង ហាងលក់ម្ហូបអាស៊ី។
- ប្រៀបធៀបតម្លៃលក់នៅហាងផ្សេងៗ និងទិញនៅពេលហាង លក់អីវ៉ាន់ចុះថោកៗណា
- ស្ដីពីរបៀបយកអីវ៉ាន់ទៅដូរវិញ បើអីវ៉ាន់នោះមិនល្អ ខូចប្រើការមិនកើត។
- ស្ដីរបៀបទិញខោអាវ ស្ដីងក្នុងខ្លួន ឬ ខោអាវ ស្លៀកពាក់ស្អាតត្រឹមត្រូវទៅតាមរដូវ។
- ស្ដីពីឈ្មោះទម្ងន់(ផោន).. ទំហំ និងប្រវែង ដែលប្រើនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក។

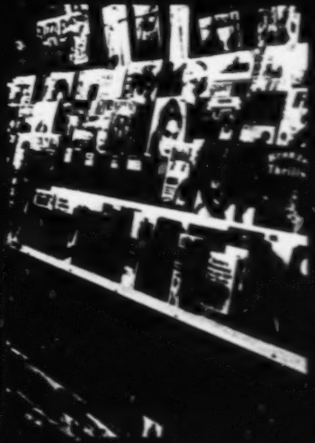

បញ្ជីអត្ថបទ

ច្បាប់នៅក្នុងសហរដ្ឋ.....................១៨៣

ឋានៈរបស់អ្នកក្រៅសម្ព័ន្ធនិងរបស់ជនជាតិ អាមេរិកាំង.....១៨៤

សេរីភាពនៅក្នុងរង្វង់ច្បាប់............១៨៥

ច្បាប់សហព័ន្ធ.....................១៨៦

ច្បាប់របស់រដ្ឋ.....................១៨៦

ច្បាប់នៅក្នុងតំបន់....................១៨៦

ច្បាប់ទំលាប់ខ្លះដែលលោកអ្នកត្រូវដឹង....................១៨៧

ច្បាប់គ្រួសារ.......................១៨៩

ភ្នាក់ងារប៉ូលិស.......................១៩០

ជំនួយខាងច្បាប់នៅពេលមានអាសន្ន...........១៩១

រឿងរបស់លោក ម៉ៅ

លោក ម៉ៅ នៅលីវ នៅក្រុង មកដល់សហរដ្ឋមិនទាន់បានប៉ុន្មានផង ក៏មានរឿងរ៉ាវកើតឡើង។ ថ្ងៃមួយ ម៉ៅ បានទៅកំសាន្តជាមួយមិត្ត នៅសួនច្បារក្នុងក្រុង ហើយបានដាក់អន្ទាក់ចាប់ព្រាប ដើម្បីយកមកផ្ទះ។ ប៉ូលិសបានឃើញ ហើយក៏ដើរមកសួរ ម៉ៅថា "តើលោកឯងកំពុងធ្វើអ្វី? "។

មុនដំបូង ម៉ៅ គិតចង់រត់គេច ដោយសឹងថាខ្លួនបានធ្វើខុស។ ម៉ៅ ចង់ប្រាប់ភ្នាក់ងារប៉ូលិសដែរពីរឿងចាប់ព្រាបនេះ តែខ្លួនមិនចេះនិយាយភាសាអង់គ្លេស។

ភ្នាក់ងារប៉ូលិស បានសុំមើលប័ណ្ណអ្នកភៀសខ្លួន(I-94 card)។ ប៉ូលិសបានឃើញអង្គការស្ម័គ្រចិត្ត ដែលធានាយក ម៉ៅ មក ក៏ទូរស័ព្ទទៅ ដើម្បីសួររកអ្នកបកប្រែ។ ក្រោយពីសាកសួរតាមទូរស័ព្ទទៅច្រើនកន្លែងមក ប៉ូលិសក៏រកបានអ្នកបកប្រែម្នាក់។

ភ្នាក់ងារប៉ូលិស មានការភ្ញាក់ផ្អើល ដោយអ្នកបកប្រែប្រាប់ថា នៅស្រុក ម៉ៅ ការចាប់សត្វដែលគ្មានម្ចាស់ មិនមែនជាការល្មើសច្បាប់ឡើយ។ ប៉ូលិសក៏ពន្យល់ប្រាប់ទៅវិញថា នៅសហរដ្ឋ ការចាប់សត្វជាការល្មើសនឹងច្បាប់។ ក្រោយពីបានយល់សព្វគ្រប់ហើយ ម៉ៅ ក៏សន្យាថានឹងលែងចាប់សត្វទៅទៀត។ ភ្នាក់ងារប៉ូលិស ក៏មិនបានដាក់ពិន័យ ម៉ៅដែរនៅលើកនេះ។ ភ្នាក់ងារប៉ូលិសបានពន្យល់ទៅម៉ៅថា អ្នកអាចទៅទិញសន្ទូច និងច្បាប់អនុញ្ញាតិឲ្យស្ទូចត្រី ទៅស្ទូចត្រីនៅទីកន្លែងដែលគេអនុញ្ញាតិឲ្យស្ទូច បើសិនជាអផ្សុក។ ម៉ៅសប្បាយចិត្ត ដោយគិតថាភ្នាក់ងារប៉ូលិសនៅសហរដ្ឋ ជួយជ្រោមជ្រែងណាស់។

[redacted]

នៅក្នុងសហរដ្ឋ ច្បាប់បង្កើតឡើង ដើម្បីការពារសិទ្ធិ គ្រប់គ្នាទាំងអស់ ទោះជាអ្នកនោះមានកិត្តិស័ព្ទយ៉ាងណាក៏ដោយ នឹងត្រូវមានទោស បើអ្នកនោះបានប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងច្បាប់។ ហេតុនេះហើយ ការសំខាន់គឺ លោកអ្នកត្រូវដេះ ឬ ដឹងគោលច្បាប់ ពីសិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវ របស់លោកអ្នក និង ចំណុចសំខាន់ៗ នៃ ច្បាប់អាមេរិកាំង។

ឋានៈរបស់អ្នកភៀសខ្លួន និងរបស់ជនជាតិអាមេរិកាំង

ច្បាប់នៅក្នុងសហរដ្ឋ បានផ្ដល់សិទ្ធិនិងមើលការខុសត្រូវដល់អ្នកភៀសខ្លួន ដែលមកពីស្រុកខ្មែរ លាវនិងយួន ដូចគ្នានឹងអ្នកឯទៀតដែលរស់នៅក្នុងសហរដ្ឋដែរ។ នេះជាករណីខ្លះ ដែលយើងត្រូវដឹង ក្នុងឋានៈជាអ្នកភៀសខ្លួននៅក្នុងសហរដ្ឋ។

.យើងចូលមកស្រុកនេះ ក្នុងឋានៈជាអ្នកភៀសខ្លួន គេបានចេញប័ណ្ណមួយឲ្យ ហៅថា I-94 អាយណាយធីហ្វ័រ។ យើងត្រូវយកទៅឲ្យជាប់នឹងខ្លួនរាល់ពេល។

.នៅរាល់ខែមករា ពេលដាច់ឆ្នាំ អ្នកភៀសខ្លួនខ្មែរទាំងអស់ ត្រូវទៅប៉ុស្ដិ៍ សុំខិតបំពេញ(ឥតមានអស់លុយទេ) អស័យដ្ឋានរបស់ខ្លួន ផ្ញើរទៅឲ្យគេ។ ប័ណ្ណនោះ មានអស័យដ្ឋានដែលត្រូវផ្ញើរទៅឲ្យ នៅខាងលើនោះស្រាប់ គ្រាន់តែបំពេញ បិទតែមប្រិ ហើយដាក់ក្នុងប្រអប់សំបុត្រ ផ្ញើរទៅគេជាការស្រេច។ សមាជិកទាំងអស់ត្រូវបំពេញ។ មួយនាក់បំពេញប័ណ្ណមួយ។ ឪពុកម្ដាយ អាចចុះហត្ថលេខាជំនួសកូន ដែលអាយុតិចជាង ១៤ឆ្នាំ។

.នៅពេលដែលយើងរើផ្ទះ ឬ ដូរអស័យដ្ឋាន យើងត្រូវបំពេញលិខិតដូរអស័យដ្ឋាន នៅក្នុងពេល១០ថ្ងៃក្រោយពីរើ។ លិខិតនេះ ហៅថា AR-11 ដែលមាននៅប៉ុស្ដិ៍ (ឥតមានអស់លុយទេ)។

.នៅពេលនៅស្រុកនេះបានមួយឆ្នាំហើយ យើងអាចដាក់ពាក្យ សុំប្ដូរឋានៈ ពីអ្នកភៀសខ្លួន ទៅជាអ្នកមានលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍។ យើងត្រូវធ្វើដូច្នេះមុនសិន មុននឹងសុំចូលសញ្ជាតិ។ ដើម្បីនឹងចូលសញ្ជាតិ យើងត្រូវចេះភាសាអង់គ្លេសឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ត្រូវចេះប្រវត្តិសាស្ត្រ និងពីរបៀបរបបរបស់រដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋ និងត្រូវមានអកប្បកិរិយាឲ្យបានសមរម្យ។

.មនុស្សប្រុសអាយុពី១៨ឆ្នាំ ឬ ច្រើនជាង ត្រូវទៅចុះឈ្មោះ នៅប៉ុស្ដិ៍ ។ល។

សេរីភាពនៅក្នុងរដ្ឋច្បាប់

ច្បាប់បានតាក់តែងឡើង ដោយសភាអាមេរិកាំងៗ ដើម្បីនឹងការពារសិទ្ធិរបស់យើងៗ រដ្ឋធម្មនុញ្ញអាមេរិកាំង មានចុះសិទ្ធិសំខាន់ៗ សំរាប់អ្នករស់នៅក្នុងសហរដ្ឋដូចជា :

- សេរីភាពក្នុងការនិយាយស្តី
- សេរីភាពសារពត៌មាន
- សេរីភាពសាសនា
- សេរីភាពក្នុងការប្រជុំ

ច្បាប់បង្កើតឡើង ដើម្បីការពារសិទ្ធិទាំងនេះៗ អ្នកដែលល្មើសនឹងច្បាប់ នឹងត្រូវពិន័យ ដាប់ពន្ធ(គុក) ឬពិន័យនិងដាប់ពន្ធៗ ការដាប់ទោស នឹងធ្វើឲ្យអ្នក ពិបាករកការធ្វើ នៅក្នុងសហរដ្ឋៗ ព្រោះនៅក្នុងលិខិតសុំការធ្វើ គេសុទ្ធតែមានសួរ តើអ្នកមានធ្លាប់ដាប់ទោសឧក្រិដ្ឋឬទេ ក្រៅពីទោសចរាចរណ៍ បើកបររថយន្ត នៅក្នុងសហរដ្ឋៗ ការឆ្លើយថា មិនដឹងពីច្បាប់ដែលហាម មិនអាចជួយឲ្យរួចខ្លួនពីដាប់ទោសបានឡើយៗ

នៅក្នុងសហរដ្ឋ មានច្បាប់បីប្រភេទ :

ច្បាប់សហពន្ធ

ច្បាប់សហពន្ធ អនុវត្តន៍ទៅលើមនុស្សគ្រប់រូបទាំងអស់ ដែលរស់នៅក្នុងសហរដ្ឋ។ ឧ.ច្បាប់ការពារ ច្បាប់សហពន្ធបានហាមប្រាមមិនឲ្យមានការប្រកាន់ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ភេទនិងសញ្ជាតិ ដើមកំណើត។

ច្បាប់របស់រដ្ឋ

ច្បាប់របស់រដ្ឋ អនុវត្តន៍ទៅលើមនុស្សដែលរស់នៅក្នុងរដ្ឋណាមួយប៉ុណ្ណោះ។ ច្បាប់នេះខុសគ្នា ពីរដ្ឋមួយទៅរដ្ឋមួយ ឧ.នៅក្នុងរដ្ឋខ្លះ រថយន្តត្រូវយកទៅឲ្យគេពិនិត្យ ២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ រដ្ឋខ្លះទៀត យកទៅឲ្យគេពិនិត្យ តែនៅពេលទិញ ឬលក់ប៉ុណ្ណោះ។ អាយុដែលអនុញ្ញាតិឲ្យបើកបររថយន្តបាន ក៏ខុសពីគ្នា ពីរដ្ឋមួយទៅរដ្ឋមួយទៀតៗ នៅរដ្ឋខ្លះ អ្នកអាចបើកបររថយន្តបាន នៅពេលមានអាយុ១៦ឆ្នាំ រដ្ឋខ្លះទៀតទាល់តែអាយុ១៨ឆ្នាំ។ រដ្ឋភាគច្រើន ទាល់តែមានអាយុ១៨ឆ្នាំ ទើបផឹកស្រាបាន ខ្លះទៀត ២១ឆ្នាំ។

ច្បាប់នៅក្នុងតំបន់

ច្បាប់តំបន់ សំរាប់អនុវត្តន៍ នៅក្នុងទីផ្សារ ឬស្រុកណាមួយៗ ឧ.នៅស្រុកស្រែ ច្បាប់អាចអនុញ្ញាតិឲ្យចិញ្ចឹមពពែ ចៀម ជ្រូក ឬ មាន់ ប៉ុន្តែនៅទីផ្សារជាច្រើន ច្បាប់ហាមមិនឲ្យចិញ្ចឹមៗ

បើលោកអ្នកចង់ដឹងថា តើលោកអ្នកចង់ធ្វើអ្វីមួយត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ឬខុសច្បាប់ លោកអ្នកគួរសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬមិត្តសិនៗ ការឆ្លើយថាមិនដឹងច្បាប់នៅក្នុងសហរដ្ឋ មិនអាចឲ្យរួចទោសបានទេឡើយៗ

ច្បាប់ទំលាប់ខ្លះដែលលោកអ្នកគួរដឹង

.ការលួចអីវ៉ាន់នៅហាងលក់ទំនិញ ចាត់ទុកជាអំពើឧក្រិដ្ឋមួយដ៏ធ្ងន់។ ឧ. បើលោកអ្នកយកអីវ៉ាន់ពីធ្នើតាំង ឬពីកន្លែងណាក៏ដោយនៅក្នុងហាង ដោយមិនបង់លុយទិញទេ ចាត់ទុកជាការលួចអីវ៉ាន់ ដែលគេហៅថា Shoplifting និងអាចជាប់គុកផង។

.ដើម្បីនឹងបើករថយន្ត លោកអ្នកត្រូវមានច្បាប់អនុញ្ញាតិបើកបរ។ ការផឹកស្រាឬផឹកគ្រឿងញៀន ហើយទៅបើកបររថយន្ត ជាការល្មើសឬខុសច្បាប់។ នៅកន្លែងខ្លះ ត្រូវគេលែងអនុញ្ញាតិឲ្យបើកបរ ហើយត្រូវដកហូតច្បាប់អនុញ្ញាតិបើកបរពីលោកអ្នក ដោយគ្រាន់តែឃើញដបស្រាបើកគ្រប នៅក្នុងឡានរបស់លោកអ្នក។

.ការធ្វើបាបក្មេង ឬ ប្រពន្ធ ក៏ជាអំពើខុសច្បាប់។ នៅតំបន់ភាគច្រើន ដូចជា ទុកកូនចោលនៅក្នុង រថយន្តឬផ្ទះតែម្នាក់ ឯង កអាមេរិកាំង ចាត់ទុកជាការធ្វើបាបក្មេងដែរ។

.ការបរបាញ់សត្វនិងស្ទូចត្រី ក៏ត្រូវសុំច្បាប់អនុញ្ញាតិដែរ។ នៅទីក្រុង ការសម្លាប់សត្វនៅក្នុងផ្ទះ ជាការខុសច្បាប់ បើមិនជាឥតមានការអនុញ្ញាតិ។ ហើយមិនអាចដាក់អន្ទាក់ចាប់ ឬ សម្លាប់សត្វព្រាប ក្ងួន ទា ឬ សត្វកំប្រុកនៅលើទីធ្លាសាធារណៈបានឡើយ។

.ការបេះផ្លែឈើ ឬផ្កា ពីច្បារផ្ទះគេ ឬច្បាររបស់រដ្ឋ ក៏ជាការខុសច្បាប់ដែរ។

.នៅតំបន់ជាច្រើន ការបោះសំរាមជាការខុសច្បាប់ ឧ. បើលោកអ្នកត្រូវប៉ូលិសចាប់បានពេលកំពុងបោះចោលសំរាមនៅលើផ្លូវ គេអាចពិន័យពី$៥០ទៅ$២០០។

- ការកាន់កាំភ្លើង កាំបិត ឬអាវុធដែលនាំឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ ដោយគ្មានច្បាប់អនុញ្ញាត្តិ ជាការល្មើសច្បាប់នៅតំបន់ជាច្រើន។ តំបន់ខ្លះ បើគេចាប់បាន អ្នកប្រព្រឹត្តបទល្មើសនឹងត្រូវជាប់គុកយ៉ាងតិច១ឆ្នាំ។
- បត់ជើងតូច នៅកន្លែងសាធារណៈ នៅកៀនកោះ ជាការខុសច្បាប់។ លោកអ្នកត្រូវរកបង្គន់ឱ្យបានស្រួលបួល។

- ត្រូវស្លៀកពាក់ឱ្យបានសមរម្យ ពេលទៅហាងទំនិញ ឬ ភោជនីយដ្ឋាន។
- ការលេងល្បែងភ្នាល់ ដូចជាលេងបៀរដាក់លុយ ជាការខុសនឹងច្បាប់។
- ការប្រាប់ ឬឱ្យពត៌មានមិនត្រឹមត្រូវ ជាការខុសនឹងច្បាប់ ដូចជាប្រាប់ ថ្ងៃ ខែ កើត ឈ្មោះ ឬឈ្មោះរបស់សមាជិក ខុសទៅរដ្ឋការ។ បើសិនជាលោកអ្នកបានផ្តល់ពត៌មានខុស លោកអ្នកត្រូវធ្វើលិខិតប្តឹងគេ ឱ្យកែឱ្យបានឆាប់រហ័ស។

ច្បាប់គ្រួសារ

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ការលែងលះគ្នា ឬសុំកូនគេចិញ្ចឹម សុទ្ធតែមានទាក់ទងនឹងច្បាប់ទំលាប់។

- មុនពេលរៀបការ លោកអ្នកត្រូវទៅចុះឈ្មោះ សុំសេចក្តីអនុញ្ញាត្តិ នៅពេលនោះ លោកអ្នកត្រូវបង្ហាញប័ណ្ណ ឬឯកសារអ្នកភៀសខ្លួន និងឱ្យគេយកឈាមទៅពិនិត្យ។
- មានច្បាប់កំរិតអាយុរៀបការ។ នៅរដ្ឋជាច្រើន អ្នកអាយុតិចជាង ២០ឆ្នាំ មិនអាចរៀបការ បើគ្មានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយ។
- អ្នកអាចមានប្រពន្ធពេញច្បាប់តែមួយ។
- ការលែងលះគ្នា ជារឿងសាំញ៉ាំ។ ចូរសួរមិត្ត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល ដែលអាចនាំទៅរកកន្លែងច្បាប់ទំលាប់ត្រឹមត្រូវ។
- ឪពុកម្តាយ ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ ពីអាកប្បកិរិយារបស់កូន។

ភ្នាក់ងារប៉ូលីស

ភ្នាក់ងារប៉ូលីស ជាអ្នកធ្វើឱ្យប្រជារាស្ត្រអនុវត្តច្បាប់។ ប៉ូលីស ជាអ្នករ៉ាប់រងច្រើនយ៉ាង តាំងពី រឿងចរាចរណ៍ ការបើកបរតាមផ្លូវ គ្រោះថ្នាក់នៅលើផ្លូវ ចោរលួចចូលផ្ទះ ជួយប្រាប់ពេលលោកអ្នកវង្វេងផ្លូវ ជួយនៅពេលមានអាសន្ន ឧ.ពេលឈឺ ។

នេះជាកត្តាខ្លះពីប៉ូលីស ដែលលោកអ្នកគួរចងចាំ :

- ភ្នាក់ងារប៉ូលីសជាអ្នកចាំជួយ និង ការពារលោកអ្នក។
- លោកអ្នកមិនអាចសូកប៉ូលីសបានទេ។ សំណូកជាការខុសច្បាប់។
- ការរត់គេច ជាការខុសនឹងច្បាប់ នៅពេលប៉ូលីសហៅឱ្យឈប់។ ប៉ូលីសអាចចាប់ញ៉ាំ បើសិនជាលោកអ្នកមិនឈប់។

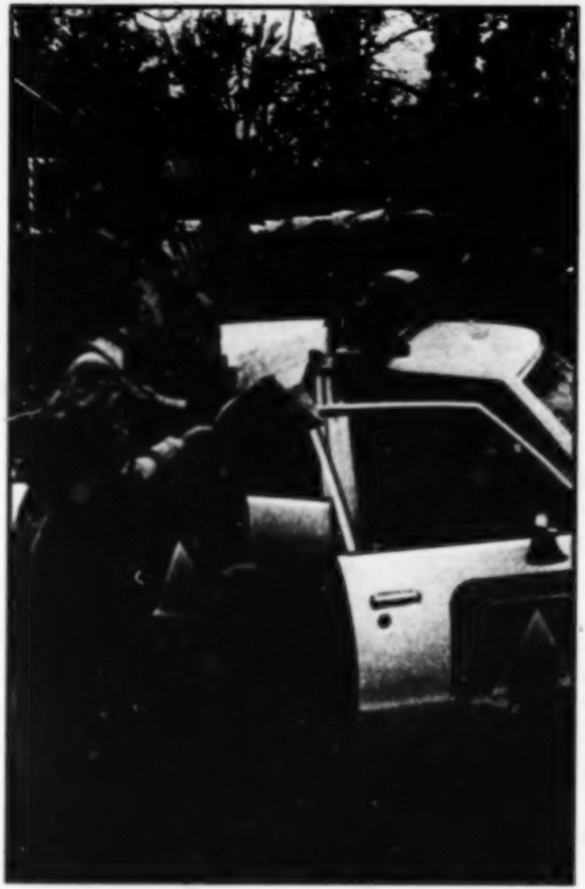

ជំនួយខាងច្បាប់នៅពេលមានអាសន្ន

ផតា្វីងជានិមិត្តរូប នៃអំពើយុត្តិធម៌។ បើសិនជាលោកអ្នកជាប់ចោទ ពីអំពើឧក្រិដ្ឋណាមួយ គេចាត់ទុកលោកអ្នកថា គ្មានកំហុស រហូតដល់ពេលដែលគេអាចបង្ហាញភស្តុតាងថា លោកអ្នកមានទោស ឬ មានកំហុស។ លោកអ្នកមានសិទ្ធិ និងរកមេធាវី ឬ អ្នកច្បាប់ ដើម្បីណាងលោកអ្នកនៅសាលាកាត់ក្តី។ កុំចុះហត្ថលេខា និយ លោះនូវរឿងអ្វីដែលលោកអ្នកមិនយល់។ បើសិនជាលោកអ្នកគ្មានលុយជួលមេធាវី ឬ អ្នកច្បាប់ សាលាកាត់ក្តីនឹងរកម្នាក់ ដើម្បីការពាររឿងលោកអ្នក។ ច្បាប់តំរូវអោយមេធាវីនេះ ជួយលោកអ្នកយ៉ាងពេញទំហឹង។ បើសិនជាមានដីកាកោះហៅ ទៅរឿងសាលា អ្នកត្រូវតែទៅ។ បើសិនជាលោកអ្នកមានរឿងរ៉ាវ ហើយមិនដឹងរកមេធាវីយ៉ាងម៉េចអោយជួយ ចូរទាក់ទង (Legal Aid Society) លីហាល់អេដ សូសៃអិធី នៅកន្លែងលោកអ្នករស់នៅ ឬ ក៏ណាកអស័យដ្ឋាន និងលេខទូរស័ព្ទ នៅខាងក្រោយសៀវភៅនេះ។

ច្បាប់

ការសំខាន់ នៅពេលលោកអ្នកមកដល់ លោកអ្នកត្រូវធ្វើភ្លាមៗ ដូចតទៅនេះ :

- កត់លេខប័ណ្ណអ្នកភៀសខ្លួន(I-94) និងយកទៅថតទុកឲ្យបានច្រើន ទុកការពារពេលបាត់ៗ
- យកប័ណ្ណអ្នកភៀសខ្លួននេះ ទៅស្រោបផ្លាស្ទិកទុកៗ
- រកកាបូបសំរាប់ទុកប័ណ្ណអ្នកភៀសខ្លួននេះ(I-94) និងប័ណ្ណផ្សេងៗទៀតដូចជា ប័ណ្ណសង្គមនិរភ័យ(Social security card
- ត្រូវដឹងពីសិទ្ធិនិងការទទួលខុសត្រូវ នៅក្រោមបទបញ្ញត្តិច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍និង សុំចូលសញ្ជាតិៗ
- ត្រូវសុំប័ណ្ណសំរាប់សំគាល់ខ្លួន(Indentification card) បើលោកអ្នកឥតមាន ប័ណ្ណសំរាប់បើកបរ(នៅលើប័ណ្ណសំគាល់ខ្លួន ត្រូវមានរូបថត)ៗ លោកអ្នកអាចសុំនៅ ក្រសួងត្រួតត្រាច្បាប់ចរាចរណ៍(Motor vehicle administration ឬសង្គមកិច្ច(Social service)ៗ
- ត្រូវដឹង និងយល់ពីច្បាប់ដែលទាក់ទងនឹងឋានៈ អ្នកភៀសខ្លួន នៅក្នុងសហរដ្ឋៗ
- ត្រូវដឹងពីច្បាប់ ដែលស្តីពីការរំលោភទៅលើ កូន ប្រពន្ធៗ
- ត្រូវយល់ពីគតិអាមេរិកាំង ពីការលួចរបស់នៅហាងទំនិញ ឬ ហាងលក់ម្ហូបៗ
- ត្រូវដឹងឲ្យបានដិតដល់ ពីច្បាប់ហាមប្រាម មិនឲ្យផឹកស្រា ឬទិញស្រា ច្បាប់រៀបគ្រួសារ ច្បាប់បាញ់សត្វនិងស្ទូចត្រីៗ

បញ្ជីទូរស័ព្ទ

លោកអ្នក និងអ្នកអាណាព្យាបាល អាចប្រើទំរង់ដែលមាននៅទំព័រ ខាងមុខ ដើម្បីនឹងចុះលេខទូរស័ព្ទសំខាន់ៗ នៅក្នុងតំបន់លោកអ្នករស់នៅ។

លេខទូរស័ព្ទសាធារណៈឥតបង់ថ្លៃ(Hot line)សំរាប់ប្រើនៅក្នុងសហរដ្ឋទាំងមូល

- ការិយាល័យតាំងទីលំនៅ & សុំចូលសញ្ជាតិ..............................:(800)424-0212
  (ស្នើរសុំព័ត៌មានអំពីការសុំចូលសញ្ជាតិ និងបញ្ហាអន្តោប្រវេសន៍)
- មជ្ឈមណ្ឌលធ្វើការណែនាំ(Orientation Resource Center)......................:(800)424-3701
  (ស្នើរសុំព័ត៌មាននិងសេវាភាពធ្វើការណែនាំ)
- មជ្ឈមណ្ឌលភាសាអង់គ្លេស(English Language Resource Center)................:(800)424-3750
  (ស្នើរសុំព័ត៌មាននិងសេវាភាពធ្វើការសិក្សា និងហាត់ហ្វឹកហ្វឺនភាសាអង់គ្លេស)

ឈ្មោះនិងលេខទូរស័ព្ទនៅក្នុងតំបន់

- សមាគម..
- កន្លែងហ្វឹកហ្វឺនភាសាអង់គ្លេសដល់អ្នកមិនចេះនិយាយអង់គ្លេស(ESL Training).........
- សាលានៅក្នុងសង្កាត់(School District).......................................
- ព័ត៌មានអំពីការសិក្សាវិជ្ជាជីវៈ:(Vocational Education Information......................
- ជំនួយក្នុងរៀបផ្ទះសំបែង(Housing assistance).................................
- មន្ទីរពេទ្យព្យាបាលនិងរោគធ្មេញ(Medical/Dental clinic)..........................
- ឱសថស្ថាន(កន្លែងលក់ថ្នាំ)...
- អង្គការស្ម័គ្រចិត្តនៅក្នុងតំបន់(Local VOLAG)...................................
- ព្រះវិហារគ្រិះ ឬព្រះវិហារព្រះពុទ្ធសាសនា.......................................
- ជំនួយខាងច្បាប់ (Legal assistance)...

- អ្នកអាណាព្យាបាល ....
- ហាងលក់គ្រឿងអាហារ និង តុទូ ជំនុំ ....
- ហាងលក់ម្ហូបអាស៊ី ....
- អ្នកបកប្រែនិងមិត្តដែលចេះនិយាយភាសាអង់គ្លេស ....
- ផ្សេងៗ ....

លេខទូរស័ព្ទសំរាប់ពេលមានអាសន្ន

សូមទុកពត៌មាននិងលេខទូរស័ព្ទទាំងនេះ នៅជិតទូរស័ព្ទ សំរាប់ប្រើពេលមានការ :

- ខ្ញុំឈ្មោះ (My name) ....
- អាស័យដ្ឋានខ្ញុំ (My address) ....
- លេខទូរស័ព្ទខ្ញុំ (My telephone number) ....

- អ្នកអាណាព្យាបាល (Sponsor) ....
- អង្គការស្ម័គ្រចិត្តនៅក្នុងតំបន់ (Local VOLAG) ....
- ភ្នាក់ងារប៉ូលិស (Police) ....
- ក្រុមពន្លត់ភ្លើង (Fire Department) ....
- លោកវេជ្ជបណ្ឌិត (លោកគ្រូពេទ្យ) (Doctor) ....
- រថយន្តពេទ្យពេលមានអាសន្ន (Ambulance) ....
- មន្ទីរពេទ្យ (Hospital) ....

- មជ្ឈមណ្ឌលត្រួតពិនិត្យគ្រឿងពុល តាមធម្មតាលេខ 911 បើមិនដឹងទេលេខ..............................
- សមាគមខ្មែរ..
- លេខទូរស័ព្ទពិសេសដោយឥតបង់ថ្លៃ សំរាប់អ្នកភៀសខ្លួន ខ្មែរ លាវ ហ្មូង មៀន..................
- ផ្សេងៗ..

BEST COPY AVAILABLE

Orientation Resource Center
3520 Prospect St. NW
Washington, DC 20007
(202) 298-9292
(800) 424-3701

Khmer
Printed in U.S.A. April 1981